

S p r á v a

o sociálnej situácii obyvateľstva Slovenskej republiky za rok 2006

R e p o r t

on the social situation of the population of the Slovak Republic for 2006

OBSAH

ÚVOD.....	4
1 DEMOGRAFICKÝ A EKONOMICKÝ KONTEXT SOCIÁLNEJ SITUÁCIE	5
1.1 Vybrané demografické ukazovatele.....	5
1.2 Základné makroekonomické charakteristiky	6
1.3 Prognóza vývoja vybraných ukazovateľov	9
2 TRH PRÁCE, MZDY A PRACOVNÉ PODMIENKY 11	11
2.1 Trh práce	11
2.1.1 Vývoj ekonomickej aktivity obyvateľstva	11
2.1.2 Vývoj zamestnanosti	12
2.1.3 Vývoj nezamestnanosti	16
2.1.4 Aktívna politika trhu práce.....	21
2.2 Mzdy a pracovné podmienky.....	32
2.2.1 Mzdy	32
2.2.2 Úplné náklady práce v SR.....	36
2.2.3 Kolektívne vyjednávanie.....	38
2.2.4 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci.....	39
2.2.5 Pracovno – právne vzťahy.....	40
3 SOCIÁLNA OCHRANA	41
3.1 Sociálne poistenie	41
3.1.1 Nemocenské poistenie	43
3.1.2 Dôchodkové poistenie	44
3.1.3 Úrazové poistenie	46
3.1.4 Garančné poistenie.....	47
3.1.5 Poistenie v nezamestnanosti	48
3.1.6 Výdavky na štátom platené poistné na dôchodkové poistenie.....	48
3.2 Dôchodkové sporenie.....	49
3.2.1 Starobné dôchodkové sporenie.....	49
3.2.2 Doplnkové dôchodkové sporenie	51
3.3 Štátna sociálna podpora	52
3.3.1 Prídavok na dieťa	53
3.3.2 Rodičovský príspevok.....	55
3.3.3 Príspevok pri narodení dieťaťa	56
3.3.4 Príspevok rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri a viac detí	56
3.3.5 Príspevok na pohreb.....	57
3.4 Sociálna pomoc	57
3.4.1 Dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke v hmotnej núdzi	57
3.4.2 Dotácie pre dieťa v hmotnej núdzi	63
3.4.3 Náhradné výživné.....	65
3.4.4 Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela	66
3.4.5 Náhradná starostlivosť o deti	71
3.4.6 Kompenzácia sociálnych dôsledkov ŤZP.....	73
3.4.7 Sociálne služby.....	74
3.4.8 Dotácie občianskym združeniam, dotácie na podporu rozvoja sociálnej starostlivosti a sociálnej pomoci a dotácie na humanitnú starostlivosť v pôsobnosti MPSVR.....	78
3.4.9 Programy realizované Fondom sociálneho rozvoja.....	79
4 ŽIVOTNÁ ÚROVEŇ A SOCIÁLNA KOHÉZIA.....	82
4.1 Peňažné príjmy a výdavky súkromných domácností	82
4.2 Chudoba na báze EU SILC	84

CONTENTS

INTRODUCTION.....	4
1 DEMOGRAPHIC & ECONOMIC CONTEXT OF THE SOCIAL SITUATION.....	5
1.1 Selected demographic indicators	5
1.2 Basic macroeconomic characteristics.....	6
1.3 Forecast development of selected indicators	9
2 LABOUR MARKET, WAGES AND WORKING CONDITIONS	11
2.1 Labour market.....	11
2.1.1 Development of the economically active population	11
2.1.2 Employment.....	12
2.1.3 Unemployment	16
2.1.4 Active labour market policy	21
2.2 Wages and working conditions.....	32
2.2.1 Wages	32
2.2.2 Total labour costs in Slovakia.....	36
2.2.3 Collective bargaining.....	38
2.2.4 Health and safety at work	39
2.2.5 Employment law relations.....	40
3 SOCIAL PROTECTION.....	41
3.1 Social insurance.....	41
3.1.1 Sicknes insurance.....	43
3.1.2 Pension insurance	44
3.1.3 Accident insurance	46
3.1.4 Employer insolvency insurance.....	47
3.1.5 Unemployment insurance.....	48
3.1.6 Expenditures on state-paid pension insurance premiums	48
3.2 Pension saving	49
3.2.1 Old-age pension saving.....	49
3.2.2 Supplementary pension saving	51
3.3 State social support.....	52
3.3.1 Child benefit	53
3.3.2 Parental allowance.....	55
3.3.3 Maternity grant	56
3.3.4 Parental allowance for triplets or a higher multiple set of children.....	56
3.3.5 Funeral grant.....	57
3.4 Social aid.....	57
3.4.1 Material-need benefit and allowances in respect of material-need benefit	57
3.4.2 Subsidies for children in material need	63
3.4.3 Substitute child maintenance	65
3.4.4 Child protection under social law and social care	66
3.4.5 Substitute childcare	71
3.4.6 Compensation for social consequences of severe health disabilities	73
3.4.7 Social services	74
3.4.8 Subsidies to civil associations, subsidies for supporting the development of social care and social aid and subsidies for humanitarian care in the competence of the Ministry of Labour, Social Affairs & Family.....	78
3.4.9 Programmes realised by the Social Development Fund.....	79
4 STANDARD OF LIVING AND SOCIAL COHESION	82
4.1 Private household income and expenditure	82
4.2 Poverty as measured by EU-SILC	84

4.3	Výsledky štúdií relevantných vedecko- výskumných inštitúcií.....	89
4.3.1	Sociálna situácia jednorodičovských rodín	89
4.3.2	Migračné sklony k práci do zahraničia u absolventov vysokých škôl SR.....	91
4.3.3	Vybrané charakteristiky situácie žien vo veku nad 45 rokov na trhu práce	93

**5 MONITORING VYBRANÝCH ŠTRUKTURÁLNYCH
UKAZOVATEĽOV 95**

Zoznam príloh.....101

4.3	Findings of scientific research institutions.....	89
4.3.1	Social situation of single-parent families	89
4.3.2	Propensities to migrate to work abroad in the case of SR university graduates.....	91
4.3.3	Selected characteristics of the situation of women above 45 years of age in the labour market.....	93

**5 MONITORING OF SELECTED STRUCTURAL
INDICATORS.....95**

List of annexes.....101

ÚVOD

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny (MPSVR SR) každoročne pripravuje a predkladá do vlády, Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky a Výboru NR SR pre sociálne veci a bývanie Správu o sociálnej situácii obyvateľstva Slovenskej republiky (ďalej len správa). Jej cieľom je informovať o stave a vývoji sociálnej situácie obyvateľstva na Slovensku na základe sociálno-ekonomických ukazovateľov získaných zo štátnych štatistických zisťovaní, administratívnych zdrojov dát Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len ÚPSVaR), sociálnej poisťovne a výsledkov výskumných inštitúcií.

Obsah správy je v tomto roku rozšírený o sledovanie nových ukazovateľov, zameraných na hlbšie analýzy z regionálneho hľadiska a hodnotenia v oveľa širšom rozsahu uplatňujú rodové hľadisko a princíp gender mainstreaming. V správe sa prvýkrát objavil aj monitoring vybraných štrukturálnych indikátorov, ktoré Európska komisia užíva na hodnotenie členských štátov pri dosahovaní cieľov Lisabonskej stratégie.

Prvá kapitola správy poskytuje stručný prehľad o stave základných demografických a ekonomických ukazovateľov v kontexte sociálnej situácie za rok 2006, ako aj prognózu vývoja na roky 2007 až 2010.

Druhá kapitola je zameraná na sledovanie vývoja na trhu práce, mzdového vývoja a vyhodnocuje aktívnu politiku trhu práce. Poskytuje aj stručný pohľad na pracovné podmienky v rámci kolektívneho vyjednávania a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Po prvýkrát je súčasťou tejto časti správy aj analýza úplných nákladov práce.

Tretia kapitola popisuje hlavné formy, stav a zmeny v systéme sociálnej ochrany v roku 2006. Zaoberá sa medziročným porovnaním a analýzou vývoja jednotlivých druhov sociálneho poistenia, dôchodkového sporenia, systému sociálnej pomoci a štátnej sociálnej podpory.

Zámerom štvrtej kapitoly, ktorá by sa mala objavovať v správe od tohto roku pravidelne, je poukázať na životnú úroveň a sociálnu situáciu domácností na báze rodinných účtov, štatistického zisťovania o príjmoch a životných podmienkach domácností (EÚ SILC), a rôznych výskumných štúdií. EÚ SILC patrí medzi základné harmonizované zisťovania pre sledovanie sociálnej kohézie, preto táto časť správy by mala reflektovať dopady implementovaných politických opatrení na rôzne skupiny a typy domácností a jednotlivcov.

Napokon obsahom piatej kapitoly je stručný monitoring vybraných štrukturálnych indikátorov za obdobie rokov 2000-2006 v spektre ukazovateľov ekonomického kontextu, zamestnanosti a sociálnej kohézie. Táto kapitola bude pravidelnou súčasťou správy aj v budúcnosti. V správe sú dostupné aj bohaté prílohy k jednotlivým kapitolám.

V Správe o sociálnej situácii obyvateľstva za rok 2006 sa okrem údajov za sledované obdobie vyskytujú aj analýzy spracované na základe údajov z roku 2005, vzhľadom na permanentnú nedostupnosť čerstvejších údajov v čase spracovania správy. Ide predovšetkým o analýzy týkajúce sa úplných nákladov práce, sociálnych služieb, či chudoby. Rovnako pre spracovanie hlbšej analýzy životnej úrovne neboli do konca apríla dostupné ani údaje o príjmoch a výdavkoch domácností.

INTRODUCTION

The Ministry of Labour, Social Affairs and Family (MLSA&F) each year prepares and submits to the Government, the Economic and Social Council of the Slovak Republic and the Parliamentary Committee for Social Affairs and Housing the Report on the Social Situation of the Population of the Slovak Republic (hereinafter simply the "Report"). The aim is to give information on the state and development of the social situation of Slovakia's population on the basis of socio-economic indicators gained from state statistical surveys, administrative data sources of the Labour, Social Affairs and Family Headquarters (hereinafter simply the "LSA&F Headquarters"), Social Insurance Agency and findings of research institutions.

The Report's content this year has been expanded to include monitoring of new indicators, aimed at a deeper analysis from the regional aspect, and at applying in a much broader scope the gender aspect and the gender mainstreaming principle in the Report's evaluations. The Report features for the first time also monitoring of selected structural indicators used by the European Commission for evaluating Member States in their attainment of the Lisbon Strategy objectives.

The first chapter of the Report provides a brief overview of the state of basic demographic and economic indicators in the context of the social situation for 2006, as well as a forecast for the years 2007 to 2010.

The second chapter focuses on monitoring development in the labour market, wage development and assesses active labour market policy. It also looks briefly at working conditions in the framework of collective bargaining and health and safety at work. For the first time this chapter of the Report also contains an analysis of total labour costs.

The third chapter describes the main forms, state of and changes in the system of social protection in 2006 and provides a year-on-year comparison and analysis of developments in individual types of social insurance, pension saving, social assistance system and state social support.

The aim of the fourth chapter, which is to appear regularly in the Report from this year on, is to highlight the standard of living and social situation of households on the basis of family accounts, a statistical survey on income and living conditions of households (EU SILC) and various research studies. The EU SILC is one of the basic harmonised surveys for monitoring social cohesion; therefore this chapter of the Report should reflect the impacts of implemented political measures on various groups and types of households and individuals.

Lastly, the fifth chapter monitors selected structural indicators for the period 2000-2006 in a spectrum of indicators covering the economic context, employment and social cohesion. This chapter will form a regular component of the Report in future years. A wealth of annexes to the individual chapters is also available in the Report.

Besides data for the monitored period, the Report on the Social Situation of the Population for 2006 also features analyses based on data from 2005, given the permanent unavailability of fresher data at the time of preparing the Report. This concerns primarily analyses regarding total labour costs, social services and poverty. Likewise, data on household income and expenditure were not available at the end of April for preparing a more in-depth analysis of the standard of living.

1 DEMOGRAFICKÝ A EKONOMICKÝ KONTEXT SOCIÁLNEJ SITUÁCIE

1.1 Vybrané demografické ukazovatele

Podľa údajov Štatistického úradu SR sa v roku 2006 narodilo na Slovensku 53 904 živých detí (o 526 menej ako v roku 2005). Počet zomretých dosiahol hodnotu 53 301, pričom v roku 2005 zomrelo o 174 osôb viac. Migračné saldo dosiahlo hodnotu 3 854 osôb, čo je o 451 osôb viac ako v roku 2005. Uvedené hodnoty znamenajú, že na Slovensku bol tretí rok po sebe zaznamenaný prirodzený prírastok obyvateľstva - počet živonarodených bol o 603 osôb vyšší ako počet zomretých. V porovnaní s rokom 2005 ide o zníženie prirodzeného prírastku o 352 osôb. Celkový prírastok obyvateľstva sa hlavne vďaka vývoju migračného salda zvýšil na hodnotu 4 457 (v roku 2005 dosiahol hodnotu o 99 osôb nižšiu, t.j. 4 358 osôb). K 31.12.2006 žilo na území Slovenskej republiky 5 393 637 obyvateľov.

Vývoj počtu a prírastkov obyvateľstva sa teda v roku 2006 v porovnaní s rokom 2005 zásadnejšie nezmenil. Takýto vývoj, keď prírastky obyvateľstva budú dosahovať nízke hodnoty a počet obyvateľov bude stagnovať, sa očakáva ešte niekoľko rokov. Avšak najneskôr od roku 2015 nastane vo vývoji počtu a prírastku obyvateľstva zmena. Prirodzený prírastok sa zmení na úbytok, ktorý sa bude postupne prehľbovať. Migračné saldo sa bude naopak zvyšovať. Predovšetkým prirodzený úbytok obyvateľstva dosiahne postupne vysoké hodnoty.

Dôsledkom uvedeného vývoja bude znižovanie počtu obyvateľov, ktoré sa začne okolo roku 2015 a bude trvať niekoľko desaťročí. Najzávažnejším dôsledkom súčasného demografického vývoja je však zrýchľujúci sa proces starnutia obyvateľstva. Priemerný vek obyvateľstva sa do roku 2030 zvýši o viac ako 7 rokov.

Kým v súčasnosti pripadá na 100 detí vo veku 0 až 14 rokov 71 obyvateľov vo veku 65 a viac rokov, zhruba od roku 2020 budú prevažovať na Slovensku seniori nad detskou zložkou obyvateľstva. V roku 2030 už bude táto prevaha výrazná, na 100 obyvateľov vo veku do 15 rokov prípadne 161 obyvateľov vo veku nad 64 rokov.

1 DEMOGRAPHIC & ECONOMIC CONTEXT OF THE SOCIAL SITUATION

1.1 Selected demographic indicators

According to data of the SR Statistical Office, there were 53 904 live births in 2006 in Slovakia (526 fewer than in 2005) and 53 301 deaths (174 fewer than in 2005). Migration recorded a negative balance of 3 854 persons, which is 451 more than in 2005. These figures mean that Slovakia recorded a natural growth in the population for the third consecutive year, where the number of live-born was 603 persons greater than the number of deceased. Against 2005 this represents a decrease in the natural growth of 352 persons. The overall growth in the population rose, thanks mainly to the migration balance, to 4 457 persons (in 2005 the figure was 99 persons fewer, i.e. 4 358 persons). As at 31 December 2006 there were 5 393 637 persons living in Slovakia.

The development of the number and growth of the population in 2006 did not change in any significant way against 2005. This type of development, where population growth figures remain at low levels and the number of inhabitants stagnates, is expected to continue for several years. However, at latest from 2015 on a change in the population number and growth should occur. Natural growth will change to a decline, which will progressively deepen. The migration balance will, conversely, increase. Above all else, the population decline will progressively quicken.

A consequence of this development will be a decrease in the number of inhabitants, which will begin around 2015 and last for several decades. The most serious consequence of the current demographic development is, however, the accelerating process of population ageing. By 2030 the average age of the population will have risen by more than 7 years. While at present for every 100 children in the age range 0 to 14 years there are 71 inhabitants aged 65 or more, seniors will come to exceed children in Slovakia's population from around 2020 onwards. By 2030 this prevalence will have become quite marked, whereby for every 100 inhabitants aged up to 15 years there will be 161 inhabitants aged 64 or above.

Tabuľka 1.1 Prírastky obyvateľstva SR v rokoch 2005 a 2006
Table 1.1 SR population growth in 2005 and 2006

	Živonarodení/ Live-births	Zomretí/ Deceased	Prirodzený prírastok/ Natural growth	Migračné saldo/ Migration balance	Celkový prírastok/ Total growth
2005	54 430	53 475	955	3 403	4 358
2006	53 904	53 301	603	3 854	4 457

Zdroj: ŠÚ SR

Source: Statistical Office of the SR

Tabuľka 1.2 Vybrané charakteristiky vývoja obyvateľstva SR do roku 2030
Table 1.2 Selected characteristics of SR population development to 2030

	2005	2010	2020	2030	
Prirodzený prírastok	955	1 385	-5 562	-19 407	Natural growth
Migračné saldo	3 403	2 439	4 154	4 900	Migration balance
Celkový prírastok	4 358	3 824	-1 408	-14 507	Total growth
Počet obyvateľov	5 389 180	5 400 780	5 416 888	5 340 250	Number of inhabitants
Priemerný vek	37	39	42	45	Average age

Zdroj: ŠÚ SR, prognózy INFOSTAT VDC

Source: Statistical Office of the SR, INFOSTAT VDC forecasts

1.2 Základné makroekonomické charakteristiky

Vývoj slovenskej ekonomiky v roku 2006 charakterizovalo výrazné zrýchlenie medziročného rastu hrubého domáceho produktu a zamestnanosti pri poklese nezamestnanosti. Výrazne rástla aj produktivita práce, zhodnocovala sa slovenská mena voči euru a doláru.

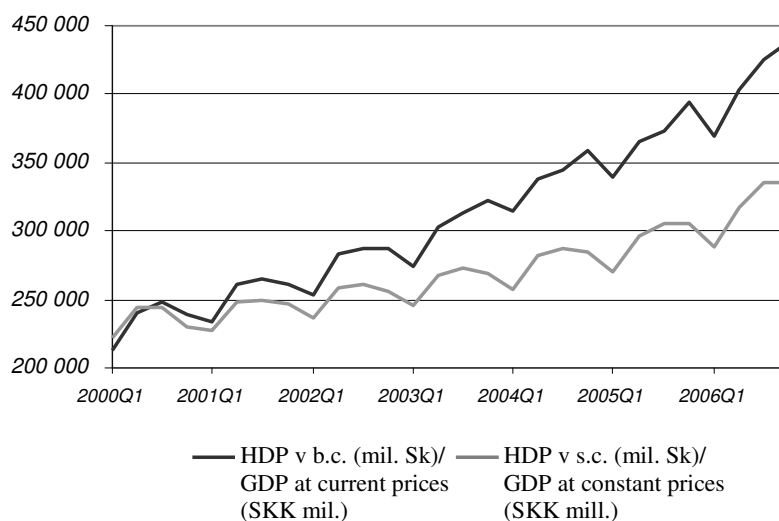
Hrubý domáci produkt medziročne vzrástol podľa spresneného odhadu v stálych cenách na základe metodiky ESNÚ 95 o 8,3 %. V porovnaní s rokom 2005 sa jeho reálny rast zrýchlil o 2,3 percentuálneho bodu (ďalej len p.b.). V bežných cenách vzrástol HDP na 1 636,3 mld. Sk, čo je o 11,2 % viac ako v roku 2005. Z vytvoreného HDP tvorila pridaná hodnota 1 479,7 mld. Sk pri medziročnom zvýšení o 10,6 %.

1.2 Basic macroeconomic characteristics

Slovakia's economy in 2006 saw a marked acceleration in the year-on-year growth in gross domestic product and employment accompanied by a fall in unemployment. Labour productivity grew significantly, whilst the Slovak currency appreciated against the euro and dollar.

Gross domestic product according to an improved estimate at constant prices, based on ESA 95 methodology, grew on a year-on-year basis by 8.3%. In comparison with 2005 real GDP growth accelerated by 2.3 percentage points (hereinafter simply "pp"). At current prices GDP grew to SKK 1 636.3 billion, which is 11.2% more than in 2005. Of GDP created, added value totalled SKK 1 479.7 billion, representing a year-on-year increase of 10.6%.

Graf 1.1 Vývoj hrubého domáceho produktu v bežných a stálych cenách
Graph 1.1 Gross domestic product at current and constant prices

Zdroj: ŠÚ SR
Source: Statistical Office of the SR

Historicky najrýchlejší rast ekonomiky súvisel so zvýšením zahraničného dopytu o 20,7 % a domáceho dopytu o 6,4 %. K medziročnému rastu domáceho dopytu prispeli všetky jeho hlavné zložky. Najviac bol ovplyvnený vyšším investičným dopytom – tvorba hrubého kapitálu vzrástla o 8,2 % (tvorba hrubého fixného kapitálu o 7,3 %). Konečná spotreba domácností sa zvýšila o 6,3 %, konečná spotreba verejnej správy o 4,1 % a klesla spotreba neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam o 3,2 % (tvorila 0,8 % HDP). Medziročné zvýšenie HDP sa dosiahlo pri raste produktivity práce o 5,8 % (v bežných cenách o 8,7 %). Oproti roku 2005 sa tempo rastu zrýchlilo reálne o 0,4 p.b. (nominálne o 0,8 p.b.).

Hospodárenie štátneho rozpočtu² skončilo k 31. decembru 2006 schodkom 31,7 mld. Sk (oproti plánu menej o 25,8 mld. Sk). Príjmy štátneho rozpočtu vzrástli oproti rozpočtovanej hodnote o 19,3 mld. Sk na 292 mld. Sk. Vyšší výnos dosiahli daňové príjmy (o 20,6 mld. Sk) a nedaňové príjmy (o 4,5 mld. Sk). Za rozpočtom zaostali skutočne prijaté granty a transfery (o 5,9 mld. Sk). Úroveň daňových príjmov najvýraznejšie ovplyvnilo plnenie dane z príjmov právnických osôb a dane z pridanej hodnoty. Výdavky štátneho rozpočtu (323,7 mld. Sk) boli z hľadiska rozpočtu na rok 2006 nižšie o 6,5 mld. Sk, z toho kapitálové výdavky o 6 mld. Sk a bežné výdavky o 0,6 mld. Sk.

The economy's growth, the fastest in history, was connected with a 20.7% increase in foreign demand and a 6.4% increase in domestic demand. All the main components of domestic demand contributed to the year-on-year growth. The greatest influence came from higher investment demand, where gross capital formation rose by 8.2% (gross fixed capital creation by 7.3%). Household final consumption rose by 6.3%, general government final consumption by 4.1%, and consumption by non-profit institutions serving households fell by 3.2% (these institutions formed 0.8% of GDP). The year-on-year increase in GDP was achieved alongside labour productivity growth of 5.8% (8.7% at current prices). Against 2005 the rate of growth accelerated in real terms by 0.4 pp (0.8 pp in nominal terms).

The state budget² as at 31 December 2006 ended in a deficit of SKK 31.7 billion (SKK 25.8 billion less than the planned deficit). State budget receipts rose against the budget plan by SKK 19.3 billion to SKK 292 billion. Higher revenue was recorded also in tax receipts (SKK 20.6 billion higher than planned) and non-tax receipts (SKK 4.5 billion higher). Grants and transfers actually received fell below budget (by SKK 5.9 billion). The level of tax receipts was affected most by the fulfilment of corporate income tax and value-added tax. Against the budget for 2006, state budget expenditures (SKK 323.7 billion) were lower by SKK 6.5 billion, of which capital expenditures were lower by SKK 6 billion and current expenditures by SKK 0.6 billion.

¹ produktivita práce z HDP je počítaná ako podiel HDP a počtu zamestnancov v národnom hospodárstve podľa ESNÚ 95
² údaje Ministerstva financií SR

¹ Labour productivity of GDP is calculated as the proportion: GDP / employees in the national economy, according to ESA 95
² Data from the Ministry of Finance of the SR

Medziročná **miera inflácie** bola počas celého roka vyššia ako v roku 2005. Na jej vývoji sa podieľal predovšetkým vyšší rast regulovaných cien. Zrýchliła sa aj tendencia medziročného rastu jadrovej inflácie, ktorá bola od februára nad úroveň dvoch percent. Priemerná miera inflácie za rok 2006 predstavovala 4,5 % (o 1,8 p. b. viac ako v roku 2005). Regulované ceny vzrástli o 10,5 % a jadrová inflácia o 2,5 %.

Najrýchlejšie rástli ceny v zdravotníctve (nárast o 13,2 % oproti roku 2005) a za bývanie, vodu, elektrinu, plyn a iné palivá (nárast o 11,5 %). Vyššie boli aj ceny vzdelávania (nárast o 6 %), rozličných tovarov a služieb (nárast o 3,7 %), alkoholických nápojov a tabaku (nárast o 3,3 %), potravín a nealkoholických nápojov (nárast o 1,4 %), hotelov, kaviarní a reštaurácií (nárast o 1,4 %), rekreácie a kultúry (nárast o 1,2 %), dopravy (nárast o 0,7 %). Cenovú hladinu roka 2005 nedosiahli ceny za nábytok, vybavenie domácností a bežnú údržbu domu (pokles o 0,8 %), poštové a telekomunikačné služby (pokles o 0,5 %), za odevy a obuv (pokles o 0,2 %).

Priaznivý ekonomický vývoj sa v roku 2006 premietol aj do **vývoja trhu práce**. V porovnaní s rokom 2005 sa zvýšila zamestnanosť hospodárstva (podľa VZPS) o 3,8 % na 2 301,4 tis. osôb. Počet zamestancov vzrástol o 3,8 % (na 2 002,6 tis.), podnikateľov bez zamestnancov o 5 % (na 216,7 tis.), klesol počet podnikateľov so zamestnancami o 0,3 % (na 71,3 tis.) a vypomáhajúcich členov domácností o 26,7 % (na 1,1 tis.).

Trend vývoja zamestnanosti potvrdzujú aj výsledky zo štatistického výkazníctva. Zvyšovanie počtu zamestnaných osôb pokračovalo v prevažnej časti odvetví. Po osemročnom poklese vzrástla zamestnanosť v doprave, poštách a telekomunikáciách a po dvojročnom aj v zdravotníctve a sociálnej pomoci. K obratu vo vývoji došlo v priemysle, kde po viacročnom raste (od roku 2001) došlo k zníženiu zamestnanosti. K obratu vo vývoji došlo v priemysle, kde po viacročnom raste (od roku 2001) došlo k zníženiu zamestnanosti. Pokles pretrvával v pôdohospodárstve, rybolove a v školstve.

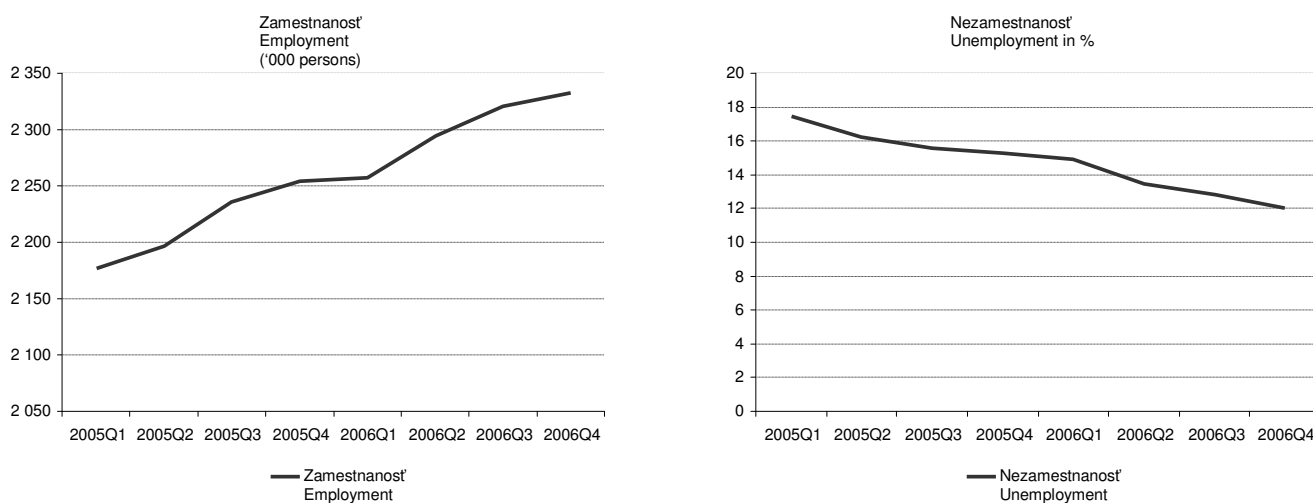
Throughout the year the year-on-year **rate of inflation** was higher than in 2005. This development was due primarily to faster growth in regulated prices. The trend of year-on-year growth in core inflation also accelerated, which from February onwards stood above 2%. The average inflation rate for 2006 was 4.5% (1.8 pp more than in 2005). Regulated prices grew by 10.5% and core inflation by 2.5%.

The fastest price growth was seen in healthcare (where prices rose by 13.2% on 2005) and in housing, water, electricity, gas and other fuels (rising by 11.5%). Higher prices were seen also in education (by 6%), miscellaneous goods and services (by 3.7%), alcoholic beverages and tobacco (by 3.3%), groceries and non-alcoholic drinks (by 1.4%), hotels, cafes and restaurants (by 1.4%), recreation and culture (by 1.2%), and transport (by 0.7%). Prices below the 2005 price level were recorded in furniture, household furnishings and ordinary household maintenance (a fall of 0.8%), postal and telecommunications services (a fall of 0.5%), clothing and footwear (a fall of 0.2%).

The favourable economic development in 2006 was reflected also in labour market development. In comparison with 2005 employment in the economy (according to the labour force sample survey) rose by 3.8% to 2 301 400 persons. The number of employees grew by 3.8% (to 2 002 600 persons), entrepreneurs without employees by 5% (to 216 700 persons), while the number of entrepreneurs with employees fell by 0.3% (to 71 300 persons) and the number of contributing family workers fell by 26.7% (to 1 100 persons).

The trend in employment is also confirmed by results from statistical reporting. An increase in the number of employed persons continued in most sectors. Following an eight-year decline, employment rose in transport, posts and telecommunications, as did employment in healthcare and social assistance following a two-year decline. A turning point was reached in industry, when after several years' growth (since 2001) employment decreased. Declining employment persisted in agriculture, fishing and education.

Graf 1.2 Vývoj zamestnanosti a nezamestnanosti
Graph 1.2 Development of employment and unemployment

Zdroj: ŠÚ SR
Source: Statistical Office of the SR

Nezamestanosť druhý raz po sebe klesala. V priemere za rok 2006 sa medziročne znížila (podľa VZPS) o 17,3 % na 353,4 tis. osôb. Bola to najnižšia úroveň od roku 1999. Miera nezamestnanosti klesla o 2,9 p.b. na 13,3 %. Zníženie nezamestnanosti sprevádzal rast voľných pracovných miest. Ich počet sa ku koncu decembra 2006 medziročne zvýšil o 4,7 tis. (o 35,2 %) na 17,9 tisíc.

Priemerná **mesačná nominálna mzda** zamestnanca v hospodárstve sa v priemere za rok 2006 medziročne zvýšila o 8 % na 18 761 Sk. Jej rast bol o 1,2 p.b. pomalší ako v roku 2005. Reálna mzda vzrástla o 3,3 % (v roku 2005 o 6,3 %), jej dynamiku ovplyvnila najmä vyššia úroveň priemernej inflácie ako pred rokom. Reálne mzdy sa zvýšili vo všetkých odvetviach hospodárstva.

Medziročný rast bežných **prijmů domácností** sa podľa predbežného odhadu zrýchlil nominálne o 1,5 p. b. na 10,5 % (reálne vzrástli o 5,7 %). Z celkového objemu 1 289,8 mld. Sk najväčšiu časť tvorili odmeny zamestnancov (644,9 mld. Sk). Hrubý zmiešaný dôchodok dosiahol 391,9 mld. Sk, sociálne dávky 180,2 mld. Sk, ostatné bežné transfery 40,1 mld. Sk a dôchodky z majetku 32,7 mld. Sk. Vývoj priaznivo ovplyvnil najmä prírastok hrubého zmiešaného dôchodku (13,4 %), dôchodkov z majetku (9,9 %) a odmien zamestnancov (9,2 %). Prijmy zo sociálnych dávok vzrástli o 9,1 % a z ostatných bežných transferov o 11,4 %.

Bežné **výdavky domácností** dosiahli 290 mld. Sk a v porovnaní s rokom 2005 nominálne vzrástli o 5,6 % (spomalenie o 0,2 p. b.). V reálnom vyjadrení sa zvýšili o 1,1 % (v roku 2005 vzrástli o 2,6 %). Rast súvisel so zvýšením dôchodkov z majetku (o 17 %), ostatných bežných transferov (o 15,2 %), bežných daní z dôchodkov a majetku (o 4,1 %) a sociálnych príspevkov (o 4 %). Po uhradení bežných výdavkov zostal domácnostiam na ďalšie použitie hrubý disponibilný dôchodok 999,9 mld. Sk a po úprave o penzijné pripoistenie 1 029,8 mld. Sk. Z neho použili na konečnú spotrebu 927,2 mld. Sk, zvyšok smeroval do hrubých úspor 102,7 mld. Sk. Konečná spotreba domácností vzrástla nominálne o 11,7 % a hrubé úspory o 37,4 %. Miera úspor obyvateľstva (podiel hrubých úspor na hrubom disponibilnom dôchodku) sa zvýšila o 1,9 p. b. na 10,3 %.

Konečná spotreba domácností oproti roku 2005 vzrástla v bežných cenách o 11,7 %. Vývoj súvisel najmä s rastom hrubého disponibilného dôchodku (o 12 %), v ktorom sa premietol vyšší objem bežných príjmov (o 10,5 %) ako bežných výdavkov (o 5,6 %). Súkromný dopyt ovplyvnilo aj zvýšenie odmien zamestnancov o 9,2 % (pri raste objemu hrubých miezd a platov o 10,8 %). Na reálny rast konečnej spotreby domácností pôsobil vývoj inflácie.

Z hľadiska podielu tvorili najväčšiu časť súkromnej spotreby naďalej výdavky na nákupy potravinárskeho tovaru 21,8 %, bývanie 20,1 %, nábytok, bytové vybavenie a bežnú údržbu domácností 7,4 % a na odievanie a obuv 5 %. Najvyššiu dynamiku rastu dosiahli výdavky na hotely a reštaurácie (o 13,4 %), na nábytok, bytové vybavenie a bežnú údržbu domácností (o 13 %) a na rekreáciu a kultúru (o 9,1 %).

Unemployment fell for the second time in a row. Unemployment on average for 2006 (as recorded by the labour force sample survey) decreased on a year-on-year basis by 17.3% to 353 400 persons, representing the lowest level since 1999. The unemployment rate fell by 2.9 pp to 13.3%. The decrease in unemployment was accompanied by a growth in job vacancies. The number of job vacancies as at the end of December 2006 had risen on a year-on-year basis by 4 700 (by 35.2%) to 17 900.

The average **monthly nominal wage** of an employee in the economy rose on average in 2006 on a year-on-year basis by 8% to SKK 18 761. This growth was 1.2 pp slower than in 2005. Real wages grew by 3.3% (compared to 6.3% growth in 2005), where this was affected in particular by the higher level of average inflation than in the preceding year. Real wages rose in all sectors of the economy.

The year-on-year growth in current **household income** according to a preliminary estimate accelerated nominally by 1.5 pp to 10.5% (5.7% in real terms). Of total incomes of SKK 1 289.8 billion, the largest share was formed by employee remunerations (SKK 644.9 billion). Gross mixed income totalled SKK 391.9 billion, social benefits SKK 180.2 billion, other current transfers SKK 40.1 billion and income from assets SKK 32.7 billion. The development was favourably influenced in particular by growth in gross mixed income (13.4%), income from assets (9.9%) and employee remunerations (9.2%). Income from social benefits rose by 9.1% and from other current transfers by 11.4%.

Current **household expenditures** totalled SKK 290 million, representing in nominal terms a growth on 2005 of 5.6% (a slowdown in growth by 0.2 pp). In real terms current household expenditures rose by 1.1% (2.6% growth in 2005). The growth was connected with income from assets (growth of 17%), other current transfers (growth of 15.2%), current taxes on income and assets (growth of 4.1%), and social contributions (growth of 4%). After paying current expenditures, households were left with gross disposable income of SKK 999.9 billion for further use, and, following adjustment for supplementary pension insurance, SKK 1 029.8 billion. Of this sum SKK 127.2 billion was used for final consumption, the remainder being used for gross savings of SKK 102.7 billion. Household final consumption grew in nominal terms by 11.7% and gross savings by 37.4%. The population's savings rate (the share of gross savings to gross disposable income) rose by 1.9 pp to 10.3%.

Household final consumption grew by 11.7% at current prices against 2005. This development was connected in particular with growth in gross disposable income (growth of 12%), reflecting the higher volume of current income (growth of 10.5%) over current expenditures (growth of 5.6%). Private demand was influenced also by the increase in employee remunerations of 9.2% (alongside growth in gross wages and salaries of 10.8%). Real growth in household final consumption was affected also by inflation.

From the aspect of its components, the largest share in private consumption was again formed by expenditures on grocery purchases (21.8%), housing (20.1%), furniture, household furnishings and ordinary household maintenance (7.4%), and clothing and footwear (5%). The fastest rate of growth in expenditures was recorded in hotels and restaurants (growth of 13.4%), in furniture, household furnishings and ordinary household maintenance (growth of 13%) and in recreation and culture (growth of 9.1%).

³v doplnkových dôchodkových poisťovniach

³At supplementary pension insurance companies

V priebehu roka 2006 sa začala výstavba 20 592 bytov (najviac od roku 1996) a ubudlo 1 442 bytov (z toho asanáciou 1 187). Ku koncu decembra bolo rozostavaných 54 086 bytov a dokončilo sa 14 444 bytov. Najviac dokončených bytov bolo v Bratislavskom (4 307), Trnavskom (2 646) a Žilinskom kraji (1 815), najmenej v Košickom (799) a Banskobystrickom kraji (926).

V porovnaní s rokom 2005 vzrástol počet začatých bytov o 796 a rozostavaných bytov o 5 212, klesol počet dokončených bytov o 419. Úbytok bytov sa medziročne zvýšil o 307 (z toho asanáciou o 223 bytov). Najvyšší pokles dokončených bytov bol v Prešovskom (o 408) a Bratislavskom kraji (o 366). Ich počet vzrástol v Trnavskom (o 591), Nitrianskom (o 265) a Banskobystrickom kraji (o 154).

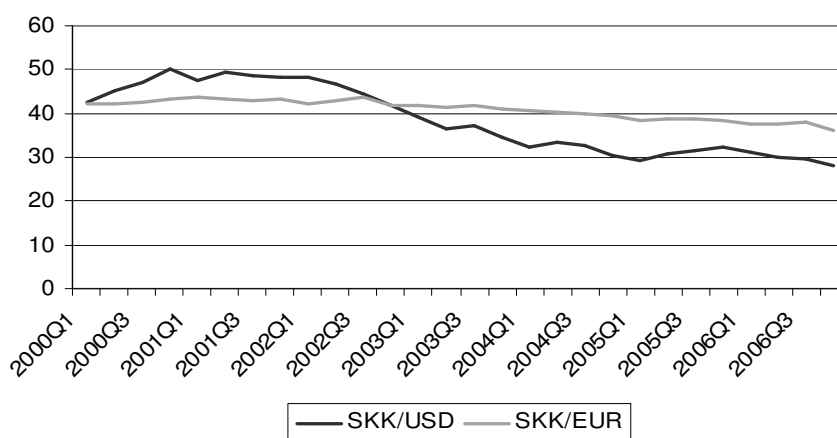
Kurz slovenskej koruny mal posilňujúcu tendenciu voči obom hlavným menám, euru a doláru. V roku 2006 sa koruna v porovnaní s rokom 2005 zhodnotila v priemere o 4,4 % voči doláru a 3,6 % voči euru. Zhodnocovanie koruny je pre spotrebiteľa výhodné, lebo zahraničné výrobky na domácom trhu a pobyty v zahraničí sa stávajú lacnejšími. Na druhej strane sa naše výrobky stávajú drahšími na zahraničnom trhu, čím strácajú konkurencieschopnosť. Prognózy výmenného kurzu v strednodobom horizonte naznačujú ďalšie zhodnocovanie slovenskej koruny voči obom menám.

Over the course of 2006 the construction of 20 592 **apartments** was begun (the highest figure since 1996), whilst 1 442 apartments were lost (of which 1187 through demolition). As at the end of December 54 086 apartments were under construction and 14 444 apartments had been completed. The highest number of completed apartments was recorded in the Bratislava county (4 307), followed by the Trnava (2 646) and Žilina counties (1 815), with the lowest numbers recorded in the Košice (799) and Banská Bystrica counties (926).

In comparison with 2005 the number of apartment constructions commenced rose by 796 and the number of apartments under construction by 5 212, the number of completed apartments fell by 419. Apartment loss rose on a year-on-year basis by 307 (of which 223 apartments through demolition). The largest fall in completed apartments was recorded in the Prešov county (a fall of 408) and the Bratislava county (a fall of 366). The number of completed apartments rose in the Trnava (by 591), Nitra (by 265) and Banská Bystrica counties (by 154).

The Slovak koruna exchange rate strengthened against both main currencies, the euro and dollar, over the year. In 2006 the koruna, in comparison with 2005, appreciated on average by 4.4% against the dollar and by 3.6% against the euro. The koruna's appreciation is advantageous for the consumer, making foreign products on the domestic market and stays abroad cheaper. On the other hand, our products become more expensive on the foreign market, thus losing their competitiveness. Medium-term forecasts of the exchange rate indicate further appreciation of the Slovak koruna against both currencies.

Graf 1.3 Vývoj nominálneho výmenného kurzu SKK/EUR a SKK/USD
Graph 1.3 Nominal SKK/EUR and SKK/USD exchange rates

Zdroj: ŠÚ SR
Source: Statistical Office of the SR

1.3 Prognóza vývoja vybraných ukazovateľov

V 1. polroku 2007 Štatistický úrad SR prognózuje rast hrubého domáceho produktu v stálych cenách o 8,5 %. Miera inflácie v júni 2007 oproti júnu 2006 by mala dosiahnuť 2,6 %. Na trhu práce (podľa výberového zisťovania pracovných síl) by zamestnanosť hospodárstva mala vzrásť medziročne o 1,5 % pri poklese počtu nezamestnaných o 8,4 % na 345 tis. osôb. Miera nezamestnanosti sa očakáva v priemere za 1. polrok 2007 vo výške 13 %. Priemerná nominálna mesačná mzda by mala dosiahnuť 19 000 Sk s medziročným prírastkom 6,6 %. Po zohľadnení prognózovaného vývoja spotrebiteľských cien reálna mzda by mala medziročne vzrásť o 3,6 %.

1.3 Forecast development of selected indicators

For the first half of 2007 the SR Statistical Office forecasts gross domestic product growth at constant prices of 8.5%. The rate of inflation in June 2007, against June 2006, should reach 2.6%. In the labour market (according to the labour force sample survey) employment in the economy should grow on a year-on-year basis by 1.5%, alongside a fall in the number of unemployed by 8.4% to 345 000 persons. The unemployment rate for the first half of 2007 is expected to average 13%. The average nominal monthly wage should reach SKK 19 000, representing a year-on-year growth of 6.6%. After taking account of the forecast development of consumer prices, the real wage should grow on a year-on-year basis by 3.6%.

Podľa aktualizovaného konvergenčného programu očakáva MF SR v roku 2007 zmiernenie medziročného rastu zamestnanosti. Súčasne očakáva, že bude pokračovať aj pokles miery nezamestnanosti a tempo jej znižovania bude v budúcnosti závisieť od schopností ekonomickej generovať nové pracovné miesta. Podľa aktuálneho odhadu Inštitútu pre finančnú politiku MF SR priemerný medziročný rast zamestnanosti v roku 2007 by mal dosiahnuť úroveň 1,6 % a priemerná miera nezamestnanosti (podľa VZPS) sa predpokladá na úrovni 13,2 %.

Prognózy hrubého domáceho produktu ukazujú klesajúcu tendenciu. Slovenská ekonomika v rokoch 2008-2010 by mala rásť v priemere o 5 percent. Priaznivý vývoj naznačujú aj dlhodobé prognózy zamestnanosti a nezamestnanosti. Zamestnanosť by mala rásť v období 2008-2010 v priemere o 0,8 % a miera nezamestnanosti by mala klesnúť na 12 % v roku 2010. Reálny rast mesačnej mzdy sa v najbližších rokoch by sa mal pohybovať na úrovni okolo 4 percent. Miera inflácie by nemala do roku 2010 prekročiť úroveň 2,4 %.

1) metóda Európskeho systému národných účtov (ESNÚ 95); predbežné údaje, absolútne hodnoty sú v bežných cenách, indexy sú v stálych cenách roku 2000

2) v stĺpci indexy v prognóze Infostatu na 1. polrok 2007 je miera nezamestnanosti

3) prognózy MF SR sú spracované na báze spotrebiteľských cien

According to the updated convergence programme the SR Ministry of Finance in 2007 expects a slight slowdown in the year-on-year growth in employment. It concurrently expects that the unemployment rate will continue to fall and the rate of this fall will depend on the economy's ability to generate new jobs. According to a current estimate of the Financial Policy Institute of the SR Ministry of Finance the average year-on-year growth in employment (according to the labour force sample survey) is forecast at 13.2%.

Gross domestic product forecasts indicate a falling trend. Slovakia's economy in the years 2008-2010 should grow on average by 5%. Favourable development is also indicated by long-term forecasts for employment and unemployment. Employment should grow in the period 2008-2010 on average by 0.8% and the unemployment rate should fall to 12% in 2010. Real growth in the monthly wage over the coming years should move around 4%. Inflation should not exceed 2.4% in the period to 2010.

1) the Gross National Income Inventory (ESA95); preliminary data, absolute values are at current prices, indices are at the 2000 constant prices

2) the column indices in the Infostat forecast for 1st half of 2007 give the unemployment rate

3) SR Ministry of Finance forecasts are processed on the basis of consumer prices

Tabuľka 1.3 Prognóza vývoja vybraných ukazovateľov na roky 2007 - 2010

Ukazovateľ	2006		Prognóza na 1. polrok 2007		Prognóza 2007 - 2010			
	Absolútne	Index 2006/2005	ŠÚSR	INFOSTAT	MF SR			
			Index 1.polrok 2007/ 1. polrok 2006	Index 1.polrok 2007/ 1. polrok 2006	2007	2008	2009	2010
Hrubý domáci produkt (mld. Sk) 1)	1636,3	108,3	108,5	109	108,1	105,6	105,1	105
Výberové zisťovanie pracovných síl								
zamestnanosť (tis. osôb)	2301,4	103,8	101,5	101,4	101,6	100,8	100,8	100,8
miera nezamestnanosti (%) 2)	13,3	x	x	12,6	13,2	12,9	12,4	12
počet nezamestnaných (tis. osôb)	353,4	82,7	91,6	88,3	x	x	x	x
Priemerný počet zamestnancov v hospodárstve (tis. osôb)	2148,2	102,2	101,2	101,5	x	x	x	x
Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca hospodárstva	18761	108	106,6	106,4	106,6	106	106,2	106,3
Reálny rast/pokles mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva	x	103,3	103,6	103,6	104,3	104	103,7	103,8
Miera inflácie (%)								
posledný mesiac obdobia	x	4,2	2,6	2,5	x	x	x	x
v priemere za obdobie 3)	x	4,5	2,9	2,7	2,2	1,9	2,4	2,4

Zdroj: ŠÚ SR, INFOSTAT, MF SR

1) metóda Európskeho systému národných účtov (ESNÚ 95); predbežné údaje, absolútne hodnoty sú v bežných cenách, indexy sú v stálych cenách roku 2000

2) v stĺpci indexy v prognóze Infostatu na 1. polrok 2007 je miera nezamestnanosti

3) prognózy MF SR sú spracované na báze spotrebiteľských cien

Table 1.3 Forecast development of selected indicators for 2007 - 2010

Indicator	2006		Forecast for 1 st half of 2007		Forecast 2007 - 2010			
	In absolute terms	Index 2006/2005	Stat. Office	INFOSTAT	Min. of Finance			
			Index 1 st half 2007/ 1 st half 2006	Index 1 st half 2007/ 1 st half 2006	2007	2008	2009	2010
Gross domestic product (SKK bln.) 1)	1636,3	108,3	108,5	109	108,1	105,6	105,1	105
Labour force sample survey								
employment (thous. persons)	2301,4	103,8	101,5	101,4	101,6	100,8	100,8	100,8
unemployment rate (%) 2)	13,3	x	x	12,6	13,2	12,9	12,4	12
number of unemployed (thous. persons)	353,4	82,7	91,6	88,3	x	x	x	x
Average number of employees in the economy (thous. persons)	2148,2	102,2	101,2	101,5	x	x	x	x
Average nominal monthly wage of an employee in the economy	18761	108	106,6	106,4	106,6	106	106,2	106,3
Real growth/fall in monthly wage of an employee in the economy	x	103,3	103,6	103,6	104,3	104	103,7	103,8
Rate of inflation (%)								
last month of the period	x	4,2	2,6	2,5	x	x	x	x
on average for the period 3)	x	4,5	2,9	2,7	2,2	1,9	2,4	2,4

Source: Statistical Office of the SR, INFOSTAT, Ministry of Finance of the SR

1) the Gross National Income Inventory (ESA95); preliminary data, absolute values are at current prices, indices are at the 2000 constant prices

2) the column indices in the Infostat forecast for 1st half of 2007 give the unemployment rate

3) SR Ministry of Finance forecasts are processed on the basis of consumer prices

2 TRH PRÁCE, MZDY A PRACOVNÉ PODMIENKY

2.1 Trh práce

2.1.1 Vývoj ekonomickej aktivity obyvateľstva

V roku 2006 bolo v SR v priemere 2 654,8 tis. ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo predstavovalo prírastok o 9,1 tis. osôb oproti roku 2005. V rámci ekonomicky aktívnych obyvateľov vzrástol počet pracujúcich o 3,8 %, v dôsledku čoho ich podiel na počte ekonomicky aktívnych obyvateľov sa zvýšil o 2,9 p.b. na 86,7 %.

Z celkového počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov v roku 2006 tvorili ženy 44,6 %, pričom v porovnaní s rokom 2005 sa ich podiel mierne znížil (o 0,3 p.b.). Táto skutočnosť bola odrazom rastu počtu ekonomicky aktívnych mužov o 11,8 tis. osôb, zatiaľ čo počet ekonomicky aktívnych žien sa medziročne znížil o 2,7 tis. osôb.

Pomerne nízky prírastok ekonomicky aktívnych obyvateľov napriek tomu, že v SR sú zaznamenávané prírastky obyvateľov v produktívnom veku, je spôsobený najmä výraznejším rastom počtu ekonomicky neaktívnych obyvateľov vo veku 15 a viac rokov.

Mierny medziročný prírastok ekonomicky aktívnych obyvateľov v roku 2006 sa na vývoji miery ekonomickej aktivity obyvateľov vo veku 15 a viac rokov pozitívne neprejavil. Celková miera ekonomickej aktivity obyvateľov 15 a viac ročných dosiahla úroveň 59,1 % a medziročne poklesla o 0,4 p.b. Znížila sa u oboch pohlaví, u mužov o 0,2 p.b., keď dosiahla 68,2 % a u žien o 0,6 p.b. na 50,7 %. Tento vývoj je možné vysvetliť skutočnosťou, že medziročne tempo rastu počtu obyvateľov vo veku 15 a viac rokov bolo rýchlejšie ako rast počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov (obyvateľstvo 15 a viac ročné vzrástlo o 1 %, kým počet ekonomicky aktívnych vzrástol o 0,3 %)

2 LABOUR MARKET, WAGES AND WORKING CONDITIONS

2.1 Labour market

2.1.1 Development of the economically active population

In 2006 there were on average 2 654 800 economically active persons in Slovakia, representing a rise of 9 100 persons against 2005. Within the number of economically active persons, the number of those working grew by 3.8%, in co sequence of which their share in the number of economically active persons increased by 2.9 pp to 86.7%.

Of the total number of economically active persons in 2006, women formed a 44.6% share, their share having decreased slightly in comparison with 2005 (by 0.3 pp). This was a result of the growth in the number of economically active men by 11 800, whereas the number of economically active women fell over the year by 2 700.

The relatively low increase in economically active persons, despite the recorded increases in productive-age persons in Slovakia, is due in particular to the more significant growth in the number of economically inactive persons aged 15 or more.

The slight year-on-year growth in the number of economically active persons in 2006 was not positively manifested in any change in the rate of economic activity among persons aged 15 or more. The overall rate of economic activity of persons aged 15 or more fell by 0.4 pp to 59.1%. This fall was recorded in the case of both genders, in the case of men by 0.2 pp to 68.2%, and in the case of women by 0.6 pp to 50.7%. This development may be explained by the fact that the year-on-year rate of growth in the number of persons aged 15 or more was faster than the growth in the number of economically active persons (the population aged 15 or more grew by 1%, while the number of economically active persons grew by 0.3%).

Najvyššiu špecifickú mieru ekonomickej aktivity si trvalo udržiava obyvatelstvo vo vekových skupinách od 35 do 49 rokov, ktorých miera ekonomickej aktivity dosahovala v roku 2006 úroveň nad 90 %.

Z hľadiska regionálneho členenia miera ekonomickej aktivity obyvateľov vo veku 15 a viac rokov bola naďalej pomerne výrazne diferencovaná. Rozdiel medzi krajom s najvyššou mierou ekonomickej aktivity a krajom s najnižšou mierou ekonomickej aktivity predstavoval 7,3 p.b.. Najvyššiu mieru ekonomickej aktivity si udržal kraj bratislavský (63,3 %), kým na druhej strane najnižšiu mieru ekonomickej aktivity dosahoval kraj košický (56 %) a nitriansky (56,9 %).

Pomerne výrazný rast počtu ekonomicky neaktívnych obyvateľov o 35,1 tis. osôb (v relatívnom vyjadrení o 1,9 %) bol spôsobený najmä rastom počtu dôchodcov o 8,7 tis. osôb (poberatelia starobných alebo invalidných dôchodkov), osôb v domácnosti (o 6,9 tis. osôb), ako aj osôb na rodičovskej dovolenke (o 2,4 tis. osôb). Výraznejšie vzrástol aj počet práceneschopných osôb (o 7,8 tis. osôb), ako aj tzv. odradených o 5,3 tis. osôb (osoby, ktoré neveria, že by si našli prácu).

Najväčšiu skupinu v rámci ekonomicky neaktívnych obyvateľov tvorili dôchodcovia (56,8 %) a študenti (27,8 %), pričom v porovnaní s rokom 2005 sa ich podiel na celkovom počte ekonomicky neaktívnych od 15 rokov znížil (u oboch skupín zhodne o 0,6 p.b.). Naopak, zvýšil sa podiel osôb v domácnosti (z 6,2 % v roku 2005 na 6,5 %) a tzv. odradených (z 0,4 % v roku 2005 na 0,7 %).

Rast počtu ekonomicky neaktívnych od 15 rokov bol výraznejší u žien, keď ich počet vzrástol o 2,1 %. Počet mužov v tejto skupine obyvateľov vzrástol miernejšie, o 10,1 tis. osôb, t.j. o 1,9 %.

2.1.2 Vývoj zamestnanosti

2.1.2.1 Zamestnanosť podľa výberového zisťovania pracovných síl

V roku 2006 pokračovali priaznivé tendencie vo vývoji zamestnanosti, pretrvávajúce od konca roku 2001. V priemere za rok 2006 pracovalo v národnom hospodárstve podľa VZPS 2 301,4 tis. osôb, čo bolo o 3,8 % viac ako v predchádzajúcom roku. V porovnaní s rokom 2005 bola dynamika celkového rastu zamestnanosti rýchlejšia o 1,7 p.b.

Počet zamestnancov dosiahol 2 002,6 tis., pričom oproti roku 2005 vzrástol o 73,5 tis. osôb (o 3,8 %). Počet podnikateľov medziročne vzrástol o 10,2 tis. na 288 tis. osôb, čo v relatívnom vyjadrení predstavovalo zvýšenie o 3,7 %. Tento rast ovplyvnila rast počtu podnikateľov bez zamestnancov o 5 %, keď počet podnikateľov so zamestnancami sa znížil o 0,3 %.

Relatívne vysoký rast zaznamenala zamestnanosť slovenských občanov v zahraničí, keď podľa výberového zisťovania pracovných síl sa ich počet v porovnaní s rokom 2005 zvýšil o 32,7 tis. osôb (o 26,1 %) na 158,1 tisíc. To sa prejavilo aj v raste podielu osôb pracujúcich v zahraničí na celkovej zamestnanosti o 1,2 p.b. na 6,9 %. Podstatná časť pracovnej migrácie smerovala do Českej republiky (viac ako 50 %), ďalej predovšetkým do Veľkej Británie, Maďarska, Rakúska, Nemecka, Írska a Talianska. Z celkového počtu Slovákov pracujúcich v zahraničí najviac našlo uplatnenie v priemyselných odvetviach (30,7 %), v stavebníctve (28,8 %) a v hoteloch a reštauráciách (10,9 %).

The highest specific rate of economic activity in with the age groups 35 to 49 years old, whose rate of economic activity in 2006 was in excess of 90%.

From the aspect of a regional breakdown, relatively significantly differences persisted in the rate of economic activity among persons aged 15 or more. The difference between the counties with the highest and lowest rate of economic activity represented 7.3 pp. The highest rate of economic activity was seen in the Bratislava county (63.3%), while on the other hand the lowest rate of economic activity was recorded in the Košice county (56%) and Nitra county (56.9%).

The relatively significant growth in the number of economically inactive persons, by 35 100 persons (in relative terms by 1.9%), was caused in particular by the growth in the number of pensioners, by 8 700 persons (recipients of old-age or invalidity pensions), persons at home (by 6 900 persons), as well as those persons on parental leave (by 2 400 persons). The number of persons unable to work also grew significantly (by 7 800 persons), as did the number of so-called discouraged persons by 5 300 (persons not believing they would find work).

The largest group of economically inactive persons was formed by pensioners (56.8%) and students (27.8%), where in comparison with 2005 their share in the total number of economically inactive persons above 15 years of age decreased (in the case of both groups identically by 0.6 pp). Conversely, the share of persons at home and of discouraged persons rose (from 6.2% in 2005 to 6.5%, and from 0.4% in 2005 to 0.7%).

The growth in the number of economically inactive persons above 15 years of age was more significant in the case of women, where their number grew by 2.1%. The number of men in this population group grew more slightly, by 10 100, i.e. 1.9%.

2.1.2 Employment

2.1.2.1 Employment according to the labour force sample survey

The favourable trends in employment observable since the end of 2001 continued in 2006. According to the labour force sample survey the number of persons working in the economy in 2006 averaged 2 301 400, which was 3.8% more than a year earlier. In comparison with 2005 employment growth was 1.7 pp faster.

The number of employees reached 2 002 600, representing an increase on 2005 of 73 500 persons (3.8%). The number of entrepreneurs grew year-on-year by 10 200 to reach 288 000 persons, representing a relative increase of 3.7%. This growth was influenced only by the growth in the number of entrepreneurs without employees by 5%, whilst the number of entrepreneurs with employees fell by 0.3%.

Employment of Slovak citizens abroad recorded relatively high growth, where according to the labour force sample survey their number in comparison with 2005 rose by 32 700 persons (by 26.1%) to 158 100. This was manifested also in a growth in the share of persons working abroad in total employment by 1.2 pp to 6.9%. A substantial share of the labour migration headed to the Czech Republic (more than 50%), followed primarily by Great Britain, Hungary, Austria, Germany, Ireland and Italy. Of the total number of Slovaks working abroad, the largest number found work in industrial sectors (30.7%), in construction (28.8%), and in hotels and restaurants (10.9%).

Tabuľka č. 2.1 Vývoj zahraničnej pracovnej migrácie podľa krajov SR
Table 2.1 Foreign labour migration by SR county

Kraj	Pracujúci v zahraničí (v tis. osôb)/ Working persons abroad (in thous. persons)		Index	County
	2005	2006	2006/2005	
Zo SR spolu	125,4	158,1	126,1	Total from the SR
v tom z kraja:				in which from county:
Bratislavského	4,9	5,2	106,1	Bratislava
Trnavského	8,9	10,3	115,7	Trnava
Trenčianskeho	10,6	12,9	121,7	Trenčín
Nitrianskeho	19,9	26,3	132,2	Nitra
Žilinského	22,5	25,9	115,1	Žilina
Banskobystrického	12,5	16,9	135,2	Banska Bystrica
Prešovského	35,1	44,8	127,6	Prešov
Košického	11,1	15,8	142,3	Košice

Zdroj: ŠÚ SR, VZPS

Source: Statistical Office of the SR, Labour Force Sample Survey

Z regionálneho pohľadu najväčšiu zahraničnú pracovnú migráciu mal kraj prešovský (28 %), kde mala zároveň najvyšší podiel na celkovej zamestnanosti v kraji (14,5 %). V ostatných krajoch dosahoval podiel pracujúcich v zahraničí z celkového počtu pracujúcich 1,6 % až 8,8 %.

Ženy sa na celkovom priemernom počte pracujúcich v roku 2006 podieľali 43,9 % a ich počet medziročne vzrástlo 2,8 %. Tento rast bol však o 1,9 p.b. pomalší ako u mužov čo spôsobilo, že podiel žien na celkovej zamestnanosti v SR sa v roku 2006 v porovnaní s rokom 2005 znížil o 0,5 p.b.

Podiel zamestnancov, ktorí vykonávali svoje zamestnanie dočasne, príležitostne a sezónne, sa pohyboval okolo úrovne 5 %. Z hľadiska vzdelania išlo predovšetkým o osoby so stredoškolským vzdelaním, z hľadiska dĺžky trvania práce dočasnej, príležitostnej a sezónnej predovšetkým zamestnania v rozsahu 6 mesiacov až 1 rok (približne 38 % z celkového počtu osôb pracujúcich dočasne, príležitostne a sezónne).

Možnosť práce na kratší pracovný čas využilo v roku 2006 priemerne len 2,9 % z celkového počtu zamestnancov, pričom u žien tento podiel bol už tradične vyšší (4,7 %). U mužov tento podiel predstavoval 1,4 %. Medziročne sa podiel pracujúcich na kratší pracovný čas zvýšil len o 0,2 p.b., pričom podiel pracujúcich mužov na kratší pracovný čas z celkového počtu pracujúcich mužov sa v porovnaní s rokom 2005 nezmenil, zvýšil sa len podiel žien pracujúcich na kratší pracovný čas. Avšak až 39,1 % zo zamestnancov pracujúcich na kratší pracovný čas využívalo túto formu zamestnania z dôvodu, že si nemohli nájsť prácu na ustanovený týždenný pracovný čas alebo z iniciatívy zamestnávateľa.

Z hľadiska veku rast zamestnanosti bol zaznamenaný vo všetkých vekových skupinách (s výnimkou skupiny 15-24 rokov), najvýraznejší bol u osôb vo veku 55-59 rokov. Dlhodobejší pokles počtu pracujúcich vo veku 15-24 rokov je možné vysvetliť zvýšením počtu osôb v príprave na povolanie, ako aj zvýšením počtu osôb na rodičovskej dovolenke v posledných dvoch rokoch. Na dynamický rast počtu pracujúcich vo veku 55-59 rokov pôsobilo predovšetkým predĺžovanie veku odchodu do starobného dôchodku.

Medziročný rast počtu pracujúcich bol zaznamenaný vo všetkých vzdelanostných skupinách v rozsahu od 0,7 % do 7,6 %. Úroveň zamestnanosti podľa vzdelania poukazuje na prepojenie úrovne vzdelania s možnosťou uplatniť sa na trhu práce, ako aj na pokračujúcu tendenciu zlepšovania sa vzdelanostnej úrovne obyvateľstva.

From the regional aspect the greatest foreign labour migration was recorded in the Prešov county (28%), where at the same time foreign labour migration had the highest share in total employment in the county (14.5%). In other counties the share of persons working abroad in the total number of persons working ranged from 1.6% to 8.8%.

In the total average number of persons working abroad in 2006 women formed 43.9%, their number having grown year-on-year by 2.8%. This growth, however, was 1.9 pp slower than in the case of men, resulting in a 0.5 pp fall in the share of women in total employment in Slovakia in 2006 compared to the figure for 2005.

The share of employees working on a temporary, occasional or seasonal basis ranged around 5%. As seen from the aspect of education this concerned primarily persons with secondary school education, and as seen from the aspect of the duration of temporary, occasional or seasonal work this concerned primarily employment in a scope of 6 months to 1 year (approximately 38% of the total number of persons working on a temporary, occasional or seasonal basis).

The possibility of shorter working hours was taken up in 2006 on average only by 2.9% of the total number of employees, where in the case of women this share has traditionally been higher than in the case of men (4.7% and 1.4% respectively). On a year-on-year basis the share of persons working shorter working hours rose by only 0.2 pp, whilst the share of men working shorter working hours in the total number of working men in comparison with 2005 did not change; only the share of women working shorter working hours rose. Nonetheless, as many as 39.1% of employees working shorter hours did so for the reason of being unable to find work for standard weekly working hours, or were doing so at their employer's initiative.

From the aspect of age, employment growth was recorded in all age groups (with the exception of the 15 to 24 years age group), whilst the most significant growth was recorded in the age range 55 to 59 years old. The long-term decline in the number of working persons aged 15-24 years may be explained by the increased number of persons preparing for a career, as well as the increased number of persons on parental leave over the last two years. The dynamic growth in the number of working persons aged 55-59 years was influenced primarily by the raising of the retirement age.

A year-on-year growth in the number of working persons was recorded in all education groups in the range from 0.7% to 7.6%. Employment levels as seen from the aspect of level of education highlight the link between the level of education and possibility of application in the labour market, as well as the continuing trend of improvement in the population's level of education.

Z regionálneho hľadiska rast počtu pracujúcich zaznamenali všetky kraje, najrýchlejší bol v prešovskom a košickom kraji.

Tento vývoj však rozloženie jednotlivých krajov na celkovom počte pracujúcich v SR podstatnejšie neovplyvnil, dochádzalo len k miernemu zvýšeniu váhy krajov východoslovenského regiónu (košický a prešovský kraj) na celkovej zamestnanosti SR. Podiel jednotlivých krajov na celkovej zamestnanosti sa pohyboval v intervale od 11,2 % (banskobystrický kraj) do 13,8 % (bratislavský kraj).

From the regional aspect a growth in the number of working persons was recorded in all counties, where the fastest growth was seen in the Prešov and Košice counties.

This development, however, did not substantially influence the individual counties' collocation in the total number of persons working in Slovakia, leading only to a slight increase in the weighting of the East Slovakia region counties (Košice and Prešov) in total employment in Slovakia. Individual counties' shares in total employment ranged from 11.2% (Banská Bystrica county) to 13.8% (Bratislava county).

Tabuľka 2.2 Pracujúci podľa veku a vzdelania v roku 2006 (priemer za rok)
Table 2.2 Working persons by age and education in 2006 (yearly average)

Veková skupina	Počet pracujúcich (v tis. osôb)/ No. of working pers. (in thous. pers.)	Podiel na celk. počte prac. v % Share in total no. of working %	Index 2006/2005	Age group
Spolu	2 301,4	100	103,8	Total
v tom				In which
<i>15-24 roční</i>	220,2	9,6	98,3	<i>15-24 years old</i>
<i>25-34 roční</i>	667,2	29	108	<i>25-34 years old</i>
<i>35-49 roční</i>	920,3	40	100,2	<i>35-49 years old</i>
<i>50-54 roční</i>	300,5	13	104,6	<i>50-54 years old</i>
<i>55-59 roční</i>	153,6	6,7	116,7	<i>55-59 years old</i>
<i>60 a viac roční</i>	39,6	1,7	106,7	<i>60 and above years old</i>
Vzdelanostná skupina				Education group
Spolu	2 301,4	100	103,8	Total
V tom				In which
<i>Základné</i>	107	104,3	4,6	<i>Elementary</i>
<i>Učňovské</i>	738,7	105,5	32,1	<i>Vocational</i>
<i>Stredné (bez maturity)</i>	56,2	100,7	2,5	<i>Secondary (no certificate)</i>
<i>Učňovské s maturitou</i>	120,6	104,4	5,2	<i>Vocational with certificate</i>
<i>Úplné stredné všeobecné</i>	100,8	103,1	4,4	<i>Completed secondary general</i>
<i>Úplné stredné odborné</i>	788,6	101,3	34,3	<i>Completed secondary voc.</i>
<i>Vyššie odborné</i>	22,7	107,6	1	<i>Higher vocational</i>
<i>Vysokoškolské</i>	366,9	106,5	15,9	<i>University</i>

Zdroj: ŠÚ SR,

Source: Statistical Office of the SR,

Tabuľka 2.3 Pracujúci podľa krajov v roku 2006 (priemer za rok)
Table 2.3 Working persons by county in 2006 (yearly average)

Kraj	Počet pracujúcich (v tis. osôb) No. of working pers. (thous. pers.)	Podiel na SR v % Share in the SR %	Index 2006/2005	County
SR spolu	2 301,4	100	103,8	SR total
Bratislavský	317,4	13,8	101,2	Bratislava
Trnavský	264,5	11,5	102,3	Trnava
Trenčiansky	280	12,2	103,3	Trenčín
Nitriansky	297,7	12,9	104,7	Nitra
Žilinský	294,1	12,8	104,6	Žilina
Banskobystrický	257,5	11,2	103,5	Banská Bystrica
Prešovský	309,2	13,4	105,6	Prešov
Košický	281	12,2	105,6	Košice

Zdroj: ŠÚ SR,

Source: Statistical Office of the SR,

Nadväzne na rast zamestnanosti sa zvyšovala aj celková miera zamestnanosti osôb vo veku 15-64 rokov, ktorá dosahovala priemernú úroveň 59,4 % a medziročne sa zvýšilo 1,7 p.b. Miera zamestnanosti sa zvýšila tak u mužov (o 2,3 p.b. na 66,9 %), ako i u žien (o 1 p.b. na 51,9 %).

Najvyššiu špecifickú mieru zamestnanosti dosahovala 5-ročná veková skupina 40-44 ročných (82,4 %). U mužov špecifickú mieru nad 80 % dosahovali všetky 5-ročné vekové skupiny vo veku od 25 do 49 rokov, u žien to bolo iba vo vekovej skupine 40-44 rokov. Špecifická miera zamestnanosti mladých ľudí (vo veku 15-24 rokov) dosahovala priemernú úroveň 25,7 %, ktorá sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom nezmenila. Špecifická miera zamestnanosti starších (vo veku 55-64 rokov) zaznamenala úroveň 33,2 % (49,9 % u mužov a 19 % u žien) a v porovnaní s rokom 2005 sa jej úroveň zvýšila o 2,9 p.b..

Z hľadiska vzdelania najvyššiu špecifickú mieru zamestnanosti dosiahli osoby s vysokoškolským vzdelaním 2. a 3. stupňa (viac ako 80 %, resp. 90 %). Naopak, osoby so základným vzdelaním dosahovali špecifickú mieru zamestnanosti nižšiu ako 15 % (prílohy ku kapitole 2.).

V rámci jednotlivých regiónov najvyššiu mieru zamestnanosti obyvateľov vo veku 15-64 rokov si udržiaval bratislavský kraj (69,8 %), a to u oboch pohlaví (75,1 % muži, 64,9 % ženy). Na druhej strane najnižšiu mieru zamestnanosti obyvateľov vo veku 15-64 mal košický kraj (51,5 % spolu, 58,6 % muži, 44,3 % ženy).

2.1.2.2 Zamestnanosť podľa štatistického výkazníctva

Pozitívny trend vývoja zamestnanosti potvrdzujú aj výsledky zo štatistického výkazníctva. Podľa nich v hospodárstve SR v roku 2006 bolo v priemere zamestnaných 2 148,2 tis. osôb, čo bolo o 2,2 % viac ako v roku 2005. Z celkového počtu zamestnaných v SR pracovalo v súkromnom sektore 75,9 % a vo verejnom sektore 24,1 % osôb.

Spolu so zvyšovaním celkovej úrovne zamestnanosti sa uskutočňovali zmeny aj v jej odvetvovej štruktúre. Z celkového počtu zamestnaných osôb v SR v roku 2006 pracovalo v primárnom sektore 5,3 % (pred rokom 5,7 %), v sekundárnom sektore 33,8 % (v tom priemysle 26,5 %, stavebníctve 7,3 %) a v sektore služieb 60,9 %. Podiel pracujúcich v priemysle poklesol o 0,3 p.b., zvýšil sa podiel zamestnaných v stavebníctve o 0,4 p.b., ako aj v službách o 1,3 p.b.

V roku 2006 došlo k zmenám v štruktúre zamestnanosti podľa veľkosti podnikov, keď sa zvyšoval hlavne podiel podnikov do 10 zamestnancov.

Podľa údajov ŠÚ SR (z podnikového výkazníctva) z celkového priemerného počtu zamestnancov v roku 2006 bolo 1,5 % zamestnancov so zdravotným postihnutím. Z hľadiska odvetví výrazne nad úrovňou SR bol ich podiel najmä v odvetví ťažba nerastných surovín (4,7 %).

Z evidenčného počtu zamestnancov ku koncu roku 2006 bolo zamestnaných na určitú dobu 161 171 osôb (12,8 %, pričom v roku 2005 bol tento podiel 11,5 %) a 82 713 osôb bolo zamestnaných na kratší pracovný čas (6,6 %, v roku 2005 6,9 %).

V roku 2006 pracovalo na základe dohody o vykonaní práce 261 171 osôb a v porovnaní s rokom 2005 sa ich počet zvýšil o 581 osôb.

Together with the growth in employment, the overall rate of employment of persons aged 15 to 64 years rose, to an average level of 59.4%, representing a year-on-year increase of 1.7 pp. The employment rate increased in the case of both men (by 2.3 pp to 66.9%) and women (by 1 pp to 51.9%).

The highest specific rate of employment was recorded in the 5-year age group of 40-44 years (82.4%). In the case of men a specific rate above 80% was recorded in all 5-year age groups from 25 to 49 years, whilst in the case of women this was recorded only in the age group 40-44 years. The specific rate of employment of young people (age range 15-24 years) averaged 25.7%, unchanged on a year earlier. The specific rate of employment of older persons (aged 55-64) was 33.2% (49.9% in the case of men and 19% in the case of women), representing an increase of 2.9 pp in comparison with 2005.

From the aspect of education, the highest specific rate of employment was recorded among persons with 2nd and 3rd stage university education (more than 80% and 90% respectively). Conversely, persons with only elementary education had a specific employment rate of less than 15% (see Annexes to Chapter 2).

Within individual regions the highest rate of employment in the 15-64 year age group was again recorded in the Bratislava county (69.8%), and this in the case of both genders (75.1% men, 64.9% women). On the other hand, the lowest rate of employment in the 15-64 year age group was recorded in the Košice county (51.5% total, 58.6% men, 44.3% women).

2.1.2.2 Employment according to statistical reporting

The positive trend in employment is confirmed also by results from statistical reporting. According to them there were on average 2 148 200 employed persons in Slovakia's economy in 2006, which was 2.2% more than in 2005. Of the total number of employed persons in Slovakia, 75.9% of persons worked in the private sector and 24.1% in the public sector.

The increase in the overall level of employment was accompanied also by changes in its sectoral structure. Of the total number of employed persons in Slovakia in 2006, 5.3% worked in the primary sector (compared to 5.7% a year earlier), 33.8% in the secondary sector (of which, industry 26.5%, construction 7.3%), and 60.9% in the service sector. The share of persons working in industry fell by 0.3 pp, whilst the share of persons employed in construction rose by 0.4 pp, and in services by 1.3 pp.

In 2006 changes occurred in the employment structure in terms of business size, with the main increase being seen in the share of businesses with up to 10 employees.

According to data of the SR Statistical Office (from business reporting) of the total average number of employees in 2006, 1.5% were disabled employees. From the sectoral aspect the share of these employees was significantly above the level for the SR particularly in the raw materials extraction sector (4.7%).

Of the registered number of employees as at the end of 2006, persons on a fixed-term employment contract totalled 161 171 (a 12.8% share, compared to 11.5% in 2005) and 82 713 persons were employed for shorter working hours (6.6%, compared to 6.9% in 2005).

Persons who worked in 2006 on the basis of work performance agreements totalled 261 171, representing an increase of 581 persons against a year earlier.

⁴bez malých organizácií do 19 zamestnancov, ktoré majú ročnú produkciu nižšiu ako 100 mi. Sk

⁴Exclusive of small organisations up to 19 employees having annual production of less than SKK 100 million

Tabuľka 2.4 Zamestnanosť podľa veľkosti podnikov v roku 2006 (priemer za rok)
Table 2.4 Employment by size of business in 2006 (yearly average)

Počet zamestnancov	Osoby Persons	Podiel v % Share %	Zmena podielu oproti r. 2005 Change in share against 2005	Index 2006/2005	No. of employees
Spolu	2 148 182	100	x	102,2	Total
V tom					in which
0 – 9	167 359	7,8	1,1	119,1	0 – 9
10 – 19	126 840	5,9	0,2	105,7	10 – 19
20 – 45	167 295	7,8	0	102,1	20 – 45
50 – 249	403 376	18,8	-0,6	98,8	50 – 249
250 – 499	145 351	6,8	0,1	104,1	250 – 499
500 – 999	136 871	6,3	-0,3	98,5	500 – 999
1000 a viac	343 590	16	-0,8	97,2	1000 and more
Živnostníci	657 500	30,6	0,3	103,3	Sole traders (estimate)

Zdroj: ŠÚ SR,

Source: Statistical Office of the SR,

K pozitívnemu vývoju na trhu práce prispela vyššia tvorba nových pracovných miest, keď k 31. decembru 2006 bolo v národnom hospodárstve k dispozícii 17 858 voľných pracovných miest, o 35,2 % viac ako v roku 2005. Najvyšší počet voľných pracovných miest bol v priemysle (5 297, z toho v priemyselnej výrobe 4 632), vo verejnej správe a obrane, povinnom sociálnom zabezpečení (3 387) a v doprave, poštách a telekomunikáciách (2 209). Najvyšší prírastok pracovných miest zaznamenalo odvetvie doprava, pošty a telekomunikácie (2,2-násobný oproti koncu roka 2005).

Z regionálneho hľadiska bolo ku koncu decembra 2006 najviac voľných pracovných miest v bratislavskom kraji (7 319 t.j. 41,0 % z celkového počtu evidovaných voľných pracovných miest), v ostatných krajoch sa ich počet pohyboval od 1 150 (prešovský kraj) do 2 297 (žilinský kraj). Vo všetkých krajoch bol počet voľných pracovných miest vyšší ako pred rokom okrem prešovského kraja, kde počet voľných pracovných miest poklesol o 17,1 %. Najrýchlejší prírastok voľných pracovných miest zaznamenali žilinský kraj (medziročne o 93,4 %), košický (o 74 %) a trnavský kraj (o 60,3 %).

Ku koncu roka 2006 ŠÚ SR registroval 364 185 živnostníkov. Ich počet sa medziročne zvýšil o 5,6 %. Najvyšší počet živnostníkov registrovaných ku koncu roka 2006 bol v odvetví veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru (32,9 %). Na druhej strane najintenzívnejší medziročný rast počtu živnostníkov bol zaznamenaný v priemyselnej výrobe (medziročne o 18,1 %).

2.1.3 Vývoj nezamestnanosti

2.1.3.1 Nezamestnanosť podľa výberového zisťovania pracovných síl

Podľa VZPS nezamestnanosť v SR druhý rok po sebe klesala, keď v roku 2006 dosiahla v priemere 353,4 tis. osôb, o 74,1 tis. nezamestnaných osôb) menej ako pred rokom. Medziročný pokles počtu nezamestnaných v relatívnom vyjadrení o 17,3 % sa odrazil aj v poklese miery nezamestnanosti. V roku 2006 dosiahla miera nezamestnanosti podľa VZPS v priemere 13,3 %, o 2,9 p.b. nižšiu hodnotu ako v roku 2005. Na výrazný klesajúci trend miery nezamestnanosti poukazuje fakt, že jej priemerná úroveň v roku 2006 bola najnižšia od roku 1999.

⁵Podľa metodiky výberového zisťovania pracovných síl (VZPS) sú za nezamestnaných považované všetky osoby vo veku od 15 rokov, ktoré súčasne spĺňajú tri podmienky: v referenčnom týždni nemali žiadnu platenú prácu, v posledných štyroch týždňoch si aktívne hľadali prácu alebo si prácu našli a do zamestnania nastúpia najneskôr do 3 mesiacov a sú schopné nastúpiť do práce najneskôr do dvoch týždňov.

The positive development in the labour market was due in part to the higher level of job creation, with 17 858 vacancies open in the economy as at 31 December 2006, which is 35.2% higher than in 2005. The highest number of job vacancies was in industry (5 297, of which 4 632 in manufacturing), in general government, defence and compulsory social security (3 387), and in transport, posts and telecommunications (2 209). The highest increase in jobs was recorded in the transport, posts and telecommunications sector (2.2-fold increase against 2005).

From the regional aspect as at the end of December 2006 the most job vacancies were found in the Bratislava county (7 319, i.e. 41.0% of the total number of registered job vacancies), in other counties the figure ranged from 1 150 (Prešov county) to 2 297 (Žilina county). In all counties the number of job vacancies was higher than a year earlier, except for the Prešov county, where the number of job vacancies fell by 17.1%. The fastest growth in job vacancies was recorded in the Žilina county (a year-on-year increase of 93.4%), Košice county (74%) and Trnava county (60.3%).

As at the end of 2006 the SR Statistical Office registered 364 185 sole traders. This figure represents a 5.6% increase on a year earlier. The highest number of sole traders registered as at the end of 2006 was in the sector wholesale, retail and repair of motor vehicles, motorcycles and consumer goods (32.9%). On the other hand, the fastest year-on-year growth in the number of sole traders was recorded in manufacturing (a year-on-year increase of 18.1%).

2.1.3 Unemployment

2.1.3.1 Unemployment according to the labour force sample survey

According to the labour force sample survey (LFSS) unemployment in Slovakia fell for the second consecutive year, averaging 353 400 persons in 2006, representing 74 100 fewer unemployed persons than a year earlier. The year-on-year fall in the number of unemployed, in relative terms by 17.3%, was reflected also in a fall in the unemployment rate. In 2006 the unemployment rate according to LFSS averaged 13.3%, which is 2.9 pp lower than the figure for 2005. The significant declining trend in the unemployment rate is highlighted by the fact that its average level in 2006 was the lowest since 1999.

⁵The labour force sample survey defines unemployed persons as all persons aged 15 years or more who meet the following three conditions: they had no paid work during the reference week, over the past 4 weeks they have been actively looking for work or they have found work and they are to start performing this work at latest within 3 months, and they are able to start work at latest within two weeks.

Tabuľka 2.5 Nezamestnanosť podľa výberového zisťovania pracovných síl 1)
Table 2.5 Unemployment according to the labour force sample survey1)

Kraj	Počet nezamestnaných No. of unemployed			Miera nezamestnanosti Unemployment rate		County
	2006 (tis. osôb) (thous. persons)	Podiel na SR v % Share in the SR %	index 2006 2005	2006 (%)	Zmena oproti 2005 v bodoch Change against 2005 points	
Bratislavský	14,4	4,1	84,2	4,3	-0,9	Bratislava
Trnavský	25,4	7,2	84,4	8,8	-1,6	Trnava
Trenčiansky	21,2	6,0	88,7	7,1	-1,0	Trenčín
Nitriansky	45,1	12,8	73,5	13,2	-4,6	Nitra
Žilinský	39,4	11,1	78,3	11,8	-3,4	Žilina
Banskobystrický	68,6	19,4	88,4	21,1	-2,7	Banská Bystrica
Prešovský	68,0	19,2	84,9	18,1	-3,4	Prešov
Košický	71,3	20,2	82,0	20,3	-4,4	Košice
Spolu SR	353,4	100,0	82,7	13,3	-2,9	Total SR

Zdroj: ŠÚ SR

Source: Statistical Office of the SR

1) definícia nezamestnanosti je v súlade s Nariadením komisie (ES) č. 1897/2000

1) definition of the unemployed persons is in accordance with Commission Regulation (EC) No 1897/2000

Najvyššia miera nezamestnanosti pretrváva v banskobystrickom, košickom a prešovskom kraji, a najväčší medziročný pokles miery nezamestnanosti bol zaznamenaný v nitrianskom kraji o 4,6 p.b.

Medziročný pokles absolútneho počtu nezamestnaných bol intenzívnejší u mužov (19,7 %) ako u žien (14,7 %). Miera nezamestnanosti u mužov dosiahla 12,2 % a medziročne klesla o 3,1 p.b., miera nezamestnanosti žien poklesla o 2,5 p.b. a dosiahla 14,7 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa však rozdiel medzi úrovňou miery nezamestnanosti mužov a žien zvýšil, nakoľko v roku 2005 miera nezamestnanosti mužov bola nižšia o 1,9 p.b., kým v roku 2006 to bolo 2,5 p.b.

Špecifická miera nezamestnanosti mladých (vo veku 15-24 rokov) dosahovala úroveň 26,6 % a bola o 3,5 p.b. nižšia ako v predchádzajúcom roku. Medziročne sa znížila u oboch pohlaví, výraznejšie u mužov (o 4,1 p.b. na 26,3 %) ako u žien (o 1,7 p.b. na 27 %). Napriek tomu nezamestnanosť mladých je druhá najvyššia v EÚ27 (17.5 %).

Klesla aj špecifická miera nezamestnanosti starších osôb (vo veku 55-64 rokov), ktorá bola oproti roku 2005 nižšia o 3,5 p.b. a zaznamenala úroveň 9,8 %. Medziročný pokles zaznamenala u oboch pohlaví, v menšej miere u mužov (o 3,2 p.b. na 9,9 %), ako u žien (o 4,4 p.b. na 9,4 %). (prílohy ku kapitole 2.)

Negatívom bol pretrvávajúci vysoký podiel dlhodobej nezamestnanosti, napriek tomu, že absolútny počet dlhodobo nezamestnaných medziročne poklesol. Nezamestnaní viac ako 1 rok tvorili podľa údajov z VZPS približne 73,1 % z celkového priemerného počtu nezamestnaných (v roku 2005 to bolo 68,1 %). Vývoj nezamestnanosti podľa dĺžky nezamestnanosti poukazuje na trvalý problém s umiestňovaním do zamestnania najmä osôb, ktoré sú nezamestnané viac ako 2 roky. Tieto osoby tvorili v roku 2006 z celkového priemerného počtu nezamestnaných viac ako jeden rok 79 %. V dôsledku poklesu absolútneho počtu dlhodobo nezamestnaných mierne zlepšenie zaznamenala miera dlhodobej nezamestnanosti 9,7 % a bola o 1,3 p.b. nižšia ako pred rokom.

The highest unemployment rates persist in the Banská Bystrica, Košice and Prešov counties, while the largest year-on-year fall in unemployment was recorded in the Nitra county (by 4.6 pp).

The year-on-year fall in the absolute number of unemployed persons was greater in the case of men (19.7%) than in the case of women (14.7%). The unemployment rate for men fell by 3.1 pp to 12.2%, whilst the unemployment rate for women fell by 2.5 pp to 14.7%. In comparison with the preceding year, however, the difference between the unemployment rates for men and women increased, since in 2005 the unemployment rate for men was 1.9 pp lower, whereas in 2006 it was 2.5 pp lower.

The specific unemployment rate for young people (in the age range 15-24 years) was 26.6%, which is 3.5 pp lower than a year earlier. The rate decreased on a year-on-year basis in the case of both genders, more significantly in the case of men (by 4.1 pp to 26.3%) and in the case of women (by 1.7 pp to 27%). Despite this, unemployment among young people is the second-highest in the EU27 (17.5%).

The specific unemployment rate of older persons (in the age range 55-64 years) also fell, which at 9.8% was 3.5 pp lower than in 2005. A year-on-year decline was recorded in the case of both genders, to a lower degree in the case of men (by 3.2 pp to 9.9%) than in the case of women (by 4.4 pp to 9.4%).

A negative feature was the persistent high share of long-term unemployment, despite the fact that the absolute number of long-term unemployed persons recorded a year-on-year fall. According to data from the labour force sample survey, persons unemployed for more than one year formed approximately 73.1% of the total average number of unemployed persons (in 2005 this figure was 68.1%). The development of unemployment by length of unemployment highlights the permanent problem with placing in employment particularly persons unemployed for more than two years. These persons in 2006 formed 79% of the total average number of persons unemployed for more than one year. In consequence of the fall in the absolute number of long-term unemployed, the rate of long-term unemployment recorded a slight improvement to 9.7%, which is 1.3 pp lower than a year earlier.

Najviac boli dlhodobou nezamestnanosťou postihnuté osoby vo veku 55-59 rokov, t.j. osoby v pred dôchodkovom veku, ktorých podiel na celkovom počte nezamestnaných v uvedenej vekovej skupine predstavoval viac ako 80 %. Boli to tiež osoby so základným a učňovským vzdelaním, ktoré v roku 2006 tvorili približne 70 % z celkového počtu dlhodobo nezamestnaných. Dlhodobou nezamestnanosťou boli pritom vo väčšej miere postihnutí muži ako ženy.

The highest level of long-term unemployment was recorded in the case of disabled persons in the age range 55-59 years, i.e. persons before retirement age, whose share in the total number of unemployed persons in this age group represented more than 80%. Persons with only elementary and apprenticeship education formed approximately 70% of the total number of long-term unemployed. Long-term unemployment afflicted more men than women.

Tabuľka 2.6 Nezamestnanosť podľa dĺžky trvania nezamestnanosti v roku 2006 (priemer za rok)
Table 2.6 Unemployment by length of unemployment in 2006 (yearly average)

Trvanie nezamestnanosti	Počet nezamestnaných (v tis. osôb) No. of unemployed (thous. persons)	% z celkového počtu nezamestnaných % of total no. of unemployed	Index 2006/2005	Duration of unemployment
Spolu	353,4	100	82,7	Total
do 1 mesiaca	14,7	4,2	62,6	up to 1 month
od 1 do 3 mesiacov	18,4	5,2	80,3	from 1 to 3 months
od 3 do 6 mesiacov	22,3	6,3	67,8	from 3 to 6 months
od 6 mesiacov do 1 roka	39,5	11,2	69,3	from 6 months to 1 year
od 1 roka do 2 rokov	54,1	15,3	69,3	from 1 to 2 years
viac ako 2 roky	204,1	57,8	95,8	more than 2 years

Zdroj: ŠÚ SR, výberové zisťovanie pracovných síl
 Source: Statistical Office of the SR, Labour Force Sample Survey

2.1.3.2 Evidovaná nezamestnanosť

Rok 2006 bol charakteristický výrazným poklesom miery evidovanej nezamestnanosti, keď miera evidovanej nezamestnanosti v druhej polovici roka zaznamenala historicky najnižšie hodnoty a prvýkrát od roku 1997 poklesla pod hranicu 10 %. Ku koncu roku 2006 dosiahla miera evidovanej nezamestnanosti 9,4 %, o 2 p.b. menej ako koncom roku 2005.

V priemere za rok 2006 bolo evidovaných 299 181 uchádzačov o zamestnanie, z čoho bolo 52 % žien. Miera evidovanej nezamestnanosti klesla v priemere za rok o 1,27 p.b. na 10,37 %, na najnižšiu úroveň od roku 1991.

Medziročný pokles priemernej evidovanej miery nezamestnanosti bol zaznamenaný u oboch pohlaví, pričom intenzívnejší bol u mužov, ktorých priemerná miera evidovanej nezamestnanosti sa medziročne znížila o 1,55 p.b. na 9,20 %. Priemerná miera evidovanej nezamestnanosti u žien klesla miernejšie, o 0,92 p.b. na 11,79 %. (prílohy ku kapitole 2)

Positívne je, že v porovnaní s predchádzajúcim rokom sa znížil počet okresov, ktoré mali priemernú mieru evidovanej nezamestnanosti vyššiu ako bol priemer za SR. V roku 2005 zo 79 okresov SR bolo takýchto okresov 35, zatiaľ čo v roku 2006 ich počet poklesol na 33.

Najnižšiu priemernú mieru evidovanej nezamestnanosti v roku 2006 dosiahol okres Bratislava IV (1,9 %) a najvyššiu okres Rimavská Sobota (29 %). Priemernú mieru evidovanej nezamestnanosti nad 25 % mali v roku 2006 dva okresy (Rimavská Sobota a Revúca), pričom v roku 2005 to boli tri okresy (aj okres Veľký Krtíš).

2.1.3.2 Registered unemployment

The year 2006 was characterised by a significant fall in the rate of registered unemployment, when the rate of registered unemployment in the second half of the year recorded the historically lowest value and for the first time since 1997 fell below 10%. As at the end of 2006 the rate of registered unemployment had fallen to 9.4%, which is 2 pp lower than at the end of 2005.

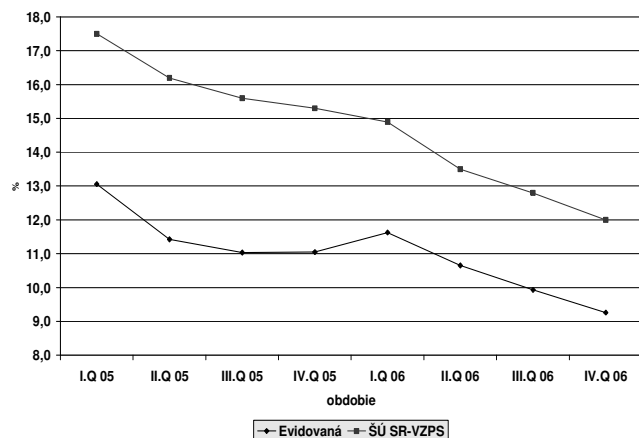
In 2006 the number of jobseekers averaged 299 181, of which 52% were women. The rate of registered unemployment fell on average over the year by 1.27 pp to 10.37%, to the lowest level since 1991.

A year-on-year fall in the average registered unemployment rate was recorded in the case of both genders, where the fall was greater in the case of men, the average registered unemployment rate of which fell year-on-year by 1.55 pp to 9.20%. The average registered unemployment rate in the case of women fell to a lesser degree, by 0.92 pp to 11.79%. (See Annexes to Chapter 2)

A positive feature is the fall against the preceding year in the number of districts having an average registered unemployment rate above the SR average. Of the 79 districts in Slovakia, such districts numbered 35 in 2005, whereas in 2006 the number fell to 33.

The lowest average registered unemployment rate in 2006 was recorded in the Bratislava IV district (1.9%) and the highest in the Rimavská Sobota district (29%). Two districts (Rimavská Sobota and Revúca) had an average registered unemployment rate above 25%, whereas in 2005 there were three such districts (also the Veľký Krtíš district).

Graf 2.1 Porovnanie vývoja miery nezamestnanosti

Zdroj: ÚPSVaR

Zníženie priemernej miery evidovanej nezamestnanosti takmer vo všetkých okresoch (s výnimkou okresu Rimavská Sobota) malo za následok, že sa v priemere znížil aj rozdiel medzi najvyššou a najnižšou mierou evidovanej nezamestnanosti medzi krajmi, ktorý poklesol z 15,3 p.b. v roku 2005 na 14,5 p.b. v roku 2006.

V porovnaní s rokom 2005 poklesol počet uchádzačov o zamestnanie vstupujúcich do evidencie vedenej úradmi práce (prítok), avšak znížil sa aj počet vyradených z evidencie (odtok). To znamená, že intenzita pohybu v rámci evidencie uchádzačov o zamestnanie sa celkovo znížila. Počet nezamestnaných (zaevidovaní a vyradení), ktorí prešli evidenciou uchádzačov o zamestnanie, bol v roku 2006 o 24 tis. osôb nižší ako v predchádzajúcom roku.

V roku 2006 bolo z evidencie nezamestnaných vyradených 361 715 osôb, z nich 61 % (220 446 osôb) bolo umiestnených do zamestnania (v roku 2005 tento podiel predstavoval 59,5 %). Mierne sa znížil podiel vyradených pre nespokojnosť (zo 17,5 % na 17,2 %), zostatok (21,8 %) tvorili uchádzači o zamestnanie, ktorí boli vyradení z iných dôvodov (požiadanie o vyradenie, nástup na sústavnú prípravu na povolanie alebo výkon trestu odňatia slobody, priznanie starobného, výsluhového alebo invalidného dôchodku, vznik nároku na materské alebo úmrtie).

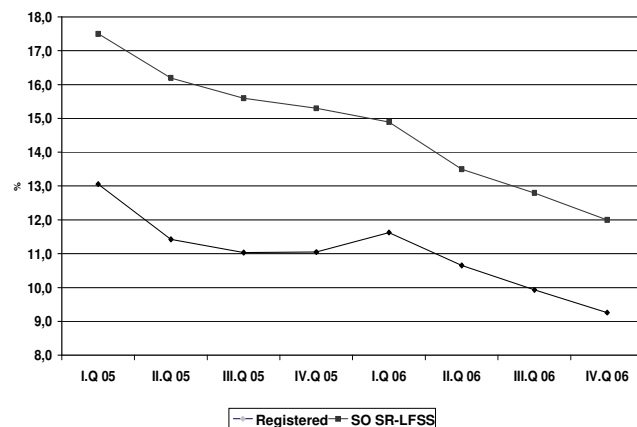
Priemerný mesačný počet uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím medziročne poklesol o 19,1 % na 12 610 osôb, mierne sa znížil aj ich podiel na celkovej nezamestnanosti (z 4,6 % na 4,2 %). Pokles priemerného počtu uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím bol pritom o 7 p.b. rýchlejší ako celkový pokles evidovanej nezamestnanosti.

V členení podľa veku uchádzačov o zamestnanie evidovaná nezamestnanosť vzrástla len vo vekovej skupine osôb vo veku nad 60 rokov (o 9,7 %), ostatné 5-ročné vekové skupiny zaznamenali pokles počtu uchádzačov o zamestnanie v rozsahu od 0,4 % do 15 %. Najvyšší podiel na evidovanej nezamestnanosti si trvalejšie udržiava veková skupina uchádzačov o zamestnanie vo veku 35-49 rokov, ktorá v roku 2006 predstavovala 36,4 % z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie.

V rámci štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa veku sa znížil podiel uchádzačov o zamestnanie v mladších a stredných vekových skupinách (do 49 rokov), naopak, zvýšil sa podiel uchádzačov vo veku 50 a viac rokov (v priemere o 1,2 p.b.). Zvýšil aj podiel mladistvých uchádzačov o zamestnanie (do 18 rokov), v roku 2006 predstavoval 1,2 % a v roku 2005 to bolo 1 %.

⁹Uchádzač o zamestnanie - je občan hľadajúci zamestnanie, zaradený do evidencie nezamestnaných na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny po podaní písomnej žiadosti o sprostredkovanie zamestnania.

Graph 2.1 Unemployment rate comparison

Source: Labour, Social Affairs and Family Headquarters

The decrease in the average registered unemployment rate in almost all districts (with the exception of the Rimavská Sobota district) had the consequence that on average also the difference between the highest and lowest registered unemployment rate was reduced, which fell from 15.3 pp in 2005 to 14.5 pp in 2006.

In comparison with 2005 the number of jobseekers entering the register maintained by labour offices (inflow) fell, though the number removed from the register (outflow) also fell, meaning that overall turnover in the register of jobseekers fell. The number of unemployed persons (registered and removed) who passed through the jobseeker register in 2006 was 24 000 lower than a year earlier.

Of the 361 715 persons removed from the unemployment register in 2006, 61% (220 446 persons) were placed in employment (compared to 59.5% in 2005). The share of persons removed from the register for non-cooperation fell slightly (from 17.5% to 17.2%), and the remainder (21.8%) comprised jobseekers who were removed from the register for other reasons (request for the removal, entry into systematic career preparation, imprisonment, recognition of an old-age, service or invalidity pension, claim to maternity benefits or death).

The average monthly number of jobseekers with a health disability fell year-on-year by 19.1% to 12 610 persons, and their share in total unemployment also fell slightly (from 4.6% to 4.2%). The fall in the average number of jobseekers with a health disability was 7 pp faster than the total fall in registered unemployment.

In terms of the age of jobseekers, registered unemployment grew only in the age-group of persons aged above 60 years (by 9.7%); other 5-year age groups recorded a fall in the number of jobseekers ranging from 0.4% to 15%. The highest share in registered unemployment remains in the case of the age group of jobseekers aged 35-49 years, which in 2006 represented 36.4% of all jobseekers.

In the framework of the structure of jobseekers classified by age, the share of jobseekers in younger and middle age groups (up to 49 years of age) fell, whilst the share of jobseekers aged 50 or more increased (on average by 1.2 pp). The share of juvenile jobseekers (up to 18 years of age) also rose, where in 2006 they represented 1.2%, compared to 1% in 2005.

⁶Jobseeker - is person looking for work, included in the unemployed register at an LSA&F office following the lodging of a request for job intermediation.

Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry najviac uchádzačov o zamestnanie v roku 2006 malo nízke vzdelanie (základné a vyučenie, resp. boli bez vzdelania). Ich podiel na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie predstavoval 70,8 %, a ich podiel na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie sa medziročne zvýšil o 0,8 p.b.

Na druhej strane výraznejšie nadpriemerný pokles uchádzačov o zamestnanie bol z radov uchádzačov o zamestnanie so stredným odborným vzdelaním bez maturity.

From the aspect of education structure, most jobseekers in 2006 had a low level of education (elementary and apprenticeship, or no education). Their share in the total number of jobseekers represented 70.8%, and their share in the total number of jobseekers rose year-on-year by 0.8 pp.

Conversely, a markedly above-average fall in the number of jobseekers was seen in the ranks of jobseekers with secondary vocational education without a school-leaver's certificate.

Tabuľka 2.7 Evidovaná nezamestnanosť podľa krajov v roku 2006 (priemer za rok)
Table 2.7 Registered unemployment by county in 2006 (yearly average)

Kraj	Uchádzači o zamestnanie Jobseekers			Miera nezamestnanosti Unemployment rate		County
	2006 osoby Persons	Podiel na SR v % Share in the SR %	index 2006 2005	2006 (%)	Zmena oproti 2005 v bodoch Change against 2005 points	
Bratislavský	9 213	3,1	88,5	2,53	-0,33	Bratislava
Trnavský	20 571	6,9	83,9	6,34	-1,29	Trnava
Trenčiansky	20 309	6,8	85,6	5,99	-0,95	Trenčín
Nitriansky	38 979	13	83,5	10,38	-1,71	Nitra
Žilinský	28 859	9,6	84,7	8,09	-1,3	Žilina
Banskobystrický	58 374	19,5	92,7	16,99	-1,19	Banská Bystrica
Prešovský	59 531	19,9	89,8	14,65	-1,42	Prešov
Košický	63 345	21,2	88,4	16,55	-1,4	Košice
Spolu SR	299 181	100	87,9	10,37	-1,27	Total SR

Zdroj: UPSVR / Source: Labour, Social Affairs and Family Headquarters

Poznámka: priemer vypočítaný z mesačných údajov / Note: average calculated from monthly data

Tabuľka 2.8 Evidovaná nezamestnanosť podľa vekovej a vzdelanostnej štruktúry za rok 2006 (priemer za rok)
Table 2.8 Registered unemployment by age and education for 2006 (yearly average)

Ukazovateľ	Počet uchádzačov o zamestnanie v 2006 No. of jobseekers in 2006	Index 2006/2005 Index 2006/2005	Podiel na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie % Share in total no. of jobseekers in %	Indicator
Veková skupina	294 790	87,9	100	Age group
15-24 roční	54 825	86,7	18,6	15-24 years old
25-34 roční	69 060	85,7	23,4	25-34 years old
35-49 roční	107 337	84,9	36,4	35-49 years old
50-54 roční	41 998	89,0	14,3	50-54 years old
55-59 roční	19 556	99,6	6,6	55-59 years old
60 a viac roční	2 014	109,7	0,8	60 and above years old
Vzdelanie	294 790	87,9	100	Education
- vedecká výchova	114	129,0	0,0	- scientific education
- vysokoškolské	10 858	99,6	3,7	- university
- vyššie vzdelanie	1 560	96,4	0,5	- higher education
- stredné odborné s maturitou	40 347	82,0	13,7	- secondary vocational with certificate
- stredné všeobecné s maturitou	8 975	86,6	3,0	- secondary general with certificate
- stredné s maturitou	22 322	83,7	7,6	- secondary with certificate
- stredné odborné bez maturity	1 925	71,8	0,7	- secondary vocational without certificate
- vyučenie	96 350	81,7	32,7	- vocational training
- základné	96 039	91,5	32,6	- elementary
- bez vzdelania	16 301	111,9	5,5	- no education

Zdroj: UPSVR / Source: Labour, Social Affairs and Family Headquarters

Poznámka: priemer vypočítaný zo štvrtročných údajov / Note: average calculated from quarterly data

Priemerný počet evidovaných nezamestnaných absolventov všetkých škôl v roku 2006 klesol na úroveň 17 183 osôb, avšak ich podiel na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie sa medziročne mierne zvýšil z 5,4 % na 5,7 %.

Z hľadiska počtu uchádzačov o zamestnanie v štruktúre podľa odvetví ekonomických činností, v ktorých naposledy pracovali, bol zaznamenaný medziročný pokles počtu nezamestnaných vo všetkých odvetviach. Celkový pokles počtu uchádzačov o zamestnanie najviac ovplyvnili osoby, ktoré naposledy pracovali v priemyselnej výrobe, vo verejnej správe, obrane a povinnom sociálnom zabezpečení a v ostatných verejných, sociálnych a osobných službách (prílohy ku kapitole 2.)

Pretrvávajúcim problémom z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie boli aj v roku 2006 uchádzači o zamestnanie s dobou evidencie nad 12 mesiacov. Aj keď ich priemerný počet medziročne klesol o 22 179 osôb na 156 341 osôb, relatívne o 12,4 %, ich podiel na priemernom počte všetkých uchádzačov o zamestnanie zostal nad hranicou 50 % a klesol len nepatrne, o 0,19 p.b. (z 52,44 % v roku 2005 na 52,26 % v roku 2006).

Priemerný počet uchádzačov o zamestnanie s dobou evidencie nad 24 mesiacov medziročne klesol o 5 982 osôb na 113 461 osôb, t.j. o 5 %, avšak ich podiel na priemernom počte všetkých uchádzačov o zamestnanie vzrástol o 2,84 p.b. (z 35,08 % na 37,92 %).

Tento vývoj je spôsobený predovšetkým tým, že skupina dlhodobo nezamestnaných je takmer výlučne tvorená nízkokvalifikovanými nezamestnanými často s malými alebo žiadnymi pracovnými skúsenosťami, preto je najťažšie uplatniteľná na trhu práce. Pri zvýšenom dopyte po pracovnej sile na trhu práce dochádza k obsadzovaniu novovytvorených pracovných miest v prvom rade kvalifikovanejšou a skúsenejšou pracovnou silou s vybudovanými pracovnými návykmi.

Nadväzne na pokles dlhodobo evidovaných nezamestnaných sa vyvíjala aj miera dlhodobej nezamestnanosti, ktorá poklesla medziročne o 0,8 p.b. na 6,1 %.

K výraznému poklesu evidovanej nezamestnanosti v roku 2006 v značnej miere prispela aktivizácia úradov práce, sociálnych vecí a rodiny v oblasti sprostredkovania zamestnania. V roku 2006 bolo prostredníctvom úradov práce, sociálnych vecí a rodiny umiestnených 118 565 uchádzačov o zamestnanie, čo bolo o 26 010 osôb viac ako v roku 2005. To znamená, že v roku 2006 bolo priemerne mesačne umiestnených do zamestnania prostredníctvom úradov práce, sociálnych vecí a rodiny 9 880 uchádzačov o zamestnanie, kým v predchádzajúcom roku to bolo 7 713 osôb.

2.1.4 Aktívna politika trhu práce

Úlohou aktívnej politiky trhu práce (APTP) je napomôcť začleneniu uchádzačov o zamestnanie na trh práce širokým spektrom nástrojov, ktorých legislatívny rámec je ustanovený zákonom č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý bol od roku 2004 niekoľkokrát novelizovaný. Zámerom APTP je zvýšenie zamestnateľnosti najmä znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie (UoZ) a podpora zamestnanosti (podpora vytvárania nových alebo existujúcich pracovných miest), pričom opatrenia a nástroje zvyšujúce zamestnateľnosť majú za úlohu pôsobiť na profesnú a územnú mobilitu pracovnej sily.

Nástroje PTP v rámci SR implementovalo ÚPSVaR v úzkej spolupráci s úradmi PSVR. Väčšina z nástrojov APTP bola realizovaná prostredníctvom Národných projektov financovaných z Európskeho sociálneho fondu. Implementácia Národných projektov začala rokom 2004 a v roku 2006 ich realizácia kontinuálne pokračovala.

The average number of registered unemployed school leavers in 2006 fell to 17 183, though their share in the total number of jobseekers rose slightly year-on-year from 5.4% to 5.7%.

Jobseeker numbers as classified by the economic sector in which they last worked recorded a year-on-year fall in the number of unemployed in all sectors. The total fall in the number of jobseekers was attributable most to persons who last worked in manufacturing, general government, defence, compulsory social security and in other public, social and personal services (see Annexes to Chapter 2).

A persistent problem in the structure of jobseekers lay, again in 2006, in those jobseekers on the register for more than 12 months. Even though their average number fell year-on-year by 22 179 persons to 156 341 persons (by 12.4%), their share in the average number of all jobseekers remained above the 50% level, falling only marginally by 0.19 pp (from 52.44% in 2005 to 52.26% in 2006).

The average number of jobseekers on the register for more than 24 months fell year-on-year by 5 982 persons to 113 461 (by 5%), though their share in the average number of all jobseekers grew by 2.84 pp (from 35.08% to 37.92%).

This was caused primarily by the fact that the group of long-term unemployed is almost exclusively formed by low-qualified unemployed persons often with little or no job experience, and therefore having the greatest difficulty in finding application in the labour market. In the case of increased demand for workforce in the labour market, newly created jobs are filled first by more qualified and experienced persons with established working habits.

The rate of long-term unemployment developed in line with the fall in the number of registered long-term unemployed, falling year-on-year by 0.8 pp to 6.1%.

Activation by Labour, Social Affairs & Family offices in the field of intermediating jobs contributed substantially to the significant fall in registered unemployment in 2006. The number of jobseekers placed in employment by means of Labour, Social Affairs & Family offices in 2006 totalled 118 565, which was 26 010 persons more than in 2005. This means a monthly average of 9 880 jobseekers placed in employment via Labour, Social Affairs & Family offices, compared to 7 713 persons a year earlier.

2.1.4 Active labour market policy

The role of active labour market policy (ALMP) is to assist in jobseekers' inclusion into the labour market by means of a broad range of instruments, the legislative framework for which is laid down by Act No 5/2004 Coll. on employment services and on the amendment of certain acts as later amended, which has been amended several times since 2004. The objective of ALMP is to increase employability of disadvantaged jobseekers in particular and to support employment (to support the creation of new jobs or to support existing jobs), whereby the role of employability-raising measures and instruments is to bring about an increase in workforce mobility between territories and professions.

In Slovakia ALMP instruments were implemented by the LSA&F Headquarters in close cooperation with LSA&F offices. Most of the ALMP instruments were realised by means of National Projects funded by the European Social Fund. Implementation of the National Projects began in 2004 and their realisation further continued in 2006.

V roku 2006 úrady PSVR aktivizovali nástrojmi APTP celkom 333 545 uchádzačov o zamestnanie, čo predstavuje 53 % z počtu UoZ (stav UoZ k 31.12. 2005 + prítoky UoZ za rok 2006). Z celkového počtu aktivizovaných UoZ bolo 332 361 UoZ podľa zákona NR SR č. 5/2004 Z.z. a 1184 UoZ bolo umiestnených na nástroje APTP dohodnuté v predošlých rokoch v zmysle zákona NR SR č. 387/1996 Z.z. o zamestnanosti.

V porovnaní s predchádzajúcim rokom, v roku 2006 sa zvýšil počet aktivizovaných uchádzačov o zamestnanie o viac ako 73 tisíc a naopak, znížil sa počet UoZ, ktorí mohli byť zaradení na nástroje APTP o 66 864 osôb⁷.

2.1.4.1 Nástroje APTP na zvyšovanie zamestnateľnosti

V rámci zvyšovania zamestnateľnosti uchádzačov o zamestnanie, boli v roku 2006 využívané nasledovné nástroje APTP v zmysle zákona o službách zamestnanosti:

- § 32 – poskytovanie náhrad časti cestovných výdavkov uchádzača o zamestnanie, ktoré súvisia s absolvovaním vstupného pohovoru alebo výberového konania
- § 42 – informačné a poradenské služby
- § 43 – odborné poradenské služby
- § 46 – vzdelávanie a príprava pre trh práce uchádzača o zamestnanie a záujemcu o zamestnanie
- § 51 – príspevok na vykonávanie absolventskej praxe
- § 52 – príspevok na aktivačnú činnosť
- § 53 – príspevok na dochádzku za prácou
- § 54 – projekty realizované ústredím a úradmi PSVR zamerané na inovatívne formy uplatnenia UoZ na trhu práce

Náhrada časti cestovných výdavkov (§ 32)

Na účely sprostredkovania zamestnania poskytujú úrady PSVR náhradu časti cestovných výdavkov uchádzača o zamestnanie, ktoré súvisia s absolvovaním vstupného pohovoru, alebo výberového konania u zamestnávateľa.

V roku 2006 úrady vybavili spolu 4542 podaných žiadostí, čo je o 554 žiadostí menej než v roku 2005. Z toho kladne vybavených bolo 4171 (o 557 menej ako v roku 2005). Na náhrady časti cestovných výdavkov bolo v roku 2006 vyplatených 1 319 300 Sk, čo je o 309 271 Sk menej ako v minulom roku (1 628 571 Sk). V priemere na jeden úrad v roku 2006 bolo vyplatených 28 680 Sk (v roku 2005 o 6 724 Sk viac). Dôvodmi klesajúcej tendencie využívania tohto nástroja je najmä klesajúca miera nezamestnanosti a tým aj zníženie počtu UoZ evidovaných na úradoch. Istú úlohu môže zohrávať aj klesajúci záujem UoZ o dochádzanie na výberové konania, resp. vstupný pohovor k zamestnávateľovi.

Podrobné vyhodnotenie APTP uskutočnilo ÚPSVaR a nachádza sa v dokumente Realizácia nástrojov APTP za rok 2006.

Informačné a poradenské služby (§ 42)

Informačné a poradenské služby, ako aktívne opatrenia trhu práce sú realizované úradmi a ÚPSVaR v rámci Národného projektu II A Modernizácia služieb zamestnanosti podporou rozvoja nástrojov a foriem, informačných a poradenských služieb.

In 2006 LSA&F offices activated by way of ALMP instruments in total 333 545 jobseekers, representing 53% of the total number of jobseekers (balance of jobseekers as at 31.12.2005 + jobseeker inflows for 2006). Of the total number of activated jobseekers, 332 361 jobseekers were placed in ALMP instruments under Act of the SR Parliament No 5/2004 Coll. and 1 184 jobseekers were placed in ALMP instruments agreed in previous years pursuant to Act of the SR Parliament No 387/1996 Coll. on employment.

In comparison with the previous year, the number of activated jobseekers in 2006 rose by more than 73 000, whilst the number of jobseekers eligible for inclusion in ALMP instruments fell by 66 864 persons⁷.

2.1.4.1 ALMP instruments for raising employability

In the framework of raising jobseekers' employability, the following ALMP instruments were used in 2006, pursuant to the Employment Services Act:

- Article 32 – defrayment of jobseekers' travel costs connected with attending a job interview or selection proceedings
- Article 42 – information and advisory services
- Article 43 – professional advisory services
- Article 46 – education and preparation for the labour market for jobseekers and job applicants
- Article 51 – allowance for performing school-leaver job experience
- Article 52 – activation activity allowance
- Article 53 – commuting allowance
- Article 54 – projects realised by LSA&F offices and Headquarters aimed at innovative forms of applying jobseekers in the labour market

Defrayment of travel costs (Article 32)

For the purposes of job intermediation LSA&F offices provide reimbursement of a part of a jobseeker's travel costs connected with attending a job interview or selection proceedings at an employer's.

In 2006 LSA&F offices handled in total 4 542 applications, 554 fewer than in 2005. Of these applications, 4 171 received a positive reply (557 fewer than in 2005). Travel cost defrayments paid out in 2006 totalled SKK 1 319 300, which is SKK 309 271 lower than a year earlier (SKK 1 628 571). The amount paid out per office in 2006 averaged SKK 28 680 (SKK 6 724 less than in 2005). The reasons behind the declining use of this instrument lie in particular with the falling rate of unemployment and thereby also the lower number of jobseekers registered at offices. Another reason may have been the declining interest among jobseekers to travel to selection proceedings or job interviews at an employer's.

A detailed assessment of ALMP was made by the LSA&F Headquarters and can be found in the document Realisation of ALMP Instruments for 2006.

Information and advisory services (Article 42)

Information and advisory services, as an active labour market measure are realised by LSA&F offices and LSA&F Headquarters in the framework of National Project II A Modernisation of employment services through support the development of instruments and forms of information and advisory services.

Celkovo v roku 2006 úrady PSVR poskytli 1 988 988 individuálnych služieb pre 393 409 klientov a 77 520 skupinových služieb pre 256 717 klientov. Najvyšší počet informačných služieb bol poskytnutý v oblasti voľných pracovných miestach v SR i v zahraničí (452 140), o poradensko-informačných centrách pre ľudí so zdravotným postihnutím (386 199) a o možnostiach a podmienkach účasti na programoch APTP (300 837). Informačné a poradenské aktivity boli realizované v priestoroch Informačno-poradenských služieb a taktiež priamo na školách a u zamestnávateľov.

Úrady PSVR realizovali aktivity a úlohy vyplývajúce z „Národného programu rozvoja životných podmienok občanov so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach života“. V sledovanom období sa zúčastnilo individuálnych a skupinových stretnutí na školách zameraných na voľbu povolania celkovo 6 903 žiakov a študentov so zdravotným postihnutím, z toho 3 641 žiakov základných škôl a 3 262 stredných škôl.

Oddelenie informačných a poradenských služieb realizovali „Akčný plán aktivít a postupov zameraných na riešenie situácie občanov so zdravotným postihnutím prehodnotených Sociálnou poisťovňou“. Zamestnanci oddelenia IPS úradov poskytli služby celkovo 4 485 občanom so zdravotným postihnutím prehodnoteným Sociálnou poisťovňou, z toho 4 459 UoZ a 26 ZoZ.

Na 27-mich úradoch boli zriadené **Front Office** – miesta prvého kontaktu, ktoré boli jednotne označené ako Informačné centrá (ďalej IC). Počas roka 2006 bola realizovaná úprava a rozšírenie informačného systému pre občanov so zdravotným postihnutím Rehis Slovensko – www.rehis.sk, upravené a zaktualizované boli databázy a to: príklady z praxe, adresár, technické pomôcky, právo, literatúra, výskum, podujatia a médiá.

Odborné poradenské služby (§ 43)

Odborné poradenské služby (OPS) sú služby, ktoré zahŕňajú systém poskytovania informácií, rád, podpory a odbornej pomoci klientom úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorí majú problémy s uplatnením sa na trhu práce.

K 31.12.2006 poskytovalo OPS 416 interných odborných poradcov na všetkých 46 úradoch PSVR v 76 detašovaných, resp. vysunutých pracoviskách a v 63 kluboch práce a 14 ďalších zariadeniach úradov PSVR. Celkovo bolo v roku 2006 poskytnutých 685 221 OPS pre 205 504 klientov. Klientmi OPS boli v prevažnej miere UoZ a v zmysle zákona o službách zamestnanosti taktiež záujemcovia o zamestnanie (ZoZ), ktorí však tvorili len zanedbateľnú časť klientov. Pri poskytovaní OPS sa kládol dôraz na dodržiavanie princípu rovnosti príležitostí žien a mužov (OPS boli poskytnuté 107 108 ženám – 52,1 % a 98 396 mužom – 47,88 %).

Kým v roku 2004 bolo každému klientovi poskytnutých v priemere 2,1 OPS, v roku 2005 2,7 OPS, v roku 2006 už pripadalo na jedného klienta až 3,3 poskytnutých OPS. Súvisí to najmä s tým, že od roku 2003 začal postupne klesať počet klientov v evidencii úradov práce. To sa prejavilo tak, že OPS sa postupne začali viac a hlbkovo venovať klientom najťažšie umiestniteľným na trhu práce, ktorí sa nachádzajú dlhodobo v evidencii UoZ, patria do nižších vzdelanostných kategórií, prípadne majú ďalšie handicap sťažujúce ich umiestnenie na trhu práce.

LSA&F offices in 2006 provided in total 1 988 988 individual services for 393 409 clients and 77 520 group services for 256 717 clients. The highest number of information services was provided in the field of job vacancies in Slovakia and abroad (452 140), advisory-information centres for disabled people (386 199), and possibilities and conditions for participating in ALMP programmes (300 837). Information and advisory activities were realised in Information-Advisory Services premises and also directly at schools and employers'.

LSA&F offices realised activities and tasks resulting from the National Programme for the Development of Living Conditions of Persons with a Health Disability in All Areas of Life. In the period monitored, individual and group meetings focusing on career choice were held at schools and attended by a total of 6 903 pupils and students with a health disability. Of the total number of pupils, 3 641 were elementary school pupils and 3 262 were secondary school pupils.

The Department of Information and Advisory Services realised the Action Plan of Activities and Procedures Aimed at Solving the Situation of persons with a Health Disability Reassessed by the Social Insurance Agency. Information and advisory services department staff at LSA&F offices provided services to 4 485 persons with a health disability reassessed by the Social Insurance Agency, of which 4 459 were jobseekers and 26 job applicants.

At 27 offices a **Front Office** – first contact point – was set up, and uniformly marked as Information Centres. Over the course of 2006 the information system for persons with a health disability Rehis Slovensko – www.rehis.sk was adapted and expanded, with adaptation and updating of the databases: examples from practice, directory, technical aids, law, literature, research, events and media.

Professional advisory services (Article 43)

Professional advisory services (PASs) are services covering the system of providing information, advice, support and professional assistance to LSA&F office clients who have problems in application in the labour market.

As at 31.12.2006 PASs were provided by 416 internal professional advisors at all 46 LSA&F offices in 76 field workplaces, 63 job clubs, and 14 other LSA&F office establishments. In 2006 overall 685 221 PASs were provided for 205 504 clients. PAS clients comprised predominantly jobseekers and, pursuant to the Employment Services Act, also job applicants, who, however, formed only a negligible share of clients. In providing PASs emphasis was placed on complying with the principle of equal opportunities for women and men (PASs were provided to 107 108 women - 52.1% and 98 396 men - 47.88%).

While in 2004 the number of the PASs provided per client averaged 2.1, in 2005 the figure was 2.7 and in 2006 on average 3.3 PASs were provided per client. This is connected in particular with the fact that the since 2003 the number of clients registered at labour offices has gradually been falling. This has meant that PASs have increasingly been being devoted in greater quantity and in greater depth to clients having the greatest difficulty finding application in the labour market and who are long-term registered jobseekers, belong to lower education categories, or have handicaps hindering their application in the labour market.

⁷Podrobné vyhodnotenie APTP uskutočnilo ÚPSVaR a nachádza sa v dokumente *Realizácia nástrojov APTP za rok 2006*.

⁷A detailed assessment of ALMP was made by the LSA&F Headquarters and can be found in the document *Realisation of ALMP Instruments for 2006*.

Väčšinu klientov OPS v roku 2006 tvorili UoZ patriaci k znevýhodneným skupinám v zmysle § 8 zákona o službách zamestnanosti, ktorí majú najväčšie problémy s integráciou na trh práce. Z týchto UoZ bolo najviac dlhodobo nezamestnaných (43 %) a starších ako 50 rokov veku (34,2 %), nezanedbateľnú časť tvorili absolventi (11,5 %) a ľudia so zdravotným postihnutím (11,2 %).

Z hľadiska dĺžky evidencie UoZ boli v roku 2006 OPS poskytnuté najčastejšie UoZ, ktorí sú v evidencii UoZ v rozmedzí 3 – 6 mesiacov (34,64 %), čo súvisí so zákonnou povinnosťou vypracovať individuálny akčný plán (IAP) pre všetkých UoZ do 6 mesiacov od ich zaevidovania sa na úrade PSVR. Významný podiel tvorili tiež UoZ evidovaní nad 12 mesiacov (26,27 %). Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry tvorili v roku 2006 najpočetnejšiu skupinu klienti s ukončeným stredným vzdelaním bez maturity (35,63 %) a so základným vzdelaním, resp. bez vzdelania (27 %), ktorí majú tradične najväčšie problémy s uplatnením sa na trhu práce.

Úrady PSVR môžu zabezpečiť OPS v rámci individuálneho poradenstva alebo skupinového poradenstva. Najčastejšie využívanou formou OPS bolo aj v roku 2006 individuálne poradenstvo. Celkovo bolo v roku 2006 poskytnutých 612 728 individuálnych aktivít pre 475 686 klientov a 63 943 skupinových aktivít pre 53 108 klientov. U 8 550 aktivít pre 5 571 klientov sa nasledovala forma realizácie z hľadiska individuálneho a skupinového zamerania.

V rámci realizácie OPS môže klientom v zmysle zákona o službách zamestnanosti vzniknúť právny nárok na uplatnenie finančných príspevkov, ktoré súvisia s poskytnutými OPS. Celkovo bolo v roku 2006 na tento účel vynaložených 11 094 259 Sk. Uchádzačom o zamestnanie, ktorí sa zúčastňovali OPS poskytovaných úradom PSVR alebo dodávateľom OPS, trvajúcich najviac 3 dni, boli v roku 2006 poskytnuté príspevky na cestovné výdavky celkovo v sume 502 060,- Sk a príspevky na stravovanie, ubytovanie a cestovné celkovo v sume 10 516 415 Sk. Na príspevok na služby pre rodiny s deťmi pre UoZ a ZoZ, ktorí sú rodičmi starajúcimi sa o dieťa (deti) pred začatím povinnej školskej dochádzky a ktorí sa zúčastňovali na aktivitách v rámci OPS, bolo v roku 2006 vynaložených 75 784 Sk.

OPS sa realizovali mimo projektov alebo v rámci projektov. OPS mimo projektov, ktoré boli realizované štandardnými spôsobmi v rámci individuálneho alebo skupinového poradenstva v závislosti od konkrétnych potrieb klientov boli v roku 2006 poskytnuté pre 129 728 klientov. Realizácia OPS v rámci projektov (okrem Národného projektu VIIB) bola podmienená vypracovaním projektu. V roku 2006 boli týmto spôsobom OPS poskytnuté pre 3 539 klientov. Realizácia OPS v rámci Národného projektu VII B – Zefektívnenie, modernizácia a zvyšovanie rozsahu odborných poradenských služieb (NP VII B) bola podmienená vypracovaním a realizáciou interných projektov úradom PSVR a externých projektov dodávateľom OPS.

V roku 2006 bolo do vzdelávania a prípravy pre trh práce zaradených 8 374 uchádzačov o zamestnanie, čo predstavuje 54 % z prijatých žiadostí (15 427). Avšak podstatná časť vzdelávacích aktivít, ktorých realizácia sa začala koncom roka 2005 ešte v rámci Národného projektu č. III, končila v roku 2006, čo sa prejavilo aj na počte UoZ končiacich vzdelávanie a prípravu pre trh práce v roku 2006 (12 583 osôb). Z celkového počtu zaradených UoZ do vzdelávania a prípravy pre trh práce v roku 2006 (8 374) bolo 5 011 žien (59,83 %) a 4 674 znevýhodnených UoZ (55,81 %).

The majority of PASs clients in 2006 comprised jobseekers belonging to disadvantaged groups pursuant to Article 8 of the Employment Services Act, who have the greatest problems with integration in the labour market. Of these jobseekers, long-term unemployed persons formed the largest share (43%) followed by older persons above 50 years of age (34.2%), while a not insignificant share was formed by school leavers (11.5%) and people with health disabilities (11.2%).

From the aspect of jobseekers' duration in the register, PASs were provided most frequently to jobseekers who had been recorded in the jobseeker register for 3 – 6 months (34.64%), which is connected with the statutory duty to draw up an individual action plan for all jobseekers within 6 months of their registration at an LSA&F office. A significant share was also formed by jobseekers recorded in the register for more than 12 months (26.27%). From the aspect of education structure, the most numerous group of clients were those with completed secondary education without a school-leaver's certificate (35.63%) and with only elementary education, or with no education (27%), who traditionally have the greatest problems with application in the labour market.

LSA&F offices can provide PASs in the framework of individual advice or group advice. In 2006 individual advice was again the most frequently used form of PASs. Overall 612 728 individual activities were provided for 475 686 clients and 63 943 group activities for 53 180 clients. In the case of 8 550 activities for 5 571 clients the form of realisation from the aspect of individual and group focus was not monitored.

In the framework of realising PASs clients may, under the Employment Services Act, have a legal claim to financial allowances connected with the PASs provided. In total SKK 11 094 259 was outlaid for this purpose in 2006. In 2006 jobseekers who attended PASs provided by an LSA&F office or PASs supplier, lasting at most three days, were paid allowances for travel costs in the total sum of SKK 502 060 and allowances for food, accommodation and travel in the total sum of SKK 10 516 415. Jobseekers and job applicants who were parents caring for a child (children) before the commencement of compulsory school attendance and who participated in PASs activities in 2006 were paid allowances for services for families with children in the total sum of SKK 75 784.

PASs were realised either outside or within the framework of projects.

In 2006 PASs outside projects realised in the standard ways in the framework of individual or group advice depending on the specific needs of clients were provided for 129 728 clients. The realisation of PASs in the framework of projects (apart from National Project VIIB) was conditional upon the drawing up of a project. In 2006 PASs were provided in this way for 3 539 clients. The realisation of PASs in the framework of National Project VII B - Improving the Efficiency, Modernising and Extending the Scope of Professional Advisory Services (NP VII B) was conditional upon the drawing up and realisation of internal projects by the LSA&F office and of external projects by the PAS supplier.

In 2006 in total 8 374 jobseekers were included in education and preparation for the labour market, which represents 54% of applications received (15 427). However, a substantial part of the educational activities begun at the end of 2005, still in the framework of National Project III, ended in 2006, the effect of which was seen also in the number of jobseekers finishing education and preparation for the labour market in 2006 (12 583 persons). Of the number of jobseekers included in education and preparation for the labour market in 2006 (in total 8374) 5 011 were women (59.83%) and 4 674 were disadvantaged jobseekers (55.81%).

Najpočetnejšou skupinou osôb, ktorí boli zaradení do vzdelávania a prípravy pre trh práce sú dlhodobo nezamestnaní. Pozitívnym faktom je, že do vzdelávania sú vo väčšej miere zaradovaní aj uchádzači o zamestnanie starší ako 50 rokov. Celkom len 12 % z celkového počtu zaradených na sledovaný nástroj APTP sú absolventi škôl. Evidencia absolventov škôl má sezónny charakter a ich umiestňovanie v SR regionálny rozmer.

V sledovanom období sa z uchádzačov o zamestnanie, ktorí absolvovali vzdelávanie a prípravu na trhu práce **umiestnilo 6 269 osôb**, pričom najväčší počet UoZ (15 %) sa umiestnil v horizonte od 1 do 3 mesiacov od ukončenia vzdelávania. Pozitívnym prvkom je zvyšovanie podielu dlhodobo nezamestnaných UoZ a UoZ nad 50 rokov na celkovom počte UoZ zapojených do vzdelávania a prípravy pre trh práce.

Vykonávanie absolventskej praxe (§ 51)

Cieľom absolventskej praxe je získavanie zručností a praktických skúseností u zamestnávateľa, ktoré zodpovedajú dosiahnutému stupňu vzdelania absolventa školy, čím sa priamo pôsobí na zvyšovanie zamestnateľnosti UoZ.

Vykonávanie absolventskej praxe v roku 2006 bolo financované výlučne prostredníctvom Národného projektu č. IX Absolventská prax. V sledovanom období bolo zaradených 14 503 UoZ na absolventskú prax, čo je o 10 335 absolventov menej ako v roku 2005. Na tomto stave sa odzrkadlila predovšetkým novela zákona o službách zamestnanosti, ktorá už neumožňuje znovuzaradenie UoZ na vykonávanie absolventskej praxe ihneď po jej ukončení. Aj napriek zrušeniu príspevku pre zamestnávateľa pri vykonávaní absolventskej praxe od 1.1.2006, zamestnávateľia majú záujem o jej realizáciu. Najväčší záujem zo strany zamestnávateľov prejavujú organizácie štátnej a verejnej správy, ktoré preferujú absolventov s ekonomickým vzdelaním s maturitou, alebo absolventov gymnázií. Vysoký záujem majú aj podnikateľské subjekty v oblasti služieb.

V roku 2006 z celkového počtu 14 503 UoZ zaradených na vykonávanie absolventskej praxe bolo 9 781 žien (67,44 %) a 11 911 znevýhodnených UoZ (82,12 %). Znevýhodnených uchádzačov zaradených na vykonávanie absolventskej praxe tvorili predovšetkým absolventi, a to 80 % a dlhodobo nezamestnaní (20 %).

V roku 2006 bolo **umiestnených do zamestnania 11 843 UoZ, čo je 24,4 %** z celkového počtu UoZ (48 422) zaradených na absolventskú prax v rokoch 2004, 2005 a 2006 prostredníctvom NP č. IX.

K 31. 12. 2006 v rámci NP VII B Sektorový operačný program Ľudské zdroje (SOP EZ) bolo schválených 475 regionálnych projektov (64 interných a 411 externých), z ktorých sa začalo realizovať 383 projektov (321 externých a 62 interných projektov). K sledovanému obdobiu bolo ukončených 316 projektov (302 externých projektov a 14 interných projektov). Do projektov bolo zaradených: 54,57 % žien (48 346), 11,42 % absolventov škôl (10 127), 5,51 % občanov zdravotne postihnutých (4 890) a 23,05 % dlhodobo nezamestnaných (20 443). Z počtu 88 624 UoZ zaradených do interných a externých projektov v SOP EZ bolo 23 716 umiestnených na trhu práce, čo predstavuje 26,8 % úspešnosť.

The largest group of persons included in education and preparation for the labour market are the long-term unemployed. A positive fact is that jobseekers older than 50 years of age are being included in the education to a greater degree. In total only 12% of the total number of persons included in the monitored ALMP instrument were school leavers. The registration of school leavers has a seasonal nature and their distribution in Slovakia a regional dimension.

In the period monitored, of those jobseekers who completed education and preparation for the labour market, **6 269 persons were placed** in the labour market, where the greatest number of jobseekers (15%) were placed within the term of 1 to 3 months of completing education. A positive element is the rise in the share of long-term unemployed jobseekers and jobseekers aged over 50 in the total number of jobseekers involved in education and preparation for the labour market.

School-leaver job experience (Article 51)

The aim of school-leaver job experience is the acquisition of skills and practical experience at an employer's corresponding to the school leaver's level of education, thereby directly raising the jobseeker's employability.

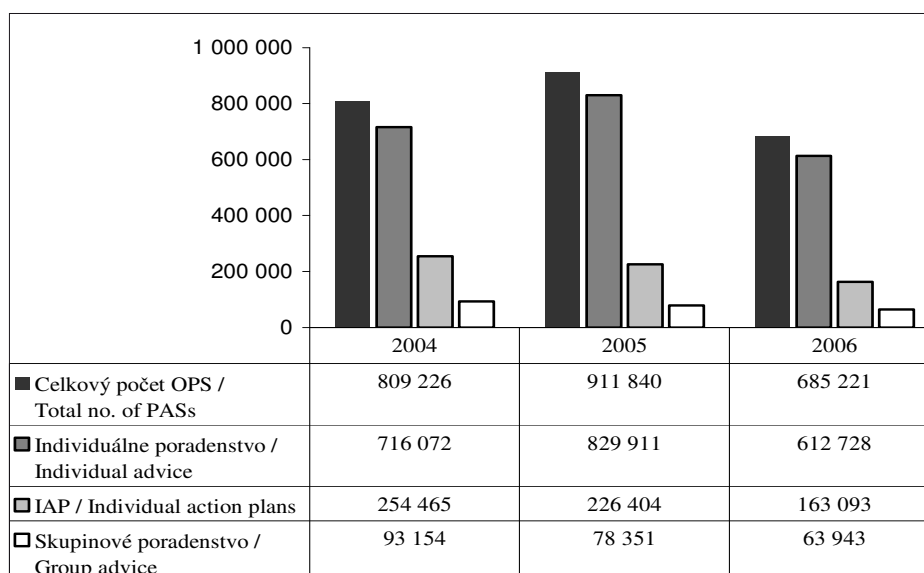
The performance of school-leaver job experience in 2006 was funded exclusively by means of National Project IX School-Leaver Job Experience. In the period monitored 14 503 jobseekers were included in school-leaver job experience, which is 10 335 school leavers fewer than in 2005. This was a reflection primarily of the amendment to the Employment Services Act, which no longer allows the reassignment of a jobseeker for school-leaver job experience immediately following its completion. Even despite the cancellation of the school-leaver job experience allowance for the employer as of 1 January 2006, employers still express an interest. The greatest interest from the side of employers is shown by central and general government organisations, which prefer school leavers educated in the field of economics with a school-leaver's certificate, or college leavers. High interest is recorded also by businesses in the service sector.

In 2006 of the total number of 14 503 jobseekers included in school-leaver job experience, 9 781 were women (67.44%) and 11 911 were disadvantaged jobseekers (82.12%) Disadvantaged jobseekers included in school-leaver job experience comprised primarily school leavers (80%) and long-term unemployed persons (20%).

Jobseekers placed in employment in 2006 totalled 11 843, which is 24.4% of the total number of jobseekers (48 422) included in school-leaver job experience in the years 2004, 2005 and 2006 by means of National Project IX.

As at 31.12.2006 in the framework of National Project VII B Sectoral Operational Programme Human Resources (SOP HR) 475 regional projects were approved (64 internal and 411 external), of which 383 projects had commenced (321 external and 62 internal projects). As at the end of the monitored period 316 projects had been completed (302 external projects and 14 internal projects). Project participants comprised: 54.57% women (48 346), 11.42% school leavers (10 127), 5.51% of persons with health disabilities (4 890), and 23.05% of long-term unemployed persons (20 443). Of the 88 624 jobseekers included in the SOP HR internal and external projects, 23 716 were placed in the labour market, representing a 26.8% success rate.

Graf 2.2 Počet OPS poskytnutých v rokoch 2004 – 2006
Graph 2.2 Number of PASs provided in 2004 – 2006

Zdroj: UPSVR

Source: Labour, Social Affairs and Family Headquarters

V rámci NP VII B Jednotného programového dokumentu Bratislava Cieľ 3 bolo schválených 29 regionálnych projektov (3 interné a 26 externých). Štruktúra účastníkov projektov Bratislavského kraja bola nasledovná: 58,55 % žien (3 555), 8,92 % absolventov škôl (542), 3,68 % občanov zdravotne postihnutých (224), 12,45 % dlhodobo nezamestnaných (756). Do projektov bolo zaradených 6 071 UoZ, z ktorých bolo 2 381 umiestnených na trhu práce, čo predstavuje 39,21 % úspešnosť z hľadiska umiestnenia na trhu práce.

Vzdelávanie a príprava pre trh práce uchádzača o zamestnanie a záujemcu o zamestnanie (§46).

V apríli 2006 bol ukončený Národný projekt III Vzdelávanie a príprava pre trh práce a následne sa začal realizovať Národný projekt IIIa Vzdelávanie a príprava pre trh práce a zamestnanecká prax, čoho dôsledkom bolo zníženie počtu uchádzačov o zamestnanie zaradených do vzdelávania a prípravy pre trh práce. Mieru zapojenia UoZ ovplyvnila aj legislatívna zmena od 1.1.2006, ktorá obmedzila možnosť zapojenia sa do vzdelávania a prípravy pre trh práce iba na tých UoZ, ktorých schopnosti a predpoklady boli odporúčané na základe individuálneho akčného plánu odborného poradcu. Záujem o zapojenie sa do vzdelávania a prípravy pre trh práce klesla aj v dôsledku zavedenia finančnej spolu-účasti UoZ.

Príspevok na aktivačnú činnosť (§ 52)

Príspevok na aktivačnú činnosť bol poskytovaný prostredníctvom Národného projektu č. V Aktivácia nezamestnaných a nezamestnaných s nízkou motiváciou odkázaných na dávku v hmotnej núdzi. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch aj v roku 2006 bol príspevok na aktivačnú činnosť najvyužívanejším nástrojom APTP, či už z pohľadu počtu zaradených UoZ, ako aj z pohľadu finančných ukazovateľov.

In the framework of National Project VII B of the Single Programming Document Bratislava Objective 3 a total of 29 regional projects were approved (3 internal and 26 external). The structure of participants in the Bratislava county projects was as follows: 58.55% women (3 555), 8.92% school leavers (542), 3.68% disabled persons (224), 12.45% long-term unemployed (756). In total 6 071 jobseekers were involved in the project, of which 2 381 were placed in the labour market, representing a 39.21% success rate from the aspect of placement in the labour market.

Education and preparation for the labour market for jobseekers and job applicants (Article 46).

In April 2006 National Project III Education and Preparation for the Labour Market was completed and subsequently realisation of National Project IIIa Education and Preparation for the Labour Market and Job Experience commenced, which led to a reduction in the number of jobseekers included in education and preparation for the labour market. The rate of the jobseeker involvement was influenced also by a legislative change as of 1 January 2006, which limited the possibility of involvement in education and preparation for the labour market only for those jobseekers whose abilities and skills were recommended on the basis of a professional advisor's individual action plan. Interest in involvement in education and preparation for the labour market fell also in consequence of the introduction of co-financing from the side of the jobseeker.

Activation activity allowance (Article 52)

The activation activity allowance was provided by means of National Project V Activation of Unemployed Persons and Unemployed Persons with Low Motivation Dependent on Material-Need Benefits. Similarly as in previous years, in 2006 the contribution for activation activity was again the most used ALMP instrument, from both the aspect of the number of jobseekers involved and from the aspect of financial indicators.

Aktivačná činnosť sa vykonáva formou menších obecných služieb pre obec a formou dobrovoľníckych prác organizovaných právnickou alebo fyzickou osobou uvedenou v zákone o službách zamestnanosti. V roku 2006 realizovalo aktivačnú činnosť 4 876 subjektov, ktoré vytvorili a obsadili 218 071 pracovných miest na aktivačnú činnosť, na ktoré bol dohodnutý príspevok v celkovej výške 1 094 856 tis. Sk. Nezanedbateľné je i vytvorenie pracovných miest pre koordinátorov aktivačnej činnosti, nakoľko prostredníctvom tejto aktivity vzniklo 10 943 pracovných miest, z ktorých bolo až 4 809 z radov UoZ.

Na vytvorené miesta na aktivačnú činnosť bolo umiestnených 236 699 uchádzačov o zamestnanie, z ktorých bolo 104 879 žien (44,3 %), 201 585 poberateľov dávky v hmotnej núdzi (85,2 %) a 201 392 znevýhodnených UoZ (85,1 %). Dlhodobo nezamestnaní tvorili 80 % znevýhodnených UoZ a uchádzači nad 50 rokov tvorili 20 % UoZ.

Z celkového počtu zaradených osôb na aktivačnú činnosť sa **umiestnilo na trhu práce** v sledovanom období **takmer 12 %**. Najviac UoZ sa umiestnilo v intervale do 6. mesiaca od ukončenia aktivačnej činnosti – viac ako 18 tisíc osôb. Viac ako 70 % UoZ zaradených na aktivačnú činnosť dosiahli tri úrady PSVR (Rimavská Sobota, Kežmarok, Revúca), ktoré zároveň vykazujú aj nadpriemerné miery nezamestnanosti.

Príspevok na dochádzku za prácou (§ 53)

Medzi nové nástroje APTP patrí Príspevok na dochádzku za prácou. Za účelom zvýšenia podpory zamestnávania znevýhodnených skupín na trhu práce poskytujú príspevok úrady PSVR ako úhradu častí cestovných výdavkov na dochádzku za prácou a späť.

V roku 2006 bolo prijatých 7 822 žiadostí, na základe ktorých bola vyplatená suma 20 348 322 Sk. V priemere na jeden úrad vychádza, že v roku 2006 bolo prijatých 170 žiadostí a vyplatená suma činila 442 354 Sk. Počty prijatých žiadostí ako aj výšky vyplatených súm sa však v každom kalendárnom mesiaci roku 2006 zvyšovali. Dá sa predpokladať, že v roku 2007 bude pokračovať nárast počtu prijatých žiadostí a zároveň i výšky vyplatených súm.

Najvyšší počet žiadostí bolo prijatých na úradoch PSVR v košickom kraji (1 714 žiadostí), v nitrianskom kraji (1 454 žiadostí) a v prešovskom kraji (1 371 žiadostí). Najmenej žiadostí bolo pochopiteľne prijatých v bratislavskom kraji (73 žiadostí).

Projekty realizované ústredím a úradmi PSVR zamerané na inovatívne formy uplatnenia UoZ na trhu práce (§ 54)

Projekt Dokončenie základnej školy podľa 54 ods. 2 písm. a) zákona o službách zamestnanosti sa začal 1. januára 2006 a ukončil 30. júna 2006. Na jeho realizáciu boli vyčlenené finančné prostriedky vo výške 8 096 000,- Sk. Projekt absolvovalo 86 UoZ a celkovo bolo vyčerpaných 431 223,- Sk.

2.1.4.2 Podpora vytvárania nových pracovných miest

V rámci podpory vytvárania nových pracovných miest alebo podpory existujúcich, v roku 2006 boli využívané nasledovné nástroje aktívnej politiky trhu:

- § 49 – príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť
- § 50 – príspevok na zamestnávanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie
- § 54 – projekty a programy
- § 56 – príspevok na zriadenie chránenej dielne a chráneného pracoviska a na ich zachovanie

Activation activity is performed in the form of minor municipal services for a municipality and in the form of voluntary works organised by a corporate entity or natural person listed in the Employment Services Act. In 2006 activation activity was realised by 4 876 subjects, which created and filled 218 071 jobs for activation activity, for which the agreed contribution totalled SKK 1 094 856 000. A not insignificant fact was also the creation of jobs for activation activity coordinators, since 10 943 jobs arose through this activity, of which 4 809 were filled from the ranks of jobseekers.

The number of jobseekers placed in the created activation activity jobs totalled 236 699, of which 104 879 were women (44.3%), 201 585 were recipients of material-need benefits (85.2%) and 201 392 were disadvantaged jobseekers (85.1%). Long-term unemployed persons formed 80% of the disadvantaged jobseekers and jobseekers above 50 years of age formed 20%.

Of the total number of persons included in activation activity, **almost 12% were placed in the labour market** in the period monitored. The most jobseekers were placed within 6 months from completing activation activity – more than 18 000 persons. More than 70% of jobseekers included in activation activity came from three LSA&F offices (Rimavská Sobota, Kežmarok, Revúca), which at the same time report above-average unemployment rates.

Commuting allowance (Article 53)

The commuting allowance is a new ALMP instrument. For the purpose of increasing support for the employment of disadvantaged groups in the labour market LSA&F offices provide an allowance for defraying travel costs for commuting to work and back.

In total 7 822 applications were received in 2006, on the basis of which SKK 20 348 322 was paid out. The number of applications received per office in 2006 averaged 170, while the average sum paid out was SKK 442 354. The numbers of applications received, as well as the amounts of sums paid out, though, were increasing each calendar month in 2006. It may be presumed that in 2007 the number of applications received and at the same time sums paid out will continue to grow.

The highest number of applications was received at LSA&F offices in the Košice county (1 714 applications), in the Nitra county (1 454 applications) and in the Prešov county (1 371 applications). Understandably, the fewest applications were received in the Bratislava county (73 applications).

Projects realised by LSA&F Headquarters and offices aimed at innovative forms of jobseeker application in the labour market (Article 54)

The project Completing Elementary School under Article 54(2) (a) of the Employment Services Act began on 1 January 2006 and ended on 30 June 2006. Funding in the sum of SKK 8 096 000 was set aside for its realisation. 86 jobseekers completed the project and overall funding of SKK 431 223 was drawn.

2.1.4.2 Support for new job creation

In the framework of support for a new job creation or support for existing jobs, the following active labour market policy instruments were used in 2006:

- Article 49 – self-employment allowance
- Article 50 – allowance for employing a disadvantaged jobseeker
- Article 54 – projects and programmes
- Article 56 – allowance for establishing and preservation of protected workshops and protected workplaces

- § 57 – príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti
- § 59 – príspevok na činnosť pracovného asistenta
- § 60 – príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov

V roku 2006 bolo prostredníctvom týchto nástrojov APTP vytvorených 15 058 pracovných miest, čo je o 1 379 pracovných miest viac ako v roku 2005. Najväčší podiel na vytvorených pracovných miestach má príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť, prostredníctvom ktorého sa vytvorilo takmer 70 % pracovných miest.

Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť (§ 49)

Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť sa poskytuje na úhradu preukázaných nákladov súvisiacich so samostatnou zárobkovou činnosťou. Z hľadiska podpory vytvárania pracovných miest prostredníctvom nástrojov APTP patrí tento príspevok medzi najvyužívanejší.

V roku 2006 bolo vytvorených a obsadených 10 477 pracovných miest na samostatnú zárobkovú činnosť, čo je o 569 viac ako v roku 2005. Zo 46 úradov PSVR až 9 z nich (Prešov, Banská Štiavnica, Spišská Nová Ves, Kežmarok, Námestovo, Dunajská Streda, Bardejov, Levice, Martin) sa v roku 2006 **podarilo vytvoriť viac ako 300 pracovných miest.**

Z celkového počtu 10 477 umiestnených uchádzačov o zamestnanie bolo v roku 2006 4 070 žien (38,84 %) a 6 206 znevýhodnených UoZ (59,23 %). Skupinu znevýhodnených uchádzačov tvorili predovšetkým dlhodobo nezamestnaní (65 %) a UoZ starší ako 50 rokov (15 %), zvyšných 9 % tvorili občania s rodičovskými povinnosťami.

V roku 2006 bolo možné po prvý krát vyhodnotiť koľkí z tých, ktorí získali príspevok aj naďalej vykonávajú samostatnú zárobkovú činnosť (po skončení dohodnutej doby trvania vykonávania, alebo prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti, t.j. 2 roky). Výsledok potvrdzuje efektivitu tohto nástroja, **takmer 94 %** (5 260) z tých, ktorí v roku 2004 prijali príspevok (5 618) aj **naďalej podniká.**

Príspevok na zamestnávanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie (§ 50)

Príspevok na zamestnanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie sa v roku 2006 poskytoval rovnako ako v predchádzajúcom období v rámci Národného projektu č. I Podpora zamestnávania nezamestnaných s dôrazom na znevýhodnené skupiny na trhu práce, a to zamestnávateľovi, ktorý prijme znevýhodneného uchádzača o zamestnanie do pracovného pomeru na vytvorené pracovné miesto. Priemerná dĺžka trvania podporovaného pracovného miesta je 15 až 18 mesiacov, s podmienkou jeho udržania na dobu 2-och rokov.

Z celkového počtu 4 039 umiestnených uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom tohto nástroja (z toho 2 401 žien - 59,4 %) až 77 % tvorili dlhodobo nezamestnaní UoZ, čo odráža skutočnosť, že dlhodobo nezamestnaní sú najpočetnejšou skupinou znevýhodnených UoZ. Absolventi mali rovnaké zastúpenie ako ľudia nad 50 rokov (10 %) a relatívne nízky podiel tvorili ľudia so zdravotným postihnutím (2 %).

- Article 57 – self-employment contribution for persons with a health handicap
- Article 59 – allowance for the activity of a work assistant
- Article 60 – allowance for reimbursement of operating costs of a protected workshop or protected workplace and for reimbursement of costs for employee transport

In total 15 058 jobs were created by means of these ALMP instruments in 2006, which is 1 379 jobs more than in 2005. The self-employment allowance formed the largest share in jobs created, accounting for almost 70% of jobs created.

Self-employment allowance (Article 49)

The self-employment allowance is provided for the reimbursement of proven self-employment related costs. From the aspect of ALMP instruments for supporting job creation, this contribution is one of the most used.

A total of 10 477 self-employment jobs were created and occupied in 2006, which is 569 more than in 2005. Of the 46 LSA&F offices, 9 of them (Prešov, Banská Štiavnica, Spišská Nová Ves, Kežmarok, Námestovo, Dunajská Streda, Bardejov, Levice, Martin) together succeeded in **creating more than 300 jobs** in 2006.

Of the total number of 10 477 jobseekers placed in 2006, women totalled 4 070 (38.84%) and 6 206 were disadvantaged jobseekers (59.23%). The group of disadvantaged jobseekers comprised primarily long-term unemployed persons (65%) and jobseekers older than 50 years of age (15%), where the remaining 9% comprised persons with family obligations.

In 2006 it was for the first time possible to evaluate how many of those who had received the allowance continued to pursue self-employment (following the expiry of the agreed period for pursuing self-employment, i.e. 2 years). The result confirms the effectiveness of this instrument, **almost 94%** (5 260) of those who in 2004 had received the allowance (5 618) continued to **pursue business.**

Allowance for employing a disadvantaged jobseeker (Article 50)

The contribution for employing a disadvantaged jobseeker in 2006 was provided, as in the previous period, in the framework of National Project I Supporting the Employment of Unemployed Persons, with an Emphasis on Disadvantaged Groups in the Labour Market, and this to the employer recruiting a disadvantaged jobseeker for a created job. The average duration of the supported job is 15 to 18 months, with the condition of its maintenance for the period of 2 years.

Of the total number of 4 039 jobseekers placed in employment by means of this instrument (of which 2 401 were women - 59.4%) as many as 77% were long-term unemployed jobseekers, reflecting the fact that the long-term unemployed form the largest group of disadvantaged jobseekers. School leavers formed the same share as people over 50 years of age (10%), while disabled persons formed a relatively low share (2%).

Príspevok na zriadenie chránenej dielne a chráneného pracoviska a na ich zachovanie (§ 56)

Príspevok sa poskytuje zamestnávateľovi, ktorý zriadi chránenú dielňu (CHD), alebo chránené pracovisko (CHP) pre zamestnávanie zdravotne postihnutých občanov. Tak ako väčšina nástrojov APTP, aj tento nástroj je spolufinancovaný prostredníctvom ESF v rámci Národného projektu č. II Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím.

V roku 2006 úrady PSVR vytvorili 638 pracovných miest, na ktoré bolo umiestnených 570 uchádzačov o zamestnanie. Iba 4 úrady PSVR nepodporili vytvorenie pracovných miest prostredníctvom tohto nástroja APTP. Z celkového počtu 570 umiestnených uchádzačov o zamestnanie bolo 312 žien (54,73 %) a 462 znevýhodnených UoZ (81,05 %), z toho 64 % ľudí so zdravotným postihnutím, 20 % dlhodobo nezamestnaných a 16 % ľudí nad 50 rokov.

Vo všeobecnosti, účinnosť uplatňovania tohto nástroja je nízka. Celkovo možno konštatovať, že z hľadiska existujúcej štruktúry UoZ v jednotlivých regiónoch existuje priestor intenzívnejšie využívať predmetný nástroj aj na ostatných úradoch.

Príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie, alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti (§ 57)

Príspevok sa financuje prostredníctvom Národného projektu č. II Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím. V rámci tohto nástroja APTP, bolo v roku 2006 vytvorených 405 pracovných miest na „samozamestnanie“ občanov so zdravotným postihnutím, čo je o 134 miest viac ako v roku 2005. V rámci sledovaného nástroja, iba v územných obvodoch 2 úradov PSVR (Brezno a Revúca) uchádzači o zamestnanie nevytvorili pracovné miesta na „samozamestnanie“. Z celkového počtu 405 umiestnených uchádzačov o zamestnanie bolo 153 žien (37,77 %), 60 % ľudí so zdravotným postihnutím, 21 % dlhodobo nezamestnaných a 19 % ľudí nad 50 rokov.

Príspevok na činnosť pracovného asistenta (§ 59)

Príspevok na činnosť pracovného asistenta sa poskytuje zamestnávateľovi, alebo občanovi so zdravotným postihnutím, ktorý prevádzkuje samostatnú zárobkovú činnosť v rámci chránenej dielne alebo chráneného pracoviska. Pracovný asistent je zamestnanec, ktorý poskytuje pomoc zamestnancom alebo zamestnancom, ktorí sú občanmi so zdravotným postihnutím, pri vykonávaní zamestnania a osobných potrieb počas pracovného času alebo osoba, ktorá poskytuje pomoc samostatne zárobkovočinnnej osobe, ktorá je občanom so zdravotným postihnutím, pri prevádzkovaní alebo vykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti. Tento nástroj sa realizuje prostredníctvom Národného projektu č. II - Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím.

Úrady práce PSVR podporili v roku 2006 vytvorenie 48 nových pracovných miest pre pracovných asistentov, ktorí poskytovali pracovnú asistenciu pre 283 občanov so zdravotným postihnutím.

Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov (§ 60)

V rámci tohto nástroja APTP sa nevytvárajú nové pracovné miesta, ale sa podporujú už existujúce pracovné miesta, na ktorých sú umiestnení občania so zdravotným postihnutím. Tento príspevok je tiež financovaný prostredníctvom Národného projektu č. II - Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím.

Contribution for establishing and preservation of protected workshops and protected workplaces (Article 56)

The contribution is provided to an employer who sets up a protected workshop or a protected workplace for employing disabled persons. As in the case of most ALMP instruments, this instrument is likewise co-financed by the European Structural Funds in the framework of National Project II Supporting Employment of Persons with Health Disabilities.

In 2006 LSA&F offices created 638 jobs in which 570 jobseekers were placed. Only 4 LSA&F offices did not support job creation by means of this ALMP instrument. Of the total number of 570 jobseekers placed, 312 were women (54.73%) and 462 were disadvantaged jobseekers (81.05%), of which 64% were disabled persons, 20% were long-term unemployed persons, and 16% were people over 50 years of age.

In general, the effectiveness of this instrument's application is low. Overall it may be concluded that from the aspect of the existing jobseeker structure in individual regions there is room to utilise this instrument more intensively also at other offices.

Self-employment allowance for disabled persons (Article 57)

The allowance is funded by means of National Project II Supporting Employment of Disabled Persons. In the framework of this ALMP instrument 405 jobs for the self-employment of persons with health disabilities were created in 2006, which is 134 jobs more than in 2005. In the territorial districts of only 2 LSA&F offices (Brezno and Revúca) did jobseekers not create any jobs for self-employment in the framework of this instrument. Of the total number of 405 jobseekers placed, 153 were women (37.77%), 60% were people with health disabilities, 21% were long-term unemployed persons, and 19% were people over 50 years of age.

Allowance for the activity of a work assistant (Article 59)

The contribution for the activity of a work assistant is provided to an employer, or disabled person who is self-employed in the framework of a protected workplace. A work assistant is an employee assisting a disabled employee(s) in their job and personal needs during working hours, or someone assisting a disabled person in their self-employment. This instrument is realised means of National Project II Supporting Employment of Disabled Persons.

LSA&F offices in 2006 supported the creation of 48 new jobs for work assistants, who provided work assistance for 283 persons with health disabilities.

Allowance for reimbursement of operating costs of a protected workshop or protected workplace and for reimbursement of employee transport costs (Article 60)

No new jobs are created in the framework of this ALMP instrument, but rather support is given to existing jobs in which persons with health disabilities are placed. This contribution is likewise funded by means of the National Project II Supporting Employment of Disabled Persons.

V roku 2006 bolo prostredníctvom tohto nástroja APTP podporených 2 793 pracovných miest, čo je o 62 viac ako za rovnaké obdobie minulého roka. príspevky na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov boli schválené iba v rámci dvoch úradov PSVR (Stropkov a Vranov nad Topľou).

In 2006 a total of 2 793 jobs were supported by means of this ALMP instrument, which is 62 more than in the same period last year. Contributions for the reimbursement of employee transport costs were approved only at 2 LSA&F offices (Stropkov and Vranov nad Topľou).

Realizácia projektov a programov podľa § 54

Za aktívne opatrenia na trhu práce sú považované aj projekty a programy financované alebo spolufinancované zo štátneho rozpočtu alebo z iných zdrojov. V roku 2006 ÚPSVaR a úrady PSVR realizovali najmä :

1. Projekty na overenie nových aktívnych opatrení na trhu práce schválené Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR.
2. Projekty na overenie nových aktívnych opatrení na trhu práce schválené Ústredím PSVR a realizované úradmi PSVR.
3. Projekty, ktoré sú individuálnou štátnou pomocou investorovi schválenému Vládou SR alebo Európskou komisiou

Projekty na overenie nových aktívnych opatrení na trhu práce schválené Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a realizované Ústredím PSVR

ÚPSVaR v roku 2006 vypracovalo „Projekt podpory vytvárania nových pracovných miest formou nenávratných finančných príspevkov“, ktorý bol realizovaný formou Výzvy na predkladanie projektov, vyhlásenej ÚPSVaR. V roku 2006 boli vyhlásené 2 výzvy na predkladanie projektov: „Podpora vytvárania nových pracovných miest formou nenávratných paušálnych príspevkov“ a „Podpora tvorby nových pracovných miest formou nenávratných paušálnych príspevkov v okrese Lučenec a Poltár“.

V rámci prvej výzvy bolo podporených celkovo 2675 projektov (z 2878 predložených) a celková výška pomoci predstavovala 808 mil. Sk. Prostredníctvom projektu sa podporí vytvorenie 4551 nových pracovných miest u zamestnávateľov s počtom zamestnancov do 20 (pričom priemerný príspevok na jedno pracovné miesto predstavoval 87 705,- Sk) a 1897 nových pracovných miest v chránených dielňach chránených pracoviskách pre občanov so zdravotným postihnutím (priemerný príspevok na jedno pracovné miesto predstavoval sumu 87 705,- Sk).

V rámci druhej výzvy bola schválená realizácia 4 projektov s celkovým počtom schválených pracovných miest 125 a v celkovom finančnom objeme 5 000 000,- Sk v nasledovnej štruktúre:

Realisation of projects and programmes under Article 54

Active labour market measures are deemed to include also projects and programmes financed or co-finance from the state budget or other sources. In 2006 the LSA&F Headquarters and offices realised, in particular:

1. Projects for verifying new active labour market measures approved by the SR Ministry of Labour, Social Affairs & Family.
2. Projects for verifying new active labour market measures approved by the LSA&F Headquarters and realised by LSA&F offices.
3. Projects constituting individual state aid to an investor approved by the SR Government or European Commission.

Projects for verifying new active labour market measures approved by the SR Ministry of Labour, Social Affairs & Family and realised by the LSA&F Headquarters

The LSA&F Headquarters in 2006 drew up the Project for Supporting New Job Creation in the Form of Non-Repayable Financial Contributions, which was realised in the form of an Invitation for the Submission of Projects, announced by the LSA&F Headquarters. In 2006 2 invitations for the submission of projects were announced: Support for New Job Creation in the Form of Non-Repayable Flat-Rate Contributions and Support for New Job Creation in the Form of Non-Repayable Flat-Rate Contributions in the Lučenec and Poltár Districts.

In the framework of the first invitation a total of 2 675 projects were supported (of 2 878 submitted) and the total sum of aid represented SKK 808 million. The project will support the creation of 4 551 new jobs at employers' with up to 20 employees (where the allowance per job averaged SKK 87 705) and 1 897 new jobs in protected workshops and protected workplaces for persons with health disabilities (where the contribution per job averaged SKK 87 705).

In the framework of the second invitation 4 projects were approved for realisation with a total number of 125 jobs, in the total financial volume of SKK 5 000 000 in the following structure:

Tabuľka 2.9 Schválené projekty a počet vytvorených pracovných miest
Table 2.9 Approved projects and number of jobs created

Názov žiadateľa / Investor	Schválený príspevok Sk Allowance approved (SKK)	Schválený počet PM Approved no. of jobs	Počet vytvorených PM k 18.01.2007 No. of jobs created as at 18.01.2007
EKOLTECH, s.r.o., Lučenec	1 600 000	40	12 PM
THORMA Výroba, k.s., Fiľakovo	2 560 000	64	1 PM
T. Svediak Personal Computer Economy, Lučenec	240 000	6	5 PM
Jozef Jackuliak, Lučenec	600 000	15	1 PM
Spolu / Total	5 000 000	125	19 PM

Zdroj: UPSVR

Source: Labour, Social Affairs and Family Headquarters

Realizáciou uvedených projektov sa vytvorili podmienky na zamestnanie UoZ, ktorí ukončili pracovný pomer v rámci hromadného prepúšťania v organizácii Lovinit a.s., Lovinobaňa a UoZ, ktorí nespĺňali podmienky v rámci § 50 zákona o službách zamestnanosti predovšetkým so základným a učňovským vzdelaním v profesiách obsluhujú a manipulačný robotník, stolár, strojársky robotník a pomocný robotník.

Projekty na overenie nových aktívnych opatrení na trhu práce schválené Ústredím PSVR a realizované úradmi PSVR.

Projekt Rómsky asistent detského lekára sa realizoval od 1. augusta 2005 do 31. júla 2006. Realizátorom projektu bola Krajská asociácia rómskych iniciatív, ÚPSVaR, úrady PSVR. Na realizáciu projektu boli vyčlenené finančné prostriedky vo výške 3 358 000,- Sk. Celkovo bolo vyčerpaných 2 669 463,- Sk. V rámci projektu bolo vytvorených 19 pracovných miest.

Projekt Rómsky asistent učiteľa bol schválený generálnym riaditeľom Ústredia PSVR na základe odporúčania hodnotiacej komisie pre projekty podľa § 54 pri Ústredí PSVR so schválenou dobou realizácie od 1. novembra 2005 do 28. februára 2007 (s ukončením vytvorenia pracovných miest do 31.12.2006). Realizátorom projektu je Združenie mladých Rómov Slovenska, ÚPSVaR. Na realizáciu projektu boli vyčlenené finančné prostriedky vo výške 10 000 000,- Sk. Vzhľadom na to, že v súčasnosti prebieha realizácia záverečnej fázy, nie je možné vyčíslit' celkové čerpanie finančných prostriedkov.

Projekty, ktoré sú individuálnou štátnou pomocou

Podľa § 54 ods. 2 písm. e) zákona o službách zamestnanosti ÚPSVaR uzavrelo Implementačné zmluvy s prijímateľmi individuálnej štátnej pomoci, ktorá bola schválená Vládou SR alebo Európskou komisiou na základe žiadostí poskytnutie štátnej pomoci podľa osobitných predpisov a to formou príspevku na vytvorenie nového pracovného miesta a príspevku na vzdelávanie zamestnanca prijatého na novovytvorené pracovné miesto.

Through the projects' realisation conditions were created for the employment of jobseekers who lost their job in mass redundancy at the organisations Lovinit, a.s. or Lovinobaňa, a.s. and for jobseekers who did not meet the conditions in the framework of Article 50 of the Employment Services Act, primarily those with only elementary or apprenticeship education in the following professions: servicing and handling worker, carpenter, machinist and assistant worker.

Projects for verifying new active labour market measures approved by the LSA&F Headquarters and realised by LSA&F offices.

The project Romany Assistant to Children's Doctor was realised from 1 August 2005 to 31 July 2006. The project's realisor was the County Association of Romany Initiatives, the LSA&F Headquarters and LSA&F offices. Funding of SKK 3 358 000 was set aside for the project's realisation. In total SKK 2 669 463 was drawn, creating 19 jobs.

The project Romany Assistant Teacher was approved by the general director of the LSA&F Headquarters on the basis of a recommendation of the project assessment commission at the LSA&F Headquarters under Article 54 of the Act, with an approved realisation period from 1 November 2005 to 28 February 2007 (with completion of job creation by 31 December 2006). The project's realisor was the Young Romanies' Association and the LSA&F Headquarters. Funding of SKK 10 000 000 was set aside for the project's realisation. Given the fact that the final phase of realisation is currently under way, it is not possible to determine the total drawing of funds.

Projects constituting individual state aid

Under Article 54(2)(e) of the Employment Services Act the LSA&F Headquarters concluded Implementation Contracts with beneficiaries of individual state aid, which was approved by the SR Government or the European Commission on the basis of applications for state aid under special regulations, and this in the form of a contribution for the creation of new jobs and a contribution for induction training education for employees recruited to newly created jobs.

Tabuľka 2.10 Plnenie záväzkov voči Investorom v roku 2006
Table 2.10 Fulfilment of payables towards investors in 2006

Investor	Vyplatená výška príspevku na vzdelávanie Allowance paid out for education	Vyplatená výška príspevku na pracovné miesta Allowance paid out for jobs	Počet podporených pracovných miest No. of jobs supported
PCA Slovakia, s.r.o.	111 237 475	66 842 414	1 051
KIA Motors Slovakia, s.r.o.	153 147 236	20 671 446	492
UMC, s. r.o.	21 160 193	22 638 921	151
Mobis Slovakia, s. r.o.	25 754 584	2 510 207	40
Johnson Control Lučenec	0	0	0
Visteon Slovakia, s.r.o.	2 611 532	0	0
Getrag Ford Slovakia, s.r.o.	0	0	0
Celkom / Total	313 911 020	112 662 988	1 734

Zdroj: UPSVR

Source: Labour, Social Affairs and Family Headquarters

V roku 2006 UPSVaR finančne podporilo 1 734 novovytvorených pracovných miest. Uvedené pracovné pozície prijímaných zamestnancov vychádzali z kategorizácie profesií na robotníkov, technikov a riadiacich pracovníkov v závislosti od príslušných technologických procesov využívaných v danej spoločnosti.

In 2006 the LSA&F Headquarters financially supported 1734 newly created jobs. The jobs of the recruited employees were based on the categorisation of professions into workers, technicians and managerial workers, depending on the respective technology processes used in the given company.

Prijímatelia zabezpečovali všetkým zamestnancom, ktorí boli prijatí na novovytvorené pracovné miesta vzdelávanie. Išlo o všeobecné ako aj špecifické vzdelávanie. Vzdelávania sa uskutočňovali v zahraničí, na Slovensku vo vlastných priestoroch, ako aj v priestoroch prenajatých zamestnávateľmi prostredníctvom interných i externých lektorov.

2.2 Mzdy a pracovné podmienky

2.2.1 Mzdy

Priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca v hospodárstve SR (podľa údajov ŠÚ SR) dosiahla v roku 2006 úroveň 18 761 Sk. V porovnaní s rokom 2005 sa zvýšila o 8 %. Rast nominálnych miezd v roku 2006 bol o 1,2 p.b. pomalší ako v roku 2005.

Priemerná mesačná reálna mzda zamestnanca v národnom hospodárstve SR medziročne vzrástla o 3,3 % pri medziročnom raste indexu spotrebiteľských cien o 4,5 %. (V roku 2005 sa reálna mzda zvýšila o 6,3 % pri medziročnom raste indexu spotrebiteľských cien o 2,7 %.) V porovnaní s rokom 2005 je rast reálnej mzdy pomalší o 3 p.b.

Priemerná mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR sa podľa regiónov pohybovala v rozpätí 14 087 Sk, až po 24 860 Sk mesačne.

Len priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v bratislavskom kraji prevýšila celoslovenský priemer (18 761 Sk), ostatné kraje zaostávali za touto priemernou úrovňou nominálnej mzdy. K celoslovenskému priemeru sa najviac priblížila priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v košickom kraji. Najnižšia priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca bola dosiahnutá v prešovskom kraji a druhá najnižšia v nitrianskom kraji.

The recipients provided education to all employees recruited to the newly-created jobs. This concerned general as well as specific education. Education was undertaken abroad, in Slovakia at the employer's own premises, and at premises rented by employers by means of internal and external teachers.

2.2 Wages and working conditions

2.2.1 Wages

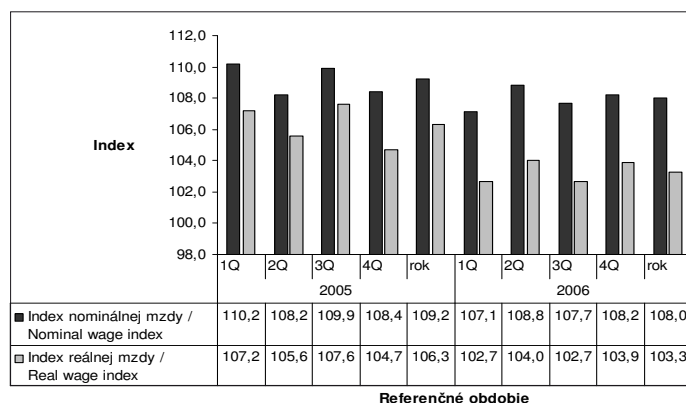
The average monthly nominal wage per employee in Slovakia's economy (according to the SR Statistical Office) in 2006 rose to SKK 18 761, representing an 8% increase in comparison with 2005. The growth in nominal wages in 2006 was 1.2 pp slower than in 2005.

The average monthly real wage per employee in the SR economy grew on a year-on-year basis by 3.3%, alongside 4.5% year-on-year growth in the consumer price index. (In 2005 the real wage increased by 6.3% alongside 2.7% year-on-year growth in the consumer price index). In comparison with 2005, real wage growth was 3 pp slower.

The average monthly wage per employee in the SR economy by region ranged from SKK 14 087 through to SKK 24 860.

Only did the average nominal monthly wage per employee in the Bratislava county exceed the nationwide average (SKK 18 761), where other counties lagged behind this figure. The average nominal monthly wage per employee in the Košice county came closest to the nationwide average. The lowest average nominal monthly wage per employee was recorded in the Prešov county and the second lowest in the Nitra county.

Graf 2.3 Vývoj priemernej mesačnej mzdy v rokoch 2005 – 2006 (v %)
 Graph 2.3 Average monthly wage development 2005 - 2006 (%)

Zdroj: Spracované podľa údajov ŠÚ SR
 Source: Processed on the basis of data of the Statistical Office of the SR

Rast priemernej nominálnej ako aj reálnej mesačnej mzdy vyšší ako celoslovenský priemer (108,0 %) bol dosiahnutý v trnavskom, žilinskom a trenčianskom kraji, rovnaký rast ako celoslovenský priemer bol dosiahnutý v nitrianskom kraji. Rast priemernej nominálnej mesačnej mzdy bol v roku 2006 najrýchlejší v trnavskom kraji a najpomalší v prešovskom kraji.

Podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností sa najvyššia priemerná mesačná nominálna mzda dosiahla vo finančnom sprostredkovaní (38 305 Sk), druhá najvyššia vo verejnej správe, obrane a povinnom sociálnom zabezpečení (23 953 Sk). Naopak najnižšia priemerná mesačná nominálna mzda sa dosiahla v odvetví hotely a reštaurácie (14 170 Sk) a druhá najnižšia v ostatných spoločenských, sociálnych a osobných službách (14 171 Sk).

Growth in the average nominal as well as real monthly wage faster than the nationwide average (108.0%) was recorded in the Trnava, Žilina and Trenčín counties, while growth at the nationwide average was recorded in the Nitra county. The fastest average nominal wage growth in 2006 was recorded in the Trnava county, and the slowest in the Prešov county.

According to the sectoral classification of economic activity, the highest average monthly nominal wage was recorded in financial intermediation (SKK 38 305), the second highest in general government, defence and compulsory social security (SKK 23 953). Conversely the lowest average monthly nominal wage was recorded in the sector hotels and restaurants (SKK 14 170) and the second lowest in other community, social and personal services (SKK 14 171).

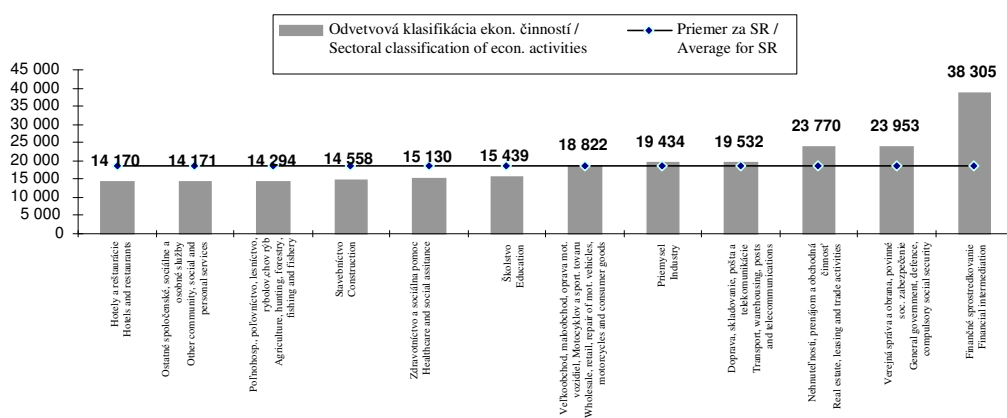

Tabuľka 2.11 Priemerná mesačná mzda podľa regiónov a indexy jej rastu
Table 2.11 Average monthly wage by region and its growth indices

Kraj	Sk/mesačne SKK/monthly	Indexy 2006/2005		County
		Nominálna mzda Nominal wage	Reálna mzda Real wage	
Prešovský	14 087	106,8	102,2	Prešov
Košický	17 930	106,9	102,3	Košice
Bratislavský	24 860	107,1	102,5	Bratislava
Banskobystrický	15 657	107,7	103,1	Banska Bystrica
Nitriansky	15 395	108,0	103,3	Nitra
Trenčiansky	16 383	108,3	103,6	Trenčín
Žilinský	16 437	108,3	103,6	Žilina
Trnavský	17 610	109,5	104,8	Trnava
Spolu SR	18 761	108,0	103,3	Total SR

Zdroj: ŠÚ SR
Source: Statistical Office of the SR

Graf 2.4 Priemerná mesačná nominálna mzda podľa odvetví za rok 2006 (v Sk)
Graph 2.4 Average monthly nominal wage by sector for 2006 (SKK)

Zdroj: Spracované podľa údajov ŠÚ SR
Source: Processed on the basis of data of the Statistical Office of the SR

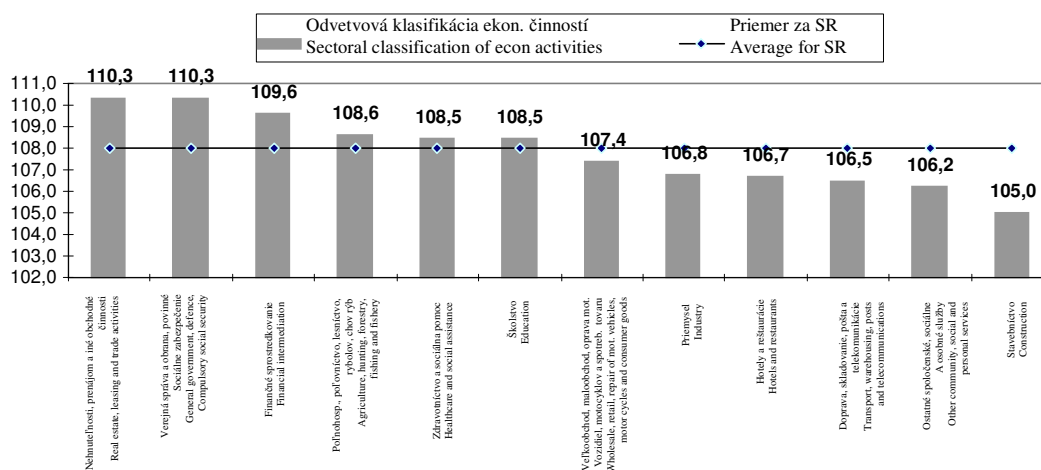
Relatívny rast priemernej nominálnej mesačnej mzdy vyšší ako celoslovenský priemer (108,0 %) bol dosiahnutý, ako je znázornené v grafe č. 2.5, v nehnuteľnostiach, prenájme a obchodných činnostiach, vo verejnej správe, obrane a povinnom sociálnom zabezpečení, vo finančnom sprostredkovaní, v poľnohospodárstve, poľovníctve, lesníctve, rybolove a chove rýb, v školstve a v zdravotníctve a sociálnej pomoci. V ostatných odvetviach bolo tempo rastu pomalšie ako v priemere za hospodárstvo. Najnižší medziročný prírastok dosiahli priemerné nominálne mesačné mzdy zamestnancov v stavebníctve.

Najvyššia priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca bola dosiahnutá v podnikoch s 1000 a viac zamestnancami. Priemerná nominálna mesačná mzda vyššia ako celoslovenský priemer bola dosiahnutá aj v podnikoch s počtom zamestnancov od 250 do 499, s počtom zamestnancov od 500 do 999. Najnižšia priemerná nominálna mesačná mzda bola dosiahnutá u živnostníkov a druhá najnižšia v podnikoch s 0 - 9 zamestnancami.

Relative average nominal monthly wage growth faster than the nationwide average (108,0%), as depicted in Graph 2.5, was recorded in real estate, leasing and commercial activities, in general government, defence and compulsory social security, in financial intermediation, in agriculture, hunting, forestry, fishing and fishery, education, healthcare and social assistance. In other sectors the rate of growth was slower than the average for the economy. The lowest year-on-year increase in the average nominal monthly wage was recorded for construction industry workers.

The highest average nominal monthly wage per employee was recorded at businesses with 1 000 or more employees. An average nominal monthly wage above the nationwide average was recorded also at businesses with 250 to 499 employees, and at businesses with 500 to 999 employees. The lowest average nominal monthly wage was recorded in the case of sole traders and the second lowest at businesses with 0 - 9 employees.

Graf 2.5 Index priemernej nominálnej mesačnej mzdy 2006/2005 podľa odvetví (v %)
Graph 2.5 Average nominal monthly wage index 2006/2005 by sector (%)

Zdroj: Spracované podľa údajov ŠÚ SR
 Source: Processed on the basis of data of the Statistical Office of the SR

2.2.1.1 Priemerná mesačná hrubá mzda v podnikateľskej a nepodnikateľskej sfére a jej štruktúra

Podľa výsledkov ISCP (podľa štatistických zisťovaní Treximy, s.r.o. na výberovej vzorke podnikov) bola za rok 2006 priemerná mesačná hrubá mzda v podnikateľskej a nepodnikateľskej sfére 19 766 Sk, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2005 (19 014 Sk) nárast o 4 %. V podnikateľskej sfére bol pritom rast priemernej mesačnej hrubej mzdy 5,2 % (z 19 736 Sk v roku 2005 na 20 764 Sk v roku 2006) a bol tak rýchlejší ako v nepodnikateľskej sfére, kde tento rast predstavoval len 2,3 % (z 16 319 Sk v roku 2005 na 16 695 Sk v roku 2006).

2.2.1.1 Average monthly gross wage in the business and non-business sector and its structure

According to the results of Labour Cost Information System (according to a statistical survey by Trexima, s.r.o. of a sample of businesses) the average monthly gross wage for 2006 in the business and non-business sector was SKK 19 766, representing a growth of 4% in comparison with 2005 (SKK 19 014). In the business sector the average monthly gross wage grew by 5.2% (from SKK 19 736 in 2005 to SKK 20 764 in 2006) and thus was faster than in the non-business sector, where this growth represented only 2.3% (from SKK 16 319 in 2005 to SKK 16 695 in 2006).

Tabuľka 2.12 Priemerná nominálna mesačná mzda a indexy 2006/2005 podľa veľkosti podnikov*
Table 2.12 Average nominal monthly wage and indices for 2006/2005 by size of business *

Veľkostné skupiny podnikov podľa počtu zamestnancov	2006 (v Sk / SKK)	Indexy 2006/2005		Size groups businesses by no. of employees
		Nominálna mzda Nominal wage	Reálna mzda Real wage	
0 – 9	16 614	107,9	103,3	0 – 9
10 – 19	17 523	105,7	101,1	10 – 19
20 – 49	17 749	107,9	103,3	20 – 49
50 – 249	18 726	108,0	103,3	50 – 249
250 - 499	20 397	111,9	107,1	250 - 499
500 – 999	20 180	109,0	104,3	500 – 999
1000 a viac	23 706	110,7	105,9	1000 and more
Živnostníci	14 893	106,8	102,2	Sole traders (est.)
Spolu	18 761	108,0	103,3	Total

Zdroj: Štatistický úrad SR, * podľa štvrťročného štatistického výkazníctva; bez podnikateľských príjmov, od roku 2006 vrátane plátov ozbrojených zložiek; indexy sú počítané z porovnateľných údajov; údaje upravené o štatistický odhad nevidovaných miezd
 Source: Statistical Office of the SR, * based on quarterly statistical reporting; exclusive of business income, from 2006 inclusive of armed forces salaries; indices calculated from comparable data; data adjusted for statistical estimate of unregistered wages

Najnižšiu priemernú mesačnú hrubú mzdu v triedení podľa dosiahnutého stupňa vzdelania dostávali zamestnanci so základným vzdelaním - 12 663 Sk, čo je len 64,1 % priemernej mesačnej hrubej mzdy za SR. Podľa hlavných tried zamestnaní dostali najnižšiu priemernú mesačnú hrubú mzdu pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci – 10 954 Sk (v podnikateľskej sfére 11 805 Sk a v nepodnikateľskej sfére 9 321 Sk). Najnižšiu priemernú mesačnú hrubú mzdu z hľadiska veku dostávali zamestnanci do 20 rokov - 11 485 Sk (v podnikateľskej sfére 11 577 Sk a v nepodnikateľskej sfére 9 306 Sk), z hľadiska druhu vlastníctva v podnikateľskej sfére zamestnanci družstevných organizácií – 14 639 Sk a v nepodnikateľskej sfére zamestnanci združení, politických strán a cirkvi – 13 483 Sk.

Najnižšiu priemernú mesačnú hrubú mzdu v triedení podľa dosiahnutého stupňa vzdelania dostávali zamestnanci so základným vzdelaním - 12 663 Sk, čo je len 64,1 % priemernej mesačnej hrubej mzdy za SR. Podľa hlavných tried zamestnaní dostali najnižšiu priemernú mesačnú hrubú mzdu pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci – 10 954 Sk (v podnikateľskej sfére 11 805 Sk a v nepodnikateľskej sfére 9 321 Sk). Najnižšiu priemernú mesačnú hrubú mzdu z hľadiska veku dostávali zamestnanci do 20 rokov - 11 485 Sk (v podnikateľskej sfére 11 577 Sk a v nepodnikateľskej sfére 9 306 Sk), z hľadiska druhu vlastníctva v podnikateľskej sfére zamestnanci družstevných organizácií – 14 639 Sk a v nepodnikateľskej sfére zamestnanci združení, politických strán a cirkvi – 13 483 Sk.

Tabuľka 2.13 Porovnanie hrubých mesačných miezd v podnikateľskej a nepodnikateľskej sfére podľa vzdelania
Table 2.13 Comparison of gross monthly wages in the business and non-business sector by education

Vzdelanie	Podnikateľská sféra (Sk/mes.) Business sector (SKK/mnth)	Nepodnikateľská sféra (v Sk/mes.) Non-business sector (SKK/mnth)	Education
Základné	13 422	9 627	Elementary
Vyučení	16 052	11 157	Vocational training
Stredné (bez maturity)	15 518	11 829	Secondary (without certificate)
Vyučení s maturitou	19 086	15 292	Vocational with certificate
Úplné stredné všeobecné	20 062	15 659	Completed secondary general
Úplné stredné odborné	20 957	15 295	Completed secondary vocational
Vyššie odborné	22 684	17 457	Higher vocational
Bakalárske	34 870	18 101	Undergraduate
Vysokoškolské	40 268	21 950	University
Vedecká kvalifikácia	44 293	29 272	Scientific qualification

Zdroj: Informačný systém o priemerných zárobkoch za IV. štvrťrok 2006, Trexima, s. r. o.

Source: Information System on Average Earnings for Q4 2006, Trexima, s. r. o.

Najvyššiu priemernú mesačnú hrubú mzdu v triedení podľa dosiahnutého stupňa vzdelania dostávali zamestnanci s vedeckou kvalifikáciou – 34 863 Sk, čo predstavuje 176 % priemernej mesačnej hrubej mzdy. Podľa hlavných tried zamestnaní dosiahli najvyššiu priemernú mesačnú hrubú mzdu zákonodarcovia, vedúci a riadiaci zamestnanci – 45 425 Sk (v podnikateľskej sfére 49 410 Sk a v nepodnikateľskej sfére 31 019 Sk). Najvyššiu priemernú mesačnú hrubú mzdu z hľadiska veku dostávali v podnikateľskej sfére zamestnanci vo veku od 35 do 39 rokov 22 395 Sk, v nepodnikateľskej sfére zamestnanci vo veku od 55 do 59 rokov 17 837 Sk. Z hľadiska druhu vlastníctva dostávali najvyššiu priemernú mesačnú hrubú mzdu v podnikateľskej sfére zamestnanci spoločností s medzinárodným vlastníctvom s prevažujúcim verejným sektorom – 36 414 Sk a v nepodnikateľskej sfére zamestnanci organizácií so štátnym vlastníctvom – 19 542 Sk.

Z celkovej priemernej hrubej mesačnej mzdy predstavovala najväčší podiel – 64,6 % základná mzda, druhá mzdová zložka prémie a odmeny tvorila na celkovej hrubej mzde 11,7 %. Treťou najväčšou zložkou boli náhrady mzdy, ktoré tvorili 11 % z celkovej hrubej mzdy. Po odpočítaní úhrad poisťného na zdravotné a sociálne poistenie a preddavkov na daň z príjmov fyzických osôb z priemernej hrubej mesačnej mzdy dosiahla čistá mzda výšku 15 459 Sk a predstavovala tak 78,2 % z hrubej mzdy.

Z hľadiska pohlavia bola priemerná mesačná hrubá mzda mužov - 22 680 Sk (v podnikateľskej sfére 23 262 Sk a v nepodnikateľskej sfére 19 057 Sk) a žien - 16 553 Sk (v podnikateľskej sfére 17 038 Sk a v nepodnikateľskej sfére 15 701 Sk). Priemerná mesačná hrubá mzda žien dosiahla len 73 % priemernej hrubej mesačnej mzdy mužov.

Podľa štatistického zisťovania Treximy, s.r.o. bol v štvrtom štvrťroku 2006 dosiahnutý **priemerný hodinový zárobok v podnikateľskej sfére** 122,20 Sk/hod., čo oproti tomu istému obdobiu v roku 2005 (120,59 Sk/hod.) predstavuje nárast o 1,3 %. Z regionálneho hľadiska bol priemerný hodinový zárobok najvyšší v bratislavskom kraji (168,99 Sk/hod.) a najnižší v prešovskom kraji (96,45 Sk/hod.). Z odvetvového hľadiska bol priemerný hodinový zárobok najvyšší vo finančnom prostredkovaní (231,04 Sk/hod.) a najnižší v hoteloch a reštauráciách (79,62 Sk/hod.). Z hľadiska veľkosti organizácie sa najvyšší priemerný hodinový zárobok v podnikateľskej sfére dosiahol v podnikoch s počtom zamestnancov viac ako 1000 (142,94 Sk/hod.) a najnižší v podnikoch s počtom zamestnancov od 100 do 249 (112,46 Sk/hod.). Z hľadiska pohlavia bol priemerný hodinový zárobok mužov 135,34 Sk/hod. a žien 102,90 Sk/hod.. Z hľadiska veku dosahoval priemerný hodinový zárobok najvyššiu hodnotu u vekovej skupiny od 35 do 39 rokov a najnižšiu hodnotu u vekovej skupiny do 20 rokov.

The highest average monthly gross wage in a classification by level of education was received by employees with a scientific qualification – SKK 34 863, which represents 176% of the average monthly gross wage. In terms of main employment class the highest average monthly gross wage was recorded by legislators, managerial staff and top management – SKK 45 425 (SKK 49 410 in the business sector and SKK 31 019 in the non-business sector). The highest average monthly gross wage from the aspect of age in the business sector was received by employees aged 35 to 39 years – SKK 22 395, and in the non-business sector by employees aged 55 to 59 years – SKK 17 837. From the aspect of type of ownership the highest average monthly gross wage in the business sector was received by employees of companies with international ownership with the public sector prevalent – SKK 36 414, and in the non-business sector by employees of organisations with state ownership – SKK 19 542.

Of the total average gross monthly wage the largest share – 64.6% was formed by the basic wage, the second largest wage component comprised bonuses and remunerations, forming 11.7% of the total gross wage. The third largest component comprised wage compensations, which formed 11% of the total gross wage. After deducting health and social insurance contributions and personal income-tax advance payments from the average gross monthly wage, the net wage equalled SKK 15 459, representing 78.2% of the gross wage.

From the aspect of gender the average monthly gross wage of men was SKK 22 680 (SKK 23 262 in the business sector and SKK 19 057 in the non-business sector), while that of women was SKK 16 553 (SKK 17 038 in the business sector and SKK 15 701 in the non-business sector). The average monthly gross wage of women was only 73% of that for men.

According to a statistical survey by the company Trexima, s.r.o. **average hourly earnings in the business sector** in 2006 were SKK 122.20 per hour, representing a 1.3% increase against the same period in 2005 (SKK 120.59 per hour). As seen from the regional aspect, average hourly earnings were highest in the Bratislava county (SKK 168.99 per hour) and lowest in Prešov county (SKK 96.45 per hour). From the sectoral aspect, average hourly earnings were highest in financial intermediation (SKK 231.04 per hour) and lowest in hotels and restaurants (SKK 79.62 per hour). From the aspect of size of organisation the highest average hourly earnings in the business sector were achieved at businesses with more than 1 000 employees (SKK 142.94 per hour) and lowest in businesses with 100 to 249 employees (SKK 112.46 per hour). From the aspect of gender the average hourly earnings of men were SKK 135.34 per hour and SKK 102.90 per hour in the case of women. From the aspect of age, the highest average hourly earnings were recorded in the age group 35 to 39 years and lowest in the age group up to 20 years.

Tabuľka 2.14 Porovnanie hrubých mesačných miezd v podnikateľskej a nepodnikateľskej sfére podľa hlavnej triedy KZAM
Table 2.14 Comparison of gross monthly wages in the business and non-business sector by main job class

Hlavná trieda KZAM	Podnikateľská sféra (v Sk/mes.) Private sector (SKK/month)	Nepodnikateľská sféra (v Sk/mes.) Public sector (SKK/month)	Employment classification class
Zákonnodarcovia, vedúci a riadiaci zamestnanci	49 410	31 019	Legislators, managers and managerial employees
Vedeckí a odborní duševní zamestnanci	33 371	20 057	Scientific and vocational knowledge workers
Technickí, zdravotníckí, pedagogickí zamestnanci	23 982	16 427	Technicians, healthcare workers, teaching staff
Nižší administratívni zamestnanci (úradníci)	16 494	14 203	Lower administrative employees (clerks)
Prevádzkoví zamestnanci v službách a obchode	12 799	10 641	Operational employees in service and trade
Kvalifikovaní robotníci v poľnohosp.	13 188	11 381	Qualified workers in agriculture
Remeselní a kvalifikovaní robotníci v príb. odbor.	17 036	13 084	Craftmen and qualified workers in affiliated sectors
Obsluha strojov a zariadení	17 568	13 310	Machine and equipment operators
Pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci	11 805	9 321	Ancillary and unqualified employees

Zdroj: Informačný systém o priemerných zárobkoch za IV. štvrťrok 2006, Trexima, s. r. o.
Source: Information System on Average Earnings for Q4 2006, Trexima, s. r. o.

Tabuľka 2.15 Štruktúra priemernej mesačnej hrubej mzdy v SR
Table 2.15 Structure of average monthly gross wage in Slovakia

	Spolu		Muži		Ženy		
Hrubá mzda	19 766	100 %	22 680	100 %	16 553	100 %	Gross wage
v tom:							of which:
základná mzda	12 761	64,6	14 242	62,8	11 127	67,2	basic wage
prémie a odmeny	2 307	11,7	2 972	13,1	1 573	9,5	bonuses and remunerations
príplatky a doplatky	1 530	7,7	1 773	7,8	1 262	7,6	extra pays and additional payments
náhrady mzdy	2 184	11,0	2 471	10,9	1 868	11,3	wage compensations
ostatné mzdové zložky	984	5,0	1 222	5,4	723	4,4	other wage components

Zdroj: Informačný systém o priemerných zárobkoch za IV. štvrťrok 2006, Trexima, s. r. o.
Source: Information System on Average Earnings for Q4 2006, Trexima, s. r. o.

2.2.2 Úplné náklady práce v SR

Podľa údajov Štatistického úradu SR **ročné úplné náklady práce** (ďalej len ÚNP) v roku 2005⁸ dosiahli 306 545 Sk na zamestnanca. Ročné ÚNP predstavujú súhrn priamych nákladov práce (224 073 Sk) a nepriamych nákladov práce (82 602 Sk), od ktorých sa odpočítavajú subvencie prijaté zamestnávateľom vo forme dotácií (-130 Sk).

Vývoj slovenskej ekonomiky v roku 2005 sa prejavil aj v akcelerácii nákladov práce, ktoré medziročne vzrástli o 5,8 % a predstavovali mesačne 25 545 Sk. Z celkových nákladov práce priame náklady tvorili 73,10 %. Subvencie dosahovali 11 Sk a predstavovali tak len 0,04 % celkových nákladov práce.

V skupine priamych nákladových položiek vzrástli mzdy o 8,5 %, z toho základné mzdy a platy o 8,4 % a mesačné prémie a odmeny o 8,8 %. Zo 16 386 Sk vyplatených na mzdy pripadlo na najväčšie mzdové zložky - základnú (tarifnú) mzdu za prácu 12 160 Sk, prémie a odmeny spolu 2 539 Sk, príplatky a doplatky 882 Sk. Náhrady mzdy vzrástli o 3,8 % na 2 059 Sk, peňažné plnenia zo zisku po zdanení vzrástli z 53 na 76 Sk a náhrady za pracovnú pohotovosť naopak poklesli zo 73 na 69 Sk.

2.2.2 Total labour costs in Slovakia

According to data from the SR Statistical Office **annual total labour costs** in 2005⁸ were SKK 306 545 per employee. Annual total labour costs represent the sum of direct labour costs (SKK 224 073) and indirect labour costs (SKK 82 602), from which are deducted any subventions received by the employer in the form of subsidies (SKK -130).

The Slovak economy's development in 2005 was reflected also in an acceleration in labour costs, which grew year-on-year by 5.8%, and represented SKK 25 545 monthly. Direct costs formed 73.10% of total labour costs. Subventions represented SKK 11, thus representing only 0.04% of total labour costs.

In the group of direct cost components wages grew by 8.5%, of which basic wages and salaries by 8.4% and monthly bonuses and remunerations by 8.8%. Of the SKK 16 386 paid out on wages, the largest wage components were the basic (tariff) wage for labour SKK 12 160, bonuses and remunerations totalling SKK 2 539, followed by extra pay and additional payments of SKK 882. Wage compensations grew by 3.8% to SKK 2 059, financial bonuses from profit after tax grew from SKK 53 to SKK 76, and compensations for standby work conversely fell from SKK 73 to SKK 69.

⁸Úplné náklady práce za rok 2006 budú k dispozícii až v druhom polroku 2007

⁸Total labour costs for 2006 will be available in the second half of 2007

Zvýšenie povinných príspevkov na sociálne zabezpečenie o 4,6 % na úroveň 5 765 Sk a nepovinných príspevkovo 3,1 % (na 143 Sk) sa prejavilo v raste **nepriamych nákladov práce**, ktoré dosiahli úroveň 6 883 Sk, čo bolo o 0,7 % viac v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Väčšina ostatných nepriamych nákladových zložiek poklesla, z ktorých najvýznamnejšie položky – sociálne dávky poskytované zamestnávateľmi poklesli o 33,6 % a sociálne výhody poklesli o 3,8 %. Takmer o polovicu poklesli náklady na odstupné a mzdové vyrovnanie za dobu nemoci a náklady na školenie zamestnancov poklesli o 24 %. Vzrástli iba ostatné nepriame náklady práce (o 28,6 %), z toho náklady na nábor zamestnancov o 16,3 %.

Úplné náklady práce za rok 2006 budú k dispozícii až v druhom polroku 2007

V skupine priamych nákladov práce mali najväčšie zastúpenie mzdy (64,2 %) a náhrady mzdy (8,6 %). V skupine nepriamych nákladov práce to boli povinné príspevky na sociálne zabezpečenie (22,6 %).

Z **regionálneho hľadiska** najviac vynaložil na svojho zamestnanca zamestnávateľ v bratislavskom kraji, kde celkové náklady práce predstavovali 31 924 Sk. V bratislavskom kraji boli zároveň dosiahnuté najvyššie priame náklady práce 23 639 Sk (z toho mzdy tvorili čiastku 20 839 Sk, náhrady mzdy čiastku 2 478 Sk) a nepriame náklady práce 8 286 Sk. Celkové náklady práce vyššie ako bol celoslovenský priemer (25 545 Sk) sa dosiahli len v bratislavskom a košickom kraji (26 580 Sk). V ostatných krajoch celkové náklady práce nedosiahli úroveň celoslovenského priemeru.

An increase in compulsory social security contributions of 4.6% to SKK 5 765 and of 3.1% in voluntary contributions (to SKK 143) was reflected in a growth in **indirect labour costs**, which reached SKK 6 883, 0.7% more than a year earlier. Most other indirect cost components fell, of which the largest items - social benefits provided by employers fell by 33.6% and social advantages fell by 3.8%. Severance costs fell by almost half and wage settlement for periods of illness and employee training costs fell by 24%. Only other indirect labour costs grew (by 28.6%), of which staff recruitment costs by 16.3%.

Total labour costs for 2006 will be available in the second half of 2007

The largest item in the group of direct labour costs comprised wages (64.2%) and wage compensations (8.6%). In the group of indirect labour costs the largest item comprised compulsory social security contributions (22.6%).

From the regional aspect the highest expenses per employee outlaid by employers were in the Bratislava county, where total labour costs represented SKK 31 924. The Bratislava county also had the highest direct labour costs, of SKK 23 639 (of which wages formed SKK 20 839, wage compensations SKK 2 478) and indirect labour costs SKK 8 286. The nationwide average total labour costs (SKK 25 545) were exceeded only in the Bratislava and Košice counties (SKK 26 580). Total labour costs in other counties were below the nationwide average.

Tabuľka 2.16 Štruktúra nákladov práce za rok 2005
Table 2.16 Structure of labour costs for 2005

Štruktúra nákladov práce 2005	%	v Sk/ SKK	Structure of labour costs 2005
Celkové náklady práce	100	25 545	Total labour costs
Priame náklady práce			Direct labour costs
<i>Mzdy</i>	64,15	16 386	<i>Wages</i>
<i>Náhrady mzdy</i>	8,6	2 059	<i>Wage compensations</i>
<i>Peňažné plnenia zo zisku</i>	0,3	76	<i>Financial bonus from profit</i>
<i>Náhrady za pracovnú pohotovosť</i>	0,27	69	<i>Standby work compensations</i>
<i>Platby do programov sporenia</i>	0,09	24	<i>Payments to savings programmes</i>
<i>Ostatné priame náklady</i>	0,2	51	<i>Other direct costs</i>
<i>Odmeny učňom</i>	0,03	7	<i>Remunerations to apprentices</i>
Spolu	73,1	18 673	Total
Nepriame náklady práce			Indirect labour costs
<i>Povinné príspevky na soc. zabezpečenie</i>	22,57	5 765	<i>Compulsory social security contrib.</i>
<i>Sociálne výhody</i>	1,92	489	<i>Social advantages</i>
<i>Sociálne dávky</i>	1,04	266	<i>Social benefits</i>
<i>Nepovinné príspevky na soc. zabezpeč.</i>	0,56	143	<i>Non-compulsory social security contrib.</i>
<i>Náklady na školenie zamestnancov</i>	0,57	147	<i>Employee training costs</i>
<i>Ostatné nepriame náklady</i>	0,23	59	<i>Other indirect costs</i>
<i>Poplatky súvisiace so mzdami</i>	0,05	14	<i>Wage-related fees</i>
<i>Príspevky a soc. zabezpečenie učňov</i>	0	0	<i>Contrib. and social sec. for apprentices</i>
Spolu	26,94	6 883	Total
Subvencie spolu	-0,04	-11	Subventions total

Zdroj: ŠÚ SR

Source: Statistical Office of the SR

Tabuľka 2.17 Mesačné náklady práce na zamestnávateľa za rok 2005 podľa krajov
Table 2.17 Monthly labour costs per employee for 2005 by county

Položky nákladov práce	SR priem. Overage	BA	TT	TN	NR	ZA	BB	PO	KE	Labour cost items
Celkové náklady práce	25 545	31 924	24 186	23 543	22 675	23 287	23 379	21 381	26 580	Total labour costs
Priame	18 673	23 639	17 740	17 247	16 594	17 023	17 008	15 512	18 884	Direct
<i>Mzdy</i>	16 386	20 839	15 502	15 162	14 716	14 974	14 809	13 612	16 334	<i>Wages</i>
<i>Náhrady mzdy</i>	2 059	2 478	2 033	1 942	1 741	1 897	1 950	1 762	2 191	<i>Wage compensations</i>
<i>Platby do prog. sporenia</i>	24	54	17	25	6	10	9	8	25	<i>Payments to saving programs</i>
<i>Náhrady za prac. pohotovosť</i>	69	64	57	55	70	68	67	75	101	<i>Standby work compensations</i>
<i>Peň. plnenia zo zisku po zdanení</i>	76	84	92	42	41	63	69	39	178	<i>Financial bonus from profit after tax</i>
<i>Ost. priame náklady na zamestnancov</i>	51	118	36	18	17	6	104	13	16	<i>Other direct employee costs</i>
<i>Odmeny učňom</i>	7	2	3	2	3	7	1	4	38	<i>Remunerations to apprentices</i>
Nepriame	6 883	8 286	6 446	6 298	6 084	6 266	6 410	5 894	7 716	Indirect
Subvencie	-11	-1	-1	-2	-2	-3	-39	-25	-20	Subventions

Zdroj: ŠÚ SR

Source: Statistical Office of the SR

Najnižšie celkové náklady práce 21 381 Sk mali zamestnávateľia v Prešovskom kraji. V Prešovskom kraji boli zároveň dosiahnuté najnižšie priame náklady práce 15 512 (v tom mzdy dosahovali čiastku 13 612 Sk, náhrady mzdy čiastku 1 762 Sk) a nepriame náklady práce 5 894 Sk.

Dlhodobý trend rastúcej diferenciacie v **nákladoch práce podľa odvetví** (medzi ekonomickými činnosťami) pokračoval aj v sledovanom roku. Výraznejší medziročný rast nákladov práce bol v doprave, poštách a telekomunikáciách (o 18,4 %), vo výrobe a rozvoze elektriny, plynu a vody (o 16,3 %) a v školstve (o 13,4 %). Najnižší rast bol v zdravotníctve a sociálnej pomoci (o 1,9 %) a v ostatných spoločenských, sociálnych a osobných službách (o 2,4 %); v hoteloch a reštauráciách došlo k medziročnému poklesu o 1,7 % (pozri tabuľku v Prílohách ku kapitole 2).

Z hľadiska veľkosti organizácií boli v roku 2005 dosiahnuté najvyššie celkové náklady práce v organizáciách s 1000 a viac zamestnancami (29 963 Sk) a zároveň v nich boli dosiahnuté aj najvyššie priame náklady 21 239 Sk (v tom mzdy tvorili čiastku 18 318 Sk, náhrady mzdy 2 683 Sk) a nepriame náklady 8 725 Sk. Celkové náklady práce vyššie ako priemer za SR sa dosiahli v organizáciách, ktoré zamestnávajú od 1 do 9 zamestnancov a organizácie s 500 a viac zamestnancami. Najnižšie celkové náklady práce mali zamestnávateľia, ktorí zamestnávajú od 50 do 99 zamestnancov 23 290 Sk, a ktorí vykazovali zároveň najnižšie priame náklady 17 155 Sk (v tom mzdy tvorili čiastku 14 940 Sk, náhrady mzdy 1 935 Sk) a nepriame náklady 6 142 Sk (prílohy ku kapitole 2).

2.2.3 Kolektívne vyjednávanie

Stav uloženia kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa na MPSVR SR a ich extenzia

V roku 2006 bolo celkovo uložených 56 kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa (ďalej len „KZVS“), z toho 22 KZVS vyššieho stupňa a 34 dodatkov ku KZVS a vydané 2 výnosy o rozšírení záväznosti KZVS na ďalších zamestnávateľov.

Kolektívne spory riešené pred sprostredkovateľom určeným Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Employers in the Prešov county had the lowest total labour costs of SKK 21 381. The Prešov county also recorded the lowest direct labour costs of SKK 15 512 (in which wages formed SKK 13 612, wage compensations SKK 1 762) and indirect labour costs of SKK 5 894.

The long-term trend of growing differentiation in **labour costs by sector** (between economic activities) again continued in 2006. The most significant year-on-year growth in labour costs was recorded in transport, posts and telecommunications (growing by 18.4%), in electricity, gas and watergeneration and distribution (by 16.3%), and in education (by 13.4%). The lowest growth was in healthcare and social assistance (growing by 1.9%) and in other community, social and personal services (by 2.4%); whilst hotels and restaurants saw a year-on-year fall of 1.7% (see table in Annexes to Chapter 2).

From the aspect of organisation size, the highest total labour costs in 2005 were recorded in organisations with 1 000 or more employees (SKK 29 963), where these concurrently had the highest direct costs of SKK 21 239 (of which wages formed SKK 18 318, wage compensations SKK 2 683) and indirect costs of SKK 8 725. Total labour costs above the SR average were recorded at organisations employing from 1 to 9 employees and organisations with 500 or more employees. The lowest total labour costs were recorded in the case of employers employing from 50 to 99 employees (SKK 23 290), and who concurrently reported the lowest direct costs of SKK 17 155 (in which wages formed SKK 14 940, wage compensations SKK 1 935) and indirect costs of SKK 6 142 (see Annexes to Chapter 2).

2.2.3 Collective bargaining

Higher-level collective agreements and their extensions filed at the SR MLSA&F

In 2006 a total of 56 higher-level collective agreements (hereinafter “HLCAs”) were filed, of which 22 were collective agreements of a higher level and 34 were addenda to HLCAs, and 2 decrees on the extension of HLCA coverage to further employees were issued.

Collective disputes solved before a mediator appointed by the SR Ministry of Labour, Social Affairs & Family

K 31. decembru 2006 bolo pred sprostredkovateľom riešených 20 sporov, pričom :

- 12 sporov bolo úspešne vyriešených,
- 4 spory boli riešené neúspešne,
- 1 spor bol písomne zrušený,
- v 1 prípade nešlo o kolektívny spor podľa zákona č.2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov,
- 2 spory sú ešte v konaní.

Pred rozhodcom nebol riešený žiadny kolektívny spor.

2.2.4 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

2.2.4.1 Pracovné úrazy

V roku 2006 v organizáciách v pôsobnosti orgánov inšpekcie práce došlo k 85 smrteľným pracovným úrazom, čo znamená zhoršenie o 14 prípadov. Celkom došlo k 768 závažným pracovným úrazom. Najčastejšími príčinami smrteľných, ťažkých a iných závažných pracovných úrazov je používanie nebezpečných pracovných postupov. V roku 2006 došlo v organizáciách v pôsobnosti orgánov inšpekcie práce k 11 220 pracovným úrazom, čo predstavuje o 516 pracovných úrazov viac v porovnaní s rokom 2005. Z prehľadu pracovnej úrazovosti podľa odvetvových kategórií ekonomických činností vyplýva, že najvyšší podiel pracovnej úrazovosti sa koncentroval v priemyselnej výrobe 47,5%, veľkoobchode a maloobchode 10,4 %, poľnohospodárstve, poľovníctve a lesnom hospodárstve 8,6 % a v stavebníctve 8,5 %.

2.2.4.2 Rizikové práce

V roku 2006 pokračoval trend znižovania počtu exponovaných zamestnancov škodlivými pracovnými faktormi, keď rizikové práce vykonávalo 116 343 zamestnancov (z toho 26 971 žien). Priaznivým výsledkom je zníženie počtu zamestnancov v kategórii 4, najzávažnejšej z hľadiska rizika poškodenia zdravia.

V pracovnom prostredí dominoval hluk, ktorému bolo exponovaných 87 272 zamestnancov, t.j. 55,4 % zamestnancov (vzostup o 889 zamestnancov oproti r. 2005), ďalej prach, ktorému bolo exponovaných 25 904 zamestnancov (16,5 %), chemické látky (10 651 zamestnancov - 6,8 %), ionizujúce žiarenie (7 843 zamestnancov - 4,9 %) a vibrácie (5 451 zamestnancov - 3,5 %).

Najviac zamestnancov bolo vystavených riziku v priemyselnej výrobe (79 616 zamestnancov, z toho 15 972 žien) a v zdravotníctve (11 246 zamestnancov, z toho 8 674 žien). Najvyšší podiel rizikovej práce žien (77,1 % z celkového počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce) bol podobne ako v minulých rokoch, v zdravotníctve.

2.2.4.3 Choroby z povolania

V roku 2006 bolo v SR hlásených 492 chorôb z povolania a 136 ohrození chorobou z povolania. Z tohto počtu bola zistená choroba z povolania u 135 žien (27,4 %) a ohrozenie chorobou z povolania u 17 žien (12,5 %). V porovnaní s rokom 2005, v ktorom bol hlásený celkový počet novozistených chorôb z povolania 405, došlo v r. 2006 k ich vzostupu o 17,7 %.

V roku 2006 bola najčastejšie hlásenou chorobou z povolania (v počte 230) choroba z dlhodobého nadmerného a jednostranného zaťaženia, t. j. profesionálne ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín (46,7 % z celkového počtu chorôb z povolania). V 74 prípadoch išlo o ženy, čo predstavuje 32,2 % zo všetkých hlásení. Táto choroba vznikla najčastejšie v odvetví ťažby nerastných surovín (52,2 %), v priemyselnej výrobe (37,8 %) a v menšej miere v stavebníctve (4,3 %).

As at 31 December 2006, in total 20 disputes had been solved before a mediator, of which:

- 12 disputes were successfully resolved,
- 4 disputes were unsuccessfully resolved,
- 1 dispute was cancelled in writing,
- 1 case did not constitute a collective dispute under Act No 2/1991 Coll. on collective bargaining as later amended,
- 2 disputes were still under way.

No collective dispute was resolved before an arbitrator.

2.2.4 Health and safety at work

2.2.4.1 Occupational injuries

In 2006 there were 85 fatal occupational injuries at organisations falling within the purview of labour inspection authorities, representing 14 cases more than a year earlier. In total 768 severe occupational injuries occurred. The most frequent causes of fatal, serious and other severe occupational injuries was the use of unsafe working procedures. In 2006 there were 11 220 occupational injuries at organisations falling within the purview of labour inspection authorities, representing 516 occupational injuries more than in comparison with 2005. From the overview of occupational injury incident rates by sectoral category of economic activity it can be seen that the highest share of occupational injury incidents was concentrated in manufacturing (47.5%), wholesale and retail (10.4%), agriculture, hunting and forestry (8.6%), and in construction (8.5%).

2.2.4.2 Hazardous work

In 2006 the trend of declining continued in the number of employees exposed to harmful factors in the working environment, where hazardous work was performed by 116 343 employees (26 971 of whom were women). A favourable result is the reduction in the number of employees in category 4, the most severe from the aspect of risk of harm to health.

Noise was dominant in the working environment, to which 87 272 employees were exposed, i.e. 55.4% of employees (a rise of 889 employees against 2005), followed by dust, to which 25 904 employees (16.5%) were exposed, chemical substances (10 651 employees - 6.8%), ionising radiation (7 843 employees - 4.9%) and vibration (5 451 employees - 3.5%).

The highest number of employees exposed to risk was recorded in the case of manufacturing (79 616 employees, 15 972 of which were women) and in healthcare (11 246 employees, 8 674 of which were women). The highest share of hazardous work performed by women (77.1% of the total number of employees performing hazardous work) was, as in previous years, recorded in healthcare.

2.2.4.3 Occupational illnesses

In 2006 in total 492 occupational illnesses were reported in Slovakia and 136 threats of occupational illness. Of this number, occupational illness was found in the case of 135 women (27.4%) and a threat of occupational illness in the case of 17 women (12.5%). In comparison with 2005, in which a total number of 405 newly-found occupational illnesses were reported, this represents a 17.7% increase in 2006.

In 2006 the most commonly reported occupational illness (230 reports) was illness from long-term excessive or unilateral loading, i.e. professional disease of bones, joints, tendons and nerves of limbs (46.7% of the total number of occupational illnesses). In the 74 cases this concerned women, representing 32.2% of all reports. This disease occurred most commonly in the raw materials extraction sector (52.2%), in manufacturing (37.8%) and, to a lesser degree, in construction (4.3%).

Ďalšou najčastejšie hlásenou chorobou z povolania od roku 2000 bola choroba z vibrácií, t. j. choroba kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobená vibráciami s počtom hlásení 91 v roku 2006. Oproti roku 2005 bol zaznamenaný vzostup v počte hlásení o 21. Najväčšou mierou sa na vzniku tejto choroby podieľalo odvetvie ťažby nerastných surovín (68,1 %).

V roku 2006 bol zaznamenaný pokles v hlásení jedných z najčastejšie sa vyskytujúcich chorôb z povolania, ktorými sú kožné choroby z povolania (35 hlásení/2006, 53 hlásení/2005) a infekčné choroby z povolania (31 hlásení/2006, 64 hlásení /2005).

2.2.5 Pracovno – právne vzťahy

V roku 2006 bolo prostredníctvom Národného inšpektorátu práce zistených 15 160 nedostatkov v oblasti pracovnoprávnych vzťahov a mzdových predpisov, čo predstavuje 27,8 % všetkých zistených nedostatkov. Týmto sa táto oblasť radí na 2. miesto v počte zistených nedostatkov, o niečo viac nedostatkov bolo zistených už tradične pri prevádzke vyhradených technických zariadení (28,2 %).

V roku 2006 bolo vykonaných 5 767 kontrol nelegálneho zamestnávania. Z celkového počtu osôb prítomných na pracovisku v čase kontroly (25 329), bolo 1 230 nelegálne zamestnaných. Najvyšší počet nelegálne zamestnaných osôb bol podľa OKEČ v odvetví priemyselnej výroby (392) a obchodu (269).

Na odhalenie priamej a nepriamej rodovej diskriminácie v pracovnoprávnych vzťahoch a v pracovných podmienkach pri zamestnávaní mužov a žien bolo vykonaných spolu 230 previerok. V preverovaných subjektoch bolo v čase previerok zamestnaných 76 226 zamestnancov, z toho 43 770 žien a 857 ZPS. Bolo zistených celkom 583 nedostatkov, z toho 204 závažných.

V oblasti pracovnoprávnych vzťahov, mzdových podmienok a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv bolo vykonaných celkom 7 868 previerok, čo je o 1 608 previerok menej ako v roku 2005. Veľkú časť z týchto výkonov predstavovali previerky vykonané na podnet zamestnancov (2 843). Pri týchto výkonoch bolo zistených celkom 115 176 porušení, z toho 17 v oblasti kolektívneho vyjednávania.

Hlavné zistenia z previerok boli nasledovné:

- v pracovnej zmluve neboli uvádzané ďalšie pracovné podmienky podľa § 43 ods. 2 Zákonníka práce; skúšobná doba bola dohodnutá na viac ako 3 mesiace; chýbali písomné oznámenia o zmene dohodnutých pracovných podmienok;
- zrušené pracovné pomery boli zo strany zamestnávateľov bez uvedenia dôvodu; pri dohode o skončení pracovného pomeru chýbalo jej písomné vyhotovenie; zamestnávatelia nedodrжали výpovednú dobu; chýbalo písomné oznámenie o skončení pracovného pomeru v skúšobnej dobe, ako aj dodržanie trojdňovej oznamovacej doby; pri skončení pracovného pomeru neboli vydávané potvrdenia o zamestnaní.
- v oblasti poskytovania cestovných náhrad zamestnávatelia písomne neurčovali začiatok a koniec pracovnej cesty a ostatné podmienky pracovnej cesty; neposkytovali tiež správnu výšku stravného, resp. neposkytovali stravné vôbec; pri vyslaní na zahraničnú pracovnú cestu nebola dohodnutá so zamestnancom výška vreckového, zamestnávatelia ho poskytovali podľa vlastného zváženía alebo vôbec; taktiež nebol poskytovaný preddavok na zahraničnú pracovnú cestu, nedodržovala sa desaťdňová doba na výplatu cestovných náhrad zamestnancovi po predložení vyúčtovania pracovnej cesty.

Another commonly reported occupational illness since the year 2000 has been illness from vibration, i.e. illness of bones, joints, muscles, blood vessels and nerves of limbs caused by vibration, where there were 91 such reports in 2006. This figure is 21 reports higher than in 2005. The incidence of this illness pertained overwhelmingly to the raw materials extraction sector (68.1%).

The year 2006 saw a decline in the number of reports of one of the most commonly occurring occupational illnesses which are occupational skin diseases (35 reports in 2006, 53 reports in 2005) and occupational infections (31 reports in 2006, 64 reports in 2005).

2.2.5 Employment law relations

In 2006 the National Labour Inspectorate found 15 160 shortcomings in the field of employment law relations and wage regulations, representing 27.8% of all shortcomings found. This ranks this field in the second place in the number of shortcomings found, where a slightly higher number of shortcomings was found, as usual, in the operation of reserved technical equipment (28.2%).

In 2006 a total of 5 767 illegal employment checks were carried out. Of the total number of persons present in the workplace at the time of the check (25 329), 1 230 were employed illegally. The highest number of illegally employed persons, in terms of the sectoral classification of economic activity, was recorded in manufacturing (392) and trade (269).

A total of 230 inspections were performed for revealing direct or indirect sex discrimination in employment law relations and in working conditions in the employment of men and women. At the entities checked 76 226 employees were employed at the time of the inspections, of which 43 770 were women and 857 partially incapacitated persons. In total 583 shortcomings were found, of which 204 were serious.

In the field of labour law, wage conditions and obligations ensuing from collective agreements, 7 868 inspections were carried out, which is 1 608 fewer than in 2005. The majority of these inspections comprised inspections performed at the initiative of employees (2 843). At these inspections a total of 115 176 breaches were found, of which 17 in the field of collective bargaining.

The main findings from inspections were as follows:

- other working conditions pursuant to Article 43(2) of the Labour Code were not stated in the employment contract; the trial period was agreed for a period more than 3 months; absence of written notices of a change to agreed working conditions;
- employment relations were cancelled from the side of employers without a statement of the reason; a written record was absent in the case of an agreement to terminate an employment contract; employers did not comply with the notice of termination period; a written notice on the end of an employment contract within a trial period was absent, as well as compliance with a three-day notification period; in the case of the end of an employment contract, written confirmations of employment were not issued;
- in the field of providing travel reimbursements, employers did not specify in writing the start and end of a business trip and other conditions of the business trip; they did not provide the correct level of daily food allowance, or did not provide this allowance at all; in the case of employees sent on a foreign business trip, the level of daily spending allowance was not agreed with the employee, employers provided it according to their own consideration or not at all; an advance payment was not provided for a foreign business trip, the 10-day period for paying travel reimbursements to an employee following the submission of a statement of account for the business trip was not complied with.

Na zabezpečenie nápravy inšpektori práce priamo v kontrolovaných subjektoch nariadili odstrániť zistené nedostatky v určených lehotách. Najvyššia suma právoplatne uložených pokút organizáciám bola z porušenia povinností v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (7 587 000 Sk). Významný podiel mali právoplatne uložené pokuty za porušovanie v pracovnoprávnej oblasti (5 426 500 Sk) a tiež za nelegálne zamestnávanie (2 891 500 Sk). Inšpektori práce právoplatne uložili 10 pokút jednotlivcom za porušovanie pracovnoprávných predpisov (v hodnote 121 000 Sk). Za porušovanie osobitných predpisov v oblasti BZOP boli jednotlivcom uložené 4 pokuty v sume 33 000 Sk.

3 SOCIÁLNA OCHRANA

Sociálne ochrana na Slovensku má tri základné formy, ktorými sú sociálne poistenie, štátna sociálna podpora a sociálna pomoc.

3.1 Sociálne poistenie

Základnou úlohou systému sociálneho poistenia je ochrana ekonomicky aktívneho obyvateľstva pri vzniku vymedzených sociálnych udalostí (napr. choroba, tehotenstvo, materstvo, invalidita, staroba, úmrtie živiteľa). Podstatou tohto systému je jeho úzka previazanosť na ekonomickú aktivitu občanov a ich príjem.

Podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) tvorí systém sociálneho poistenia päť samostatných podsystémov: nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

V oblasti sociálneho poistenia možno rok 2006 charakterizovať ako obdobie, počas ktorého sa doťahovala reforma sociálneho poistenia z dôvodu transponovania smerníc ES/EU a aplikačných poznatkov z praxe a zároveň boli prijaté zmeny niektorých ustanovení zákona o sociálnom poistení z dôvodu jeho zosúladenia s Ústavou Slovenskej republiky. V sledovanom období nadobudli účinnosť tieto legislatívne zmeny súvisiace so zákonom o sociálnom poistení:

– Vo väzbe na zvýšenie daňového bonusu na vyživované dieťa sa zo zákona o sociálnom poistení od 1. januára 2006 vypustila možnosť zníženia sadzby poistného na starobné poistenie na nezaopatrované dieťa, o ktoré sa stará rodič alebo osvojiteľ nezaopatrovaného dieťaťa. Touto legislatívnou zmenou došlo k zjednoteniu daňového a odvodového bonusu do jednotného efektívnejšieho systému.

– S cieľom postupného nábehu nového dôchodkového systému bola od 1. januára 2006 uskutočnená zmena v spôsobe redukcie a úpravy priemerného osobného mzdového bodu, ktorá bola pôvodne rozvrhnutá na roky 2004 až 2006, a to z dôvodu spomalenia uplatňovania princípu zásluhovosti a v záujme ochrany nízkoprijmových poistencov. Úprava a redukcia osobných mzdových bodov je rozložená na dlhšie obdobie tak, že dôchodkové dávky sa budú z reálne dosiahnutých osobných mzdových bodov vypočítavať až od roku 2015.

– Vyhlásenie opatrenia č. 229/2006 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorým sa ustanovilo percento zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2006. K 1. júlu 2006 boli všetky dôchodkové dávky zvýšené jednotným spôsobom o 5,95%. Uvedené percento zohľadňovalo po prvýkrát od nadobudnutia účinnosti zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení rast spotrebiteľských cien (infláciu) a rast nominálnych miezd v ekonomike v predchádzajúcom roku tak, ako to zákon predpokladal.

For ensuring remedy, labour inspectors directly at the controlled entities ordered that the shortcomings found be removed within set periods. The highest sum of lawfully imposed penalties on organisations pertained to the breaching of health and safety at work obligations (SKK 7 587 000). A significant share of lawfully imposed penalties also pertained to two breaches in labour law (SKK 5 426 500) and for illegal employment (SKK 2 891 500). Labour inspectors lawfully imposed 10 penalties on individuals for breaches of employment law regulations (in the sum of SKK 121 000), while 4 penalties in the sum of SKK 33 000 were imposed on individuals for breaches of special regulations in the field of health and safety at work.

3 SOCIAL PROTECTION

Social protection in Slovakia has three basic forms: social insurance, state social support and social assistance.

3.1 Social insurance

The basic role of the social insurance system is to protect economically active persons in the case of certain life events (e.g. illness, pregnancy, maternity, invalidity, old age, death of a breadwinner). The essence of the system lies in its close interconnection to the economic activity of persons and their income.

Under Act No 461/2003 Coll. on social insurance as later amended (hereinafter simply the “Social Insurance Act”) the social insurance system comprises five separate subsystems: sickness insurance, pension insurance, accident insurance, employer insolvency insurance and unemployment insurance.

For social insurance the year 2006 may be characterised as one in which social insurance reform was fine tuned in connection with the transposition of EC/EU directives and of the application of experience from practice, while concurrently changes to certain provisions of the Social Insurance Act were adopted, bringing it into accordance with the Constitution of the Slovak Republic. Over the period monitored the following legislative changes relating to the Social Insurance Act entered into effect:

– In connection to the increase in the tax bonus for dependent children, the possibility of a decrease in the insurance premium rate for old-age insurance for a child unprovided for and cared for by a parent or adoptive parent of an unprovided-for child was deleted from the Social Insurance Act as of 1 January 2006. This legislative change brought unification in the tax and contribution bonus into a uniform and more efficient system.

– With the aim of achieving a gradual roll-out of the new pension system, a change was made as of 1 January 2006 in the manner of the reduction and adjustment of the average personal wage point, which had originally been scheduled for 2004 to 2006, where this was due to a slowdown in the application of the service principle and in the interest of protecting low-income insured persons. Adjustment and reduction of personal wage points is spread out over a longer period so that pension benefits will be calculated from actually obtained personal wage points only from 2015 onwards.

– The Declaration of Measure No 229/2006 Coll. of the Ministry of Labour, Social Affairs & Family laying down the percentage of an increase in the pension benefit in 2006. As at 1 July 2006 all pension benefits were increased in a unified manner by 5.95%. For the first time since Act No 461/2003 Coll. on social insurance entered into effect this percentage reflected the growth in consumer prices (inflation) and the growth in nominal wages in the economy in the preceding year, as required by the Act.

Vzhľadom na diferencovaný spôsob zvyšovania dôchodkových dávok v roku 2005 sa vyvíjala reálna hodnota dôchodkových príjmov (na medzioročnej báze) tiež diferencovane: najnižšie dôchodkové príjmy vzrástli reálne o 3,3%, kým dôchodkové príjmy tých dôchodcov, ktorým sa dôchodky v roku 2005 nezvyšovali (t.j. v roku 2005 boli vyššie ako 15 825 Sk), reálne poklesli o 1,5%.

- Od 1. augusta 2006 sú účinné tieto ustanovenia:
  - Uvoľnenie vdovského a vdoveckého dôchodku, na ktoré vznikol nárok pred 1. januárom 2004 a ktoré sa vyplácali v nižšej sume alebo sa nevyplácali vôbec z dôvodu, že súhrn dôchodkov presiahol najvyššiu výmeru ustanovenú predpismi účinnými do 31. decembra 2003.
  - Právna úprava vdoveckého dôchodku obsiahnutá v zákone o sociálnom poistení sa týkala iba vdovcov, ktorí ovdoveli po 1. januári 2004. Novelou sa prijalo ustanovenie, na základe ktorého nárok na vdovecký dôchodok vznikol aj mužom po manželke, ktorá zomrela pred 1. januárom 2004. Do 31. decembra 2006 bolo v zmysle uvedeného ustanovenia priznaných 3 291 vdoveckých dôchodkov.
  - Spôsob výpočtu starobných dôchodkov v predreformnom systéme obsahoval nedostatočnú väzbu medzi výškou zaplateného poistného a sumou dôchodkovej dávky, a to tým, že boli ustanovené rôzne ohradenia pri jej výpočte. S cieľom premietnutia zásluhovosti do výšky starobného dôchodku priznaného podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003 sa tieto dôchodky prepočítavajú bez vplyvu obmedzení účinných v čase priznania. V súčasnosti ešte nie je možné určiť presný počet dotknutých dôchodcov a priemernú sumu, o ktorú sa starobný dôchodok zvýši, nakoľko Sociálna poisťovňa má lehotu na rozhodnutie o sume starobného dôchodku do 31. decembra 2007 a s prepočítavaním starobných dôchodkov sa začalo až od 1. januára 2007.
  - Na zabezpečenie pôvodného účelu, pre ktorý vznikol inštitút predčasného starobného dôchodku, sa sprisnili podmienky na priznanie predčasného starobného dôchodku. Zanikla možnosť požiadať o predčasný starobný dôchodok späť, nárok na tento dôchodok vzniká najskôr odo dňa podania žiadosti a zrušila sa možnosť nekrátenia sumy predčasného starobného dôchodku o 12 mesiacov.
  - Pozitívnu zmenou je aj jednotné zvyšovanie starobných dôchodkov bez ohľadu na to, či boli priznané podľa nového, respektíve starého systému za obdobie dôchodkového poistenia, získané po dovŕšení dôchodkového veku, nakoľko na dôchodky priznané pred 1. januárom 2004 sa vzťahoval iný spôsob zvyšovania v súlade s právnymi predpismi, účinnými podľa dátumu priznania.
  - Za účelom zlepšenia sociálnej situácie osirelých nezaopatrených detí novela zabezpečila zvýšenie sumy sirotského dôchodku z 30 % na 40 % z dôchodku zomretého. Zároveň sa zvýšili aj sirotské dôchodky, priznané podľa právnych predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento nárok trvá – v prípade jednostranne osirelého dieťaťa o 28,5 % zo sumy sirotského dôchodku a obojstranne osirelého o 33,3 % zo sumy sirotského dôchodku. Do 31. decembra 2006 bol sirotský dôchodok zvýšený 18 655 deťom.
  - Prispôbenie podmienok nároku na dávku v nezamestnanosti aj pre zamestnancov v pracovnom pomere na dobu určitú (sezónni zamestnanci), s tým, že po splnení podmienok podľa zákona o sociálnom poistení im vznikne nárok na dávku s podporným obdobím 4 mesiacov.

With regard to the differentiated manner of raising pension benefits in 2005, the real value of pension incomes (on a year-on-year basis) also developed in a differentiated manner: the lowest pension incomes grew in real terms by 3.3%, while pension incomes of those pensioners for whom pensions were not increased in 2005 (i.e. in 2005 their pension incomes were higher than SKK 15 825) fell in real terms by 1.5%.

- The following provisions became effective as of 1 August 2006:
  - Abandonment of the widow's and widower's pension to which a claim had arisen prior to 1 January 2004 and which was paid out in a lower sum or not paid out at all for reason that the aggregate of pensions exceeded the highest assessment value set by regulations effective to 31 December 2003.
  - Legal regulation of the widower's pension contained in the Social Insurance Act concerned only widowers bereaved after 1 January 2004. An amendment to the Act meant the adoption of a provision on the basis of which men, too, have a claim to a widower's pension following a wife's death prior to 1 January 2004. By 31 December 2006 widower's pensions pursuant to this provision had been awarded to 3 291 men.
  - The calculation of old-age pension in the pre-reform system insufficiently linked the level of the insurance premium paid and the sum of the pension benefit due to various constraints prescribed in its calculation. In order to reflect the service principle in the level of the old-age pension awarded under legal regulations effective to 31 December 2003, these pensions are being recalculated free of the effect of limitations effective at the time of pension award. At present it is not possible to determine the precise number of pensioners affected and the average sum by which the old-age pension will be increased, since the Social Insurance Agency's deadline for a decision on the sum of the old-age pension is 31 December 2007 and the recalculation of old-age pensions began only on 1 January 2007.
  - For fulfilling the original purpose for which the institute of the early retirement pension was created, the conditions for awarding an early retirement pension were tightened. The possibility to retrospectively request an early retirement pension was cancelled; the claim to this pension arises at earliest as of the date of submitting a request, and the possibility of early retirement with no reduction in the pension by 12 months was cancelled.
  - A positive change is also the uniform increasing of old-age pensions regardless of whether they were awarded according to the new or old system for the period of pension insurance, gained after reaching retirement age, since a different method for increasing pensions awarded prior to 1 January 2004 was applied in accordance with legal regulations effective according to the date of award.
  - For the purpose of improving the social situation of orphaned unprovided-for children the amendment to the Act increased the sum of the orphan's pension from 30% to 40% of the deceased's pension. At the same time orphan's pensions were also increased, awarded according to legal regulations effective prior to 1 January 2004, provided this claim lasts – in the case of a child one of whose parents has died by 28.5% of the sum of the orphan's pension, and in the case of an orphaned child both of whose parents have died by 33.3% of the sum of the orphan's pension. By 31 December 2006 the orphan's pension had been increased for 18 655 children.
  - Adaptation of the conditions for a claim to unemployment benefits also for employees in temporary employment (seasonal employees), where provided they meet the conditions under the Social Insurance Act, they have a claim to benefits with a support period of 4 months.

- V oblasti výberu poistného sa garančné poistenie vzťahuje aj na zamestnávateľa, pre ktorého zamestnanec vykonáva prácu na základe dohôd o práci mimo pracovného pomeru. Povinné nemocenské poistenie a poistenie v nezamestnanosti sa nevzťahuje na fyzickú osobu, ktorej bol priznaný starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %. Vymedzený okruh osôb tiež neplatí poistné na invalidné poistenie.

- Obnovenie výplaty odňatej úrazovej renty, na ktorú bola prekvalifikovaná náhrada za stratu na zárobku, ak nárok na výplatu úrazovej renty trvá. Prekvalifikovaná úrazová renta sa vypláca aj po priznaní starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo po dovŕšení 65 rokov poberateľa, a to vo výške 50 % sumy úrazovej renty, čím sa zabezpečí jej doživotné poberanie. Do 31. decembra 2006 bola opätovne priznaná výplata úrazovej renty 284 žiadateľom.

- Minimálna výška dôchodku nie je v zákone o sociálnom poistení garantovaná priamo, nepriama garancia vyplýva z definície minimálneho vymeriavacieho základu na platenie poistného. V súvislosti s problematikou minimálneho dôchodkového príjmu bolo prijaté ustanovenie, podľa ktorého v prípade, že výška dôchodkovej dávky nedosiahne zákonom stanovenú hranicu, bude príjem dôchodcu doplnený dávkou a príspevkami v hmotnej núdzi až do výšky zákonom stanovených nárokov.

- Ústavný súd Slovenskej republiky svojím nálezom zo dňa 7. júna 2006 konštatoval porušenie ústavného práva občana, a to tým, že trvanie invalidity ako podmienky nároku na invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok vzniknutého pred účinnosťou zákona o sociálnom poistení sa posudzuje podľa nových kritérií, a tým vnáša do minulých skutkových a právnych vzťahov právnu neistotu. Z uvedeného dôvodu bola prijatá novela zákona o sociálnom poistení, ktorá s účinnosťou od 1. októbra 2006 zosúladiť tento právny predpis s Ústavou Slovenskej republiky. Na preskúmanie trvania invalidity v súlade s právnymi predpismi účinnými do 31. decembra 2003 bol určený časový hramonogram do 30. septembra 2009. Do konca roka 2006 bolo v zmysle nálezu Ústavného súdu odškodnených 6 781 invalidných dôchodcov.

3.1.1 Nemocenské poistenie

Nemocenské poistenie je poistením pre prípad straty alebo zníženia príjmu zo zárobkovej činnosti a na zabezpečenie príjmu v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti, tehotenstva a materstva. Z nemocenského poistenia sa za podmienok ustanovených zákonom o sociálnom poistení poskytujú nemocenské dávky a to: nemocenské, ošetrovné, vyrovnávacia dávka a materské. V súvislosti so zavedeným poskytovaním náhrady príjmu počas prvých desiatich dní dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca z prostriedkov zamestnávateľa (zákon č. 462/2003 Z. z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca v znení neskorších predpisov), Sociálna poisťovňa poskytuje zamestnancom nemocenské od 11. dňa dočasnej pracovnej neschopnosti.

- In the field of insurance premium collection, employer insolvency insurance applies also to an employer for whom an employee performs work based on work agreements outside an employment relationship. Statutory sickness insurance and unemployment insurance does not relate to natural persons to whom an old-age pension, early retirement pension or invalidity pension due to reduced ability to perform gainful activity by more than 70% has been awarded. Neither does the defined sphere of persons pay an insurance premium for invalidity insurance.

- Restoration of the payment of withdrawn accident benefit to which compensation for loss of earnings had been re-qualified, provided the claim to payment of the accident benefit lasts. The re-qualified accident benefit is paid out also following the award of an old-age pension, early retirement pension or after the beneficiary reaches 65 years of age, and this in the amount of 50% of the sum of the accident benefit, thus ensuring the life-long drawing of this benefit. By 31 December 2006 payment of accident benefit had been reawarded to 284 applicants.

- The minimum level of a pension is not guaranteed directly in the Social Insurance Act; an indirect guarantee results from the definition of the minimum assessment base for paying the insurance premium. In connection with the issue of the minimum pension income, a provision was adopted under which in the case where the level of a pension benefit does not achieve the statutory threshold, the pensioner's income will be supplemented by a material-need benefit and contributions up to the statutory level of claims.

- The Constitutional Court of the Slovak Republic in its Decision of 7 June 2006 found a violation of the constitutional right of a citizen in the fact that the duration of invalidity as a condition for claiming an invalidity pension and partial invalidity pension arisen prior to the effect of the Social Insurance Act is assessed according to new criteria and thus brings legal uncertainty into past material and legal relations. For this reason an amendment to the Social Insurance Act was adopted bringing this legal regulation into accordance with the Constitution of the Slovak Republic as of 1 October 2006. A timetable to 30 September 2009 has been set for examining the invalidity duration in accordance with legal regulations effective to 31 December 2003. In accordance with the Constitutional Court's findings, 6 781 invalidity pensioners had been compensated by the end of 2006.

3.1.1 Sickness insurance

Sickness insurance is insurance for the case of the loss or reduction of income from gainful activity and for ensuring income in consequence of temporary work incapacity, pregnancy or maternity. Under the conditions laid down in the Social Insurance Act the following sickness benefits are provided from sickness insurance: sickness, nursing, pregnancy work and maternity benefits. In connection with the introduced provision of compensation of income during an employee's first ten days of temporary work incapacity from the employer's funds (Act No 462/2003 Coll. on income compensation during an employee's temporary incapacity for work as later amended), the Social Insurance Agency provides employees sickness benefits from the 11th day of temporary work incapacity.

Výdavky na nemocenské dávky⁹ v roku 2006, hrazené zo zdrojov Sociálnej poisťovne, boli v čiastke 5 323 mil. Sk. V porovnaní s rokom 2005 boli vyššie o 583 mil. Sk (index rastu 112,29 %). Nárast výdavkov bol najmä z dôvodu vyššieho vymeriavacieho základu poistencov. Priemerný mesačný počet prípadov bol oproti roku 2005 vyšší o 2 206 (najvyšší rast počtu prípadov bol na dávke nemocenskéo 1 824 prípadov). Priemerné percento pracovnej neschopnosti pre chorobu a úraz v roku 2005 bolo 3,30 % a v roku 2006 vzrástlo na 3,44 %.

V roku 2006 boli priemerné mesačné počty prípadov zúčtovaných nemocenských dávok takéto:

- nemocenské 82 441 prípadov,
- ošetrovné 9 481 prípadov,
- vyrovnávacía dávka 72 prípadov,
- materské 16 808 prípadov.

3.1.2 Dôchodkové poistenie

Dôchodkové poistenie sa rozčleňuje na starobné poistenie ako poistenie na zabezpečenie príjmu v starobe a pre prípad úmrtia a na invalidné poistenie ako poistenie pre prípad poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v dôsledku dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu poistenca a pre prípad úmrtia. Z dôchodkového poistenia sa za podmienok ustanovených zákonom o sociálnom poistení poskytujú dôchodkové dávky a to zo starobného poistenia: starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, vdovský dôchodok a vdovecký dôchodok, sirotsky dôchodok a z invalidného poistenia: invalidný dôchodok, vdovský a vdovecký dôchodok, sirotsky dôchodok.

K 31. decembru 2006 bolo vyplatených 1 490 076 dôchodkových dávok (bez dôchodkov hrazených štátom – tzv. invalidov z mladosti, dôchodkov manželky, sociálnych dôchodkov ako aj bez dôchodkov vyplácaných do cudziny a dôchodkov neprevzatých do automatizovanej evidencie). Dôchodkov neprevzatých do automatizovanej evidencie bolo 405 a dôchodkov vyplácaných do cudziny 6 543.

V porovnaní so stavom k 31. decembru 2005 bolo v decembri 2006 vyplatených¹⁰ o 23 330 dôchodkov viac, čo predstavuje medziročný nárast o 1,59 %. Starobných dôchodkov a invalidných dôchodkov bolo k 30. decembru 2006 vyplatených o 6 072 menej ako v decembri 2005, predčasných starobných dôchodkov bolo viac o 27 972, vdovských dôchodkov menej o 1 989, vdoveckých dôchodkov viac o 5 127 a sirotských dôchodkov o 1 708 menej.

Na vysoký rast počtu poberateľov predčasného starobného dôchodku vplývalo najmä avizované sprísenie podmienok na priznanie predčasného starobného dôchodku od 1. augusta 2006, toto obdobie bolo sprevádzané zvýšením počtu žiadateľov o predčasný starobný dôchodok. Hlavným dôvodom zvýšenia počtu poberateľov vdoveckých dôchodkov bolo umožnenie vzniku nároku na vdovecký dôchodok aj mužom, ktorí ovdoveli pred 1. januárom 2004. Priemerná výška predčasného starobného dôchodku je vyššia ako priemerná výška starobného dôchodku z dôvodu, že žiadateľmi o tento druh dôchodku sú vyššie príjmoví poistenci a suma predčasného starobného dôchodku musí byť vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Expenditures on sickness benefits⁹ in 2006 paid from the funds of the Social Insurance Agency totalled SKK 5 323 million. This figure is SKK 583 million higher than in 2005 (growth index 112.29%). The growth in expenditures was due in particular to the higher assessment base of insured persons. The average monthly number of cases was 2 206 higher than in 2005 (the fastest growth in the number of cases was seen in sickness benefits, where these rose by 1 824 cases). The average percentage of incapacity for work due to illness and accidents in 2005 was 3.30%, rising to 3.44% in 2006.

In 2006 the average monthly numbers of cases of paid sickness benefits were as follows:

- sickness benefits 82 441 cases,
- nursing benefits 9 481 cases,
- pregnancy work benefits 72 cases,
- maternity benefits 16 808 cases.

3.1.2 Pension insurance

Pension insurance is broken down into old-age insurance as insurance for ensuring income in old age and for the case of death and into invalidity insurance as insurance against a loss in ability to perform gainful activity in consequence of an insured person's long-term adverse state of health and for the case of death. Under the conditions laid down by the Social Insurance Act the following pension benefits are provided from old-age insurance: old-age pension, early retirement pension, widow's pension, widower's pension and orphan's pension; and from invalidity insurance: invalidity pension, widow's pension, widower's pension and orphan's pension.

As at 31 December 2006 in total 1 490 076 pension benefits had been paid out (excluding pensions paid by the state - pensions for persons disabled from youth, wife's pensions, social pensions, and excluding pensions paid out to abroad and pensions not accepted into automated registration). Pensions not accepted into automated registration totalled 405 and pensions paid out to abroad totalled 6 543.

The number of pensions paid out as at the end of 2006¹⁰ was 23 330 more than a year earlier, representing a year-on-year growth of 1.59%. Old-age pensions and invalidity pensions paid out as at 30 December 2006 numbered 6 072 fewer than a year earlier, early retirement pensions numbered 27 972 more, widow's pensions 1 989 fewer, widower's pensions 5 127 more, and orphan's pensions 1 708 fewer.

The high growth in the number of early retirement pension recipients resulted in particular from the advised tightening of conditions for awarding an early retirement pension as of 1 August 2006; this period was accompanied by an increase in the number of early retirement pension applicants. The main reason behind the increase in the number of widower's pension beneficiaries was the change allowing a claim to a widower's pension also to men bereaved prior to 1 January 2004. The average level of the early retirement pension is higher than the average level of the old-age pension because applicants of this type of pension are higher-income insured persons and the sum of the early retirement pension must be higher than 1.2 times the sum of the living minimum for one adult.

⁹Prehľad výdavkov základného fondu nemocenského poistenia (ZFNPF) a nem. dávok v roku 2006 je uvedený v Prílohách ku kapitole 3.

¹⁰Podrobnejšie štatistiky o počte poberateľov a výške jednotlivých dôchodkových dávok sú uvedené v Prílohách ku kapitole 3.

⁹An overview of expenditure from the basic sickness insurance fund and sickness benefits in 2006 is given in Annexes to Chapter 3.

¹⁰More detailed statistics on the number of recipients and level of individual pension benefits are given in Annexes to Chapter 3.

Tabuľka 3.1 Počet prípadov a priemerná výška nemocenských dávok v roku 2006
Table 3.1 Number of cases and average level of sickness benefits in 2006

Dávka	Počet prípadov v 2006 Number of cases in 2006	Porovnanie s 2005 Comparison with 2005	Priemerná výška dávky v roku 2006 (v Sk) Average level of benefit in 2006 (SKK)	Porovnanie s 2005 Comparison with 2005	Benefit
Nemocenské	989 290	102,26	3 951	111,42	Sickness
Ošetrovné	113 769	99,67	1 348	112,97	Nursing
Vyrovňavacia dávka	860	84,56	1 093	118,42	Pregnancy work
Materské	201 691	102,60	6 245	104,69	Maternity

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Source: Social Insurance Agency

Tabuľka 3.2 Počet vyplácaných dôchodkových dávok a priemerná výška dôchodkov (sólo) v roku 2006
Table 3.2 Number of pension benefits paid out and average level of pensions (solo) in 2006

Typ dôchodku	Počty vyplácaných dôchodkov k:		Priemerná výška v Sk k:		Type of pension
	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2006	31.12.2005	
Starobný	924 285	916 296*	8 226	7 713	Old-age
Predčasný starobný	16 721	44 693	8 970	8 500	Early retirement
Invalidný	180 939	182 856	6 139	5 804	Invalidity
Vdovský	304 352	302 363	5 203	4 938	Widow's
Vdovecký	8 504	13 631	3 540	3 206	Widower's
Sirotský	31 945	30 237	2 982	2 267	Orphan's
S p o l u	1 466 746	1 490 076	x	x	T o t a l
dôchodky neprevzaté do automatiz. evidencie	287	405	x	x	pensions not accepted into automated register
dôchodky vyplácané do cudziny	5 995	6 543	x	x	pensions paid to abroad

*V štatistikách za roky 2005 a 2006 sa do počtu starobných dôchodkov započítavajú aj invalidné dôchodky tých poberateľov, ktorí už dovŕšili dôchodkový vek.

Zdroj: Sociálna poisťovňa

*In statistics for 2005 and 2006 the number of old-age pensions includes also invalidity pensions of those recipients who have already reached retirement age.

Source: Social Insurance Agency

Výdavky¹¹ na (systémové) dávky dôchodkového poistenia v roku 2006 činili približne 115,1 mld. Sk, čo predstavuje 110 % výdavkov roku 2005. Okrem toho štátom hradené dôchodkové dávky (dôchodok manželky, sociálny dôchodok, invalidný dôchodok z mladosti, zvýšenie pre bezvládnosť, zvýšenie dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu, za odboj a rehabilitáciu vrátane príplatkov za štátnu službu) predstavovali 1,1 mld. Sk. Výdavky na výplatu vianočného príspevku niektorým poberateľom dôchodku v roku 2006 predstavovali 1,6 mld. Sk.

Nová konštrukcia dôchodkových dávok, účinná od 1. januára 2004, priniesla, vzhľadom na uplatnený princíp zásluhovosti, väčšiu diferenciáciu dôchodkov ako konštrukcia platná do 31. decembra 2003. Princíp zásluhovosti a s ním spojená diferenciácia dôchodkov sa však uplatňuje postupne. K 31. decembru 2004 bolo zaznamenaných 1 492, t. j. 0,25 % starobných sólo dôchodkov, ktoré presiahli priemernú mzdu v hospodárstve Slovenskej republiky (15 825 Sk). K 31. decembru 2005, už po zvýšení dôchodkov od 1. júla 2005, bolo zaznamenaných 2 378, t. j. 0,4 % sólo starobných dôchodkov presahujúcich priemernú mesačnú mzdu v hospodárstve Slovenskej republiky (17 274 Sk). K 31. decembru 2006 je nad priemernou mzdou v hospodárstve SR (18 761 Sk) 2 774 sólo starobných dôchodkov, t. j. 0,42 % z ich celkového počtu. Počet poberateľov s výškou starobného dôchodku pod a nad priemerným starobným dôchodkom je približne rovnaký. Priemerná výška starobného dôchodku u mužov v roku 2006 dosiahla 9 089 Sk a prevýšila priemernú výšku starobného dôchodku u žien o 1563 Sk.

Expenditures¹¹ on (system) pension insurance benefits in 2006 totalled approximately SKK 115.1 billion, representing 110% of expenditures in 2005. Apart from this, the state-paid pension benefits (wife's pension, social pension, invalidity pension from youth, increase for immobility, increase in pension due to sole source of income, for resistance veterans and rehabilitation, including additional payments for state service) represented SKK 1.1 billion. Expenditures on the Christmas allowance to certain pension recipients in 2006 represented SKK 1.6 billion.

The new construction of pension benefits, effective as of 1 January 2004, has brought, with regard to the service principle applied, greater differentiation in pensions than seen under the construction applicable until 31 December 2003. The principle of service and the related differentiation in pensions has, however, been applied gradually. As at 31 December 2004 solo old-age pensions exceeding the average wage in the Slovak Republic economy (SKK 15 825) numbered 1 492, i.e. 0.25% of all such pensions. As at 31 December 2005, following the increase in pensions as of 1 July 2005, solo old-age pensions exceeding the average monthly wage in Slovakia (SKK 17 274) numbered 2 378, i.e. 0.4% of such pensions. As at 31 December 2006 solo old-age pensions above the average wage in the SR economy (SKK 18 761) numbered 2 774, i.e. 0.42 % of the total number. The number of beneficiaries with an old-age pension below and above the average old-age pension is approximately equal. In 2006 the old-age pension in the case of men averaged SKK 9 089, exceeding the average level of the old-age pension in the case of women by SKK 1 563.

¹¹Prehľad výdavkov na dôchodkové dávky k 31. 12. 2006 je uvedený v Prílohách ku kapitole 3.

¹¹An overview on expenditures on pension benefits as at 31 December 2006 is given in Annexes to Chapter 3.

Nižší priemerný starobný dôchodok u žien súvisí s nižším priemerným pracovným príjmom (rodový mzdový rozdiel na Slovensku patrí k najvyšším v Európe) a s častejším prerušením pracovnej činnosti kvôli starostlivosti o dieťa alebo iného závislého člena rodiny.

Prehľad výdavkov základného fondu nemocenského poistenia (ZFNP) a nem. dávok v roku 2006 je uvedený v Prílohách ku kapitole 3.

Podrobnejšie štatistiky o počte poberateľov a výške jednotlivých dôchodkových dávok sú uvedené v Prílohách ku kapitole 3.

Prehľad výdavkov na dôchodkové dávky k 31. 12. 2006 je uvedený v Prílohách ku kapitole 3.

V štatistikách za roky 2005 a 2006 sa do počtu starobných dôchodkov započítavajú aj invalidné dôchodky tých poberateľov, ktorí už prekročili dôchodkový vek. Relácia priemerného starobného sólo dôchodku v roku 2006 k priemernej mesačnej mzde za rok 2006 v hospodárstve Slovenskej republiky činila 43,84 %.

The lower average old-age pension in the case of women is connected with lower average working income (the gender wage gap in Slovakia is one of the highest in Europe) and with the more common interruption of the work to care for a child or other dependent family member.

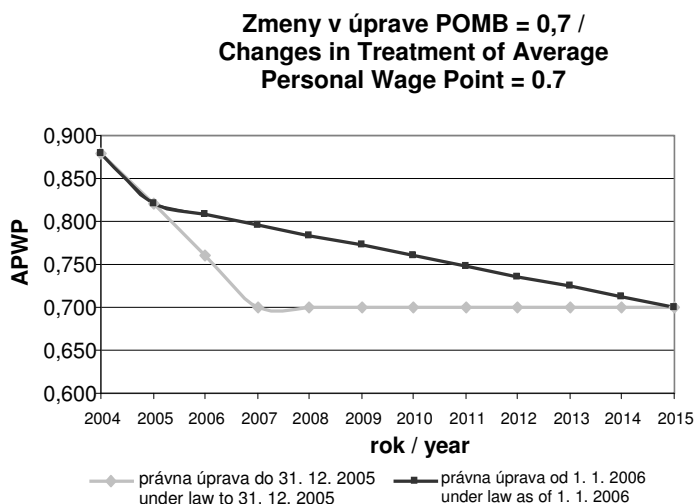
An overview of expenditure from the basic sickness insurance fund and sickness benefits in 2006 is given in Annexes to Chapter 3.

More detailed statistics on the number of recipients and level of individual pension benefits are given in Annexes to Chapter 3.

An overview on expenditures on pension benefits as at 31 December 2006 is given in Annexes to Chapter 3.

In the statistics for 2005 and 2006 the number of old-age pensions includes also the invalidity pensions of those beneficiaries who had already exceeded retirement age. In 2006 the average solo old-age pension represented 43.84% of the average monthly wage for 2006 in Slovakia's economy.

Graf 3. 1 Porovnanie predchádzajúcej a súčasnej právnej úpravy POMB=0,7
Graph 3. 1 Comparison of previous and present legal provision for average personal wage point = 0.7

V grafe 3. 1 je znázornené porovnanie predchádzajúcej právnej úpravy, podľa ktorej sa mal POMB = 0,7 upravovať iba v rokoch 2004 – 2006 a počnúc rokom 2007 by sa neupravoval a súčasnej právnej úpravy účinnnej od 1. januára 2006, podľa ktorej sa POMB = 0,7 upravuje aj v rokoch 2007 – 2014.

Graph 3.1 compares the previous legal treatment, under which average personal wage point (APWP) = 0.7 should have been adjusted only in the years 2004 – 2006 and would not be adjusted from 2007 onwards, and the present legal regulation effective as of 1 January 2006, under which APWP = 0.7 is adjusted also in the years 2007 – 2014.

3.1.3 Úrazové poistenie

Úrazové poistenie je poistením pre prípad poškodenia zdravia alebo úmrtia v dôsledku pracovného úrazu, služobného úrazu a choroby z povolania. Z úrazového poistenia sa za podmienok ustanovených zákonom o sociálnom poistení poskytujú úrazové dávky a to: úrazový príplatok, úrazová renta, jednorazové vyrovnanie, pozostalostná úrazová renta, jednorazové odškodnenie, pracovná rehabilitácia a rehabilitačné, rekvalifikácia a rekvalifikačné, náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrada nákladov spojených s liečením, náhrada nákladov spojených s pohrebom.

3.1.3 Accident insurance

Accident insurance is insurance for the case of harm to health or death in consequence of a work accident, state forces service accident or occupational illness. Under the conditions laid down by the Social Insurance Act the following accident benefits are provided from accident insurance: occupational injuries incapacity allowance, occupational injuries disablement benefit, survivor's lump sum settlement, occupational fatality survivor's dependant maintenance allowance, occupational injuries bereavement grant, work rehabilitation and rehabilitation benefit, requalification and requalification benefit, compensation for pain and compensation for loss of social life, compensation of treatment-related costs, compensation of funeral-related costs.

Celková suma vyplatených dávok v roku 2006¹² bola 904,7 mil. Sk, čo predstavuje 128 % výdavkov za rok 2005. Najpočetnejšia a finančne najnáročnejšia dávka je úrazová renta. Za rok 2006¹³ bolo vyplatených 56 733 týchto dávok, čo predstavuje 119,3 % vyplatených dávok v roku 2005. Priemerná výška tejto dávky za rok 2006 bola 6 537 Sk, t. j. 104,3 % priemernej výšky z roka 2005. Na túto dávku bolo vynaložených 352,9 mil. Sk (37,9 % všetkých výdavkov fondu). Na zvýšenie počtu úrazových rent v roku 2006 malo vplyv najmä obnovenie výplat úrazových rent, na ktoré bola prekvalifikovaná náhrada za stratu na zárobku.

3.1.4 Garančné poistenie

Garančné poistenie je poistením pre prípad platobnej neschopnosti zamestnávateľa na uspokojovanie nárokov zamestnanca a na úhradu príspevkov na starobné dôchodkové sporenie nezaplatených zamestnávateľom do základného fondu príspevkov na starobné dôchodkové sporenie. Z garančného poistenia sa za podmienok ustanovených zákonom o sociálnom poistení poskytuje dávka garančného poistenia.

Prehľad výdavkov základného fondu úrazového poistenia (ZFUP) v roku 2006 je uvedený v Prílohách ku kapitole 3. Priemerná výška a počet vyplatených dávok úrazového poistenia v roku 2006 sú uvedené v Prílohách ku kapitole 3.

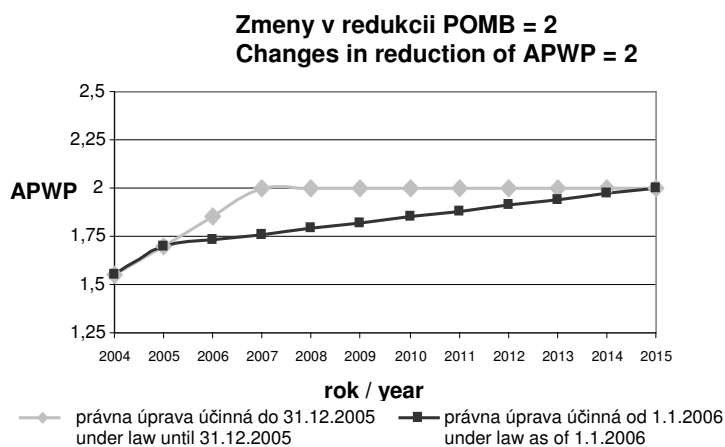
The total sum of benefits paid out in 2006¹² was SKK 904.7 million, representing 128% of the figure for 2005. The most numerous and financially demanding benefit is the occupational injuries disablement benefit. There were 56 733 of these benefits paid out in 2006¹³, representing 119.3% of the figure for 2005. The average level of this benefit in 2006 was SKK 6 537, i.e. 104.3% of the average for 2005. Expenditures on this benefit totalled SKK 352.9 million (37.9% of all expenditures from the fund). The increase in the number of occupational injuries disablement benefit claims in 2006 was brought about largely by the restoration of occupational injuries disablement benefit payments, following the requalification of loss of earnings compensation as occupational injuries disablement benefit.

3.1.4 Employer insolvency insurance

Employer insolvency insurance is insurance for the case of an employer's insolvency for satisfying an employee's claims and for settling contributions to old-age pension saving not paid by the employer into the basic old-age pension saving contributions fund. Under conditions laid down in the Social Insurance Act the employer insolvency insurance benefit is paid from employer insolvency insurance.

An overview of expenditure from the basic accident insurance fund in 2006 is given in Annexes to Chapter 3. The average level and number of accident insurance benefits paid out in 2006 is given in Annexes to Chapter 3

Graf 3. 2 Porovnanie predchádzajúcej a súčasnej právnej úpravy POMB=2
Graph 3. 1 Comparison of previous and present legal provision for average personal wage point = 0.7

V grafe 3. 2 je znázornené porovnanie predchádzajúcej právnej úpravy, podľa ktorej sa mal POMB = 2 redukovať iba v rokoch 2004 až 2006 a počnúc rokom 2007 by sa neredukoval a súčasnej právnej úpravy účinnej od 1. januára 2006, podľa ktorej sa POMB = 2 redukuje aj v rokoch 2007-2014.

Graph 3.1 compares the previous legal treatment, under which average personal wage point (APWP) = 0.7 should have been adjusted only in the years 2004 – 2006 and would not be adjusted from 2007 onwards, and the present legal regulation effective as of 1 January 2006, under which APWP = 0.7 is adjusted also in the years 2007 – 2014.

¹²Prehľad výdavkov základného fondu úrazového poistenia (ZFUP) v roku 2006 je uvedený v Prílohách ku kapitole 3.

¹³Priemerná výška a počet vyplatených dávok úrazového poistenia v roku 2006 sú uvedené v Prílohách ku kapitole 3.

¹²An overview of expenditure from the basic accident insurance fund in 2006 is given in Annexes to Chapter 3.

¹³The average level and number of accident insurance benefits paid out in 2006 is given in Annexes to Chapter 3.

Za rok 2006 bolo vyplatených 2 604 dávok (67,4 % za rok 2005) v celkovom objeme 77,4 mil. Sk (90,9 % výdavkov za rok 2005). Priemerná výška dávky za rok 2006 činila 29 725 Sk (nárast o 34,6 % oproti roku 2005). Napriek zmene definície platobnej neschopnosti od 1. augusta 2006 v zákone o sociálnom poistení, podľa ktorej je zamestnávateľ platobne neschopný už odo dňa podania návrhu na vyhlásenie konkurzu, počet dávok výrazne medziročne klesol. Výdavky¹⁴ z titulu neplatičov na starobné dôchodkové sporenie za rok 2006 predstavovali 656 mil. Sk.

3.1.5 Poistenie v nezamestnanosti

Poistenie v nezamestnanosti je poistením pre prípad straty príjmu z činnosti zamestnanca v dôsledku nezamestnanosti a na zabezpečenie príjmu v dôsledku nezamestnanosti. Z poistenia v nezamestnanosti sa za podmienok ustanovených zákonom o sociálnom poistení poskytuje dávka v nezamestnanosti.

V roku 2006 predstavoval priemerný mesačný počet poberateľov dávky¹⁵ v nezamestnanosti 26 991 osôb, t. j. 70,11 % priemerného mesačného počtu v roku 2005. Výdavky na dávky v nezamestnanosti v roku 2006 boli v sume 1,92 mld. Sk, t. j. 79 % výdavkov za rok 2005. Priemerná mesačná výška dávky v roku 2006 bola 5 951 Sk, čo je o 12,6 % viac ako v roku 2005. Zníženie počtu poberateľov a výdavkov na dávku v nezamestnanosti oproti roku 2005 bol spôsobený nižším počtom uchádzačov o zamestnanie a relatívne prísny podmienkami nároku na dávku v nezamestnanosti.

3.1.6 Výdavky na štátom platené poistné na dôchodkové poistenie

Štát po splnení zákonom stanovených podmienok platí poistné na dôchodkové poistenie podľa § 128 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov za:

- osoby starajúce sa o dieťa do 6 rokov veku,
- osoby starajúce sa o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom po dovŕšení šiestich rokov veku najdlhšie do 18 rokov jeho veku,
- osoby, ktorým sa poskytuje príspevok za opatrovanie.

In 2006 benefits paid out numbered 2 604 (67.4% of the figure for 2005) in a total volume of SKK 77.4 million (90.9% of expenditures for 2005). The average level of a benefit for 2006 was SKK 29 725 (a growth of 34.6% against 2005). Despite a change in the definition of insolvency effective as of 1 August 2006 in the Social Insurance Act, according to which an employer is insolvent from the date of the filing a petition for the declaration of bankruptcy, the number of benefits fell significantly against the previous year. Expenditures¹⁴ due to non-payers to old-age pension saving for 2006 represented SKK 656 million.

3.1.5 Unemployment insurance

Unemployment insurance is insurance for the case of loss of income from an employee's activity in consequence of unemployment and for ensuring income in consequence of unemployment. Under the conditions laid down in the Social Insurance Act an unemployment benefit is provided from unemployment insurance.

In 2006 the average monthly number of unemployment benefit recipients¹⁵ represented 26 991 persons, i.e. 70.11% of the average monthly number in 2005. Expenditures on unemployment benefits in 2006 totalled SKK 1.92 billion, i.e. 79% of expenditures for 2005. The average monthly level of the benefit in 2006 was SKK 5 951, which is 12.6% more than in 2005. The decrease in the number of recipients and in unemployment benefit expenditures against 2005 was caused by the lower number of jobseekers and relatively strict conditions for claiming unemployment benefit.

3.1.6 Expenditures on state-paid pension insurance premiums

Following the fulfilment of the statutory conditions the state pays pension insurance premiums under Article 128 of Act No 461/2003 Coll. on social insurance as later amended for:

- persons caring for a child up to 6 years of age,
- persons caring for a child with a long-term adverse state of health after attaining six years of age, at longest up to 18 years of age,
- persons receiving a carer's allowance.

Tabuľka 3. 3: Výdavky na dávku garančného poistenia, počet prípadov a priemerná výška dávky v Sk v roku 2006
Table 3. 3: Expenditures on employer insolvency insurance benefit, number of cases and average level of benefit in SKK in 2006

Obdobie	Počet prípadov Number of cases	Priemerná výška dávky v Sk Average level of benefit in SKK	Výdavky na dávku garančného poistenia v Sk Expenditures on employer insolvency insurance benefit in SKK	Period
Január	221	30 357	6 708 956	January
Február	287	39 484	11 331 875	February
Marec	88	30 316	2 667 780	March
Apríl	57	21 647	1 233 904	April
Máj	303	32 291	9 784 319	May
Jún	425	19 286	9 752 184	June
Júl	280	22 055	6 175 409	July
August	137	28 512	3 906 198	August
September	98	33 594	3 292 226	September
Október	206	24 964	5 142 611	October
November	333	34 473	11 479 665	November
December	169	35 087	5 929 648	December
Celkom	2 604	x	77 404 775	Total
Priemer	217	29 725	6 450 398	Average

Zdroj: Sociálna poisťovňa
 Source: Social Insurance Agency

¹⁴Výdavky základného fondu garančného poistenia (ZFGP) v Sk v roku 2006 sú uvedené Prílohách ku kapitole 3

¹⁵Podrobnejšie štatistiky o vyplatených dávkach v nezamestnanosti v roku 2006 sú uvedené v prílohe č. 7.

¹⁴Expenditures of the basic insolvency fund in SKK in 2006 are given in Annexes to Chapter 3.

¹⁵More detailed statistics on the payment of unemployment benefits in 2006 are given in Annex 7.

Sadzba poistného podľa písm. a) a b) je 26 % z vymeriavacieho základu a podľa písm. c) 26 z minimálnej mzdy. Za rok 2006 uhradil štát na dôchodkové poistenie sumu vo výške 4 994 550 tis. Sk, čo predstavuje pri priemernom počte poistencov 163 18 priemernú mesačnú sumu na jedného poistenca 2 550 Sk. V porovnaní s rokom 2005 je priemerná suma na poistenca vyššia o 187 Sk. Porovnané údaje však nie sú úplne konzistentné, nakoľko od 1. augusta 2006 sa v dôsledku legislatívnych zmien menil okruh poistencov.

3.2 Dôchodkové sporenie

3.2.1 Starobné dôchodkové sporenie

Systém starobného dôchodkového sporenia je upravený zákonom č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2005. Cieľom zavedenia starobného dôchodkového sporenia je zabezpečiť dlhodobú finančnú stabilitu dôchodkového systému, vytvoriť priestor pre zvýšenie úrovne poskytovaných dôchodkových dávok a diverzifikovať riziká jednotlivých spôsobov financovania dôchodkových dávok, t. j. priebežného spôsobu financovania a kapitalizačného spôsobu financovania.

Výdavky základného fondu garančného poistenia (ZFGP) v Sk v roku 2006 sú uvedené Prílohách ku kapitole 3

Podrobnejšie štatistiky o vyplatených dávkach v nezamestnanosti v roku 2006 sú uvedené v prílohe č. 7.

Systém starobného dôchodkového sporenia je príspevkovo definovaný a financovaný z príspevkov na starobné dôchodkové sporenie postupovaných na osobné dôchodkové účty. Každá fyzická osoba, ktorá sa rozhodne vstúpiť do tohto systému, si môže vybrať jednu z viacerých dôchodkových správcofských spoločností, ktoré vytvárajú a spravujú tri dôchodkové fondy s rôznou investičnou stratégiou.

Príspevky na starobné dôchodkové sporenie vyberá Sociálna poisťovňa. Výška príspevku na starobné dôchodkové sporenie predstavuje 9 % z vymeriavacieho základu. Vstup do systému starobného dôchodkového sporenia je povinný pre všetky fyzické osoby, ktoré neboli pred 1. januárom 2005 dôchodkovo poistené podľa predpisov o sociálnom zabezpečení a sociálnom poistení. Osoby, ktoré pred 1. januárom 2005 boli dôchodkovo poistené podľa predpisov o sociálnom zabezpečení a sociálnom poistení, sa mohli v období od 1. januára 2005 do 30. júna 2006 rozhodnúť, či vstúpia do systému starobného dôchodkového sporenia alebo zostanú výlučne poistencami Sociálnej poisťovne. Vstupom do systému starobného dôchodkového sporenia sa celková výška odvodového zaťaženia nemení. Osoby, ktoré pred 1. januárom 2005 boli dôchodkovo poistené a od 1. januára 2005 do 30. júna 2006 boli zaradené do evidencie uchádzačov o zamestnanie alebo sa sústavne pripravovali na povolanie štúdiom na strednej alebo vysokej škole a neboli v tomto období dôchodkovo poistené, majú možnosť sa rozhodnúť vstúpiť do systému starobného dôchodkového sporenia do 30 dní od prvého dôchodkového poistenia vzniknutého po 30. júni 2006.

Zo systému starobného dôchodkového sporenia sa budú vyplácať starobné dôchodky a predčasné starobné dôchodky formou programového výberu s doživotným dôchodkom alebo formou doživotného dôchodku a pozostalostné dôchodky po zomretých poberateľoch starobných dôchodkov alebo predčasných starobných dôchodkov vyplácaných zo systému starobného dôchodkového sporenia.

The insurance premium rate under points (a) and (b) is 26% of the assessment base and under point (c) 26% of the minimum wage. For the year 2006 the state paid for pension insurance the sum of SKK 4 994 550 000, which represents, in the average number of 163 181 insured persons, an average monthly sum per insured person of SKK 2 550. In comparison with 2005 the average sum per insured person is SKK 187 higher. However, the data compared are not wholly consistent, since as of 1 August 2006 the sphere of insured persons changed in consequence of legislative changes.

3.2 Pension saving

3.2.1 Old-age pension saving

The system of old-age pension saving is governed by Act No 43/2004 Coll. on old-age pension saving and on the amendment of certain acts as later amended, which entered into effect on 1 January 2005. The aim of introducing old-age pension saving is to ensure the long-term financial stability of the pension system, to create room for increasing the level of pension benefits provided and to diversify the risks of the individual methods of funding pension benefits, i.e. pay-as-you-go funding and capitalisation funding.

Expenditures of the basic insolvency fund in SKK in 2006 are given in Annexes to Chapter 3.

More detailed statistics on the payment of unemployment benefits in 2006 are given in Annex 7.

The old-age pension saving system works on a defined-contributions basis and is funded from old-age pension saving contributions remitted to personal pension accounts. Each natural person deciding to enter the system may choose. From one of several pension fund management companies, which create and manage three pension funds with various investment strategies.

Old-age pension saving contributions are collected by the Social Insurance Agency. The level of the old-age pension saving contribution is set at 9% of the assessment base. Under social security and social insurance regulations entry into the old-age pension saving system is mandatory for all natural persons who were without pension insurance prior to 1 January 2005. Persons having pension insurance under social security and social insurance regulations prior to 1 January 2005 could decide in the period from 1 January 2005 to 30 June 2006 whether to enter the old-age pension saving system or remain exclusively insured persons of the Social Insurance Agency. The overall level of the contributions burden does not change following entry to the old-age pension saving system. Persons who had pension insurance prior to 1 January 2005 and in the period from 1 January 2005 to 30 June 2006 were included in the jobseeker's register or were undertaking recognised career preparation by study at secondary school or university and had no pension insurance in that period, have the possibility of the option of entering the old-age pension saving system within 30 days of the first pension insurance arising after 30 June 2006.

The following pensions will be paid out from the old-age pension saving system: old-age pensions and early retirement pensions, and this in the form of a choice of a programme with a life-long annuity pension or in the form of a life-long annuity pension and survivor's pensions following the death of an old-age pension recipient or early retirement pension recipient paid out from the old-age pension saving system.

K 31. decembru 2006 pôsobilo na trhu starobného dôchodkového sporenia 6¹⁶ dôchodkových správcovských spoločností, ktoré spravovali spolu 18 dôchodkových fondov:

- Aegon, d.s.s., a.s., Bratislava
- Allianz – Slovenská dôchodková správcovská spoločnosť, a.s., Bratislava
- ČSOB, d.s.s., a.s., Bratislava
- ING dôchodková správcovská spoločnosť, a.s., Bratislava
- VÚB Generali, d.s.s., a.s., Bratislava
- Winterthur d.s.s., a.s., Bratislava

Dohľad nad subjektmi a vykonávaním starobného dôchodkového sporenia vykonávala v roku 2006 Národná banka Slovenska. Úrad pre finančný trh, ktorý vykonával dohľad nad subjektmi a fungovaním starobného dôchodkového sporenia do konca roka 2005, bol zo zákona zrušený a v rámci integrácie dohľadu nad finančným trhom jeho pôsobnosť komplexne prešla na Národnú banku Slovenska.

As at 31 December 2006 there were 6¹⁶ pension fund management companies operating in the old-age pension saving market, and which administered in total 18 pension funds:

- Aegon, d.s.s., a.s., Bratislava
- Allianz – Slovenská dôchodková správcovská spoločnosť, a.s., Bratislava
- ČSOB, d.s.s., a.s., Bratislava
- ING dôchodková správcovská spoločnosť, a.s., Bratislava
- VÚB Generali, d.s.s., a.s., Bratislava
- Winterthur d.s.s., a.s., Bratislava

Supervision over subjects and over the performance of old-age pension saving was carried out in 2006 by the National Bank of Slovakia. The Financial Market Authority, which carried out supervision over subjects and over the operation of old-age pension saving up until the end of 2005, was wound up by law and, in the framework of integrating financial market supervision, its competences passed in whole to the National Bank of Slovakia.

Tabuľka 3.4 Prehľad údajov o dôchodkových fondoch k 31. decembru 2006
Table 3.4 Overview of data on pension funds as at 31 December 2006

Spoločnosť Company	čistá hodnota majetku / net value assets			Spolu Total	Podiel na trhu Market share
	v konzervatívnom fonde in conservative fund	vo vyváženom fonde in balanced fund	v rastovom fonde in growth fund		
1. AEGON d.s.s.	84 265 619,84	503 351 808,99	1 297 004 006,84	1 884 621 435,67	6,87 %
2. Allianz - Slovenská d.s.s.	428 611 984,87	2 671 877 429,96	5 404 170 054,72	8 504 659 469,55	31,02 %
3. ČSOB d.s.s.	53 235 112,98	479 307 757,25	1 031 013 545,91	1 563 556 416,14	5,70 %
4. ING d.s.s.	103 065 847,62	939 146 739,94	2 172 117 488,61	3 214 330 076,17	11,72 %
5. VÚB Generali d.s.s.	222 008 817,33	1 627 332 101,70	2 494 496 801,25	4 343 837 720,28	15,84 %
6. Winterthur d.s.s.	271 107 459,69	2 108 117 800,34	5 527 113 401,88	7 906 338 661,91	28,84 %
Spolu / Total	1 162 294 842,33	8 329 133 638,18	17 925 915 299,21	27 417 343 779,72	100,00 %

Zdroj: Sociálna poisťovňa
Source: Social Insurance Agency

Počet sporiteľov k 31. decembru 2006 bol **1 538 032**. Sociálna poisťovňa postúpila k 31. decembru 2006 do dôchodkových fondov **majetok** v hodnote **27,417 mld. SK**¹⁷.

Z hľadiska vekovej štruktúry sporiteľov v systéme starobného dôchodkového sporenia najväčšie zastúpenie majú sporitelia vo veku do 40 rokov a to 74,84 % z celkového počtu sporiteľov. Až 68,84 % sporiteľov sa pri výbere typu dôchodkového fondu rozhodlo pre rastový dôchodkový fond (prílohy ku kapitole 3).

Najväčšie zastúpenie medzi sporiteľmi mali sporitelia s vymeriavacím základom do 20 000 SK (72,5 %).

As at 31 December 2006 there were **1 538 032** savers. The Social Insurance Agency as at 31 December 2006 had remitted to pension funds **assets** totalling **SKK 27.417 billion**¹⁷.

From the aspect of the age structure of savers in the old-age pension saving system, savers in the age group up to 40 years represented the largest group, forming 74.84% of the total number of savers. Some 68.84% of savers in choosing a pension fund type opted for a growth pension fund (see Annexes to Chapter 3).

In terms of the assessment base, the largest group of savers were those with an assessment base up to SKK 20 000 (72.5%).

¹⁶Sympatia – Pohoda d.s.s., a.s. zanikla bez likvidácie a prebehlo jej zlúčenie so spoločnosťou ING d.s.s., a.s. ku dňu 30. decembra 2005. Prvá dôchodková poisťovňa, d.s.s., a.s. zanikla bez likvidácie a prebehlo jej zlúčenie so spoločnosťou Allianz-Slovenská, d.s.s., a.s. ku dňu 1. marca 2006.

¹⁷Podrobnejšie štatistiky sú uvedené v prílohách.

¹⁶Sympatia – Pohoda d.s.s., a.s. was wound up without liquidation and as on 30 December 2005 was merged with the company ING d.s.s., a.s.

Prvá dôchodková poisťovňa, d.s.s., a.s. was wound up without liquidation and as on 1 March 2006 was merged with the company Allianz-Slovenská, d.s.s., a.s.

¹⁷More detailed statistics are available in annexes.

Tabuľka 3.5 Počet sporiteľov podľa vymeriavacieho základu v období 12/2006
Table 3.5 Number of savers by assessment base in the period 12/2006

Vymeriavací základ (v Sk)	Počet sporiteľov Number of savers	%	Assessment base (SKK)
do 10 000	308 566	27,2	up to 10 000
od 10 001 do 20 000	514 111	45,3	from 10 001 to 20 000
od 20 001 do 30 000	181 799	16,0	from 20 001 to 30 000
od 30 001 do 40 000	64 927	5,7	from 30 001 to 40 000
od 40 001 do 50 000	26 798	2,4	from 40 001 to 50 000
od 50 001 do 60 000	38 347	3,4	from 50 001 to 60 000
od 60 001	871	0,1	from 60 001
Spolu	1 135 419	100,0	Total

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Source: Social Insurance Agency

Rok 2006 bol charakteristický masívnymi prestupmi sporiteľov medzi jednotlivými dôchodkovými správčovskými spoločnosťami. Z tohto dôvodu boli schválené dve novely zákona č. 43/2004 Z. z. Prvá novela (zákon č. 310/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z.), účinná od 1. augusta 2006, predĺžila obdobie, kedy sporiteľ môže prestúpiť z jednej dôchodkovej správčovskej spoločnosti do inej dôchodkovej správčovskej spoločnosti z jedného roku na dva roky. Druhá novela (zákon č. 677/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 43/2004 Z. z. a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z.), účinná od 1. januára 2007, zaviedla administratívnu a finančnú bariéru na zabránenie neodôvodneným a špekulatívnym prestupom medzi jednotlivými dôchodkovými správčovskými spoločnosťami. Do nadobudnutia účinnosti prvej novely, t.j. do 31. júla 2006, prestúpilo 146 033 sporiteľov, t.j. približne 10 % všetkých sporiteľov.

3.2.2 Doplnkové dôchodkové sporenie

Dobrovoľné doplnkové dôchodkové sporenie je príspevkovo definované, financované prostredníctvom kapitalizácie, vykonávané doplnkovými dôchodkovými spoločnosťami na základe zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Doplnkové dôchodkové sporenie je daňovo zvýhodnené a bolo zavedené s účinnosťou od 1. januára 2005 ako súčasť III. piliera dôchodkového systému. V rokoch 2005 a 2006 prebiehala transformácia systému doplnkového dôchodkového poistenia na systém doplnkového dôchodkového sporenia podľa zákona č. 650/2004 Z. z. Doplnkové dôchodkové poisťovne zriadené podľa zákona č. 123/1996 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom poistení zamestnancov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa môžu v rokoch 2005 až 2007 transformovať na doplnkové dôchodkové spoločnosti alebo zaniknúť. Cieľom transformácie je:

- oddelenie majetku poistencov od vlastného majetku doplnkovej dôchodkovej spoločnosti vytvorením doplnkových dôchodkových fondov,
- presun výkonu dohľadu nad týmto systémom z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstva financií SR na Národnú banku Slovenska,
- sprísnenie podmienok na vyplácanie dávok doplnkového dôchodkového sporenia s cieľom podporiť dlhodobý charakter dobrovoľného sporenia na dôchodok,
- vyplácanie dôchodkov s rizikom dožitia výlučne životnou poisťovňou,
- väčšie možnosti pri výbere investičnej stratégie (aj s vyššou mierou rizika).

The year 2006 saw massive transfers of savers between individual pension fund management companies. For this reason two amendments to Act No 43/2004 Coll. were passed. The first amendment (Act No 310/2006 Coll. amending Act No 461/2003 Coll.), effective as of 1 August 2006, extended from one year to two years the period in which a saver may transfer from one pension fund management company into a different pension fund management company. The second amendment (Act No 677/2006 Coll. amending Act No 43/2004 Coll. and on the amendment to Act No 461/2003 Coll.), effective as 1 January 2007, introduced an administrative and financial barrier for preventing unwarranted and speculative transfers between individual pension fund management companies. Until the effective date of the first amendment, i.e. in the time up to 31 July 2006, in total 146 033 savers, i.e. approximately 10% of all savers, transferred between individual pension fund management companies.

3.2.2 Supplementary pension saving

Voluntary supplementary pension saving works on a defined-contributions basis, it is capitalisation funded and is operated by supplementary pension fund management companies on the basis of Act No 650/2004 Coll. on supplementary pension saving and on the amendment of certain acts as later amended. Supplementary pension saving is tax advantageous and was introduced with effect as of 1 January 2005 as a 3rd-pillar component of the pension system. The years 2005 and 2006 saw the transformation of the supplementary pension insurance system into a supplementary pension saving system under Act No 650/2004 Coll. Supplementary pension insurance companies established under Act No 123/1996 Coll. on the supplementary pension insurance of employees and on the amendment of certain acts as later amended may in the years 2005 to 2007 transform into supplementary pension fund management companies or wind up. The aim of the transformation is to achieve:

- the separation of insured persons' assets from the own assets of the supplementary pension fund management company, through the creation of supplementary pension funds;
- the transfer of supervision over the system from the SR Ministry of Labour, Social Affairs & Family and the SR Ministry of Finance to the National Bank of Slovakia;
- a tightening of the conditions for paying out supplementary pension saving benefits, with the aim of supporting the long-term nature of voluntary saving for retirement;
- the payment of pensions with life annuity risk borne exclusively by a life assurance company;
- greater possibility in choosing an investment strategy (also with a higher degree of risk).

Národná banka Slovenska do 31. decembra 2006 udelila tri povolenia na vznik a činnosť doplnkovej dôchodkovej spoločnosti. Podľa zákona č. 650/2004 Z. z. vznikli a vykonávali doplnkové dôchodkové sporenie v roku 2006 tieto doplnkové dôchodkové spoločnosti:

- ING Tatry – Sympatia d.d.s, a.s.,
- Winterthur d.d.s., a.s.,
- Doplnková dôchodková spoločnosť Tatry banky, a.s.

Počet účastníkov v systéme doplnkového dôchodkového sporenia k 31. decembru 2006 bol **716 383**. **Čistá hodnota majetku** v doplnkových dôchodkových fondoch bola **17,043 mld. Sk**¹⁸.

Podrobnejšie štatistiky sú uvedené v prílohách

By 31 December 2006 the National Bank of Slovakia had granted three licences for the incorporation and activity of a supplementary pension fund management company. Under Act No 650/2004 Coll. the following supplementary pension fund management companies were incorporated and operated supplementary pension saving in 2006:

- ING Tatry – Sympatia d.d.s, a.s.,
- Winterthur d.d.s., a.s.,
- Doplnková dôchodková spoločnosť Tatry banky, a.s.

Participants in the supplementary pension saving system as at 31 December 2006 totalled **716 383**. The **net value of assets** in supplementary pension funds was **SKK 17.043 billion**¹⁸.

More detailed statistics are available in annexes

Tabuľka 3.6 Prehľad údajov o doplnkových dôchodkových fondoch k 31. decembru 2006
Table 3.6 Overview of data on supplementary pension funds as at 31 December 2006

Spoločnosť / Company	Čistá hodnota majetku Net assets in			Počet klientov Number of clients
	v doplnkových dôchodkových fondoch supplementary pension funds	v príspevkovom doplnkovom dôchodkovom fonde contribution supplementary pension fund	vo výplatom doplnkovom dôchodkovom fonde in payout supplementary pension fund	
Winterthur d.d.s., a.s.	2 542 813 000	2 542 813 000	0	133 603
Doplnková dôchodková spoločnosť Tatra banky a.	5 454 756 000	5 359 863 000	94 893 000	187 333
ING Tatry - Sympatia, d.d.s., a.s.	9 046 180 755	8 556 241 712	489 939 043	395 447
Spolu / Total	17 043 749 755	16 458 917 712	584 832 043	716 383

Zdroj: Národná banka Slovenska
Source: National Bank of Slovakia

3.3 Štátna sociálna podpora

Do roku 1994 boli viaceré dávky štátnej sociálnej podpory súčasťou nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia. Procesom transformácie od roku 1994 v oblasti štátnej sociálnej podpory sa vybudoval jednotný systém dávok poskytovaných z prostriedkov štátu pri vzniku a trvaní štátom uznaných životných udalostí jednotlivca alebo rodiny.

Systém štátnej sociálnej podpory pozostával v roku 2006 z nasledujúcich jednorazových a opakovaných dávok:

- Prídavok na dieťa
- Rodičovský príspevok
- Príspevok pri narodení dieťaťa
- Príspevok rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri a viac detí alebo v priebehu dvoch rokov opakovane dvojčatá
- Príspevok na pohreb

Zrušené: s účinnosťou od 1. januára 2006

- Zaošetrovací príspevok – zrušený zákonom č. 570/2005 Z.z. (v dôsledku profesionalizácie armády SR príspevok zanikol)

3.3 State social support

Until 1994 several state social support benefits were part of sickness insurance and pension security. The process of transformation since 1994 in the field of state social support has built a single system of benefits provided from state funds in the event and duration of state-recognised life events of an individual or family.

In 2006 the state social support system comprised the following lump sum and recurring benefits:

- child benefit
- parental allowance
- maternity grant
- parental allowance for triplets or a higher multiple set of children or repeated twins within two years
- funeral grant

Cancelled: with effect as of 1 January 2006

- Soldier's dependant childcare allowance – cancelled by Act No. 570/2005 Coll. (the allowance was ended in consequence of the SR Army's professionalisation)

¹⁸Podrobnejšie štatistiky sú uvedené v prílohách.

¹⁸More detailed statistics are available in annexes.

3.3.1 Prídavok na dieťa

Z hľadiska počtu poberateľov a objemu vyplatených finančných prostriedkov je prídavok na dieťa najrozsiahljšou dávkou štátnej sociálnej podpory. Prijatím zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení sa zaviedlo s účinnosťou od 1. januára 2004 paušálne poskytovanie prídavku na dieťa vo výške 500 Sk mesačne na každé nezaopatrené dieťa bez ohľadu na vek dieťaťa a príjem rodičov. Zároveň sa týmto zákonom s účinnosťou od 1. apríla 2004 zaviedlo vyplácanie prídavku na dieťa jediným platiteľom – úradmi PSVR.

Nariadením vlády SR sa s účinnosťou od 1. septembra 2004 upravila výška prídavku na dieťa na 540 Sk mesačne

3.3.1 Child benefit

From the aspect of the number of recipients and the volume of funds paid out, child benefit is the most widespread state social support benefit. The adoption of Act No 600/2003 Coll. on child benefit and on the amendment of Act No 461/2003 Coll. on social insurance introduced with effect as of 1 January 2004 flat-rate provision of child benefit in the sum of SKK 500 monthly for each unprovided-for child irrespective of the child's age and parents' income. The Act at the same time, with effect as of 1 April 2004, unified payment of child benefit to a single payer – LSA&F offices.

An SR Government regulation, with effect as of 1 September 2004, adjusted the level of child benefit to SKK 540 monthly.

Tabuľka 3.7 Prídavok na dieťa v roku 2006 a 2005 / Table 3.7 Child benefit in 2006 and 2005

Prídavok na dieťa v roku 2006 a 2005 / Child benefit in 2006 and 2005			
Rok / Year	Priemerný mesačný počet poberateľov prídavku na dieťa / Average monthly number of child benefit recipients	Priemerný mesačný počet nezaopatrených detí / Average monthly number of unprovided-for children	Vyplatená suma v mil.Sk / Sum paid out in SKK mill.
2006	743 461	1 234 658	8 461
2005	755 921	1 312 573	8 676

Zdroj: ÚPSVaR / Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

V roku 2006 vyplatili úrady PSVR spolu 8 461 mil. Sk pre priemerne mesačne 743 461 poberateľov na 1 234 658 nezaopatrených detí. V porovnaní s rokom 2005 je to pokles o 215 mil. Sk. Priemerný mesačný počet poberateľov poklesol o 12 460 a priemerný mesačný počet nezaopatrených detí poklesol o 77 915.

V záujme účelného využívania finančných prostriedkov štátneho rozpočtu umožňuje zákon č. 600/2003 Z.z. v prípade, ak oprávnená osoba nevyužíva prídavok na dieťa na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa, rozhodnúť o zastavení výplaty prídavku na dieťa oprávnenej osobe a o jeho poukazovaní:

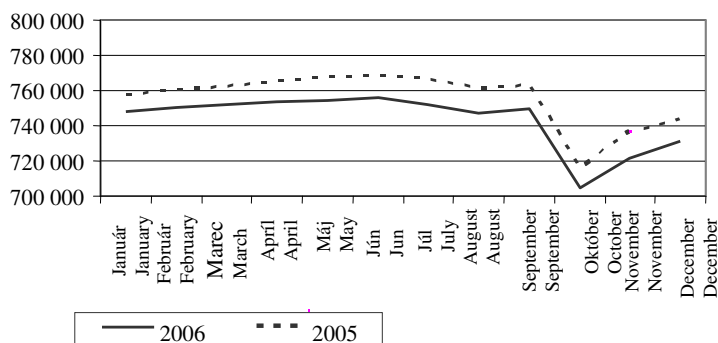
- ďalšej oprávnenej osobe,
- obci, v ktorej má nezaopatrené dieťa trvalý alebo prechodný pobyt,
- zariadeniu sociálnych služieb, v ktorom je nezaopatrené dieťa umiestnené.

In 2006 LSA&F offices paid out in total SKK 8 461 million for a monthly average of 743 461 recipients for 1 234 658 unprovided-for children. In comparison with 2005, this represents a fall of SKK 215 million. The average monthly number of recipients fell by 12 460 and the average monthly number of unprovided-for children fell by 77 915.

In the interest of the expedient use of state budget resources, Act No 600/2003 Coll. allows that in the case where an entitled person does not use the child allowance for the upbringing and nourishment of an unprovided-for child, a decision may be made to suspend payment of child benefit to the entitled person and remit it to:

- another entitled person,
- the municipality in which the unprovided-for child is permanently or temporarily resident,
- the social services facility in which the unprovided-for child is placed.

Graf 3. 3: Vývoj počtu poberateľov prídavku na dieťa na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny v roku 2005 a 2006
Graph 3.3: Number of child benefit recipients at LSA&F offices in 2005 and 2006

Zdroj: ÚPSVaR / Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

Rovnako sa prídavok na dieťa poskytuje obci aj v tom prípade, ak z písomnej informácie o školskej dochádzke poskytovanej školou vyplynie, že dieťa zanedbáva plnenie povinnej školskej dochádzky.

Child benefit may, likewise, be provided to the municipality in the case where written information on school attendance provided by the school indicates that the child is neglecting compulsory school attendance.

Tabuľka 3.8 Prídavok na dieťa v roku 2006 a 2005
Table 3.8 Child benefit in 2006 and 2005

Rok / Year	Počet vydaných rozhodnutí o zastavení výplaty prídavku na dieťa rodičovi / Number of decisions issued suspending payment of child benefit to the parent	Priemerný mesačný počet detí, na ktoré sa PND poukazuje obci v mesiaci / Average monthly no. of children for whom child benefit is paid to the municipality	Celková vyplatená suma osobitnému príjemcovi v Sk / Total sum paid out to a special recipient (SKK)
2005	45 314	6 839	44 712 220
2006	47 209	7 185	46 785 600

Zdroj: ÚPSVaR / Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

V roku 2006 bolo vydaných priemerne mesačne 3 934 rozhodnutí o zastavení výplaty prídavku na dieťa rodičovi. Počet detí, na ktoré sa prídavok na dieťa poukazoval obci, predstavoval priemerne mesačne 7 185 detí a celková vyplatená suma inému príjemcovi v roku 2006 bola 46 785 500 Sk. Oproti roku 2005 vzrástol priemerný mesačný počet detí, na ktoré sa vyplácal prídavok na dieťa prostredníctvom obce o 346. Súvisí to predovšetkým s poukazovaním prídavku obci v dôsledku záškoláctva.

Najpočetnejšou skupinou rodín, ktorým sa poskytoval prídavok na dieťa v roku 2006, boli jednodetné rodiny, ktoré tvorili 47 % z celkového počtu. Z poberateľov prídavku na dieťa bolo v roku 2006 najviac matiek, priemerne mesačne 444 800 (predstavovali 59,8 % z celkového počtu poberateľov).

In 2006 an average monthly number of 3 934 decisions were issued suspending child benefit payments to a parent of a child. The number of children for whom the child allowance was remitted to the municipality averaged 7 185 children, and the sum paid out to a different recipient in 2006 totalled SKK 46 785 500. In comparison with 2005, the average monthly number of children for whom child benefit was paid out by means of the municipality rose by 346. This is connected primarily with the remittance of the child benefit to the municipality in consequence of truancy.

The most numerous group of families to which child benefit was provided in 2006 were one-child families, forming 47% of the total number. Most child benefit recipients in 2006 were mothers, in a monthly average of 444 800 (representing 59.8% of the total number of recipients).

Tabuľka 3.9 Rodiny, ktorým sa poskytoval prídavok na dieťa podľa počtu detí
Table 3.9 Child benefit recipient families by number of children

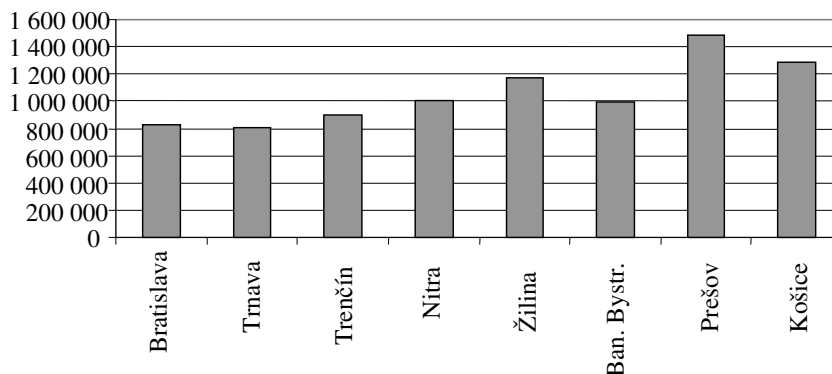
Rok / Počet rodín	2005	2006	Year / Families
jednodetné	351 978	350 722	1-child
	46,6%	47,2%	
dvojdetné	299 431	292 506	2-child
	39,6%	39,3%	
trojdetné	74 493	71 486	3-child
	9,9%	9,6%	
4 a viacdetné	29 579	26 681	4+ children
	3,9%	3,9%	

Zdroj: ÚPSVaR / Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

Vyplatenú sumu finančných prostriedkov na prídavok na dieťa na úradoch PSVR v členení podľa jednotlivých krajov SR dokumentuje nasledujúci graf. Najvyšší obnos finančných prostriedkov bol (tak ako aj v roku 2005) vyplatený v prešovskom, košickom a žilinskom kraji.

The sum of funds paid out on child benefit at LSA&F offices as broken down by individual SR counties is depicted in the following graph. As in 2005, the highest sum of funds paid out in 2006 was recorded in the Prešov, Košice and Žilina counties.

Graf 3.4 Porovnanie vyplatenej sumy finančných prostriedkov na prídavok na dieťa v roku 2006 podľa krajov SR
Graph 3.4 Comparison of funds paid out on child benefit in 2006 by SR county

Zdroj: ÚPSVaR / Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

3.3.2 Rodičovský príspevok

Rodičovský príspevok je dávka štátnej sociálnej podpory, ktorou štát prispieva rodičovi na zabezpečovanie riadnej starostlivosti o dieťa:

- do troch rokov veku dieťaťa
- do šiestich rokov veku dieťaťa s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom
- do šiestich rokov veku dieťaťa, ktoré je zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, najdlhšie tri roky od právoplatnosti rozhodnutia súdu o zverení dieťaťa do tejto starostlivosti (od 1. júla 2005).

Táto dávka je upravená zákonom č. 280/2002 Z.z. o rodičovskom príspevku v znení neskorších predpisov. Opatrením MPSVR SR sa s účinnosťou od 1. septembra 2006 upravila výška rodičovského príspevku zo sumy 4 230 Sk na 4 440 Sk mesačne.

V roku 2006 sa poskytoval rodičovský príspevok v plnej výške aj rodičom, ktorí vykonávali zárobkovú činnosť a starostlivosť o dieťa zabezpečili v tomto čase inou fyzickou alebo právnickou osobou.

V roku 2006 bol rodičovský príspevok poskytnutý priemerne mesačne 134 786 poberateľom, čo je oproti roku 2005 nárast v priemernom mesačnom počte o 3 489 poberateľov.

Z celkového počtu poberateľov rodičovského príspevku bolo súčasne v systéme pomoci v hmotnej núdzi priemerne mesačne 4 642 poberateľov, čo predstavuje 3,44 %. Oproti roku 2005 je to nárast o 0,8 p.b.

3.3.2 Parental allowance

The parental allowance is a state social support benefit by which the state contributes to a parent for ensuring proper care for a child:

- up to three years age
- up to six years of age in the case of a child with a long-term adverse state of health
- up to six years of age in the case of a child put into care replacing parental care, for at longest three years from the date of a lawful court decision entrusting the child into care (as of 1 July 2005).

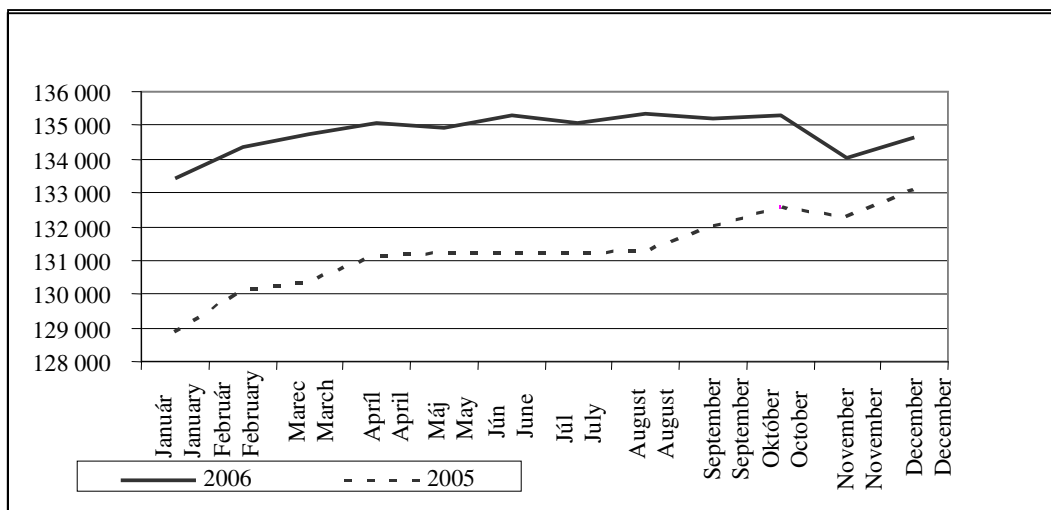
This allowance is governed by Act No 280/2002 Coll. on the parental allowance as later amended. An SR Ministry of LSA&F measure with the effect as of 1 September 2006 adjusted the level of the parental allowance from SKK 4 230 to SKK 4 440 monthly.

In 2006 parental allowance was provided in full also to working parents having child care provided by another natural person or corporate entity during their working hours.

In 2006 parental allowance was provided to an average monthly number of 134 786 recipients, representing an increase of 3 489 recipients against 2005.

Of the total number of parental allowance recipients, an average monthly number of 4 642 recipients were currently in the material need aid system, representing a 3.44% share, which is 0.8 pp higher than the figure for 2005.

Graf 3.5 Vývoj celkového počtu poberateľov rodičovského príspevku v roku 2006 a 2005
Graph 3.5 Total number of parental allowance recipients in 2006 and 2005

Zdroj: ÚPSVaR

Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

Rodičovský príspevok bol v roku 2006 vyplatený priemerne mesačne 131 048 matkám a 2 972 otcom nezaopatrených detí, čo predstavuje 2,2 %. Oproti roku 2005 bol zaznamenaný pokles v počte poberateľov otcov o 0,4 p.b.

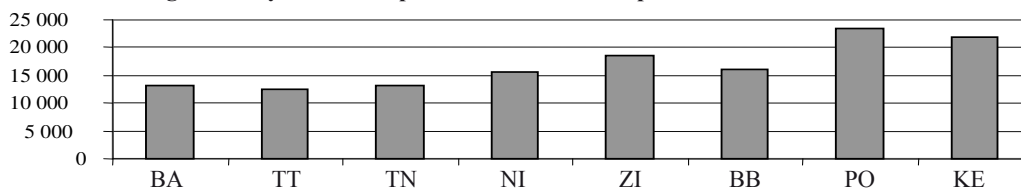
V roku 2006 bolo na rodičovský príspevok vyplatených spolu približne 7 059 mil. Sk, z toho 6 588 mil. Sk rodičom, ktorí nevykonávali zárobkovú činnosť a 280 mil. Sk rodičom, ktorí vykonávali zárobkovú činnosť. Oproti roku 2005 vzrástli výdavky na výplatu rodičovského príspevku o 528 mil. Sk. Nárast výdavkov súvisí s rastom počtu živonarodených detí aj so zvýšením sumy rodičovského príspevku od 1. septembra 2006.

Parental allowance in 2006 was paid out to an average monthly number of 131 048 mothers and 2 972 fathers of unprovided-for children, which represents 2.2%. Compared to 2005, the number of fathers receiving parental allowance recorded a 0.4 pp fall.

In 2006 approximately SKK 7 059 million was paid out on parental allowance, of which SKK 6 588 million to non-working parents and SKK 280 million to working parents. In comparison with 2005 parental allowance expenditures grew by SKK 528 million. The growth in expenditures is connected with the growth in the number of liveborn children and the increase in the

Graf 3.6 Poberatelia rodičovského príspevku podľa krajov / Graph 3.6 Parental allowance recipients by county

Priemerný počet poberateľov rodičovského príspevku v jednotlivých krajoch SR v roku 2006
Average monthly number of parental allowance recipients in individual SR counties

Zdroj: ÚPSVaR / Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

3.3.3 Príspevok pri narodení dieťaťa

Príspevok pri narodení dieťaťa je jednorazová dávka štátnej sociálnej podpory, legislatívne upravená zákonom č. 235/1998 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa a o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili 3 deti alebo viac detí, alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá. Dávkou štát prispieva rodičom na pokrytie výdavkov spojených so zabezpečením nevyhnutných potrieb novorodenca.

Nariadením vlády SR s účinnosťou od 1. septembra 2005 stúpla výška príspevku na jedno dieťa na 4 460 Sk. Ak sa súčasne narodili 3 deti alebo viac detí a najmenej dve z nich sa dožili 28 dní (na základe novely platnej od 1.11.2005 – ak sa súčasne narodili 2 deti alebo viac detí a dve z nich sa dožili 28 dní), zvýšil sa príspevok o jednu polovicu vyššie uvedenej sumy na každé dieťa.

3.3.3 Maternity grant

The maternity grant is a state social support in the form of a lump-sum benefit and is governed by Act No 235/1998 Coll. on the maternity grant and on the parental allowance for triplets or a higher multiple set of children or repeated twins within two years. By way of this benefit the state contributes to parents for covering expenditures connected with providing for the essential needs of a newborn child.

An SR Government Resolution with effect as of 1 September 2005 increased the level of the contribution for one child to SKK 4 460. In the case of a multiple-birth of 3 or more children, where at least two of them survive 28 days (on the basis of an amendment in force as of 1 November 2005 – in the case of a multiple birth of two or more children, where two of them survived 28 days), the contribution is increased by half this sum for each child.

Tabuľka 3.10 Príspevok pri narodení dieťaťa v roku 2006 a 2005 / Table 3.10 Maternity grant in 2006 and 2005

Rok / Year	Počet poberateľov príspevku pri narodení dieťaťa / No. of maternity grant recipients	Vyplatená suma v mil. Sk / Sum paid out in (SKK mill.)	Počet poberateľov zvýšeného príspevku / No. of increased grant recipients	Vyplatená suma na zvýšený príspevok v tis. Sk / Sum paid out on increased grants (SKK '000)
2006	50 617	228,5	504	2 272
2005	53 018	233,4	22	118,6

Zdroj: ÚPSVaR / Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

V roku 2006 bol príspevok pri narodení dieťaťa poskytnutý 50 617 poberateľom. Je to o 2 401 poberateľov menej ako v roku 2005. Finančné prostriedky vyplatené na príspevok pri narodení dieťaťa dosiahli sumu približne 228,5 mil. Sk, čo je približne o 4,9 mil. Sk menej ako v roku 2005. Rozdiel v počte poberateľov zvýšeného príspevku pri narodení vznikol v dôsledku prijatia zákona č. 471/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 235/1998 Z. z. a ktorým sa zaviedlo poskytovanie zvýšeného príspevku aj rodičom dvojčiat.

In 2006 the maternity grant was provided to 50 617 recipients. This figure is 2 401 lower than in 2005. Funds paid out on the maternity grant totalled approximately SKK 228.5 million, which is approximately SKK 4.9 million less than in 2005. The difference in the number of recipients of the increased maternity grant is a consequence of the adoption of Act No 471/2005 Coll. amending Act No 235/1998 Coll. and introducing the provision of the increased contribution also to parents of twins.

3.3.4 Príspevok rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri a viac detí

Príspevok rodičom je dávka štátnej sociálnej podpory, ktorou štát prispieva raz za rok rodičom alebo oprávneným osobám na zvýšené výdavky spojené so starostlivosťou o súčasne narodené 3 deti alebo viac detí alebo v priebehu dvoch rokov opakovane narodené dvojčatá alebo viac detí súčasne.

3.3.4 Parental allowance for triplets or a higher multiple set of children

The parental allowance for higher multiple sets of children is a state social support benefit by which the state contributes once a year to parents or entitled persons for the increased costs connected with caring for a set of three or more multiple-birth children or with caring for repeated sets of twins or higher multiple-birth children born within the course of two years.

Výška príspevku rodičom na jedno dieťa sa v roku 2006 nemenila a bola nasledovná:

- do 6 rokov veku - 2 420 Sk
- od 6 do 15 rokov veku - 2 980 Sk
- 15 roční - 3 170 Sk

The level of the parental allowance per child did not change in 2006 and was as follows:

- up to 6 years of age – SKK 2 420
- from 6 to 15 years of age – SKK 2 980
- 15 years of age – SKK 3 170

Tabuľka 3.11 Počet poberateľov príspevku rodičom a vyplatená suma
Table 3.11 Number of recipients of the parental allowance for a multiple set of children and the sum paid out

Rok / Year	Počet poberateľov príspevku rodičom / No. of parental allowance recipients	Vyplatená suma v tis. Sk / Sum paid out in (SKK '000)
2006	112	952
2005	100	812

Zdroj: ÚPSVaR / Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

3.3.5 Príspevok na pohreb

Príspevok na pohreb je s účinnosťou od 1. januára 1999 jednorazová dávka štátnej sociálnej podpory legislatívne upravená zákonom č.238/1998 Z. z. o príspevku na pohreb. Uvedenou dávkou štát finančne prispieva na úhradu výdavkov spojených so zabezpečením pohrebu zomretého.

V roku 2006 bola výška príspevku na pohreb 2 300 Sk a príspevok bol vyplatený spolu 51 644 občanom, čo je o 284 poberateľov menej ako v roku 2005. Finančné prostriedky vyplatené na tento príspevok dosiahli sumu približne 119,4 mil. Sk. Počet poberateľov príspevku je ovplyvnený len demografickým ukazovateľom – úmrtnosťou obyvateľstva, ktoré má na území Slovenskej republiky trvalý alebo prechodný pobyt.

3.4 Sociálna pomoc

3.4.1 Dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke v hmotnej núdzi

Pomoc v hmotnej núdzi upravuje zákon č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Cieľom zákona je zabezpečiť základné životné podmienky a poskytnúť pomoc v hmotnej núdzi za aktívnej účasti občana a fyzických osôb, ktoré sa s ním posudzujú.

Nástrojmi pomoci v hmotnej núdzi je dávka v hmotnej núdzi (ďalej len „dávka“) a príspevky k dávke (ďalej len „príspevky“), ktoré sa poskytujú občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sú s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzované za podmienok taxatívne vymedzených v citovanom zákone o pomoci v hmotnej núdzi.

V roku 2006 bolo priemerne mesačne evidovaných 181 200 poberateľov dávky a príspevkov, čo v porovnaní s rokom 2005 predstavuje nárast o 3 %. Za týmto účelom boli vyplatené finančné prostriedky vo výške 7 731 699 tis. Sk, ktorých čerpanie sa oproti roku 2005 zvýšilo o 19 %, čo je cca 1,2 mld. Sk. Priemerná výška mesačnej dávky a príspevkov roku 2006 dosiahla sumu 3 556 Sk, čo v porovnaní s predchádzajúcim porovnateľným obdobím (rok 2005) predstavuje nárast o 16 %, absolútne o 480 Sk.

3.3.5 Funeral grant

The funeral grant is, with effect as of 1 January 1999, a one-off state social support benefit governed by Act No 238/1998 Coll. on the funeral contribution. By way of this benefit the state financially contributes to covering funeral-related costs of a deceased person.

In 2006 the funeral grant was SKK 2 300 and the contribution was paid out in total to 51 644 persons, which is 284 recipients fewer than in 2005. Funds paid out on this contribution totalled approximately SKK 119.4 million. The number of recipients of the contribution is influenced only by demographic indicators – the mortality rate of the population permanently or temporarily resident in Slovakia.

3.4 Social aid

3.4.1 Material-need benefit and allowances in respect of material-need benefit

Material-need aid is governed by Act No 599/2003 Coll. on material-need aid and on the amendment of certain acts. The Act aims to provide for the basic living conditions and to provide aid in material need under the active participation of the individual and other natural persons assessed together with him/her.

The material-need aid instruments comprise material-need benefit (hereinafter the “benefit”) and allowances in respect of the benefit (hereinafter “allowances”), which are provided to a person in material need and to individuals assessed jointly with the person in material need under conditions defined in detail in the Material-Need Aid Act.

In 2006 the average monthly number of registered benefit and allowance recipients was 181 200, representing a 3% growth in comparison with 2005. Funds paid out for these purposes totalled SKK 7 731 699 000, representing a 19% increase, approximately SKK 1.2 billion. The average level of the monthly benefit and allowances in 2006 was SKK 3 556, which in comparison with the preceding comparable period (2005) represents a growth of 16% (SKK 480).

Tabuľka 3.12 Sumy dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi platné v roku 2006

DÁVKA V HMOTNEJ NÚDZI	SUMA	
	od 1.11. 05	od 1. 9. 06**
jednotlivec	1 560 Sk	1 640 Sk
jednotlivec s dieťaťom alebo najviac so štyrmi deťmi	2 500 Sk	2 630 Sk
dvojica bez detí	2 710 Sk	2 850 Sk
dvojica s dieťaťom alebo najviac so štyrmi deťmi	3 700 Sk	3 890 Sk
jednotlivec s viac ako štyrmi deťmi	3 710 Sk	3 900 Sk
dvojica s viac ako štyrmi deťmi	4 950 Sk	5 210 Sk
<i>zvýšenie dávky pre tehotné ženy o dávku pre rodičov starajúcich sa o dieťa do 1 roku jeho veku*</i>	350 Sk	350 Sk
	350 Sk	350 Sk
PRÍSPEVKY K DÁVKE		
<i>Príspevok na zdravotnú starostlivosť</i>	50 Sk	60 Sk
<i>Aktívachý príspevok</i>	1 700 Sk	1 900 Sk
<i>Príspevok na bývanie</i>		
jeden občan v hmotnej núdzi	1 360 Sk	1 460 Sk
jeden občan v hmotnej núdzi + ďalšie spolu posudzované osoby	2 150 Sk	2 300 Sk
<i>Ochranný príspevok</i>	1 700 Sk	1 900 Sk

Výsvetlivky: * nová dávka, ktorá sa vypláca s účinnosťou od 1. januára 2006. Dávka sa poskytuje iba jednému rodičovi bez ohľadu na počet detí do jedného roku veku

**Od 1. septembra 2006 boli sumy dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi upravené Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 486/2006 Z.z.

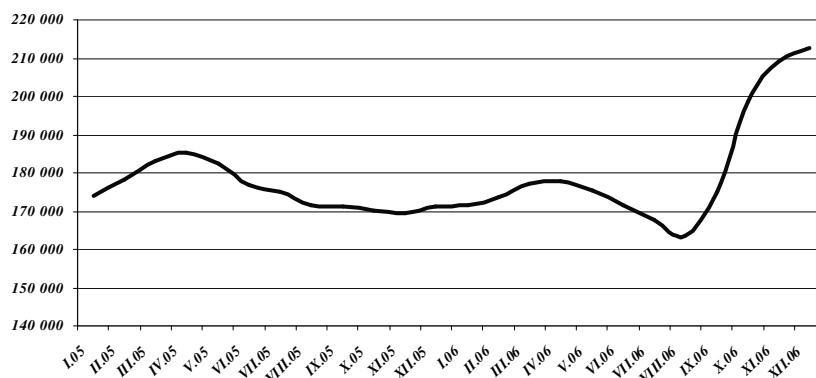
Table 3.12 Rates applicable in 2006 for material-need benefit and allowances in respect of material-need benefit

MATERIAL-NEED BENEFIT	AMOUNT	
	as of 1.11. 05	as of 1. 9. 06**
1 adult	1 560 SKK	1 640 SKK
1 adult with 1 child or at most 4 children	2 500 SKK	2 630 SKK
2 adults with no children	2 710 SKK	2 850 SKK
2 adults with 1 child or at most 4 children	3 700 SKK	3 890 SKK
1 adult with more than 4 children	3 710 SKK	3 900 SKK
2 adults with more than 4 children	4 950 SKK	5 210 SKK
<i>increase of the benefit for pregnant women by a benefit for parents caring for a child up to 1 year of age*</i>	350 SKK 350 SKK	350 SKK 350 SKK
ALLOWANCES TO BENEFIT		
Healthcare allowance	50 SKK	60 SKK
Activation allowance	1 700 SKK	1 900 SKK
Housing benefit		
	1 360 SKK	1 460 SKK
	2 150 SKK	2 300 SKK
Income support	1 700 SKK	1 900 SKK

Explanations: * a new benefit paid out with effect as of 1 January 2006. The benefit is provided only to one parent regardless of the number of children up to one year of age

** As of 1 September 2006 the amounts of material-need benefit and allowance to material-need benefit were adjusted by the SR Government Regulation No 486/2006 Coll.

Graf 3.7 Vývoj počtu poberateľov dávky a príspevkov v priebehu rokov 2005 a 2006
Graph 3.7 Number of benefit and allowance recipients over 2005 and 2006

Zdroj: ÚPSVaR

Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

Nárast počtu poberateľov dávky a príspevkov bol spôsobený predovšetkým právnou úpravou platnou od 1. augusta 2006, ktorá sa týka úpravy nároku napríklad na bývanie u občana v hmotnej núdzi, ktorý je poberateľom starobného dôchodku, to platí aj v prípade, že ide o poberateľa inej dôchodkovej dávky alebo sociálneho dôchodku, ktorý dovŕšil 62 rokov veku. U tejto skupiny občanov sa neskúma vzťah k bytu alebo rodinnému domu a uhrádzanie nákladov na bývanie. Taktiež sa na ňu nevzťahuje prehodnocovanie podmienok nároku. K nárastu finančných prostriedkov došlo okrem vyššie uvedenej legislatívnej zmeny, ktorá sa prejavila nielen na celkovom raste počtu poberateľov pomoci v hmotnej núdzi, ale aj raste príspevku na bývanie a ochranného príspevku a v neposlednom rade z dôvodu valorizácie dávky a príspevkov od 1. septembra 2006.

Z vyššie uvedeného grafického znázornenia vývoju počtu poberateľov vyplýva, že v priebehu rokov 2005 a 2006 si tento zachoval mierne klesajúci trend, až na september 2006, kedy sa prvýkrát prejavila legislatívna zmena týkajúca sa úpravy nároku príspevku na bývanie u občana v hmotnej núdzi, ktorý je

The growth in the number of benefit and allowance recipients was due primarily to legislation applicable as of 1 August 2006 adjusting the rules for entitlement to housing benefit in the case of an old-age pension recipient in material need or a material-need aid recipient aged 62 years or over who is a recipient of another pension benefit or social pension. In the case of the latter group of persons, their relationship to an apartment or house and the settlement of housing costs are not assessed. Likewise no reassessment of entitlement conditions applies to this group. The growth in expenditure was a reflection not only of this legislative change, bringing not only an overall growth in the number of material-need aid recipients, but also an increase in housing benefit and in the income support, and last but not least was a reflection of the valorisation of the benefit and allowances as of 1 September 2006.

From the above graph depicting the development of the number of recipients over time it can be seen that over the course of 2005 and 2006 the trend was one of slight decline, until September 2006, when for the first time the effects of the legislative change adjusting entitlement

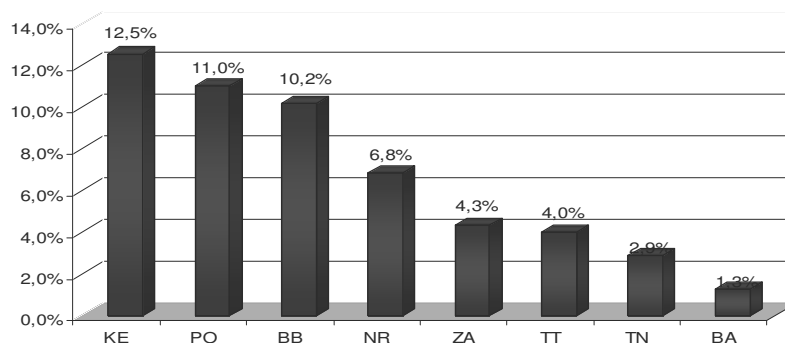
poberateľom starobného dôchodku, to platí aj v prípade, že ide o poberateľa inej dôchodkovej dávky alebo sociálneho dôchodku, ktorý dovŕšil 62 rokov veku, V mesiaci december 2006 v dôsledku tejto zmeny bolo evidovaných 212 516 poberateľov pomoci v hmotnej núdzi, čo predstavuje od augusta 2006 nárast o 30 % a v absolútnom počte o cca 48 868 poberateľov.

V roku 2006 bolo v systéme pomoci v hmotnej núdzi riešených priemerne mesačne 375 835 občanov, čo predstavovalo 7 %-ný podiel na celkovom počte obyvateľov Slovenska. Oproti roku 2005 išlo o nárast o 0,1 p.b..

to housing benefit in the case of an old-age pension recipient in material need or a person in material need aged 62 years or over who is a recipient of another pension benefit or social pension. In the month of December 2006, in consequence of this change, the number of registered material-need aid recipients was 212 516, representing an increase of 48 868 recipients (a 30% rise) since August 2006.

In 2006 a monthly average of 375 835 individuals were processed in the material-need aid system, representing a 7% share of the total number of residents in Slovakia. This represents a 0.1 pp growth against 2005.

Graf 3.8 Percento obyvateľstva SR v systéme pomoci v hmotnej núdzi v regiónoch
Graph 3.8 Percentage of the SR population in the material-need aid system by region

Zdroj: ÚPSVaR
 Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

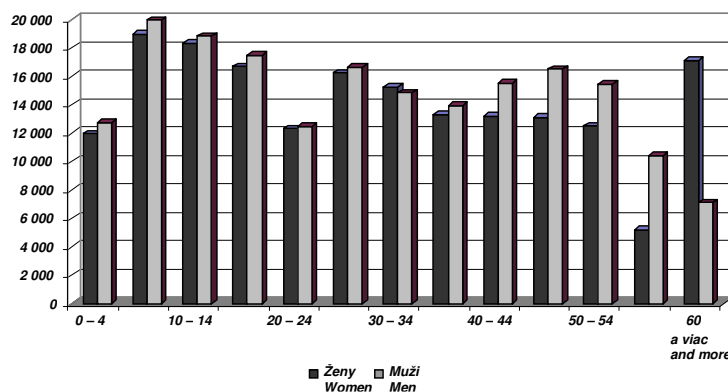
Najvyššie percento obyvateľstva v systéme pomoci v hmotnej núdzi za sledované obdobie bolo v košickom kraji (12,6 %), banskobystrickom kraji (10,8 %) a v prešovskom kraji (10,0 %). Najnižší podiel poberateľov dávky mal bratislavský kraj (1,2 %).

The highest percentage of the population in the material-need aid system over the period monitored was in the Košice county (12.6%), Banská Bystrica county (10.8%) and Prešov county (10.0%). The lowest share of recipients was recorded in the Bratislava county (1.2%).

Z celkového počtu osôb evidovaných v systéme pomoci v hmotnej núdzi bolo 51 % mužov a 49 % žien. Graf v prílohe ku kapitole 3 znázorňuje počet týchto osôb podľa pohlavia v danej vekovej skupine. Výrazný rozdiel je vo vekovej skupine 55-59 rokov, kde je vyšší podiel mužov ako žien a vo vekovej skupine 60 a viac, kde je zas vyšší podiel žien ako mužov.

Of the total number of persons registered in the material-need aid system, 51% were men and 49% women. The graph in the Annex to Chapter 3 shows the number of these persons by gender in each age group. A significant difference can be seen in the age group 55-59 years old where a higher share of men over women is found, and in the age group 60 and above, where, conversely, the share of women is higher than that of men.

Graf 3.9 Počet osôb v hmotnej núdzi podľa pohlavia v danej vekovej skupine.
Graph 3.9 Number of persons in material need by gender in a given age group

Zdroj: ÚPSVaR
 Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

Tabuľka 3.13 Porovnanie štruktúry poberateľov medzi rokmi 2006 a 2005
Table 3.13 Comparison of the structure of recipients between 2006 and 2005

	Rok 2005 / Year 2005		Rok 2006 / Year 2006			
	Počet / No.	%	Počet/ No.	%		
Spolu	175 746	100	181 200	100	Total	
z toho	jednotlivcov	100 928	57,4	105 051	58,0	individuals
	rodín bez detí	10 381	5,9	14 178	7,8	families without children
	rodín s deťmi	64 313	36,6	61 972	34,2	families with children

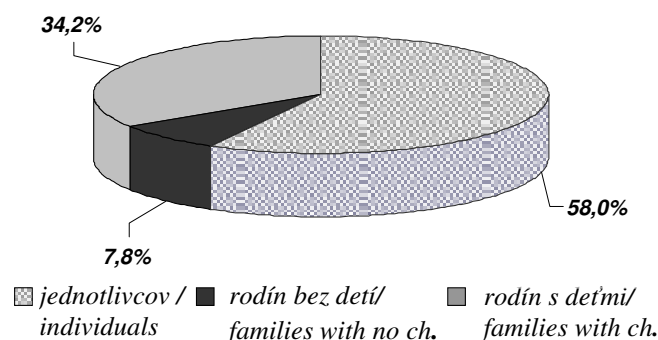
Zdroj: ÚPSVaR

Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

Pri porovnaní štruktúry poberateľov medzi rokmi 2006 a 2005 došlo k jej zmene, zvýšilo sa percentuálne zastúpenie jednotlivcov (samostatne posudzované osoby) a rodín bez detí a znížil sa podiel rodín s deťmi. Táto zmena bolo ovplyvnená už vyššie spomínanou legislatívnou úpravou, v dôsledku ktorej sa zvýšil počet poberateľov práve v týchto dvoch skupinách. Medziročne došlo k nárastu jednotlivcov o 4,1 % a k výraznému nárastu rodín bez detí o 36,6 %. Zároveň však došlo k poklesu rodín s deťmi o 3,6 %. V tomto prípade bol zachovaný klesajúci trend, nakoľko sa u tejto skupiny poberateľov legislatívna zmena platná od 1. augusta 2006 výrazne neprejavila (prílohy ku kapitole 3).

When comparing the structure of recipients between the years 2006 and 2005, an increase can be seen in the percentage shares of individuals (independently assessed persons) and of childless families, while the share of families with children decreased. This change was due in part to the legislative amendment mentioned above, in consequence of which the number of recipients in these two groups increased. On a year-on-year basis the number of individuals rose by 4.1%, while a significant rise (36.6%) in the number of childless families was recorded. At the same time, however, a 3.6% fall was seen in the number of families with children. In this case the trend of decline continued, since the legislative change applicable as of 1 August 2006 did not greatly affect recipients in this group (see Annexes to Chapter 3).

Graf 3.10 Percentuálne zastúpenie jednotlivých skupín poberateľov dávky a príspevkov v roku 2006
Graph 3.10 Percentage share of individual benefit and allowance recipient groups in 2006

Zdroj: ÚPSVaR

Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

Ďalšou najpočetnejšou skupinou sú rodiny s deťmi, ktoré sú najviac zastúpené rodinami s jedným dieťaťom (40,2 %) a rodinami s dvomi deťmi (29,0 %). Vychádzajúc z počtu rodín s deťmi a nezaopatrených detí, počet detí na jednu rodinu v roku 2006 tvoril 2,1 dieťaťa. Rodiny s deťmi môžeme ďalej členiť na úplné rodiny a neúplné rodiny. V roku 2006 bolo evidovaných priemerne mesačne 39 993 úplných rodín (pokles o 3,9 % oproti roku 2005) a 21 980 neúplných rodín (pokles o 3,2 % oproti roku 2005).

The next most numerous group are families with children, which are most represented by families with one child (40.2%) and by families with two children (29.0%). Based on the number of families with children and the number of unprovided-for children, there were on average 2.1 children per family in 2006. Families with children may further be classified into complete families and incomplete families. In 2006 the registered average monthly number of complete families was 39 993 (a 3.9% fall against 2005) and incomplete families 21 980 (a 3.2% fall against 2005).

V prípade nezaopatrených detí, ktoré sa posudzujú v rámci rodiny nachádzajúcej sa v hmotnej núdzi, došlo taktiež k medziročnému poklesu o 2,8 % a ich priemerný mesačný počet sa v roku 2006 znížil na 131 986. Z celkového počtu spoločne posudzovaných osôb riešených v rámci systému pomoci v hmotnej núdzi tvorili 35,1 %. Do okruhu spoločne posudzovaných v rámci rodín s deťmi za splnenia zákonom ustanovených podmienok patria aj zaopatrene deti do 25 rokov, ktorých priemerný mesačný počet v roku 2006 bol 8 457, čo predstavuje pokles oproti roku 2005 o 18,1 %. Ich podiel na celkovom počte spoločne posudzovaných osôb v hmotnej núdzi predstavuje 2,3 %.

In the case of unprovided-for children assessed in the framework of a family in material need, a year-on-year fall of 2.8% was recorded, with their average monthly number falling in 2006 to 131 986. Of the total number of jointly assessed persons dealt with in the framework of the material-need aid system, they formed 35.1%. Subject to the fulfilment of statutory conditions, the sphere of jointly assessed persons in the framework of families with children also includes provided-for children up to 25 years of age, the average monthly number of whom in 2006 was 8 457, representing an 18.1% fall against 2005. Their share in the total number of jointly assessed persons in material need represents 2.3%.

V rámci systému pomoci v hmotnej núdzi sú ďalej evidované tehotné ženy, u ktorých sa v zmysle platnej legislatívy zvýši základná dávka o 350 Sk mesačne. V roku 2006 ich priemerný mesačný počet (1663) vzrástol oproti porovnateľnému obdobiu o 16,8 %.

S účinnosťou od 1. januára 2006 bol v systéme pomoci v hmotnej núdzi zavedený nový nástroj, a to dávka v sume 350 Sk, ktorá sa poskytuje rodičovi starajúcemu sa o nezaopatrené dieťa do jedného roku veku. Táto dávka sa vypláca iba jednému rodičovi bez ohľadu na počet detí do jedného roku veku a jej sumou sa zvýši už celková výška dávky a príspevkov. Taktiež ju možno poskytnúť v prípade, ak ide o rodiča starajúceho sa o dieťa do jedného roku veku, ktorému boli bezprostredne pred narodením tohto dieťaťa zabezpečené základné životné podmienky a poskytovaná pomoc v hmotnej núdzi. V tomto prípade sa vypláti iba suma 350 Sk. Priemerný mesačný počet poberateľov dávky v sume 350 Sk, t.j. rodičov, ktorí sa starajú o dieťa do jedného roku veku, bol 3 911, z toho tvorilo 27,1 % rodičov (1059), ktorým sa poskytuje iba samostatná dávka 350 Sk, t.j. nie sú poberateľmi dávky a príspevkov.

Príspevky k dávke

Ako sme už na začiatku uviedli, občanom v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s nimi spoločne posudzujú, sa poskytuje dávka a príspevky, ktoré sú štruktúrované podľa počtu spoločne posudzovaných osôb a v prípade príspevkov podľa ich účelu, t.j. príspevok na zdravotnú starostlivosť, aktivačných príspevok, príspevok na bývanie, ochranný príspevok.

Aktivačný príspevok

Za rok 2006 bolo kumulatívne 158 551 osôb, ktoré spĺňali podmienky nároku na **aktivačný príspevok**. V priemere išlo o 106 984 osôb, čo predstavuje nárast oproti roku 2005 o 2,6 %. Najväčšie zastúpenie v rámci aktivácií mala skupina uchádzačov o zamestnanie, ktorí sa zúčastňovali menších obecných služieb alebo dobrovoľníckych prác, a to v počte 98 634, čo tvorí cca 92,2 % z celkového počtu osôb, ktorým vznikol nárok na aktivačný príspevok. Oproti roku 2005 sa zvýšil ich počet o 4,3 % a taktiež podiel na celkovom počte aktivačných príspevkov o 1,2 p.b.

Another group registered in the framework of the material-need aid system are pregnant women, for whom under applicable legislation the basic benefit is increased by SKK 350 monthly. In 2006 the average monthly number of registered pregnant women was 1 663, a 16.8% rise against the comparable period.

With effect as of 1 January 2006 a new instrument was introduced in the material-need aid system, a benefit in the sum of SKK 350, which is provided to a parent caring for an unprovided-for child up to one year of age. This benefit is paid out only to one parent irrespective of the number of children up to one year of age and is paid in addition to the total level of benefit and allowances. It may also be provided in the case of a parent caring for a child up to one year of age and for whom basic living conditions were ensured and material-need aid was provided immediately before the child's birth. In this case only the sum SKK 350 is paid out. The average monthly number of persons receiving the SKK 350 benefit, i.e. parents caring for a child up to one year of age, was 3 911, of whom 27.1% (1 059) were parents who received only benefit in the sum of SKK 350, i.e. not benefit and allowance recipients.

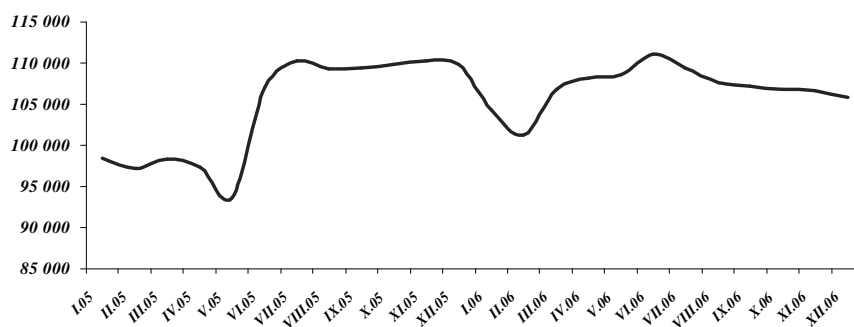
Allowances in respect of benefit

As stated above, a person in material need and individuals assessed jointly with them are provided benefit and allowances structured according to the number of jointly assessed persons, and in the case of allowances according to their purpose, i.e. a healthcare allowance, activation allowance, housing benefit, or income support.

Activation allowance

Over the year 2006 the **activation allowance** was provided in total to 158 551 persons meeting the entitlement conditions. This concerned on average 106 984 persons, representing a 2.6% growth against 2005. The largest share in the framework of activation was formed by jobseekers participating in minor municipal services or voluntary works, in the number of 98 634, forming a 92.2% share of the total number of persons entitled to the activation allowance. In comparison with 2005 their number rose by 4.3%, as did the share in the total number of activation allowances, rising by 1.2 pp.

Graf 3.11 Vývoj počtu osôb, ktorým vznikol nárok na aktivačný príspevok v priebehu rokov 2005 – 2006
Graph 3.11 Number of persons entitled to activation allowance in 2005 - 2006

Zdroj: ÚPSVaR

Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

Významný nárast počtu aktivačných príspevkov bol zaznamenaný v mesiaci jún 2006 (najvyšší počet od nábegu systému), a to predovšetkým z dôvodu zúčastňovania sa menších obecných služieb alebo dobrovoľníckych prác.

Jedným z motivačných prvkov v rámci pomoci v hmotnej núdzi je poskytovanie aktivačného príspevku pre občana, ktorý bol dlhodobo nezamestnaný, zamestnal sa a jeho príjem nepresiahol hranicu trojnásobku minimálnej mzdy, alebo začal vykonávať samostatne zárobkovú činnosť, po dobu šiestich mesiacov. Ide o skupinu občanov, ktorá pred tým než sa zamestnala alebo začala vykonávať samostatne

Marked growth was recorded in the number of activation allowances in June 2006 (the highest number since the launch of the system), where this was due primarily to participation in minor municipal services or voluntary works.

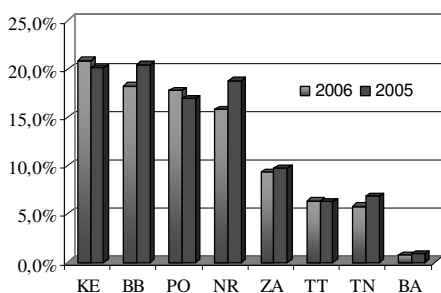
One of the motivation elements in the framework of material need aid is the provision of an activation allowance to an individual who was long-term unemployed, who gained employment and whose income did not exceed three times the minimum wage, or began self-employment for a period of six months. This concerns a group which, prior to gaining employment or beginning

zárobkovú činnosť bola riešená v systéme pomoci v hmotnej núdzi. Za rok 2006 bolo kumulatívne 16 265 občanov, ktorí poberali aktivačný príspevok z dôvodu, že sa zamestnali a 2 005 občanov z dôvodu, že začali vykonávať samostatne zárobkovú činnosť.

Najväčšie zastúpenie, čo sa týka poberateľov aktivačného príspevku z týchto dvoch dôvodov majú regióny, kde je zaznamenaná nadpriemerná miera nezamestnanosti a obmedzená možnosť zamestnať sa (graf 3.5 a 3.6). Najväčšie percento poberateľov aktivačného príspevku z dôvodu zamestnania bolo v roku 2006 v košickom, banskobystrickom, prešovskom a nitrianskom kraji. V porovnaní s rokom 2005 sa toto poradie zmenilo. V prípade poberateľov aktivačného príspevku z dôvodu začatia vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti bolo najväčšie zastúpenie v banskobystrickom a prešovskom kraji, či sa jedná o rok 2006 alebo rok 2005. Napriek rozdielnym pomerom v regiónoch bol priemerný mesačný počet poberateľov aktivačného príspevku v roku 2006 z dôvodu zamestnania vyšší o 14,3 % oproti roku 2005, naopak v prípade dôvodu začatia vykonávania SZČ došlo k poklesu až o 10 %.

Graf 3.12
Regionálne rozdelenie poberateľov aktivačného príspevku z dôvodu zamestnania

Graph 3.12
Regional breakdown of activation allowance recipients due to employment

Zdroj: ÚPSVaR

Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

Príspevok na bývanie

V roku 2006 bol priemerný mesačný počet poberateľov príspevku na bývanie v systéme pomoci v hmotnej núdzi 81 002, čo predstavuje nárast oproti roku 2005 až o 30,5 %. Dôvodom nárastu poberateľov bola už vyššie uvedená legislatívna zmena platná od 1. augusta 2006. Nárast počtu poberateľov sa týkal poberateľov starobného dôchodku alebo poberateľov inej dôchodkovej dávky, ak dovŕšili vek 62 rokov. Zmena sa prejavila u jednotlivcov alebo rodín bez detí a taktiež sa zmenil pomer medzi poberateľmi, ktorí sú samostatne posudzovaní (suma 1460 Sk) a občanov so spoločne posudzovanými osobami (suma 2 300 Sk). Z celkového počtu poberateľov príspevku na bývanie bolo 51,2 % samostatne posudzovaných (nárast oproti roku 2005 o 7,8 p. b.) a 48,8 % spoločne posudzovaných osôb (pokles oproti roku 2005 o 7,7 p. b.).

Podiel poberateľov príspevku na bývanie na celkovom počte poberateľov pomoci v hmotnej núdzi v roku 2006 dosiahol 44,7 %, čo predstavuje nárast oproti predchádzajúcemu roku o 9,4 p.b.

Ochranný príspevok

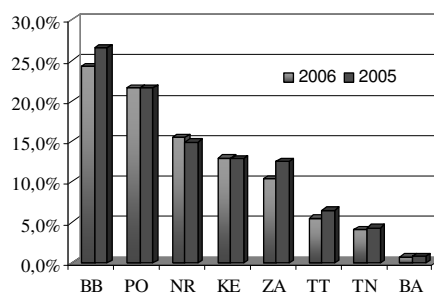
Ďalšou skupinou sú občania, ktorí nemajú možnosť zabezpečiť si príjem alebo zvýšiť si príjem vlastnou prácou. Tejto skupine občanov sa na základe taxatívne vymedzených podmienok v zákone poskytuje **ochranný príspevok**. V roku 2006 priemerne mesačne vznikol nárok na ochranný príspevok 44 414 občanom, čo predstavuje nárast oproti roku 2005 o 107,4 %, a to z dôvodu zvýšenia počtu ochranných

self-employment, was dealt with in the material-need aid system. Over 2006 in total 16 265 individuals received the activation allowance for having gained employment and 2 005 individuals for having begun self-employment.

The largest group as regards recipients of the activation allowance for these two reasons is seen in regions where above-average unemployment is recorded and where job opportunities are limited (Graphs 3.5 and 3.6). The largest percentage of activation allowance recipients due to employment in 2006 was recorded in the Košice, Banská Bystrica, Prešov and Nitra counties. This ranking changed in comparison with 2005. In the case of activation allowance recipients due to the commencement of self-employment, the largest share was seen in the Banská Bystrica and Prešov counties in both 2005 and 2006. Despite the differing conditions in regions, the average monthly number of activation allowance recipients in 2006 due to employment was 14.3% higher than in 2005, conversely in the case of the recipients commencing self-employment a fall of some 10% occurred.

Graf 3.13
Regionálne rozdelenie poberateľov aktivačného príspevku z dôvodu začatia vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti

Graph 3.13
Regional breakdown of activation allowance recipients due to self-employment

Housing benefit

In 2006 the average monthly number of housing benefit recipients in the material need aid system was 81 002, which represents a 30.5% increase against 2005. The reason for the growth in the number of recipients was the above-mentioned legislative change as of 1 August 2006. Growth in the number of recipients concerned old-age pension recipients or other pension recipients aged 62 or above. The change was reflected in case of individuals or families without children, and likewise in the proportion between individually assessed recipients (SKK 1 460) and individuals with jointly assessed persons (SKK 2 300). Of the total number of housing benefit recipients, 51.2% were individually assessed (a growth on 2005 of 7.8 pp) and 48.8% were jointly assessed persons (a fall on 2005 of 7.7 pp).

The share of housing benefit recipients in the total number of material-need aid recipients in 2006 was 44.7%, representing a growth against the previous year of 9.4 pp.

Income support

A further group are persons who do not have the possibility to secure income or to raise their income through their own work. **Income support** is provided to this group of persons on the basis of strictly defined statutory conditions. In 2006 an average monthly number of 44 414 persons were entitled to the support, representing a growth against 2005 of 107.4%, where this was due to an increase in the number

príspevkov v prípade, ak občan dosiahol vek potrebný na nárok na starobný dôchodok. Z celkového počtu ochranných príspevkov tvorila táto skupina 56 %. Nárast počtu ochranných príspevkov bol v dôsledku legislatívnej zmeny platnej od 1. augusta 2006.

3.4.2 Dotácie pre deti a v hmotnej núdzi

Vo vzťahu k podpore prístupu ku vzdelávaniu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR realizuje podporné dotačné programy, ktorých cieľom je motivovať žiakov z nízkopríjmových rodín k dosahovaniu pozitívnych študijných výsledkov, čo by im malo zlepšiť šance na ďalšie vzdelávanie na stredných a neskôr na vysokých školách a umiestnenie na trhu práce a zvyšovaním rovností šanci a prístupu ku vzdelaniu predchádzať reprodukciu chudoby z generácie na generáciu.

Dotačné programy pozostávajú z možnosti poskytovať **dotáciu na stravu, školské potreby a dotáciu na motivačný príspevok**, a to na základných školách (všetky typy), v prípade dotácie na stravu aj v materských školách a pre deti z prípravných tried materských škôl aj dotácie na školské potreby.

S účinnosťou od 1. januára 2006 bolo prijaté ďalšie opatrenie na rozšírenie cieľovej skupiny detí z nízkopríjmových rodín, a to testovaním príjmu do sumy životného minima. Ide o ďalšie kritérium na poskytnutie niektorého z dotačných programov, t.j. dotácie na stravu, školské potreby a motivačný príspevok. V prípade dotácie na motivačný príspevok sa zachovalo prospechové kritérium.

Rozšírené cieleň dotáčnych programov

Dotačné programy sú cieleň pre žiakov základných a špeciálnych základných škôl z nízkopríjmových rodín, a to

- na všetky deti, ktoré navštevujú školu, v ktorej je **najmenej 50 %** detí z rodín, ktorým sa poskytuje dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke v hmotnej núdzi – pri dotácii na motivačný príspevok je zachované aj kritérium prospechu
- individuálne na deti, ktoré navštevujú školu, ak žijú v rodine, ktorej sa poskytuje dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke v hmotnej núdzi alebo ktorej priemerný **mesačný príjem za šesť po sebe nasledujúcich mesiacov je najviac vo výške životného minima**.

V roku 2006 boli vyplatené finančné prostriedky na dotačné programy v sume 543,1 mil. Sk, čo predstavuje nárast oproti roku 2005 o 27,1 %. Priemerný mesačný počet detí, na ktoré boli poskytnuté dotácie (s výnimkou dotácie na školské potreby, ktorá bola poskytnutá dvakrát do roka), je nasledovný:

- **95 615** detí (4021 škôl), na ktoré bola poskytnutá dotácia na stravu (nárast oproti rovnakému obdobiu o 18,2 %),
- **91 869** detí (5190 škôl) v I. polroku 2006 a 86 629 (3330 škôl) v II. polroku 2006, na ktoré bola poskytnutá dotácia na školské potreby (nárast oproti porovnateľnému obdobiu v I. polroku o 25,5 % a v II. polroku o 33,9 %),
- **31 051** detí (2058 škôl), ktorým bola poskytnutá dotácia na motivačný príspevok (nárast oproti rovnakému obdobiu o 54,8 %).

Priemerná výška dotácie na stravu na jedno dieťa bola v sledovanom období v sume 399 Sk, čo predstavuje nárast oproti roku 2005 o 3,5 %. Hlavným dôvodom zvýšenia je úprava sumy dotácie na stravu na deň (zvýšenie o 1 Sk).

Nárast počtu detí, na ktoré sa vzťahovali jednotlivé dotačné programy, ako aj finančných prostriedkov, bol spôsobený vyššie

of income support recipients in the case where a person reached the age for old-age pension entitlement. This group formed 56% of the total number of income support recipients. The growth in the number of income support was in consequence of the legislative amendment as of 1 August 2006.

3.4.2 Subsidies for children in material need

With regard to the support for access to education, the SR Ministry of Labour, Social Affairs & Family runs support subsidy programmes aimed at motivating pupils from low-income families to achieve positive results which should improve their chances for further education at secondary school and later at university and their application in the labour market, and through raising equality of opportunities and access to education to break the poverty cycle between one generation and the next.

The subsidy programmes comprise the possibility to provide a **subsidy for food, school needs and for a motivation allowance**, and this for elementary schools (all types); in the case of the food subsidy also for nurseries; subsidies for school needs apply also to children from nursery preparatory classes.

With effect as of 1 January 2006 a further measure was adopted for expanding the target group of children from low-income families, means-testing income against the living minimum. This is another criterion for the provision of any of the subsidy programmes, i.e. the subsidies for food, school needs or the motivation allowance. In the case of the subsidy for the motivation allowance, the school-results criterion was preserved.

Expansion of the subsidy programme targeting

Subsidy programmes are targeted at pupils of elementary and special elementary schools from low-income families, and this

- in the case of all children attending a school in which **at least 50%** of the children are from families receiving material-need benefit and allowances in respect of material-need benefit – in the case of the motivation allowance subsidy the school-results criterion is also preserved
- individually in the case of children attending school, if they live in a family receiving material-need benefit and allowances in respect of material-need benefit, or the average **monthly income of which over the past six consecutive months is at or below the living minimum**.

In 2006 funds paid out on subsidy programmes totalled SKK 543.1 million, representing a growth against 2005 of 27.1%. The average monthly number of children for whom subsidies were provided (with the exception of the subsidy for school needs, which was provided twice a year), is as follows:

- **95 615** children (4 021 schools) for whom a food subsidy was provided (an 18.2% increase against the preceding period),
- **91 869** children (5 190 schools) in the first half of 2006 and 86 629 (3 330 schools) in the second half of 2006 for whom a subsidy for school needs was provided (a 25.5% growth in the first half-year against the comparable period a year earlier and a 33.9% increase in the second half-year against the comparable period a year earlier),
- **31 050** children (2 050 schools) for whom a motivation allowance subsidy was provided (a 54.8% increase against the same period a year earlier).

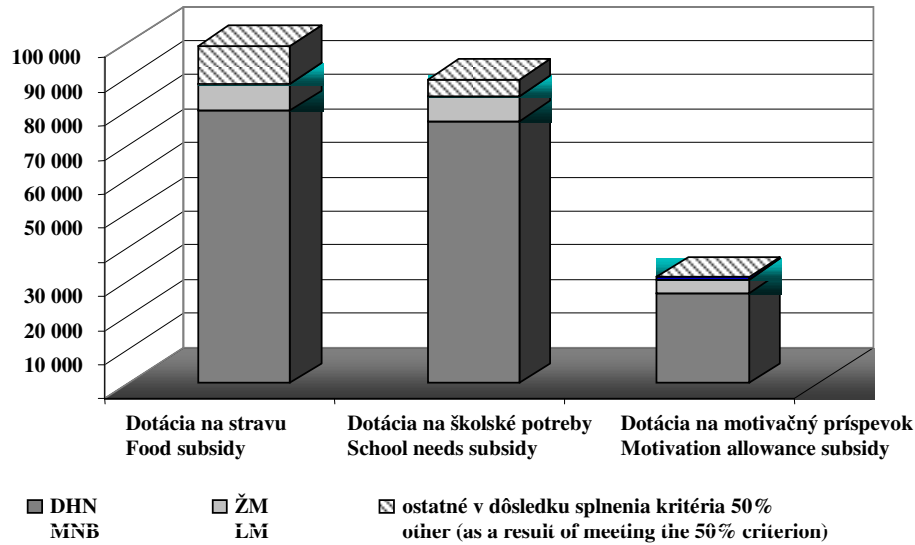
The level of the food subsidy per child in the monitored period averaged SKK 399, representing a 3.5% increase against 2005. The main reason behind this increase is the adjustment of the food subsidy level per day (an increase of SKK 1).

The growth in the number of children to whom the individual subsidy programmes applied, as well

uvedenou legislatívnou zmenou, a to poskytovaním dotácií aj deťom z rodín, ktorých príjem je najviac vo výške životného minima a znížením percenta v prípade poskytovania dotácií pre všetky deti v škole.

as the growth in expenditures, was caused by the above-mentioned legislative change, and this through the provision of subsidies also to children from families having an income at or below the living minimum, and through a reduction in the percentage in the case of the provision of subsidies for all children at a school.

Graf 3.14 Rozdelenie detí, na ktoré sa poskytli dotačné programy podľa kritérií ich poskytovania
Graph 3.14 Breakdown by provision criterion of children for whom subsidy programmes were provided

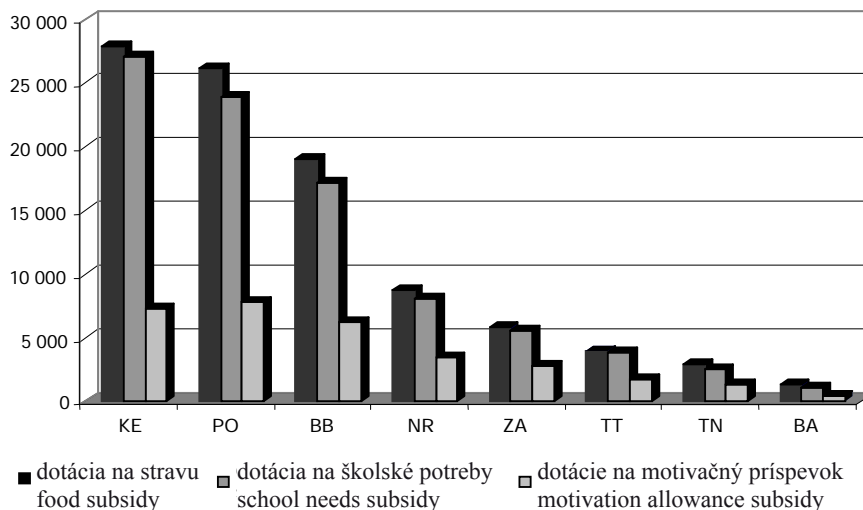
Zdroj: ÚPSVaR

Vysvetlivky: DHN – dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke, ŽM – životné minimum

Source: Labour, Social Affairs and Family Headquarters

Explanations: MNB – material-need benefit and allowances to benefit, LM – living minimum

Graf 3.15 Regionálne rozdelenie detí, na ktoré sa uplatnili dotačné programy na stravu a motivačný príspevok v roku 2006
Graph 3.15 Regional breakdown of children to whom food subsidy and motivation allowance programmes applied in 2006

Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

Note: for the purposes of the graph, the average number of children to whom the subsidy for school needs was provided for 2006 is used

Z grafu 3.15 je zrejmé, že v poskytovaní dotačných programov (strava a školské potreby) je najviac zastúpený košický, prešovský a banskobystrický kraj. Pri dotácii na motivačný príspevok je najväčšie zastúpenie v prešovskom kraji.

From graph 3.15 it is clear that the greatest provision of subsidy programmes (food and school needs) was in the Košice, Prešov and Banská Bystrica counties. The motivation allowance subsidy was provided most in the Prešov county.

3.4.3 Náhradné výživné

Poskytovanie náhradného výživného pre dieťa upravuje zákon č. 452/2004 Z.z. o náhradnom výživnom, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2005. Náhradné výživné je suma poskytnutá štátom na zabezpečenie výživy oprávnenej osoby v prípade, ak si vyživovaciú povinnosť neplní povinná osoba, ktorou je rodič dieťaťa alebo iná fyzická osoba povinná platiť výživné dieťaťu.

Prvé údaje zachytávajúce uplatnenie tejto právnej normy sú za mesiac marec 2005. V roku 2006 bolo evidovaných v priemere 3 369 poberateľov náhradného výživného, ktoré bolo poskytnuté v priemere na 4 748 detí. Na jedného poberateľa pripadlo 1,4 dieťaťa. Na náhradné výživné boli v roku 2006 vynaložené finančné prostriedky v sume 73 059 tis. Sk a priemerná výška náhradného výživného na jedno dieťa bola 1 282 Sk.

Maximálna výška náhradného výživného stanovená podľa zákona je 1,2 násobok životného minima pre nezaopatrené dieťa. V priebehu roku 2006 bol maximálny nárok na náhradné výživné na jedno dieťa od 2580 Sk do 2724 Sk (zohľadnená valorizácia životného minima od 1. júla 2006).

3.4.3 Substitute child maintenance

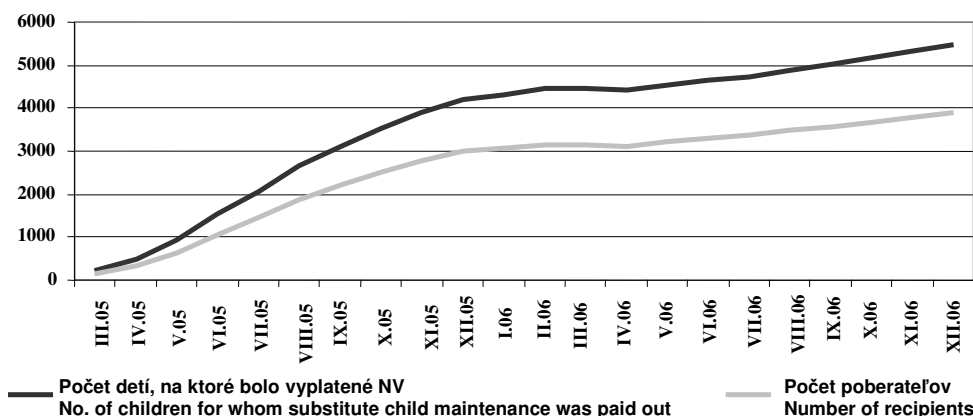
The provision of substitute child maintenance is governed by Act No 452/2004 Coll. on substitute child maintenance, which entered into effect on 1 January 2005. Substitute child maintenance is a sum provided by the state to provide for the beneficiary's maintenance in the case that the obliged person does not comply with the child maintenance obligation, usually the child's parent or another individual obliged to pay for the child's maintenance.

The first data capturing the application of this law are for March 2005. In 2006 an average number of 3 369 substitute child maintenance recipients were registered, where the maintenance was provided on average for 4 748 children. There were 1.4 children per recipient. Funds outlaid on substitute child maintenance in 2006 totalled SKK 73 059 000, where the average level of substitute child maintenance per child was SKK 1 282.

The maximum level of substitute child maintenance is set by the Act at 1.2 times the living minimum for an unprovided-for child. In the course of 2006 the maximum entitlement to substitute child maintenance per child was from SKK 2 580 to SKK 2 724 (taking account of valorisation of the living minimum as of 1 July 2006).

Graf 3.16 Vývojová krivka poberateľov náhradného výživného a detí, na ktoré bolo priznané náhradné výživné za obdobie od marca 2005 do decembra 2006

Graph 3.16 Number of substitute child maintenance recipients and number of children for whom substitute child maintenance was awarded over the period March 2005 to December 2006

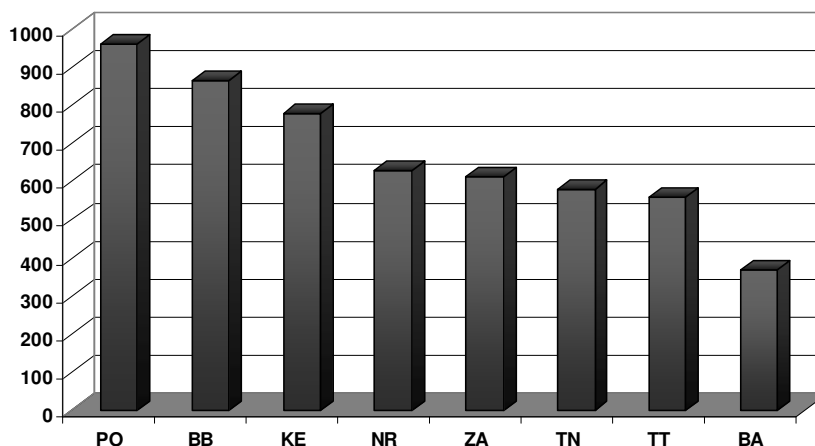

Zdroj: ÚPSVaR

Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

Graf 3.17 Regionálne rozdelenie detí, na ktoré bolo vyplatené náhradné výživné v roku 2006

Graph 3.17 Regional breakdown of children for whom substitute child maintenance was paid in 2006

Zdroj: ÚPSVaR

Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

Počas obdobia 2005 až 2006 bol zaznamenaný výrazný rast poberateľov náhradného výživného a detí, na ktoré bolo náhradné výživné priznané. Zdôvodnenie rastu poberateľov náhradného výživného nie je možné podložiť určitými demografickými alebo legislatívnymi zmenami, ide skôr o zvýšenie povedomia tejto skupiny v uplatňovaní si nároku na túto náhradu príjmu.

Z regionálneho hľadiska je najväčšie zastúpenie detí, na ktoré bolo vyplatené náhradné výživné v Prešovskom kraji, t.j. 18 % z celkového počtu detí v tomto systéme. Podiel ostatných regiónov na celkovom počtu nevykazujú výrazné rozdiely, napr. banskobystrický kraj 16 %, košický kraj 15 %, nitriansky kraj 12 %, žilinský kraj 11 %, trenčiansky kraj 11 %, trnavský kraj 10 %. Najnižší podiel mal bratislavský kraj, a to 7 %.

3.4.4 Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela¹⁹

Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela je po organizačnej stránke zabezpečovaná na 46 úradoch PSVR. V roku 2006 ju zabezpečovalo 642 zamestnancov, čo v priemere na jedného zamestnanca predstavovalo 367 rodín. V priebehu roka 2006 bolo zaznamenaných 21 487 nových rodín a 29 357 nových detí, pre ktoré boli vykonané opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej SPODa SK), čo v porovnaní s rokom 2005 predstavuje nárast o 9,16 % nových rodín a o 9,20 % nových detí.

V pôsobnosti úradov je ukladanie a sledovanie plnenia účelu výchovných opatrení aj podľa zákona o rodine. Súd alebo úrad môže ukladať napomenutie, dohľad, obmedzenie, uložiť povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach. Súd môže dieťaťu nariadiť pobyt v zariadení, ktoré plní účel odbornej diagnostiky (najdlhšie na dobu 6 mesiacov), pobyt v špecializovanom zariadení (najdlhšie na dobu 6 mesiacov) alebo pobyt v resocializačnom stredisku pre drogovu závislosť.

Úrady PSVR sledujú plnenie účelu dohľadu vo svojej vlastnej pôsobnosti a v prípade, ak dohľad uložil súd, v súčinnosti so súdmi. V roku 2006 to bolo celkovo v 1303 prípadoch. Keďže v uvedenom roku určili úrady nad výchovou maloletého dohľad pre 357 detí a súdy pre 298 detí (celkovo 655 prípadov) možno konštatovať, že pre 648 detí boli dohľady určené pred rokom 2006, teda majú dlhodobejší charakter.

Výkon agendy sociálnej kurately detí bol v roku 2006 zabezpečovaný 133 zamestnancami úradov – sociálnymi kurátormi detí, ktorí sa na túto oblasť špecializujú. V roku 2006 bola sociálna kuratela detí zabezpečená vykonávaním opatrení SPOD a SK na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine a na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov spolu pre 23 619 detí. Tento počet predstavuje 12,4 % z celkového počtu 190 433 detí, pre ktoré boli v roku 2006 vykonané opatrenia.

Over the period 2005 to 2006 significant growth was recorded in the number of substitute child maintenance recipients and in the number of children for whom substitute child maintenance was awarded. The reason behind this growth cannot be ascribed to certain demographic or legislative changes, but concerns more an increase in awareness among this group in claiming entitlement to receive this income.

From the regional aspect the largest grouping comprises children for whom substitute child maintenance was provided in the Prešov county, i.e. 18% of the total number of children in the system. Other regions' shares in the total number do not report significant differences, e.g. Banská Bystrica county 16 %, Košice county 15 %, Nitra county 12 %, Žilina county 11 %, Trenčín county 11 %, Trnava county 10 %. The lowest share, 7%, was reported in the Bratislava county.

3.4.4 Child protection under social law and social care¹⁹

Child protection under social law and social care is organised by 46 LSA&F offices and their 642 staff, representing in 2006 an average of 367 families per member of staff. Over the course of 2006 new families numbered 21 487, with 29 357 new children for whom legal child protection and social care measures (hereinafter "LCP&SC") were undertaken, representing a 9.16% rise in the number of new families and a 9.20% rise in the number of new children in comparison with 2005.

LSA&F office competences cover the imposition and monitoring of the fulfilment of the purpose of the care measures also under the scope of the Family Act. A court or LSA&F office may impose a censure, supervision, restriction, impose the obligation to undergo social counselling or professional counselling at specialised facilities. A court may order a child's stay in professional diagnostic facilities (for a period of at most 6 months), a child's stay in the specialised facilities (for a period of the most 6 months), or a child's stay at a drug addiction resocialisation centre.

LSA&F offices monitor the fulfilment of the purpose of supervision in its own competence and in the case where supervision has been imposed by the court, in cooperation with the courts. In 2006 this comprised in total 1 303 cases. Since in 2006, care authorities imposed supervision over 357 children and courts over 298 children (a total of 655 cases), it may be said that the remaining 648 care supervision orders imposed prior to 2006 were of a long-term nature.

In 2006 social care was carried out by 133 LSA&F office staff – social care workers specialising in this field. Social care under LCP&SC measures was carried out in total for 23 619 children, for averting family crisis situations and for limiting and removing negative influences on children. This number represents 12.4% of the total number of 190 433 children for whom measures were undertaken in 2006.

Tabuľka 3.14 Počet detí, pre ktoré sa vykonávala v roku 2006 sociálna kuratela
Table 3.14 Number of children for whom social care was undertaken in 2006

Spolu / Total	Počet detí / Number of children			
	do 15 rokov / below 15 years of age		nad 15 rokov / more than 15 years of age	
	chlapci / boys	dievčatá / girls	chlapci / boys	dievčatá / girls
23619	6461	3096	11064	2998

Zdroj: ÚPSVaR
Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

¹⁹Zdroj: ÚPSVaR: Návrh Správy o hodnotení implementácie a dopadov novej právnej úpravy sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v praxi.

¹⁹Source: Labour, Social Affairs and Family Headquarters: Draft Report on Assessment of Implementation and Impact of New Legislation Regulation for Child Protection under Social Law and Social Childcare in Practice.

Z komparácie rokov 2005 a 2006 najčastejším dôvodom vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine a na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov pre deti (prílohy ku kapitole 3) vyplynulo, že:

- stúpol celkový počet detí s poruchami správania o 776,
- najčastejším dôvodom na výkon opatrení je trestná činnosť alebo činnosť inak trestná, ktorá mierne poklesla o 16 prípadov,
- poklesol počet detí, ktoré zanedbávajú školskú dochádzku o 67.

V roku 2006 bola v rámci trestného konania nariadená ochranná výchova nad 21 deťmi. Celkový počet detí s nariadenou ochrannou výchovou, ktorá sa realizuje v zariadeniach rezortu MŠ SR (reedukačné detské domovy pre deti a pre mládež) je 53 detí. V prípadoch 19 detí bola ochranná výchova nariadená z dôvodu páchania trestnej činnosti.

Písomný kontakt v roku 2006 bol udržiavaný s 56 mladistvými vo výkone trestu. Podľa údajov Zboru väzenskej a justičnej stráže bol v roku 2006 priemerný aktuálny počet mladistvých, nachádzajúcich sa v ústavoch ZVJS vo výkone trestu odňatia slobody 120 mladistvých mužov a 1 mladistvá žena.

Sociálni kurátori detí spolupracovali v roku 2006 s probačnými a mediačnými úradníkmi v 292 prípadoch, pričom 96 % z uvedeného počtu mladistvých predstavovali chlapci. Sociálni kurátori sa tiež priamo zúčastnili na mediácii mladistvej osoby v 359 prípadoch a v rámci súčinnosti pri výkone probácie a mediácie poskytli probačným úradníkom spolu 454 správ.

V roku 2006 bolo 1337 detí zapojených do výchovno-rekreačných programov mimo priorit. Najviac detí zapojil Trenčiansky kraj – 225 detí a najmenej detí zapojil Bratislavský kraj – 79 detí. Na ich realizáciu bola vynaložená suma 9 811 292 Sk.

V rámci opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí - výchovno-rekreačný program - sa v roku 2006 týchto programov zúčastnilo 1542 detí a zapojených bolo 45 akreditovaných subjektov. Pri porovnávaní jednotlivých krajov bolo najviac detí zapojených v prioritách v Košickom kraji – 286 detí, najmenej v Nitrianskom kraji – 96 detí.

V roku 2006 sa opatrenia sociálnej kurately pre plnoletých vykonávali pre 8878 klientov, čo v priemere na jedného sociálneho kurátora znamenalo 117 klientov. V porovnaní s rokom 2005 je to akces o 10 a s rokom 2004 o 12 klientov na jedného sociálneho kurátora. V súčasnosti vykonáva sociálnu kuratelu pre plnoleté fyzické osoby na pracoviskách 75,8 kurátorov .

V roku 2006 ponúkli sociálni kurátori pre plnoletých možnosť písomného kontaktu s osobami vo výkone trestu odňatia slobody a vo výkone väzby. Ponuku písomného kontaktu využilo 860 klientov. K liečbe drogových a iných závislostí bolo motivovaných 197 klientov. Resocializačný a iný program bol ponúknutý 250 klientom.

Spolupráca s mediačnými a probačnými úradníkmi sa dostala do popredia práce sociálnych kurátorov po účinnosti novej právnej úpravy v oblasti trestného práva. V roku 2006 spolupracovali sociálni kurátori v 566 prípadoch. Išlo vo väčšine o zisťovanie sociálnej situácie odsúdených klientov.

V roku 2006 bol resocializačný príspevok vyplatený 2 350 osobám, v celkovej sume 2 942 340 Sk, čo v priemere na jednu osobu predstavuje 1 252 Sk. V 30-tich prípadoch vyplatený osobám mladším ako 18 rokov, ktorí sa vrátili z výkonu trestu alebo výkonu väzby. Ani v jednom prípade nebol vyplatený žene. Prehľad o resocializačnom príspevku je uvedený v prílohe.

From a comparison of the years 2005 and 2006 the most common reasons for undertaking child protection under social law and social care measures for averting family crisis situations and for limiting and removing negative influences on children (see Annexes to Chapter 3) it can be seen that:

- the total number of children with behavioural disorders rose by 776,
- crime or other crime-related activity constituted the most common reason for undertaking measures, where these fell by 16 cases,
- the number of children neglecting school attendance decreased by 67.

In 2006, protective care was ordered in the framework of criminal proceedings for 21 children. In total 53 children are under a protective care order, carried out at SR Department of Education facilities (re-education children's homes for children and youth). In the case of 19 children protective care was ordered due to crime committed.

Written contact was maintained in 2006 with 56 juveniles under criminal punishment. According to data from the Detention and Justice Guard Corps in 2006 the current average number of juveniles imprisoned in penal institutions was 120 male juveniles and 1 female.

In 2006 social care workers cooperated with probation and mediation officers in 292 cases, in which boys formed 96% of the given number of juveniles. Social care workers were also directly involved in juvenile person mediation in 359 cases and in the framework of cooperation in performing probation and mediation provided probation officers in total 454 reports.

In 2006, recreational programmes outside priorities were attended by 1 337 children. The highest number of such children was recorded in the Trenčín county – 225 children – and the lowest number in the Bratislava county – 79 children. Expenditure of SKK 9 811 292 was outlaid on their realisation.

In the framework of the legal child protection measure – recreational programme – these programmes in 2006 were attended by 1 542 children, with 45 accredited subjects involved. In a comparison of individual counties the highest number of children involved in priorities was recorded in the Košice county - 286 children, and the lowest in the Nitra county - 96 children.

In 2006, social care measures for young adults were undertaken for 8 878 clients, with an average of 117 clients per social care worker. In comparison with 2005 this represents an increase of 10 clients and in comparison with 2004 an increase of 12 clients per social care worker. At present social care for young adults is carried out at the workplaces of 75.8 social care workers.

In 2006 social care workers for young adults offered the possibility of written contact with detainees and prisoners. The offer of written contact was taken up by 860 clients. 197 clients were motivated towards treatment for drug and other addictions. Resocialisation and other programmes were offered to 250 clients.

Cooperation with mediation and probation officers came to the forefront of social care workers' work following the entry into effect of new regulations in the field of criminal law. In 2006 social care workers cooperated in 566 cases. In the majority of cases this concerned ascertaining the situation of convicted clients.

A resocialisation allowance was paid out to 2 350 persons, in a total sum of SKK 2 942 340, representing an average of SKK 1 252 per person. In 30 cases it was paid to persons under 18 years of age returning from detention or imprisonment. In no cases was it paid to a woman. A summary of the resocialisation allowance is given in the Annex.

Tabuľka 3.15 Využívanie opatrení sociálnej kurately pre plnoleté fyzické osoby
Table 3.15 Usage of social care measures for young adults

	Muži / Men	Ženy / Women	
Písomný kontakt počas výkonu VTOS a VV	759	101	Written contact with detainees and prisoners
Motivácia k liečbe drogových a iných závislostí	163	34	Motivation towards treatment for drug and other addictions
Ponuka resocializačného a iného programu	218	32	Offer of a resocialisation or other programme
Spolupráca s mediačným a probačným úradníkom	566	0	Cooperation with probation and mediation officer

Zdroj: ÚPSVaR

Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

V roku 2006 Ústredie a príslušné úrady vykonávali opatrenia pre 343 maloletých bez sprievodu (ďalej „MBS“), t.j. pre deti, ktoré nie sú občanmi Slovenskej republiky a nachádzajú sa na území Slovenskej republiky bez zákonného zástupcu, príbuzných alebo inej plnoletej fyzickej osoby, ktorej by mohlo byť dieťa zverené do osobnej starostlivosti.

Orgán SPOD a SK vykonal v sledovanom období celkom 875 úkonov súvisiacich so zastupovaním maloletých bez sprievodu v súdnom konaní, úkonov súvisiacich so vstupom do azylovej procedúry a počas azylovej procedúry, asistencie pri prevoze do zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti alebo Záchytného tábora, úkonov spojených s výkonom funkcie opatrovníka alebo poručníka a ďalších.

Po vstupe do azylovej procedúry boli maloletí bez sprievodu premiestnení do zariadenia Migračného úradu Ministerstva vnútra. Celkom bolo v roku 2006 umiestnených v Záchytnom utečeneckom tábore 201 maloletých bez sprievodu.

V roku 2006 bol v 78 prípadoch zabezpečený návrat alebo premiestnenie detí, občanov SR, ktoré sa narodili alebo ocitli na území iného štátu bez sprievodu rodiča, príbuzného alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa. Samotný proces repatriácie bol ukončený v 47 prípadoch, v 31 prípadoch proces repatriácie v súčasnej dobe prebieha. Pomoc a súčinnosť pri zabezpečení návratu maloletých detí na územie SR v prípadoch, kedy boli deti zverené do osobnej starostlivosti príbuzným, orgán SPOD a SK poskytol v 7 prípadoch.

V rámci SR pôsobilo v roku 2005 v oblasti SPOD a SK 73 subjektov, ktorým bolo podľa zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov (neštátne subjekty) vydané povolenie na vykonávanie sociálnej prevencie alebo vybraných činností sociálnoprávnej ochrany a poskytovanie sociálneho poradenstva. Uvedené subjekty boli považované za akreditované subjekty do 31. mája 2006. Do tejto skupiny subjektov patrilo aj 10 krízových stredísk, 16 resocializačných stredísk, 18 detských domovov, ktorých zriaďovateľmi boli neštátne subjekty (prílohy ku kapitole 3).

Poradensko – psychologické služby

V roku 2006 137 zamestnancov úradov PSVR - referátu poradensko-psychologických služieb vykonalo 49 800 konzultácií s 14 934 klientmi. Celkový počet prípadov bol 9 834. Pri rozdelení podľa počtu prípadov a konzultácií ide o nasledovnú problematiku:

- rozvodová a porozvodová problematika : 1 528 prípadov, 6 454 konzultácií
- problematika NRS: 1 048 prípadov, 9 053 konzultácií
- partnerská problematika: 1 822 prípadov, 9 870 konzultácií
- rodinná problematika: 2 045 prípadov, 9 538 konzultácií
- osobnostná problematika: 1 615 prípadov, 9 833 konzultácií
- problematika drogových a iných závislostí: 135 prípadov, 616 konzultácií

In 2006, LSA&F Headquarters and offices carried out measures for 343 unaccompanied minors, i.e. children who are not citizens of the Slovak Republic and who are in Slovakia without a legal representative, relative or other adult person to whom the child could be entrusted into personal care.

The Legal Child Protection and Social Care Authority (hereinafter a “LCP&SC authority”) in the period monitored carried out in total 875 acts relating to the representation of unaccompanied minors in court proceedings, acts relating to entry into asylum procedure and during asylum procedure, assistance in moving into facilities for performing institutional carer or the Holding Camp, acts connected with performing the function of custodian or legal guardian, and other acts.

Following entry into asylum procedure unaccompanied minors were relocated into facilities operated by the Migration Authority of the Ministry of the Interior. In total 201 unaccompanied minors were placed in the holding refugee camp in 2006.

The return or relocation of children, SR residents born or found unaccompanied by a parent, relative or other caregiver in the territory of another state was effected in 78 cases in 2006. The repatriation process itself was completed in 47 cases, in 31 cases the repatriation process is currently under way. Assistance and cooperation in ensuring the return of minors to the territory of the SR in cases where the children were entrusted into the personal care of relatives was provided by a LCP&SC authority in 7 cases.

In Slovakia 73 subjects licensed under Act No 195/1998 Coll. on social aid as later amended (non-state entities) for performing social prevention or selected social law activities of protection and provision of social counselling operated in 2005 in the LCP&SC field. Until 31 May 2006 these subjects were deemed accredited subjects. This group of subjects also includes 10 crisis centres, 16 resocialisation centres and 18 children’s homes founded by non-state entities (see Annexes to Chapter 3).

Consultancy – psychological services

In 2006 the 137 staff of the consultancy-psychological service section at LSA&F offices held 49 800 consultations with 14 934 clients. The total number of cases was 9 834. In a breakdown by the number of cases and consultations this concerned the following issues:

- divorce and post-divorce: 1 528 cases, 6 454 consultations
- substitute parental care: 1 048 cases, 9 053 consultations
- partner problems: 1 822 cases, 9 870 consultations
- family problems: 2 045 cases, 9 538 consultations
- personality problems: 1 615 cases, 9 833 consultations
- drugs and other addictions: 135 cases, 616 consultations

Rodičom dieťaťa v záujme predchádzania nepriaznivým vplyvom rozvodu na dieťa bola poskytnutá pomoc v 2 194 prípadoch. Dieťaťu bola poskytnutá pomoc po rozvode rodičov v 1080 prípadoch.

Referát spolupracoval pri zisťovaní názoru dieťaťa vo veciach, ktoré sa ho dotýkajú v prípade rozvodu rodičov v 671 prípadoch, v rámci prípravy dieťaťa na NRS v 331 prípadoch a v iných prípadoch 984-krát. Poradensko-psychologická pomoc pri úprave styku rodičov s dieťaťom po rozvode bola poskytnutá v 704 prípadoch. Psychológovia a iní odborní poradcovia vypracovali celkovo 3 406 správ.

Poradensko-psychologické služby referátu boli poskytované ako súčasť vykonávaných opatrení orgánom SPODaSK v 1 867 prípadoch.

Ústavná starostlivosť a ochranná výchova

V roku 2006 evidujeme 5 983 detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou (NÚS) a nariadenou ochrannou výchovou (NOV). Je to historicky najnižší celkový počet detí umiestnených v zariadeniach na základe rozhodnutia súdu o NÚS a NOV od roku 2000 (prílohy ku kapitole 3).

Počet detských domovov na Slovensku narastá najmä z dôvodu humanizácie starostlivosti v detských domovoch, transformácie „internátnych“ detských domovov a presunu detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou do pôsobnosti MŠ SR. Od roku 2000 do roku 2006 stúpol počet detských domovov o 11. Počet detských domovov, ktorých zriaďovateľom je štátna správa, sa zvýšil o 6 a počet detských domovov, ktorých zriaďovateľom je cirkev, resp. mimovládne organizácie, o 5 detských domovov. Celkový počet detských domovov sa v roku 2006 zvýšil na 98 a s celkovým počtom detí 4 709 (prílohy ku kapitole 3).

Od roku 2002 počet detí umiestnených v detských domovoch rastie. Najvýznamnejším faktorom zvyšovania počtu detí v detských domovoch je skutočnosť, že v roku 2003 sa začalo utlmať umiestňovanie detí do špeciálnych škôl internátnych. V roku 2004 začal presun detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou zo špeciálnych škôl internátnych do detských domovov (v roku 2004 bolo presunutých 280 detí, v roku 2005 bolo presunutých 379 detí a v roku 2006 bolo presunutých 530 detí). Význam cirkevných, resp. neštátnych detských domovov od roku 2000 narastá a stúpa počet detí, ktoré sú v nich umiestnené (prílohy ku kapitole 3).

Od presunu detských domovov z pôsobnosti MŠ SR a MZ SR do pôsobnosti MPSVR SR sa zaviedli systémové zmeny vo využívaní foriem poskytovania starostlivosti o deti s nariadenou ústavnou starostlivosťou. Počet profesionálnych rodín v detských domovoch sa od roku 2000 zvýšil o 105 rodín (o 201 detí), počet samostatných skupín sa zvýšil o 259 (o 2 415 detí).

Najväčšou skupinou umiestňovaných detí sú deti do 3 rokov veku, ktoré majú klesajúcu tendenciu a deti s povinnou školskou dochádzkou od 7 rokov do 15 rokov veku.

Parents of a child were provided assistance in 2 194 cases in the interest of averting adverse effects of divorce on a child. Assistance was provided to a child following parental divorce in 1 080 cases.

The section cooperated in ascertaining the opinion of the child in matters affecting him/her in the case of parental divorce in 671 cases; in the framework of preparing the child for substitute parental care in 331 cases and 984 times in other cases. Consultancy - psychological assistance in arranging parental contact with children following divorce was provided in 704 cases. Psychologists and other professional advisors drew up in total 3 406 reports.

The section provided consultancy-psychological services as a part of measures carried out by an LCP&SC authority in 1 867 cases.

Institutional and protective care

In 2006, children with an institutional or protective care order numbered 5 983. This is the lowest total number of children placed in facilities on the basis of a court institutional or court protective care order since the year 2000 (see Annexes to Chapter 3).

The number of children's homes in Slovakia is growing mainly due to the humanisation of care in children's homes; the transformation of children's boarding homes and a transfer of children with an institutional care order into the competence of the SR Ministry of Education. Over the period from 2000 to 2006 the number of children's homes has risen by 11. The number of state-founded homes rose by 6 and the number of children's homes founded by a church or non-governmental organisation rose by 5. The total number of children's homes in 2006 increased to 98, with a total number of 4 709 children (see Annexes to Chapter 3).

The number of children placed in children's homes has been growing since 2002. The most significant factor behind the increasing number of children in children's homes is the fact that in 2003 a move began to reduce the placing of children into special boarding schools. In 2004 children with an institutional care order began to be transferred from special boarding schools into children's homes (280 children were transferred in 2004, 379 children in 2005 and 530 children in 2006). The importance of church or non-state children's homes has been growing since 2000 and the number of children placed in them has been rising (see Annexes to Chapter 3).

Since the transfer of children's homes from the competence of the SR Ministry of Education and the SR Ministry of Health into the competence of the SR Ministry of Labour, Social Affairs & Family systematic changes have been implemented in the use of forms of providing care for children with an institutional care order. The number of professional families in children's homes has risen since 2000 by 105 families (by 201 children), the number of independent groups has risen by 259 (by 2 415 children).

The largest group of placed children are those under 3 years of age, the number of whom is declining, and children with compulsory school attendance from 7 to 15 years of age.

Tabuľka 3.16 Počet umiestnených detí v detskom domove
Table 3.16 Number of children placed in children's homes

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Year
Počet detí	1 036	946	712	926	1 069	1 136	1 377	Number of children
z toho podľa veku								of which by age
do 3 rokov	530	466	371	440	505	426	398	up to 3 years old
4 – 6 rokov	180	136	96	136	153	158	134	4 – 6 years old
7 – 15 rokov	270	290	195	292	337	432	601	7 – 15 years old
16–18 rokov	56	54	50	58	74	120	244	16 – 18 years old

Zdroj: ÚPSVaR

Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

Počet detí, ktorým bolo ukončené poskytovanie starostlivosti z dôvodu úspešnej sanácie a návratu do pôvodnej rodiny, sa do roku 2003 systematicky znižoval. Od roku 2003 každý rok vzrastie počet detí vrátených do pôvodnej rodiny. Umiestňovanie detí do jednotlivých foriem náhradnej rodinnej starostlivosti v roku 2006 mierne stúpol. Pozitívnym trendom je, že od roku 2000 klesá, resp. je vyrovnaný počet detí, ktorým bolo ukončené poskytovanie starostlivosti z iného dôvodu a to aj napriek skutočnosti, že celkový počet detí umiestnených v detských domovoch stúpa. V praxi najčastejší iný dôvod bolo preradenie do iného typu zariadenia na výkon rozhodnutí súdu, najmä do reedukačných zariadení a úteky maloletých bez sprievodu.

Presun 1 189 detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou zo všetkých špeciálnych škôl internátnych bol podľa zákona č. 596/2006 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona č. 305/2005 Z.z. o SPOD a SK bol zabezpečený v stanovenej lehote, t.j. do 31.8.2006.

The number of children to whom care was ended due to successful reinstatement and return to the original family had been systematically falling until 2003, since then the number of children returned to the original family has been rising each year. The placement of children into individual forms of substitute family care in 2006 rose slightly. A positive trend is the fact that since the year 2000 the number of children to whom the provision of care was ended for another reason has been falling or steady, even despite the fact that the overall number of children placed in children's homes has been rising. In practice the most common other reason was reassignment to a different type of facility in the execution of court orders, in particular correctional facilities and the flight of unaccompanied minors.

The transfer of 1 189 children with an institutional care order from all special boarding schools was ensured under Act No 596/2006 Coll. on central government in education and education authorities and on the amendment of certain acts and under Act No 305/2005 Coll. on LCP&SC within the set period, i.e. by 31 August 2006.

Tabuľka 3.17 Počet detí s ukončenou starostlivosťou v DeD
Table 3.17 Number of children with completed care in children's homes

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Year
Celkový počet detí	1 025	1 016	964	896	814	1 123	1 225	Total no. of children
podľa dôvodu ukončenia starostlivosti				by the reason for completing care				
<i>návrat do rodiny</i>	193	200	180	138	155	226	321	<i>return to family</i>
<i>osvojenie</i>	162	152	168	174	152	178	173	<i>adoption</i>
<i>PS</i>	72	131	103	89	83	108	134	<i>foster care</i>
<i>NOS</i>	40	28	37	26	25	24	61	<i>substitute parental care</i>
<i>plnoletosť</i>	246	238	243	253	230	348	335	<i>Coming of age</i>
<i>z iného dôvodu</i>	312	267	233	216	169	239	201	<i>other reason</i>

Zdroj: ÚPSVaR

Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

Výrazné kvantitatívne zmeny možno pozorovať v tzv. náhradnej osobnej starostlivosti (NOS) a pestúnskej starostlivosti.

V roku 2006 bolo do NOS zverených 1144 detí, čo je v porovnaní s rokom 2005 (708) o 436 detí viac. V NOS je celkovo zverených 4289 detí a z nich je takmer 80 % v starostlivosti starých rodičov, 16 % v starostlivosti iných príbuzných a len 4 % detí sú zverené do starostlivosti cudzích osôb.

Počet detí zverených do pestúnskej starostlivosti v roku 2006 naopak klesol na 365, čo je v porovnaní s rokom 2005 (480) o 115 detí menej. Počet všetkých detí zverených do pestúnskej starostlivosti je 2776.

V roku 2006 určené úrady PSVR predložili Centru spisovú dokumentáciu 54 detí pre účely medzištátneho osvojenia.

Significant quantitative changes may be observed in a substitute personal care and foster care.

In 2006 1 144 children were put into substitute personal care, which in comparison with 2005 (708 children) is 436 children more. In total 4 289 children are in substitute personal care and of them almost 80% are in the care of grandparents, 16% in the care of other relatives, and only 4% of children are put into the care of other persons.

The number of children put into foster care in 2006, conversely, fell to 365, which in comparison with 2005 (480 children) is 115 children fewer. The number of all children in foster care is 2 776.

In 2006, selected LSA&F offices submitted to the Centre written documentation on 54 children for the purposes of intercountry adoption.

Tabuľka 3.18 Počet detí, u ktorých bola Centru predložená spisová dokumentácia pre účely medzištátneho osvojenia
Table 3.18 Number of children for whom written documentation was submitted to the Centre for the purposes of intercountry adoption

1.	Bratislava	4
2.	Nitra	7
3.	Trnava	1
4.	Trenčín	2
5.	Žilina	0
6.	B. Bystrica	6
7.	Prešov	24
8.	Košice	10
Spolu SR / Total SR		54

Zdroj: ÚPSVaR

Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

V roku 2006 bolo podľa Dohovoru o ochrane detí a o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach zverených do predosvojiteľskej starostlivosti 36 detí. Určené úrady PSVR vo všetkých prípadoch organizačne a personálne zabezpečili nadviazanie osobného vzťahu medzi dieťaťom a žiadateľmi osvojenia z cudziny i priebeh celej interakcie do rozhodnutia súdu a odchodu dieťaťa.

Počet detí, ktoré boli v roku 2006 zverené do náhradného rodinného prostredia (náhradná osobná starostlivosť, pestúnska starostlivosť, poručníctvo a predosvojiteľská starostlivosť) je 2024. Do detských domovov bolo v roku 2006 umiestnených 1377 detí, vrátane presunu 530 detí zo špeciálnych škôl internátnych. K 31.12.2006 bol celkový počet detí zverených v náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti a v poručníctve 7625, kým v ústavnej starostlivosti bolo 5983 detí.

3.4.5 Náhradná starostlivosť o deti

Vo vzťahu k podpore náhradnej starostlivosti bola prijatá nová právna úprava zákona č. 627/2005 Z. z. o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa, ktorej cieľom je prostredníctvom finančných príspevkov podporiť vykonávanie osobnej starostlivosti o dieťa inou fyzickou osobou, ak rodičia dieťaťa nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa. Predmetná právna úprava priniesla výrazné zmeny vo finančnej podpore osobnej starostlivosti o dieťa inou fyzickou osobou ako rodičom.

Formy náhradnej starostlivosti o dieťa v zmysle vyššie uvedenej právnej úpravy sú nasledovné:

- zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča, podľa zákona o rodine ide o **náhradnú osobnú starostlivosť**,
- **pestúnska starostlivosť**,
- poručníctvo, ak sa poručník osobne stará o dieťa; to neplatí, ak sa poručník osobne stará o dieťa, ktorého rodičia nie sú plnoletí,
- **dočasné zverenie dieťaťa** do starostlivosti osoby, ktorá má záujem stať sa pestúnom, alebo
- **zverenie dieťaťa do starostlivosti** fyzickej osoby rozhodnutím súdu o nariadení **predbežného opatrenia**, ak bol súdu podaný návrh na začatie konania o zverení dieťaťa tejto fyzickej osobe do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

In accordance with the Convention on Protection of Children and Cooperation in respect of Intercountry Adoption 36 children were put into pre-adoption care in 2006. In all cases the designated LSA&F offices provided organisation and personnel for arranging personal contact between the child and adoption applicants from abroad, as well as arranging the course of the whole interaction through to the court decision and child's departure.

In total 2 024 children were put into a substitute family environment (substitute personal care, foster care, guardianship and pre-adoption care) in 2006. A further 1 377 children were placed in children's homes in 2006, where this figure includes the transfer of 530 children from special boarding schools. As at 31 December 2006 the total number of children in substitute personal care, foster care and guardianship was 7 625, while 5 983 children were in institutional care.

3.4.5 Substitute childcare

The field of support for substitute care saw the adoption of a new law in Act No 627/2005 Coll. on allowances for supporting substitute childcare, aimed at supporting, via financial allowances, the performance of personal childcare by an individual other than the child's parent if the parents do not or cannot provide personal care for the child. The new law brought significant changes in the financial support for personal childcare by an individual other than parents.

The forms of substitute childcare pursuant to the above law are as follows:

- entrusting a minor into the personal care of an individual other than the parent; under the Family Act this concerns **substitute personal care**,
- **foster care**,
- guardianship, where the guardian personally cares for the child; this does not relate to cases where the guardian personally cares for a child whose parents are not of adult age,
- **provisional entrusting of a child** into the care of the person wishing to become a foster, or
- **entrusting of a child into the care** of an individual by a court decision ordering a **preliminary measure** if a petition has been lodged at the court for the commencement of proceedings to entrust a child into substitute personal care or into the foster care of this individual.

Tabuľka 3.19 Sumy príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti platné v roku 2006
Table 3.19 Allowances for substitute childcare support applicable in 2006

Príspevky na podporu náhradnej starostlivosti	SUMA Sk / AMOUNT SKK		Allowances for the support of substitute care
	od / as of 1.1. 05	od / as of 1. 9. 06*	
Jednorazový príspevok pri zverení do náhradnej starostlivosti	8 840	9 290	Lump-sum payment in the case of entrusting into substitute care
Jednorazový príspevok pri zániku náhradnej starostlivosti	22 100	23 240	Lump-sum payment upon the end of substitute care
Opakovaný príspevok dieťaťu	3 320	3 490	Repeated allowance for a child
Opakovaný príspevok náhradnému rodičovi	4 230	4 440	Repeated allowance to a substitute parent
Zvýšenie opakovaného príspevku náhradnému rodičovi	3 000	3 150	Increase in repeated allowance to a substitute parent
Osobitný opakovaný príspevok náhradnému rodičovi	1 740	1 830	Special repeated allowance to a substitute parent

Zdroj: ÚPSVaR

Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

*Od 1. septembra 2006 boli sumy príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti upravené Opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 494/2006 Z.z.

* As of 1 September 2006 the amounts of allowances for the support of substitute care

Jednorazový príspevok pri zverení do náhradnej starostlivosti sa poskytuje za účelom zabezpečenia základného osobného vybavenia dieťaťa, najmä na zabezpečenie jeho ošatenia, obuvi, hygienických potrieb, nevyhnutného nábytku a iných vecí na uspokojenie potrieb dieťaťa. V roku 2006 bol príspevok poskytnutý na 855 detí. Z celkového počtu detí bolo 67,2 % detí zverených do náhradnej osobnej starostlivosti, 24,2 % detí zverených do pestúnskej starostlivosti a 8,6 % detí bolo zverených poručníkovi.

Jednorazový príspevok pri zániku náhradnej starostlivosti sa poskytuje za účelom podpory osamostatnenia sa dieťaťa. V roku 2006 bol príspevok vyplatený na 356 detí. Z celkového počtu detí u 34 % detí došlo k zániku náhradnej osobnej starostlivosti, 57 % k zániku pestúnskej starostlivosti a 8,9 % k zániku poručníctva.

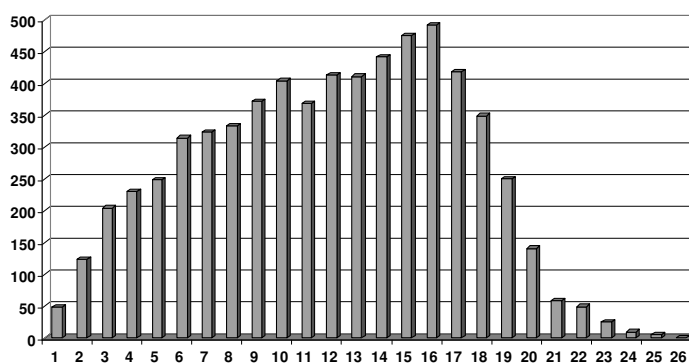
Opakovaný príspevok dieťaťu sa poskytuje za účelom podpory uspokojovania potrieb dieťaťa, najmä na úhradu nákladov na výživu, výchovu, vzdelávanie a bývanie dieťaťa. V sledovanom období bol príspevok vyplatený priemerne mesačne na 5 571 detí v sume. Podľa jednotlivých foriem náhradnej starostlivosti bolo v priemere zastúpených 49,7 % detí v náhradnej osobnej starostlivosti, 44,3 % detí v pestúnskej starostlivosti, 1,6 % detí v poručníctve, 2,5 % detí v dočasnom zverení a 1,9 % detí zverených na základe predbežného opatrenia.

A lump-sum payment in the case of entrusting a child into substitute care is provided for the purpose of ensuring basic equipment for the child, in particular clothing, footwear, hygiene items, essential furniture and other things for satisfying a child's needs. This allowance was provided for 855 children in 2006. Of the total number of children, 67.2% of children were put into substitute personal care, 24.2% of children were put into foster care, and 8.6% of children were entrusted to a guardian.

A lump-sum payment upon the end of substitute care is provided for the purpose of supporting a child's transition to independence. In 2006 the allowance was paid out for 356 children. Of this total number of children, in the case of 34% of children this concerned the end of substitute personal care, in the case of 57% the end of foster care, and 8.9% the end of guardianship.

A repeated allowance for a child is provided for the purpose of supporting the satisfaction of a child's needs, in particular for settling costs for the child's food, upbringing, education and housing. Over the period monitored the allowance was paid out on average for 5 571 children monthly. In a breakdown by the individual forms of substitute care, on average 49.7% of children were in substitute personal care, 44.3% of children were in foster care, 1.6% of children were in guardianship, 2.5% of children were temporarily entrusted, and 1.9% of children were entrusted on the basis of a preliminary measure.

Graf 3.18 Počet detí, na ktoré bol poskytnutý opakovaný príspevok podľa veku
Graph 3.18 Age breakdown of numbers of children for whom a repeated allowance was provided

Zdroj: ÚPSVaR

Source: Labour, Social Affairs & Family Headquarters

Opakovaný príspevok náhradnému rodičovi sa poskytuje za účelom podpory vykonávania osobnej starostlivosti o dieťa, ktoré má náhradný rodič zverené do náhradnej starostlivosti. Za sledované obdobie bol príspevok poskytnutý priemerne mesačne 2 090 náhradným rodičom. V prípade, ak sa náhradný rodič osobne staral o tri alebo viac detí, ktoré sú súrodenci, opakovaný príspevok náhradnému rodičovi sa zvýšil o 3 150 Sk mesačne. V sledovanom období bolo priemerne mesačne 33 takýchto prípadov, t.j. z celkového počtu náhradných rodičov išlo o 1,6 %.

Osobitný opakovaný príspevok náhradnému rodičovi sa poskytuje za účelom podpory vykonávania osobnej starostlivosti o dieťa zverené do náhradnej starostlivosti, ktoré je občanom s ťažkým zdravotným postihnutím. Za sledované obdobie bol príspevok poskytnutý priemerne mesačne 57 náhradným rodičom, ktorí vykonávajú starostlivosť o ŤZP detí (v priemere o 66 detí). Z celkového počtu náhradných rodičov vykonáva starostlivosť o ŤZP detí 2,7 % náhradných rodičov.

Celkové čerpanie finančných prostriedkov na príspevky na podporu náhradnej starostlivosti bolo v roku 2006 v sume 297 873,0 tis. Sk. Oproti roku 2005, kedy bol v platnosti systém pestúnskej starostlivosti podľa zákona č. 265/1998 Z. z. o pestúnskej starostlivosti a o príspevkoch pestúnskej starostlivosti, vzrástli poskytnuté finančné prostriedky o 91 %.

The repeated allowance to a substitute parent is provided for the purpose of supporting the performance of personal care for a child in the substitute care of the substitute parent. Over the period monitored the allowance was provided on average monthly to 2 090 substitute parents. In the case where the substitute parent cares personally for three or more sibling children, the repeated allowance to the substitute parent is increased by SKK 3 150 monthly. Over the period monitored there were on average 33 such cases monthly, forming 1.6% of the total number of substitute parents.

The special repeated allowance to a substitute parent is provided for the purpose of supporting the performance of personal care for a child with severe health disability put into substitute care. Over the period monitored the allowance was provided monthly to an average of 57 substitute parents caring for children with severe health disabilities (66 children on average). Substitute parents caring for children with severe health disabilities formed 2.7% of the total number of substitute parents.

Drawing of funds for allowances for supporting substitute childcare in 2006 totalled SKK 297 873 000. In comparison with 2005, when the foster care system under Act No 265/1998 Coll. on foster care and on foster care allowances was in force, funding grew by 91%.

Najdôležitejšou zmenou oproti predchádzajúcemu systému bolo rozšírenie okruhu detí, na ktoré sa poskytuje finančnú pomoc (náhradná osobná starostlivosť) a taktiež nastavenie výšok jednotlivých príspevkov, aby zodpovedali nákladom v súvislosti s náhradnou starostlivosťou o deti.

3.4.6 Kompenzácia sociálnych dôsledkov ŤZP

Poskytovanie kompenzácií, ktoré sú určené na prekonanie alebo zmiernenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia ustanovuje zákon č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov. V zmysle uvedenej právnej úpravy je možné poskytovať kompenzácie formou sociálnych služieb, peňažných príspevkov a peňažného príspevku za opatrovanie.

Zákon o sociálnej pomoci sa v časti kompenzácií ťažkého zdravotného postihnutia v priebehu roku 2006 menil a doplnal zákonom č. 573/2005 s účinnosťou od 1. januára 2006. Uvedená novela priniesla nasledovné zmeny v podmienkach posudzovania a poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia:

- umožnilo sa poskytnutie peňažného príspevku na zaobstaranie druhého mechanického vozíka, druhého jednoduchého alebo špeciálne upraveného kočíka v maximálnej výške 16 000 Sk, ak bola občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím prvá uvedená pomôcka poskytnutá na základe verejného zdravotného poistenia,
- umožnilo sa poskytnutie peňažného príspevku na zaobstaranie druhého elektrického vozíka v maximálnej výške 110 000 Sk, ak bola občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím prvá uvedená pomôcka poskytnutá na základe verejného zdravotného poistenia,
- upravila sa možnosť poskytnutia peňažného príspevku na opravu druhého mechanického vozíka, druhého jednoduchého alebo špeciálne upraveného kočíka a druhého elektrického vozíka, na zaobstaranie ktorého bol poskytnutý peňažný príspevok v zmysle zákona o sociálnej pomoci,
- zvýšila sa maximálna výška peňažného príspevku na prepravu zo sumy 2 500 Sk na sumu 2 750 Sk mesačne,
- na účely peňažného príspevku na prepravu sa rozšíril okruh subjektov o obce alebo subjekty poskytujúce sociálnu pomoc (neštátne subjekty), ktoré môžu túto prepravu zabezpečovať,
- zmäkčili sa podmienky pre poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie v prílohe č. 13 zákona o sociálnej pomoci a to vypustením laboratórnych hodnôt v I. a II. skupine chorôb a porúch a znížením hodnoty poklesu hmotnosti tela z 20 % na 10 %,
- umožnilo sa začatie konania o vydanie preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím na základe žiadosti bez ohľadu na typ tohto preukazu, t.j. so sprievodcom alebo bez sprievodcu.

V roku 2006 boli kompenzované sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia priemerne mesačne 190 612 občanom, čo predstavovalo vynaložené finančné prostriedky na tento účel v sume 5 270 226 tis. Sk. V porovnaní s rokom 2005 bol priemerný mesačný počet poberateľov vyšší o 16 759 osôb a čerpanie finančných prostriedkov vyššie o 216 019 Sk. Tabuľka uvedená v prílohe ku kapitole 3 umožňuje porovnať údaje týkajúce sa poskytnutých kompenzácií ťažkého zdravotného postihnutia v roku 2006 s rokom 2005 z hľadiska celkového čerpania finančných prostriedkov, priemerného mesačného počtu poberateľov, ako aj priemerných výšok jednotlivých peňažných príspevkov na kompenzáciu a peňažného príspevku za opatrovanie.

Najvýraznejší nárast priemerného mesačného počtu poberateľov sa prejavil pri peňažnom príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia a to o 7 804 poberateľov, ďalej nasleduje peňažný príspevok za opatrovanie, kde nárast predstavoval 5 324 poberateľov, pri peňažnom príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla nárast priemerného mesačného počtu

The most important change against the preceding system has been the extension of the sphere of children for whom financial aid is provided (substitute personal care) and also the setting of the sums of individual allowances so as to correspond to costs connected with substitute childcare.

3.4.6 Compensation for social consequences of severe health disabilities

The provision of compensation is intended for overcoming or mitigating the social consequences of severe health disability as laid down by Act No 195/1998 Coll. on social aid as later amended. Pursuant to this law compensation may be provided in the form of social services, financial allowances and a financial allowance for nursing.

The part of the Social Aid Act concerning compensation for severe health disability was amended during 2006 by Act No 573/2005 with effect as of 1 January 2006. The amendment brought the following changes in conditions for the assessment and provision of financial allowances for compensation for severe health disability:

- it enabled the provision of a financial allowance for acquiring a second mechanical wheelchair, a second simple or specially adjusted pushchair in a maximum sum of SKK 16 000, provided the first such wheelchair or pushchair was provided to the severely disabled person on the basis of public health insurance,
- it enabled the provision of a financial allowance for acquiring a second electrical wheelchair in a maximum sum of SKK 110 000, provided the first wheelchair was provided to the severely disabled person on the basis of public health insurance,
- it adjusted the possibility of providing a financial allowance for the repair of a second mechanical wheelchair, a second simple or specially adjusted pushchair and second electrical wheelchair, for the acquisition of which a financial allowance was provided pursuant to the Social Aid Act,
- the maximum level of the financial allowance for transport was raised from SKK 2 500 to SKK 2 750 monthly,
- for the purposes of the financial allowance for transport the sphere of subjects able to ensure this transport was extended to include municipalities or subjects providing social aid (non-state subjects),
- the conditions for the provision of a financial allowance for compensating of increased expenses connected with a special diet were relaxed in Annex 13 to the Social Aid Act, by deleting laboratory values in the 1st and 2nd group of illnesses and disorders and by lowering the value of body mass loss from 20% to 10%,
- it was made possible to commence proceedings for issuing a severe health disability card on the basis of a request irrespective of the type of this card, i.e. with or without an attendant.

In 2006 compensation was paid out for the social consequences of severe health disability to a monthly average of 190 612 individuals, representing expenditure of SKK 5 270 226 000. In comparison with 2005 the average number of recipients was 16 759 higher and drawing of funds was SKK 216 019 higher. The table in the Annex to Chapter 3 allows a comparison of data concerning severe health disability compensation provided in 2006 and 2005 from the aspect of the overall fund drawing, the average monthly number of recipients, as well as the average levels of individual financial allowances for compensation and the financial allowance for nursing.

The largest growth in the average monthly number of recipients was seen in the financial allowance for compensation of increased expenses connected with hygiene or wear and tear of clothing, linen, footwear and household equipment, where the number of recipients rose by 7 804; followed by the increase in the financial allowance for nursing, where the number of recipients rose by 5 324; in the financial allowance for compensation of increased costs connected with running a car, where the average monthly number of recipients

poberateľov predstavuje 4 660 občanov a pri peňažnom príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie je nárast o 2 784 poberateľov. Pri peňažných príspevkoch na kompenzáciu zvýšených výdavkov nárast počtu poberateľov následne znamenal aj nárast finančných prostriedkov vynaložených na tento účel. Opačný efekt nastal pri peňažnom príspevku za opatrovanie, pri ktorom napriek nárastu počtu poberateľov o 5 324 klesol vynaložený objem finančných prostriedkov na tento účel v roku 2006 o sumu 45 251 tis. Sk. Túto skutočnosť podmiemil priebežný pokles priemernej mesačnej výšky peňažného príspevku za opatrovanie. V roku 2005 predstavovala jeho priemerná výška sumu 5 317 Sk mesačne a v roku 2006 poklesla na sumu 4 669 Sk mesačne. Pokles výšky peňažného príspevku za opatrovanie ovplyvňuje najmä valorizácia dôchodkových dávok, ktoré poberajú občania s ťažkým zdravotným postihnutím, resp. fyzické osoby, ktorým sa poskytuje táto forma kompenzácie, pretože zákon o sociálnej pomoci stanovuje výšku peňažného príspevku za opatrovanie aj v závislosti od výšky dôchodkových dávok. V zmysle uvedeného, pri zachovaní súčasných legislatívnych podmienok, v dôsledku valorizácie dôchodkových dávok bude pokračovať pokles priemernej mesačnej výšky peňažného príspevku za opatrovanie.

Pri ostatných peňažných príspevkoch na kompenzáciu bol zaznamenaný mierny nárast počtu poberateľov a následne vynaložených finančných prostriedkov, resp. sú údaje porovnateľné s predchádzajúcim kalendárnym rokom. Dôsledok legislatívnej zmeny v zákone o sociálnej pomoci účinnej od 1. januára 2006 je zrejmy pri peňažnom príspevku na prepravu. Zvýšenie jeho maximálnej výšky z 2 500 Sk na 2 750 Sk mesačne sa prejavilo v náraste priemernej mesačnej výšky tohto peňažného príspevku z 2 320 Sk v roku 2005 na 2 537 Sk v roku 2006.

Ďalšia legislatívna zmena, ktorou sa umožnilo čerpanie peňažného príspevku na zaobstaranie pomôcky, a to na nákup mechanického alebo elektrického vozíka, sa zatiaľ neprejavila výrazným nárastom čerpania finančných prostriedkov na tento účel. Predpokladá sa, že na uvedenú skutočnosť má vplyv stanovenie lehôt (5 a 10 rokov), v ktorých je možné poskytnúť ďalší peňažný príspevku na uvedený účel. (prílohy ku kapitole 3.)

3.4.7 Sociálne služby

Sociálne služby sú špecializované činnosti, určené na zmiernenie alebo prekonanie sociálnej núdze občana. Sú nástrojom na riešenie sociálnych udalostí občana, súvisiacich s jeho zníženou sebestačnosťou alebo úplnou neschopnosťou zabezpečiť si starostlivosť o svoju osobu či domácnosť. Poskytovanie sociálnych služieb upravuje zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov. Z hľadiska základného členenia sa sociálne služby členia na:

- **terénne** (ambulantné) - opatrovateľská služba, organizovanie spoločného stravovania, prepravná služba.
- **inštitucionálne** - starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb, medzi ktoré patrí domov sociálnych služieb, domov dôchodcov, zariadenie chráneného bývania, domov pre osamelých rodičov, stanica opatrovateľskej služby, útulok, rehabilitačné stredisko, klub dôchodcov, jedáleň pre dôchodcov, stredisko osobnej hygieny, práčovňa.

Poskytované sociálne služby, tak z hľadiska ich časového ako i vecného rozsahu poskytovania vytvárajú manipulačný priestor pre vytvorenie podmienok pre umožnenie aktívnej účasti na trhu práce rodinných príslušníkov, zabezpečujúcich osobnú starostlivosť o členov rodiny, odkázaných na starostlivosť inej osoby.

Finančná dostupnosť poskytovania sociálnych služieb je pre prijímateľa v prípade verejných poskytovateľov garantovaná zákonnou právnou ochranou občana pred platením úhrady za sociálnu službu, ktorá je neprimeraná jeho príjmu, majetku a rodinným pomerom. Ide o garanciu zostatku príjmu po zaplatení úhrady za sociálnu službu, ustanovenú vo väzbe na sumy životného minima, ktoré podliehajú každoročnej valorizácii.

rose by 4 660; and in the financial allowance for compensation of fixed costs for a special diet, where the number of recipients rose by 2 784. In the case of financial allowances for compensation of increased expenses the growth in the number of recipients subsequently meant also a growth in funds outlaid for this purpose. The converse effect was recorded in the case of the financial allowance for nursing, where despite the number of recipients rising by 5 324 the funds outlaid for this purpose in 2006 fell by SKK 45 251 000. This was due to an ongoing fall in the average monthly level of the financial allowance for nursing. In 2005 its monthly average sum was SKK 5 317 and in 2006 this figure fell to SKK 4 669. The fall in the level of the financial allowance for nursing was influenced largely by the valorisation of pension benefits received by individuals with severe health disability, or individuals receiving this form of compensation, because the Social Aid Act sets the level of the financial allowance for nursing also with reference to the level of pension benefits. In this regard, provided the current legislative conditions remain in force, the decline in the average monthly sum of the financial allowance for nursing in consequence of the valorisation of pension benefits will continue.

In the case of other financial allowances for compensation a slight growth was recorded in the number of recipients and subsequently expenditure, or, as relevant, the data are comparable to those of the preceding calendar year. The consequence of the legislative change in the Social Aid Act, effective as of 1 January 2006, is clear in the financial allowance for transport. The increase in its maximum level from SKK 2 500 to SKK 2 750 monthly resulted in a growth in the average monthly level of this financial allowance from SKK 2 320 in 2005 to SKK 2 537 in 2006.

A further legislative change enabling the drawing of a financial allowance for acquiring health aids, namely the purchase of a mechanical or electrical wheelchair, has not yet resulted in any significant growth in funds drawn for this purpose. It is expected that this fact is influenced by the set periods (5 and 10 years) in which a further financial allowance for this purpose can be provided (see Annexes to Chapter 3.)

3.4.7 Social services

Social services are specialised activities aimed at mitigating or overcoming an individual's social need. They are an instrument for solving events in an individual's life connected with a reduced self-sufficiency or complete inability to care for oneself or household. The provision of social services is governed by Act No 195/1998 Coll. on social aid as later amended. As seen from a basic categorisation, social services are classified as:

- **field** (outpatient) – home-help services, organising joint catering, transport service.
- **institutional** - care in social services facilities, and which include social services centres, pensioners' nursing homes, protective housing facilities, lone parent homes, home-help service station, shelter, rehabilitation centre, pensioners' clubs, pensioners' diner, personal hygiene centre, laundry.

The provided social services from in terms of both the time and material scope of their provision make room for creating conditions enabling family members providing personal care for other dependent family members to actively participate in the labour market.

The affordability of social service provision in the case of public providers is guaranteed for the beneficiary by statutory legal protection of an individual from paying remuneration for a social service that is disproportionate to his income, assets and family affairs. It is a guarantee of a residual balance of income after paying for a social service set in connection to the sum of the living minimum subject to yearly valorisation.

Poskytovanie sociálnych služieb je po uskutočnenej decentralizácii sociálnych služieb v kompetencií obcí a samosprávnych krajov. S účinnosťou od 1. januára 2005 bola uskutočnená fiškálna decentralizácia, založená na posilnení daňových príjmov obcí a samosprávnych krajov na financovanie ich samosprávnych kompetencií, vrátane poskytovania sociálnych služieb.

Na poskytovaní vymedzených foriem sociálnej pomoci sa podieľa viac subjektov, sociálne služby môžu okrem verejných poskytovateľov poskytovať aj ďalšie právnické a fyzické osoby (ďalej len „neverejný subjekt“). Úloha neverejných subjektov v oblasti poskytovania sociálnych služieb je realizovaná na princípe slobodnej voľby poskytovania sociálnych služieb vytvorením právnych podmienok a zmluvného princípu poskytovania sociálnej služby. Sociálna služba poskytovaná neverejným subjektom podľa zákona je špecializovaná činnosť, ktorá svojím obsahom zodpovedá sociálnym službám, poskytovaným príslušným orgánom alebo obcou.

Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je jednou z najviac využívaných ambulantných sociálnych služieb, a to predovšetkým staršími občanmi, nakoľko im umožňuje zotrvať v domácom prirodzenom prostredí. Opatrovateľskú službu možno poskytovať občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov, nevyhnutných prác v domácnosti alebo kontaktu so spoločenským prostredím.

Na základe ročných štatistických výkazov (údaje za rok 2006 nie sú k dispozícii), spracovaných z podkladov miest a obcí sa v roku 2005 opatrovateľská služba v domácnostiach poskytovala 19 880 občanom. V porovnaní so stavom v roku 2004 ide o pokles počtu opatrovaných o 1 627 občanov. Uvedený pokles zapríčinil obcami sústavne avizovaný nedostatok finančných prostriedkov v ich rozpočtových kapitolách na zabezpečenie tejto služby v plnom rozsahu.

Opatrovateľskú službu k 31.12. 2005 poskytovalo 11 163 zamestnancov miest a obcí, poskytujúcich opatrovateľskú službu, čo predstavuje pokles v porovnaní s rokom 2004 o 3 830 zamestnancov v prepočítanom stave. Poskytovanie opatrovateľskej služby je realizované využitím všetkých inštitútov pracovnoprávných vzťahov (pracovný pomer, dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru). Z uvedeného dôvodu sú počty zamestnancov prepočítané na plné pracovné úväzky. Skutočnosť, že obce žiadali o nové posúdenie zdravotného stavu poberateľov a týmto spôsobom sa znižoval rozsah odkázanosti na uvedený druh sociálnej služby mohol ovplyvniť aj zníženie počtu zamestnancov opatrovateľskej služby.

Tabuľka 3.20 Opatrovateľská služba (OS) poskytovaná občanom s nepriaznivým zdravotným stavom
Table 3.20 Home-help service provided to individuals with an adverse state of health

ROK	2004	2005	YEAR
Počet občanov, ktorým sa poskytla OS	21 507	19 880	Number of persons receiving home-help services
Počet zamestnancov	14 993*	11 163*	Number of staff
Príjem z úhrad za poskytovanie služby (v tis. Sk)	93 464	88 298	Income from payments for service provision SKK '000
Bežné výdavky v tis. Sk	672 965	508 257	Current expenditure SKK '000

Zdroj: Výkaz MPSVR SR 11-01, * v prepočte na plný pracovný úväzok

Source: Report of the MLSAF SR 11-01, *recalculated to full-time employment relation

Spoločné stravovanie

Spoločné stravovanie možno organizovať pre občana, ktorého stravovanie nemožno zabezpečiť inak a ktorý je poberateľom starobného dôchodku alebo pre svoj nepriaznivý zdravotný stav je odkázaný na spoločné stravovanie. Spoločné stravovanie sa poskytuje najmä v jedálňach pre dôchodcov a v zariadeniach sociálnych služieb, kde sa poskytuje stravovanie. K 31. 12. 2005 bolo spoločné stravovanie organizované obcami a mestami v SR pre 267 744 občanov, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2004 nárast o 2 401 občanov.

Following the decentralisation of social services, social service provision is now in the competence of municipalities and county authorities. With effect as of 1 January 2005 fiscal decentralisation was undertaken, based on strengthening the tax revenues of municipalities and county authorities for financing their local authority competences, including the provision of social services.

Several subjects are involved in providing defined forms of social aid; besides public providers, social services may be provided also by other corporate entities and natural persons (hereinafter “non-public entities”). The role of non-public entities in the field of social service provision is undertaken on the principle of free choice in the provision of social services through the creation of legal conditions and contracting principle in the social service provision. A social service provided by a non-public entity is under the Act a specialised activity that through its content corresponds to social services provided by the respective body or municipality.

Home-help service

The home-help service is one of the most used outpatient social services, being provided primarily to older citizens, since it allows them to remain in their natural home environment. The home-help service may be provided to an individual who due to his/her adverse state of health needs the assistance of another person in performing essential life acts, essential household work or contact with the social environment.

On the basis of annual statistical reports (data for 2006 not available), prepared on the basis of source documentation from towns and municipalities, in 2005 the home-help service was provided to 19 880 individuals. In comparison with the figure for 2004, this represents a fall of 1 627 individuals. This fall was caused by a funding shortfall, frequently notified by municipalities, in municipality budgetary chapters for providing this service in the full scope.

As at 31 December 2005 the home-help service was provided by 11 163 home-help service employees of towns and municipalities, which represents a fall in comparison with 2004 of 3 830 employees in recalculated figures. Home-help service provision is realised through the use of all institutes of employment relations (employment, agreements for work performed outside employment). For this reason employee numbers are recalculated to full-time equivalents. The fact that municipalities requested a re-assessment of the state of health of recipients and thereby a reduction in the scope of dependence on this type of social service may also have influenced the reduction in the number of home-help service employees.

Joint catering

Joint catering may be organised for an individual whose catering cannot be ensured otherwise and who is an old-age pension recipient or who is dependent on joint catering due to an adverse state of health. Joint catering is provided mainly in pensioners' diners and at social service facilities providing catering. As at 31 December 2005 joint catering was organised by municipalities and towns in Slovakia for 267 744 individuals, representing a growth of 2 401 individuals in comparison with 2004.

Prepravná služba

Prepravnú službu je možno poskytovať občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý podľa posudku príslušného orgánu je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. V roku 2005 bola prepravná služba obcami a mestami poskytnutá 1 733 občanom, čo predstavuje nárast o 150 občanov oproti roku 2004, kedy bola prepravná služba poskytnutá 1 583 občanom. Bežné výdavky sa znížili o 6 % na 465 438 Sk.

Starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb

Starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb možno poskytovať občanovi, ktorému nemožno poskytovať inú sociálnu službu alebo ak poskytnutie inej sociálnej služby dostatočne nerieši sociálnu núdzu tohto občana. Táto forma sociálnej pomoci sa uplatňuje až vtedy, keď je vylúčené zotrvanie občana v jeho prirodzenom prostredí, a to ani s pomocou poskytovania tzv. terénnych služieb sociálnej pomoci, najmä opatrovateľskej služby. V zariadeniach sociálnych služieb sa starostlivosť poskytuje celoročne, týždenne alebo denne, možno ju poskytovať aj prechodne na určitý čas.

Zariadenia sociálnych služieb sa podľa zákona č. 195/1998 Z. z. delia podľa druhu zariadenia na:

- domovy dôchodcov
- domovy - penzióny pre dôchodcov
- domov sociálnych služieb pre dospelých s telesným postihnutím
- domov sociálnych služieb pre dospelých s kombináciou postihnutí
- domov sociálnych služieb pre dospelých so zmyslovým postihnutím
- domov sociálnych služieb pre dospelých s duševnými poruchami a poruchami správania
- domov sociálnych služieb pre deti s telesným postihnutím
- domov sociálnych služieb pre deti s telesným postihnutím a duševnými poruchami a poruchami správania
- domov sociálnych služieb pre deti s duševnými poruchami a poruchami správania
- zariadenie chráneného bývania
- domov pre osamelých rodičov
- stanica opatrovateľskej služby
- útulok
- rehabilitačné stredisko
- zariadenie opatrovateľskej služby

V niektorých druhoch zariadení, najmä pre deti, možno popri nepretržitom pobyte zriadiť aj oddelenie na týždenný alebo denný pobyt. Niektoré zariadenia pre postihnuté deti sú výlučne s denným alebo týždenným pobytom.

V prípade, že zariadenie sa člení na dve časti, napr. zo 100 miest celkovej kapacity zariadenia je 60 vyčlenených na domov dôchodcov a 40 na domov - penzión pre dôchodcov, zariadenie sa nazýva podľa časti, v ktorej je viac miest (v tomto prípade domov dôchodcov) a menšia časť patrí k tzv. nesamostatným zariadeniam. Takto sa môže stať, že v niektorom okrese sa nevykazuje ani jedno zariadenie, napr. ani jeden domov - penzión pre dôchodcov, ale je vykázaných 40 miest.

Podľa zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately, ktorý nadobudol účinnosť od 1. septembra 2005, sa zariadeniami sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately stali:

- 320 - detský domov (vrátane detského domova pre maloletých bez sprievodu)
- 520 - krízové stredisko
- 530 - resocializačné stredisko.

Transport service

The transport service may be provided to a severely disabled person who, according to the opinion of the respective authority, is dependent on individual transport by passenger vehicle. In 2000 the transport service was provided by municipalities and towns to 1 733 individuals, representing an increase of 150 individuals against 2004, when the transport service was provided to 1 583 individuals. Current expenditures were reduced by 6% to SKK 465 438.

Care in social service facilities

Care in social service facilities may be provided to an individual to whom another social service cannot be provided or for whom the provision of another social service does not sufficiently solve this person's social need. This form of social aid is used only when it is precluded for the individual to remain in his/her natural environment, even with the aid of field service social aid, particularly the home-help service. Care in social service facilities is provided year-round, weekly or daily, or may be provided temporarily for a certain period.

Social service facilities are divided under Act No 195/1998 Coll. according to the type of facility into:

- pensioners' nursing homes
- pensioners' homes
- social services home for physically disabled adults
- social services home for adults with multiple disability
- social services home for adults with sensory disability
- social services home for adult with mental and behavioural disorders
- social services home for physically disabled children
- social services home for children with physical disability, mental disorders and behavioural disorders
- social services home for children with mental disorders and behavioural disorders
- protected housing facility
- lone parents' home
- home-help service station
- shelter
- rehabilitation centre
- home-help service facility

In certain types of facilities, in particular those for children, provision may be made not only for permanent residence, but also for weekly or daily stays. Certain facilities for disabled children are exclusively for daily or weekly stays.

In the case that the facility is divided into two parts, e.g. of the 100 places of a facility's total capacity, 60 places are intended for a pensioners' nursing home and 40 for a pensioners' home, the facility is classified according to that part having the most places (in this case the pensioners' nursing home) and the smaller part is classified as a dependent facility. Thus it may happen that not a single facility is reported in certain districts, e.g. not one pensioners' home, while 40 places are recorded.

Under Act No 305/2005 Coll. on child protection under social law and social care, entering into effect as of 1 September 2005, the following facilities were reclassified as facilities of social service child protection and social care:

- 320 – children's home (including children's home for unaccompanied minors)
- 520 – crisis centre
- 530 – resocialisation centre.

Tieto uvedené zariadenia zostali v okruhu zisťovania. Ďalšie zariadenia sociálnych služieb, v ktorých nie je vymedzený počet miest a nejde o pobyt, ale iba o občasnú alebo pravidelnú návštevu, napr. kluby dôchodcov, strediská osobnej hygieny, do tohto okruhu nie sú zahrnuté.

Služby v zariadeniach sociálnych služieb boli k 31. 12. 2005 poskytnuté 36 515 obyvateľom v 775 zariadeniach sociálnych služieb. Napriek snahe o poskytovanie služieb zriadením zariadení s menším počtom miest tzv. rodinného typu, stále prevládala počet miest vo veľkokapacitných zariadeniach. Z regionálneho hľadiska poskytovalo svoje služby v priemere 97 zariadení v kraji.

V roku 2005 bolo v Slovenskej republike spolu vo všetkých druhoch zariadení 37 415 miest, pričom ku koncu roku 2005 mali spolu všetky zariadenia sociálnych služieb 36 515 obyvateľov. V 320 zariadeniach bol zriaďovateľom samosprávny kraj, v 152 zariadeniach obec a v 72 cirkev. 136 zariadení zriadili ostatné právnické osoby a 20 zariadení fyzické osoby. ÚPSVaR bol v roku 2005 zriaďovateľom 75 detských domovov.

These facilities remained in the sphere of data gathering. Other social service facilities in which the number of places is not defined and do not relate to stays but only to occasional or regular visits, e.g. pensioners' clubs, personal hygiene centres, are not included in this sphere.

As at 31 December 2005 services at social service facilities were provided to 36 515 persons in 775 social service facilities. Despite the effort to provide services by setting up facilities with a smaller number of places, of a family type, the number of large-capacity facilities continued to dominate. From the regional aspect services were provided by an average number of 97 facilities per county.

In 2005 there were in Slovakia in total at all types of facilities 37 415 places, with a total of 36 515 residents in all social facilities together as at the end of 2005. In the case of 320 facilities the founder was a county authority, the municipality was the founder of 152 facilities, while 72 facilities were church-founded. 136 facilities were founded by other corporate entities and 20 facilities by natural persons. In 2005 the LSA&F Headquarters was the founder of 75 children's homes.

Tabuľka 3.21 Celkový počet zariadení sociálnych služieb a ich kapacita (podľa zriaďovateľa) za rok 2005
Table 3.21 Total number of social service facilities and their capacities (by founder) for 2005

Zriaďovateľ	Počet zariadení / No. of facilities	Počet miest k 31.12.2005 / No. of places as at 31.12.2005	Founder
Úrad PSVaR (detské domovy)	75	3 644	LSA&F offices (children's homes)
Obec	152	7 210	Municipality
Cirkevné právnické osoby	72	1 793	Church-based corporate entities
Ostatné právnické osoby	136	2 802	Other legal entities
Fyzické osoby	20	856	Natural persons
Samosprávny kraj	320	21 110	Local authority county
SPOLU	775	37 415	TOTAL

Zdroj: Výkaz ŠÚ SR Soc 1-01

Source: SR Statistical Office Report Soc 1-01

Takmer 87,3 % miest (32 663) boli miesta v 506 ústavných zariadeniach pre dospelých a pre deti. Z 350 ústavných zariadení pre dospelých bolo 189 zariadení (54 %) zriadených samosprávnymi krajinami, 1 (0,3 %) zariadenie zriadené ÚPSVaR, 63 zariadení (18 %) zriadených obcami, 47 zariadení (13,4 %) zriadených cirkevnými právnickými osobami, 40 zariadení (11,4 %) ostatnými právnickými osobami a 10 zariadení (2,9 %) zriadených fyzickými osobami.

Zo 156 ústavných zariadení pre deti bolo 47 zariadení (30,1 %) zriadených samosprávnymi krajinami, 75 zariadení (48,1 %) bolo zriadených úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny, 2 zariadenia (1,3 %) zriadili obce, 9 zariadení (5,8 %) zriadili cirkevné právnické osoby, 22 zariadení (14,1 %) ostatné právnické osoby a 1 zariadenie (0,6 %) bolo zriadené fyzickou osobou.

Zariadenia mali ku koncu roku 2005 spolu 36 515 obyvateľov. Počas roka bolo 15 734 prijatých, 10 054 prepustených a 4 635 obyvateľov zomrelo. Z celkového počtu obyvateľov zariadení bolo 23 975 zdravotne postihnutých, z nich 4 501 bolo trvalo pripútaných na lôžko. V zariadeniach boli poskytnuté služby 20 761 osobám v dôchodkovom veku. Z celkového počtu obyvateľov zariadení bolo 16 107 mužov a 20 408 žien.

Zariadenia vo všetkých 8 krajinách spolu poskytli 12 195 tis. ubytovacích dní. Z toho bolo 11 725 tis. ubytovacích dní (96,1 %) nepretržitej prevádzky, 213 tis. ubytovacích dní (1,7 %) týždennej a 257 tis. ubytovacích dní (2,1 %) dennej prevádzky. Z celkového počtu 12 195 tis. ubytovacích dní a dní strávených mimo zariadenia, bolo 1 001 tis. dní (8,2 %), počas ktorých boli obyvatelia v nemocničnom ošetrovaní, na liečení, dovolenke alebo na prázdninách (prílohy ku kapitole 3).

Almost 87.3% of places (32 663) were in 506 institutional facilities for adults and children. Of the 350 institutional facilities for adults, 189 facilities (54%) were founded by county authorities, 1 facility (0.3%) was founded by the LSA&F Headquarters, 63 facilities (18%) were founded by municipalities, 47 facilities (13.4%) were founded by church-based corporate entities, 40 facilities (11.4%) by other corporate entities, and 10 facilities (2.9%) were founded by natural persons.

Of the 156 institutional facilities for children, 47 facilities (30.1%) were founded by county authorities, 75 facilities (48.1%) were founded by LSA&F offices, 2 facilities (1.3%) were founded by municipalities, 9 facilities (5.8%) were founded by church-based corporate entities, 22 facilities (14.1%) by other corporate entities, and 1 facility (0.6%) was founded by a natural person.

As at the end of 2005 the facilities had in total 36 515 residents. Over the course of the year 15 734 were accepted, 10 054 released and 4 635 residents died. Of the total number of residents in facilities, 23 975 had a health disability, 4 501 of them were permanently bedridden. Services at facilities were provided to 20 761 persons of pensionable age. Of the total number of residents in facilities, 16 107 were men and 20 408 were women.

Facilities in all 8 counties together provided in total 12 195 000 accommodation days. Of this number, 11 725 000 accommodation days (96.1%) were in non-stop facilities, 213 000 accommodation days (1.7%) were in weekday facilities and 257 000 accommodation days (2.1%) were in day facilities. Of the total number of 12 195 000 accommodation days and days spent outside facilities, 1 001 000 days (8.2%) were days during which residents were in hospital care, treatment, on a break or holidays (see Annexes to Chapter 3).

Celkové **príjmy zariadení** dosiahli takmer 7 mld. Sk. Z toho formou neinvestičných dotácií boli čerpané príjmy zo štátneho rozpočtu v sume 1,5 mld. Sk (21,1 %) a dotácie na obstaranie dlhodobého majetku boli v sume 0,2 mld. Sk (2,2 %). Samosprávne kraje poskytli zariadeniam 3,3 mld. Sk (47 %). Príjmy z rozpočtov obcí a fondov sociálneho zabezpečenia boli 0,5 mld. Sk (7,4 %). Príjmy za poskytované služby dosiahli výšku 1,4 mld. Sk (20,5 %) z celkových príjmov.

Celkové výdavky predstavovali cca 7 mld. Sk. Z toho na bežné výdavky bolo vynaložených 38,2 %, na mzdy 41,4 %, na povinné sociálne poistenie 14,2 %, obstaranie dlhodobého majetku v sume 0,4 mld. Sk 5,2 %.

Sociálna pôžička

Sociálnu pôžičku možno poskytovať občanovi, ktorému sa poskytuje dávka v hmotnej núdzi na základe písomnej zmluvy o poskytnutí sociálnej pôžičky. V roku 2005 bolo poskytnutých z úrovne miest a obcí 661 sociálnych pôžičiek v celkovej výške 2 155 tis. Sk.

Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb

V roku 2005 poskytovalo sociálne služby 425 neverejných poskytovateľov pre 36 487 občanov. V porovnaní s rokom 2004 bol zaznamenaný ich pokles o 22. Počet občanov, pre ktorých boli sociálne služby u týchto poskytovateľov poskytované sa v roku 2005 i napriek ich zníženiu zvýšil o 11 360 obyvateľov. Skutočnosť, že od 1. januára 2004 došlo k zrušeniu duality na úseku sociálnej pomoci v oblasti opatrovateľskej služby a poskytovanie opatrovateľskej služby prešlo do výlučnej samosprávnej pôsobnosti obcí a miest, pravdepodobne ovplyvnila úbytok neverejných poskytovateľov tejto sociálnej služby, nakoľko samosprávne kraje z hore uvedených dôvodov znižovali príspevok na predmetnú činnosť (prílohy ku kapitole 3).

3.4.8 Dotácie občianskym združeniam, dotácie na podporu rozvoja sociálnej starostlivosti a sociálnej pomoci a dotácie na humanitnú starostlivosť v pôsobnosti MPSVR

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky poskytuje podľa Výnosu MPSVR zo 14. decembra 2005 č. 3749/2005-II/1 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPSVR SR dotácie:

- občianskym združeniam (§ 1 výnosu)
- na podporu rozvoja sociálnej starostlivosti a sociálnej pomoci (§ 2 výnosu)
- na humanitnú starostlivosť (§ 3 výnosu)

K 31. 12. 2006 boli poskytnuté dotácie občianskym združeniam v sume 38 656 tis. Sk. Celkom bolo predložených 261 projektov, z ktorých bolo podporených 76 %, čo predstavuje 199 projektov. V porovnaní s rovnakým obdobím roku 2005 je nárast podporených projektov v roku 2006 o 46 projektov. Poskytnuté finančné prostriedky vzrástli oproti roku 2005 o 5 569 tis. Sk (17 %).

Na podporu rozvoja sociálnej starostlivosti a sociálnej pomoci boli k 31. 12. 2006 poskytnuté dotácie v sume 84 673 tis. Sk. Oproti roku 2005 vzrástli poskytnuté dotácie o 14 199 tis. Sk (20,1 %) a počet podporených projektov sa zvýšil o 22.

V roku 2006 bol príspevok poskytnutý 288 fyzickým osobám v sume 2 196 tis. Sk. Oproti roku 2005 vzrástol počet podporených osôb o 170 a vo finančnom vyjadrení o 121,6 %.

Facilities' **incomes totalled** almost SKK 7 billion. Of this figure, SKK 1.5 billion (21.1%) comprised funds drawn from the state budget in the form of non-capital subsidies and SKK 0.2 billion (2.2%) comprised subsidies for fixed asset acquisition. County authorities provided facilities funds of SKK 3.3 billion (47%). Incomes from municipality budget and social security funds total SKK 0.5 billion (7.4%). Incomes for services provided formed SKK 1.4 million (20.5%) of total incomes.

Total expenditures represented approx. SKK 7 billion, of which running costs formed 38.2%, wages 41.4%, compulsory social insurance 14.2% and fixed asset acquisition 5.2% (SKK 0.4 billion).

Social loan

A social loan may be provided to an individual receiving material-need benefit, on the basis of a written contract on the provision of a social loan. At the town and municipality level 661 social loans in a total sum of SKK 2 155 000 were provided in 2005.

Non-public social service providers

In 2005, social services were provided by 425 non-public providers for 36 487 individuals. This figure is 22 lower than the figure for 2004. Despite the fall in the number of providers, the number of individuals for whom social services were provided at these facilities in 2005 rose by 11 360 residents. The cancellation of dual provision in the social aid section of the home-help service as of 1 January 2004, whereby home-help service provision passed exclusively into the local authority competence of municipalities and towns, probably was influential in the fall in the number of non-public providers of this social service, since county authorities, for the aforementioned reasons, reduced funding for this service (see Annexes to Chapter 3).

3.4.8 Subsidies to civil associations, subsidies for supporting the development of social care and social aid and subsidies for humanitarian care in the competence of the Ministry of Labour, Social Affairs & Family

The Ministry of Labour, Social Affairs & Family of the Slovak Republic under MLSA&F Edict of 14 December 2005 No 3749/2005-II/1 on the provision of subsidies in the competence of the MLSA&F provided the following subsidies:

- to civil associations (Article 1 of the Edict)
- for supporting the development of social care and social aid (Article 2 of the Edict)
- for humanitarian care (Article 3 of the Edict)

As at 31.12.2006 subsidies provided to civil associations totalled SKK 38 656 000. In total 261 projects were submitted, of which 199 projects (76%) were supported. The number of supported projects was 46 higher in 2006 than a year earlier. Funding rose against 2005 by 5 569 000 (17%).

As at 31.12.2006 subsidies in the sum of SKK 84 673 000 had been provided for supporting the development of social care and social aid. Compared to 2005, subsidies provided grew by SKK 14 199 000 (20.1%) and the number of supported projects rose by 22.

In 2006, subsidies were provided to 288 natural persons in the sum of SKK 2 196 000. Compared to 2005, the number of persons supported rose by 170, or 121.6% in financial terms.

Table 3.22 Provision of subsidies in the competence of the SR MLSA&F
Tabuľka 3.22 Poskytovanie dotácií v pôsobnosti MPSVR SR

Účel poskytovania dotácií	Podporené projekty / Projects supported			Poskytnuté finančné prostriedky v tis. Sk / Funds provided SKK '000			Purpose of subsidy provision
	2005	2006	Index	2005	2006	Index	
Občianskym združeniam	153	199	130,0	33 087	38 656	117,0	Civil associations
Na podporu rozvoja sociálnej starostlivosti a sociálnej pomoci	248	270	109,0	70 474	84 673	120,1	For the support of social care and social aid development
Na humanitnú starostlivosť (osoby)	118	288	244,0	991	2 196	221,6	For humanitarian care (persons)

Zdroj: Návrh Záverečného účtu za rok 2006
 Source: Draft Final Account for 2006

3.4.9 Programy realizované Fondom sociálneho rozvoja

Program podpory lokálnych partnerstiev sociálnej inklúzie a podpora mikroprojektov v komunitách

Fond sociálneho rozvoja (FSR) začal 1. júna 2004 realizovať Národný projekt VI: Zvýšenie zamestnateľnosti skupín postihnutých a ohrozených sociálnym vylúčením prostredníctvom partnerstiev sociálnej inklúzie v rámci SOP EŽ Opatrenie 2.1. Zlepšenie zamestnateľnosti skupín postihnutých a ohrozených sociálnym vylúčením prostredníctvom partnerstiev sociálnej inklúzie. Cieľom NP VI je zvýšenie zamestnateľnosti a zamestnanosti sociálne marginalizovaných skupín, predovšetkým členov separovaných a segregovaných rómskych komunít. Špecifickými cieľmi projektu sú:

- vytvorenie partnerstiev sociálnej inklúzie
- zapojenie komunít do prípravy a realizácie projektov
- budovanie sociálneho kapitálu v komunitách
- zvýšenie ekonomicky aktívneho obyvateľstva v cieľových lokalitách a ich zapojenie do programov
- zvýšenie motivácie u nezamestnaných
- vytvorenie trvalo udržateľných miest v sociálnej ekonomike a na miestnej úrovni

V rámci NP VI bolo podporených spolu 97 projektov v celkovej výške 84 099 069 SK, z toho v rámci 1. témy: Podpora budovania lokálnych partnerstiev sociálnej inklúzie 13 projektov a v rámci 2. témy: Podpora mikroprojektov v komunitách bolo podporených 84 projektov. Podporené projekty boli zamerané na aktivizáciu komunít, rozvoj základných osobných a sociálnych zručností, prípravu na konkrétne zamestnanie, poskytnutie rôznych vzdelávacích kurzov, nové odbory (SOU), aktívnu pomoc pri začleňovaní na trh práce, zapájanie vylúčených komunít do riešenia problémov verejných priestranstiev v komunitách a obciach, aktivity komunitných centier a poradenské činnosti. Z celkového počtu 97 projektov bolo 41 projektov (celková výška nenávratného finančného príspevku 26 454 987 Sk), ktoré priamo pomáhali riešiť problémy sociálne vylúčených Rómov a segregovaných rómskych komunít. Ďalších 56 projektov podporovalo iné cieľové skupiny napr. dlhodobo nezamestnaných, ZŤP, drogovovo závislých atď.

Pri implementácii NP VI sa vyskytli problémy súvisiace aj so zložitou administratívnymi procedúrami, ktoré spôsobili, že nebola zabezpečená plynulosť finančných tokov pre konečných užívateľov. Táto skutočnosť mala vplyv aj na kvalitu jednotlivých aktivít, na dodržiavanie termínov pri realizovaní projektov konečných užívateľov atď. Napriek problémom, ktorým musel program NP VI počas svojej realizácie čeliť boli ciele projektov takmer naplnené. Kvantifikovaný odhad hodnôt jednotlivých nastavených fyzických ukazovateľov v rámci monitoringu NP VI uskutočneného k 31.12.2006 na regionálnej úrovni je uvedený v prílohách ku kapitole 3.

3.4.9 Programmes realised by the Social Development Fund

Support programme for local social inclusion partnerships and support for micro-projects in communities

The Social Development Fund (SDF) began on 1 June 2004 to realise the National Project VI: Raising Employability of Groups Afflicted and Threatened by Social Exclusion by Means of Social Inclusion Partnerships in the Framework of SOP HR Measure 2.1. Improving the Employability of Groups Afflicted and Threatened by Social Exclusion by Means of Social Inclusion Partnerships. The aim of NP VI is to increase the employability and employment rate of socially marginalised groups, primarily members of separated and segregated Romany communities. The project's specific objectives are:

- creation of social inclusion partnerships
- involvement of communities in the preparation and realisation of projects
- building social capital in communities
- raising the economically active population in target localities and involving them in programmes
- raising motivation among the unemployed
- creating permanently sustainable jobs in the social economy and at the local level

In the framework of NP VI in total 97 projects were supported in total funding of SKK 84 099 069, of which in the framework of the 1st topic: Support for building local social inclusion partnerships – 13 projects, and in the framework of the 2nd topic: Support for micro-projects in communities – 84 projects were supported. The supported projects were aimed at activating communities, developing basic personal and social skills, preparation for concrete jobs, provision of various educational courses, new fields of study (secondary vocational colleges), active assistance in incorporation in the labour market, engaging excluded communities in solving problems of public open spaces in communities and municipalities, community centre activities and advisory activities. Of the total number of 97 projects, 41 projects (with total non-repayable financial contributions of SKK 26 454 987) directly helped solve problems of socially excluded Romanies and segregated Romany communities. A further 56 projects supported other target groups, e.g. the long-term unemployed, persons with severe health disabilities, drug addicts, etc.

In the implementation of NP VI problems arose through the complexity of administrative procedures with the result that end users did not receive smooth financial flows. This also affected the quality of individual activities, compliance with deadlines in the realisation of end users' projects, etc. Despite the problems the NP VI programme had to face during its realisation, the projects' objectives were almost fulfilled. A quantified estimate of the values of individual physical indicators set in the framework of NP VI monitoring conducted as at 31.12.2006 at the regional level is given in the Annexes to Chapter.

Medzi rokmi 2004 - 2006 bolo vytvorených 27 lokálnych partnerstiev sociálnej inklúzie (ďalej LPSI) s územnou pôsobnosťou v 5 samosprávnych krajoch (košickom, prešovskom, banskobystrickom, nitrianskom a žilinskom). Projekty budovania mali byť plne finančne podporované v rámci Národného projektu VI, avšak v dôsledku pozastavenia finančných prostriedkov bolo v roku 2005 finančne podporených len 13 LPSI v 3 samosprávnych krajoch (košickom, prešovskom a banskobystrickom), ďalších 14 LPSI bolo finančne podporených až v roku 2006 z prostriedkov štátneho rozpočtu. Geografické situovanie partnerstiev bolo determinované územným pôsobením lokálnych kancelárií FSR. Prehľad pôsobnosti LPSI podporených v rámci projektu NP VI a prostredníctvom štátneho rozpočtu sa nachádza v prílohách ku kapitole 3.

Lokálne partnerstvá sociálnej inklúzie sú partnerské združenia, ktoré vo svojej územnej pôsobnosti iniciujú aktívne procesy pri riešení sociálnych otázok. Stávajú sa podporným nástrojom, prostredníctvom ktorého môžu čerpať neziskové organizácie, občianske združenia, obce a mestá finančné prostriedky nielen zo štrukturálnych fondov, ale aj z iných zdrojov. Prostredníctvom programu LPSI sa v regiónoch podarilo najmä:

- aktivizovať znevýhodnené komunity na riešenie vlastnej sociálnej situácie
- vzdelávať zástupcov komunit v oblasti komunikácií a využívania finančných prostriedkov ESF
- pomôcť pri tvorbe plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónov v obciach so zameraním na sociálnu inklúziu
- pomôcť pri zakladaní občianskych združení v komunitách
- pripraviť inštitucionalizáciu LPSI
- zvýšiť zamestnanosť prostredníctvom mikroprojektov a poradenských služieb

The years 2004–2006 saw the creation of 27 local social inclusion partnerships (LSIP) with territorial coverage of 5 counties (Košice, Prešov, Banská Bystrica, Nitra and Žilina). Building projects should have been fully financially supported in the framework of National Project VI, though in consequence of the suspension of funding, only 13 LSIPs in 3 counties (Košice, Prešov and Banská Bystrica) were financially supported, and a further 14 LSIPs were financially supported only in 2006 from state budget funds. The geographical location of partnerships was determined by the territorial coverage of local SDF offices. An overview of the coverage of LSIPs supported in the framework of NP VI and from the state budget is given in the Annexes to Chapter 3.

Local social inclusion partnerships are partner associations that within their territory initiate active processes in solving social issues. They are becoming a support instrument by means of which non-profit organisations, civil associations, municipalities and towns draw funding not only from the Structural Funds, but also from other sources. By means of the LSIP programme successes have been recorded, in particular, in:

- activating disadvantaged communities to solve their own social situation
- educating community representatives in the field of communication and use of ESF funds
- helping in creating regional economic and social development plans in municipalities, with a focus on social inclusion
- helping in establishing civil associations in communities
- preparing the institutionalisation of LSIPs
- raising employment by means of micro-projects and advisory services

Tabuľka 3.23 Prehľad výstupov projektu LPSI podporených zo štátneho rozpočtu v roku 2006
Table 3.23 Summary of outputs from LSIP projects supported from the state budget in 2006

VÝSTUPY PROJEKTU	HODNOTA		PROJECT OUTPUTS
	Predpoklad Forecast	Skutočná k/ Real as at 31. 12. 2006	
Počet priamo vytvorených pracovných miest	42	44	Number of directly created jobs
Počet vypracovaných lokálnych stratégií a akčných plánov zamestnanosti	41	21	Number of prepared local employment strategies and action plans
Počet členov LPSI zaangažovaných v aktivitách projektu	284	191	Number of LSIPs members involved in project activities
Počet obcí zapojených do aktivít LPSI	568	581	Number of municipalities involved in LSIPs' activities
Počet rómskych komunít zapojených do aktivít LPSI uvedených v zozname sociografického mapovania rómskych osídlení na Slovensku	248	161	Number of Romany communities involved in LSIPs' activities, included in the list of sociographic mapping of Romany settlements in Slovakia
Počet účastníkov aktivít LPSI	3238	1456	Number of LSIPs activities participants
Počet vytvorených pracovných miest pre dlhodobu nezamestnaných (nad 12 mesiacov)	22	20	Number of jobs created for the long-term unemployed (more than 12 months)
Počet vytvorených pracovných miest pre občanov z komunít uvedených v zozname sociografického mapovania rómskych osídlení na Slovensku	15	14	Number of jobs created for persons from communities included in the list of sociographic mapping of Romany settlements in Slovakia
Počet vytvorených pracovných miest pre občanov so zdravotným postihnutím	6	6	Number of jobs created for persons with a health disability
Počet vytvorených dočasných pracovných miest	39	40	Number of temporary jobs created
Počet vytvorených trvalých pracovných miest	0	0	Number of permanent jobs created
Počet dobrovoľníkov podieľajúcich sa na projekte	322	191	Number of volunteers involved in the project

Zdroj: FSR

Source: Social Development Fund

Program podpory komunitnej sociálnej práce

Program podpory rozvoja komunitnej sociálnej práce v obciach (ďalej len „Program KSP“) je jednou z foriem pomoci celého komplexu sociálnych opatrení, ktorý svojim obsahom naplňuje obecne užívanú definíciu terénnej sociálnej práce a dodatočne komunitnej práce. Z hľadiska časového a vecného ide o dlhodobé, systémové a systematické pôsobenie s cieľom zlepšiť životnú situáciu a integrovať sociálne vylúčené komunity berúc do úvahy ich špecifické potreby a podmienky. Jednou z hlavných črt je permanentný kontakt s komunitou /klientom/.

Do programu v priebehu roku 2005 - 2006 bolo zapojených 200 subjektov. Z toho 36 miest, 160 obcí a 4 mimovládne organizácie. V súčasnosti v jednotlivých obciach pracuje 242 komunitných sociálnych pracovníkov a 404 asistentov. Celkový úspech Programu KSP sa vyhodnocuje na základe všeobecných a špecifických monitorovacích kritérií v nasledovných oblastiach:

Zamestnanosť:

- sprostredkovanie zapojenia do aktivačných programov
- spolupráca s miestnymi organizáciami
- spolupráca s UPSVR pri sanácii rodiny

Kvalita života, bývanie:

- dohodnutie splátkových kalendárov, príspevkov na bývanie

Vzdelávanie:

- podpora vzdelávania detí
- predškolská výchova detí
- spolupráca s poradenskými inštitúciami

Zdravotná oblasť:

- spolupráca s lekármi v kooperácii s terénnymi zdravotnými pracovníkmi, strediskami na pomoc drogovo závislým

Sociálna integrácia klientov:

- spolupráca s občianskymi poradňami, útulkami, komunitnými centrami
- zmierňovanie sociálno- patologických javov v komunite (kriminálnosť, domáce násilie, sexuálne zneužívanie...)
- pomoc pri vybavovaní dokladov, peňažných dávok

Sociálna oblasť:

- pomoc pri riešení náhradnej rodinnej starostlivosti
- spolupráca s príslušnými inštitúciami pri umiestnení detí do detských domovov, krízového centra, osvojenie dieťaťa, náhradné výživné, pestúnstvo a opatrovníctvo

Kvantifikáciu jednotlivých aktivít komunitných sociálnych pracovníkov a ich asistentov za príslušný rok je v prílohe ku kapitole 3.

Community social work development programme

The Programme for Supporting the Development of Community Social Work in Municipalities (hereinafter the “CSW Programme”) is one of the forms of aid from a whole complex of social measures, fulfilling the commonly used definition of field social work and additional community work. It is a long-term system and systematic operation with the aim of improving the life situation and integrating socially excluded communities, while taking account of their specific needs and circumstances. One of the main features is permanent contact with the community (the client).

Over the course over 2005 - 2006 in total 200 subjects were engaged in the Programme. Of these subjects, 36 were towns, 160 municipalities and 4 non-governmental organisations. At present 242 community social workers and 404 assistants are working in individual municipalities. The overall success of the CSW Programme is evaluated on the basis of general and specific monitoring criteria in the following fields:

Employment:

- intermediating involvement in activation programmes
- cooperation with local organisations
- cooperation with the LSA&F Headquarters in reinstating families

Quality of life, housing:

- agreeing repayment schedules, housing benefits

Education:

- support for children’s education
- pre-school child education
- cooperation with advisory institutions

Health:

- cooperation with doctors in cooperating with field health workers, and with help centres for drug addicts

Social integration of clients:

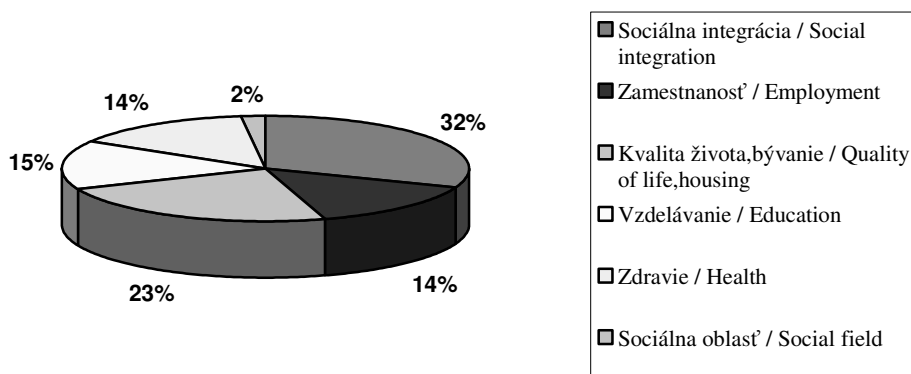
- cooperation with the civil advice bureaux, shelters, community centres
- mitigation of socio-pathological phenomena in the community (crime, domestic violence, sexual abuse, etc)
- assistance in arranging documents, financial benefits

Social field:

- assistance in arranging substitute family care
- cooperation with the respective institutions in placing children in children’s homes, crisis centre, child adoption, substitute child maintenance, foster care and guardianship

A quantification of the individual activities of community social workers and their assistants for the respective year is given in the Annex to Chapter 3.

Graf 3.19 Percentuálne vyjadrenie riešenia problémov KSP
Graph 3.19 Percentage breakdown of CSW work

Zdroj: FSR
Source: Social Development Fund

Rozvoj lokálnej infraštruktúry

Program Rozvoj lokálnej infraštruktúry (ďalej ako „RLI“) sa realizoval podľa § 54 ods. 2 písm. g) zákona č. 5/2004 Z. z. FSR). Program je zameraný na podporu rozvoja lokálnej infraštruktúry prispievajúcej k zlepšeniu sociálneho začlenenia, zvýšeniu zamestnanosti cieľových skupín programu, ich aktivizácie a zvyšovania kvality poskytovania sociálnych služieb a výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Cieľom podporených projektov nemala byť len samotná obnova/ rozvoj lokálnej infraštruktúry v obciach, ale projekty museli napomáhať sociálnemu začleňovaniu cieľových skupín do spoločnosti, ktorými sú obyvatelia postihnutí a ohrození sociálnym vylúčením, predovšetkým žijúci v uzavretých sociálne izolovaných komunitách.

V programe RLI bolo v roku 2006 podporených 200 projektov, z ktorých 194 projektov bolo zrealizovaných, 6 prijímateľov pred alebo počas realizácie projektu odstúpilo od zmluvy. Na program Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR vyčlenilo čiastku 95 750 226 Sk. Projekty boli vo väčšom počte zamerané na rómske obyvateľstvo, či už podporou vzniku komunitných centier, stredísk osobnej hygieny, útulkov, rozvoja infraštruktúry v segregovaných a separovaných rómskych komunitách, výstavbou chránených dielní pre dlhodobo nezamestnaných, atď. V programe RLI boli priamo podporené vznik alebo rekonštrukcia 43 komunitných centier, 14 pracovných inkubátorov, 17 útulkov pre bezdomovcov a hygienických centier zameraných na rómsku komunitu a bol podporený vznik cca 390 trvalých alebo dočasných pracovných miest.

Local infrastructure development

The Local Infrastructure Development programme (hereinafter the “LID Programme”) was realised under Article 54(2)(g) of Act No 5/2004 Coll. on the Social Development Fund. The programme is aimed at supporting the development of local infrastructure contributing to an improvement in social inclusion, raising employment among the programme’s target groups, their activation, and raising the quality of social services provision and of the performance of social-legal child protection and social care measures.

The objective of the supported projects was not to be simply the renewal / development itself of local infrastructure in municipalities, but the projects were to help towards the social inclusion of the target groups into society, where these target groups are persons afflicted and threatened by social exclusion, primarily those living in closed socially isolated communities.

In 2006 in total 200 projects were supported within the LID Programme, of which 194 projects were realised, 6 recipients withdrew from the contract prior to or during project realisation. The SR Ministry of Labour, Social Affairs & Family provided for the programme funding of SKK 95 750 226. To a large degree projects were aimed at the Romany population, by way of supporting the establishment of community centres, personal hygiene centres, shelters, infrastructure development in segregated and separated Romany communities, or construction of protected workshops for long-term unemployed, etc. Under the LID Programme the construction or reconstruction of 43 community centres, 14 work incubators, 17 shelters for homeless persons and hygiene centres aimed at the Romany community, and the creation of approx 390 permanent or temporary jobs was directly supported.

Tabuľka 3.24 Počet vytvorených trvalých/dočasných pracovných miest podľa regiónov pôsobnosti FSR
Table 3.24 Number of created permanent/temporary jobs broken down by region with SDF coverage

Regióny Slovenska	Počet vytvorených dočasných/trvalých pracovných miest Number of temporary/permanent jobs created	Slovak Regions
Nitriansky	22	Nitra
Žilinský	17	Žilina
Banskobystrický	183	Banská Bystrica
Prešovský	80	Prešov
Košický	88	Košice
SPOLU	390	TOTAL

Zdroj: FSR

Source: Social Development Fund

4 ŽIVOTNÁ ÚROVEŇ A SOCIÁLNA KOHÉZIA

4.1 Peňažné príjmy a výdavky súkromných domácností

Údaje o príjmoch a výdavkoch domácností sa získavajú prostredníctvom štatistiky rodinných účtov, ktorá na rozdiel od štatistiky národných účtov zahŕňa len príjmy a výdavky, spojené so zabezpečením chodu domácností a osobných potrieb jej členov. Pri analýze sme vychádzali z dostupných základných údajov.

Čisté peňažné príjmy na jedného člena domácnosti oproti roku 2005 vzrástli nominálne o 9,2 % na 8 558 Sk a čisté peňažné výdavky na jedného člena domácnosti o 9,1 % na 8 413 Sk. Po zohľadnení vývoja spotrebiteľských cien boli čisté mesačné príjmy na jedného člena domácnosti reálne vyššie o 4,5 % a čisté peňažné výdavky o 4,4 %.

4 STANDARD OF LIVING AND SOCIAL COHESION

4.1 Private household income and expenditure

Data on households’ incomes and expenditures are obtained by means of family account statistics, which in contrast to national accounts statistics include only incomes and expenditures connected with running households and providing for the personal needs of their members. In the analysis available basic data were used.

Net financial incomes per household member grew in nominal terms against 2005 by 9.2% to SKK 8 558 and net financial expenditures per household member by 9.1% to SKK 8 413. After taking account of the development of consumer prices, net monthly incomes per household member grew in real terms by 4.5% and net financial expenditures by 4.4%.

Tabuľka 4.1 Čisté peňažné príjmy a výdavky súkromných domácností v Sk na mesiac a osobu
Table 4.1 Net private household financial incomes and expenditures in SKK per month per person

	2006	index rastu / growth index 2006/2005		
		nominálny nominal	reálny real	
Čisté peňažné príjmy spolu	8 558	109,2	104,5	Net financial incomes total
Čisté peňažné výdavky spolu	8 413	109,1	104,4	Net financial expenditures total

Zdroj: ŠÚ SR, predbežné odhady podľa štatistiky rodinných účtov

Source: Statistical Office of the SR, preliminary estimates according to family accounts statistics

Zvýšil sa objem výdavkov vo väčšine agregovaných skupín s výnimkou vzdelávania (pokles o 5,7 %) a zdravotníctva (o 2,5 %). V absolútnom vyjadrení najviac k rastu prispeli ostatné čisté výdavky, výdavky za bývanie, vodu, elektrinu, plyn a iné palivá a výdavky na rekreáciu a kultúru. Podstatnú časť výdavkov tvorili výdavky na potraviny a nealkoholické nápoje (22,7 %) a na bývanie, vodu, elektrinu, plyn a iné palivá (21,8 %). Oproti predchádzajúcemu roku sa najviac sa znížil podiel výdavkov za potraviny a nealkoholické nápoje (o 0,9 p. b) a zvýšil sa najmä podiel ostatných čistých výdavkov (o 1,3 p. b.).

The volume of expenditures rose in the majority of aggregated groups, with the exception of education (a fall of 5.7%) and healthcare (a fall of 2.5%). In absolute terms, the aggregated groups contributing most to the rise were other net expenditures, expenditures on housing, water, electricity, gas and other fuels, and expenditures on recreation and culture. A substantial share of expenditures comprised expenditures on groceries and non-alcoholic drinks (22.7%) and on the housing, water, electricity, gas and other fuels (21.8%). Compared to the preceding year, the share of expenditures for groceries and non-alcoholic drinks fell (by 0.9 pp), while a rise was recorded in particular in the share of other net expenditures (by 1.3 pp).

Tabuľka 4.2 Štruktúra čistých peňažných výdavky súkromných domácností *

v SKK na mesiac a osobu

Ukazovateľ	2006		Indexy		Podiel (%)	
	4.Q.	rok	4.Q.2006	2006	2006	2005
			4.Q.2005	2005		
Čisté peňažné výdavky spolu	9 018	8 413	109,3	109,1	100	100
v tom						
potraviny a nealkoholické nápoje	2 022	1 911	105,6	104,8	22,7	23,6
alkoholické nápoje a tabak	246	223	109,8	105,8	2,7	2,7
odievanie a obuv	603	451	104,4	105,8	5,4	5,5
bývanie, voda, elektrina, plyn a iné palivá	1 782	1 832	102,4	108,6	21,8	21,9
nábytok, bytové vybavenie a údržba domu	443	357	123,9	114,9	4,2	4
zdravotníctvo	207	201	96,5	97,5	2,4	2,7
doprava	659	657	116,5	102,6	7,8	8,3
pošty a telekomunikácie	430	410	114,1	116,7	4,9	4,6
rekreácia a kultúra	583	537	118	120,9	6,4	5,8
vzdelávanie	47	55	66,5	94,3	0,7	0,8
hotely, kaviarne a reštaurácie	427	391	120,6	116,2	4,7	4,4
rozličné tovary a služby	726	633	101,5	101	7,5	8,1
ostatné čisté výdavky	844	753	129,8	128,1	8,9	7,6

Zdroj: ŠÚ SR *) predbežné odhady podľa štatistiky rodinných účtov

Table 4.2 Structure of private household net financial expenditures *

SKK per month and person

Indicator	2006		Indices		Share (%)	
	Q4	year	Q4 2006	2006	2006	2005
			Q4 2005	2005		
Net financial expenditures total	9 018	8 413	109,3	109,1	100	100
in which						
foods and non-alcoholic drinks	2 022	1 911	105,6	104,8	22,7	23,6
alcoholic drinks and tobacco	246	223	109,8	105,8	2,7	2,7
clothing and footwear	603	451	104,4	105,8	5,4	5,5
housing, water, electricity, gas and other fuels	1 782	1 832	102,4	108,6	21,8	21,9
furniture, furnishing and house maintenance	443	357	123,9	114,9	4,2	4
health	207	201	96,5	97,5	2,4	2,7
transport	659	657	116,5	102,6	7,8	8,3
posts and telecommunications	430	410	114,1	116,7	4,9	4,6
recreation and culture	583	537	118	120,9	6,4	5,8
education	47	55	66,5	94,3	0,7	0,8
hotels, cafes and restaurants	427	391	120,6	116,2	4,7	4,4
miscellaneous goods and services	726	633	101,5	101	7,5	8,1
other net expenditures	844	753	129,8	128,1	8,9	7,6

Source: Statistical Office of the SR

*) preliminary estimates according to family accounts statistics

4.2 Chudoba na báze EU SILC

Základným strategickým lisabonským cieľom v oblasti sociálnej inklúzie je podstatne zredukovať chudobu²⁰ do roku 2010. Na meranie pokroku pri dosahovaní tohto cieľa a na vzájomné porovnávanie jednotlivých štátov boli vyvinuté indikátory sociálnej inklúzie schválené členskými štátmi EÚ (tzv. spoločné indikátory) a ustanovené harmonizované štatistické zisťovanie o príjmoch a životných podmienkach domácností (EU SILC), ktoré má slúžiť pre získanie porovnateľných a dlhodobých údajov o chudobe a sociálnom vylúčení.

V tejto časti správy sme sa zamerali na analýzu vybraných relatívnych ukazovateľov o príjmovej chudobe. Predbežné údaje ŠÚ SR vypočítané na základe EU SILC 2006 nám umožňujú po prvý krát porovnať situáciu o príjmovej chudobe s predchádzajúcim rokom na rovnakej báze.

Miera rizika chudoby a hranica rizika chudoby

Miera rizika chudoby predstavuje percento ľudí s ekvivalentným disponibilným príjmom²¹ pod hranicou rizikachudoby, ktorou je 60 % národného mediánu ekvivalentného príjmu. Zjednodušene možno povedať, že ide o podiel ľudí v krajine, ktorí žijú v domácnostiach s takým nízkym príjmom, že sú ohrození chudobou. Podľa predbežných údajov z EU SILC 2006, miera rizika chudoby na Slovensku v roku 2005 oproti predchádzajúcemu roku (13,3 %) klesla na úroveň 11,6 %, a to napriek tomu, že hranica rizika chudoby nominálne stúpila. V prípade domácnosti jednotlivca stúpila z 5 664 SK na 6 395 SK mesačne a v prípade domácnosti dvojice s dvomi deťmi do 14 rokov z 11 893 SK na 13 428 SK. Na Slovensku podobne ako predchádzajúci rok nebol takmer žiadny rozdiel v miere rizika chudoby medzi mužmi (11,7 %) a ženami (11,5 %), ale treba uviesť, že miera rizika chudoby závisí od celkového príjmu do domácnosti a predpokladá jeho rovnomerné rozdelenie medzi všetkých členov domácnosti.

V roku 2005 podľa predbežných údajov ŠÚ SR z EU SILC 2006 percento detí v riziku chudoby vo veku 0 - 15 rokov (16,6 %) a mladých ľudí 16 - 24 rokov (14,1 %) medziročne pokleslo. V prípade detí tento pokles zaznamenal približne 2 p. b. a v prípade mladých ľudí takmer 3 p. b., obe skupiny však naďalej patria k najohrozenejším vekovým skupinám z hľadiska chudoby. Príjmová chudoba detí je vážny problém, lebo môže ovplyvniť ich budúci vývoj, príležitosti a životné šance. Najnižšie percento ľudí v riziku chudoby je medzi 50–64 ročnými (7,7 %) a mužmi vo veku nad 65 rokov (4,5 %), hoci miera rizika chudoby u nich mierne vzrástla. Zároveň sa vo vekovej kategórii nad 65 rokov najvýraznejšie prejavuje rozdiel v miere rizika chudoby medzi mužmi (4,5 %) a ženami (10,8 %).

²⁰Podľa spoločnej definície EÚ „Ľudia žijú v chudobe, ak ich príjem a iné zdroje sú natoľko nedostatočné, že im neumožňujú dosiahnuť takú životnú úroveň, ktorá je akceptovateľná v spoločnosti, v ktorej žijú. V dôsledku chudoby môžu poznať mnohonásobné znevýhodnenie od nezamestnanosti, cez nízky príjem, zlé bývanie, nedostatočnú zdravotnú starostlivosť až po prekážky v prístupe k celoživotnému vzdelávaniu, kultúre, športu, či rekreácii. Sú často marginalizovaní a vylúčení z účasti na aktivitách (ekonomických, sociálnych a kultúrnych), ktoré sú bežné pre ostatných ľudí a ich prístup k základným právam môže byť obmedzený.“ (Národný akčný plán sociálnej inklúzie 2004 – 2006, str. 58).

²¹Ekvivalentný príjem alebo príjem na ekvivalentného člena v domácnosti znamená, že celkový disponibilný príjem do domácnosti sa nedelí počtom členov ale ekvivalentným počtom členov domácnosti. Príjem na ekvivalentného člena na rozdiel od príjmu na hlavu lepšie zohľadňuje veľkosť a zloženie domácnosti. Ekvivalentný počet členov domácnosti je vypočítaný podľa ekvivalentnej škály /modifikovanej OECD škály/, ktorá priradzuje jednotlivým členom domácnosti nasledovnú váhu: prvému dospelému členovi domácnosti 1; ostatným dospelým a deťom nad 14 rokov (vrátane) 0,5 a deťom do 14 rokov 0,3.

4.2 Poverty as measured by EU-SILC

A basic Lisbon Strategy objective in the field of social inclusion is to substantially reduce poverty²⁰ by 2010. For measuring progress in achieving this objective and for mutually comparing individual states, social inclusion indicators have been developed, approved by the EU Member States (common indicators) and a harmonised statistical survey on income and living conditions (EU-SILC) has been instituted, which should serve for acquiring comparable long-term data on poverty and social exclusion.

This part of the report focuses on an analysis of selected relative income poverty indicators. Preliminary data of the SR Statistical Office, calculated on the EU-SILC basis, allows us for the first time to compare the situation in the income poverty on the same base with the preceding year.

At-risk-of-poverty rate and at-risk-of-poverty threshold

The at-risk-of-poverty rate represents the percentage of people with an equivalised disposable income²¹ below the at-risk-of-poverty threshold, which is set at 60% of the national median equivalised income. Simply said, this concerns that share of people in a country living in households with such a low income that they are at risk of poverty. According to preliminary data from EU SILC 2006, the at-risk-of-poverty rate in Slovakia in 2005 fell against the preceding year (13.3%) to 11.6%, despite the fact that the at-risk-of-poverty threshold rose in nominal terms. In the case of single-person households it rose from SKK 5 664 to SKK 6 395 monthly, and in the case of a household comprising a couple with 2 children under 14 years of age this figure rose from SKK 11 893 to SKK 13 428. As in the preceding year, there was in Slovakia almost no difference in the at-risk-of-poverty rate between men (11.7%) and women (11.5%), but it should be noted that the at-risk-of-poverty rate depends on the total income of a household and assumes equal distribution of the income between all household members.

In 2005, according to preliminary data of the SR Statistical Office from the EU-SILC 2006, the percentage of children at risk of poverty aged 0 – 15 years (16.6%) and of young persons aged 16 - 24 years (14.1%) fell in year-on-year terms. In the case of children this represented a fall of approximately 2 pp and in the case of young persons almost 3 pp. Both groups, however, remain the age groups most at risk of poverty. The income poverty of children is a serious problem, because it can influence their future development, opportunities and chances in life. The lowest percentage of people at risk of poverty is found in the age group 50 - 64 (7.7%) and men 65+ (4.5%), although the at-risk-of-poverty rate in these cases did rise slightly. Likewise, the greatest difference in the at-risk-of-poverty rate between men and women is seen in the age group 65+, where the figure for men is 4.5% and that for women 10.8%.

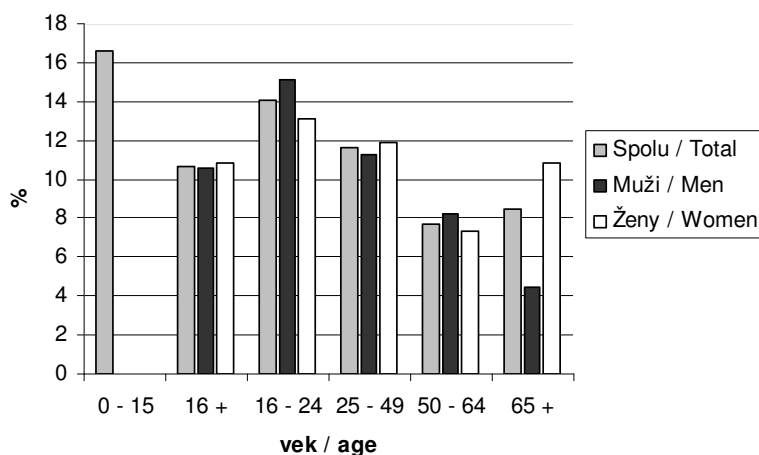
²⁰According to the common EU definition “People are said to be living in poverty if their income and resources are so inadequate as to preclude them from having a standard of living considered acceptable in the society in which they live. Because of their poverty they may experience multiple disadvantage through unemployment, low income, poor housing, inadequate healthcare and barriers to education, culture, sport and recreation. They are often excluded and marginalised from participating in activities (economic, social and cultural) that are the norm for other people and their access to fundamental rights may be restricted.” (National Action Plan on Social Inclusion 2004-2006, pp. 58).

²¹Equivalised income or income per equivalised member of the household means that the overall disposable household income is not divided by the number of household members but by the equivalised household size. The income per equivalised household member, in contrast to the income per individual, better depicts the size and composition of the household. The equivalised number of household members is calculated according to the equivalence scale (modified OECD scale), which assigns the following weightings to individual household members: the first adult household member 1; other adults and children over 14 years of age (inclusive) 0.5, and children below.

Tento rozdiel je pravdepodobne spôsobený v priemere nižšími dôchodkami u žien, ktoré v dôsledku vyššieho priemerného veku dožitia ako muži častejšie žijú v jednočlenných domácnostiach. U žien sa riziko chudoby na rozdiel od mužov s odchodom do dôchodku a s vekom nad 65 rokov zvyšuje.

This difference is probably caused by the lower average pensions in the case of women, who in consequence of their higher average life expectancy over men, more frequently live in single-member households. In the case of women the risk of poverty is rising, in contrast to that of men, at retirement and above 65 years of age.

Graf 4.1 Miera rizika chudoby podľa veku a pohlavia
Graph 4.1 At-risk-of-poverty rate by age and gender

Zdroj: ŠÚ SR, predbežné údaje EU SILC 2006

Source: Statistical Office of the SR, preliminary data of EU-SILC 2006

Podľa typu domácnosti najvyššie percento ľudí nachádzajúcich sa v riziku chudoby bolo aj v roku 2005 medzi domácnosťami jedného rodiča s jedným alebo viac deťmi (28,8 %), pričom riziko chudoby u nich bolo oproti priemeru SR dva a pol krát vyššie. Viac ako 90 % týchto domácností tvoria matky s deťmi. Ďalšími typmi domácností vo výraznom riziku chudoby sú domácnosti dvojice s tri a viac závislými deťmi (24,1 %) a domácnosti jednotlivcov (16,7 %). U domácností s tri a viac závislými deťmi a domácností jednotlivcov ostala miera rizika chudoby oproti predchádzajúcemu roku takmer nezmenená, hoci celková miera sa znížila. Výrazne sa znížilo percento ľudí v riziku chudoby medzi dvojicami s jedným závislým dieťaťom, a to takmer o 5 p. b. na 8,0 % ale aj medzi dvojicami s dvomi závislými deťmi, o 2,8 p. b. na 13,8 %. Miera rizika chudoby sa celkovo u domácností so závislými deťmi znížila výraznejšie (z 16,5 % na 14,1 %) ako u domácností bez detí (z 8,3 % na 7,9 %). Miera rizika chudoby v ďalších typoch domácností je uvedená v tabuľke v Prílohách ku kapitole 4.

According to the type of household the highest percentage of people at risk of poverty in 2005 was again in the case of lone parent households with one or more children (28.8%), where the risk of poverty was two and a half times higher than the SR average. More than 90% of these households comprise mothers with children. Other types of households at significant risk of poverty are households with 2 adults and 3 or more dependent children (24.1%) and single-person households (16.7%). In the case of households with three or more dependent children and single-person households the at-risk-of-poverty rate remained almost unchanged against the preceding year, although the overall rate fell. The percentage of people at risk of poverty among couples with one dependent child fell significantly, by almost 5 pp to 8.0%, and also among couples with two dependent children, by 2.80 pp to 13.8%. The at-risk-of-poverty rate overall in the case of households with dependent children decreased significantly (from 16.5% to 14.1%), and in the case of households with no children (from 8.3% to 7.9%). The at-risk-of-poverty rate in other types of households is given in the Annexes to Chapter 4.

Miera rizika chudoby a hranica rizika chudoby sú relatívnymi mierami chudoby, závisia od príjmového rozdelenia v danej krajine, preto byť chudobným v rôznych krajinách v rámci Európy znamená dosahovať rozdielnu životnú úroveň. Hranica rizika chudoby na Slovensku vyjadrená v parite kúpnej sily (PPP)²² sa oproti roku 2004 zvýšila, čo znamená, že sa zvýšila životná úroveň ľudí nachádzajúcich sa na hranici rizika chudoby.

The at-risk-of-poverty rate and the at-risk-of-poverty threshold are relative rates of poverty, which depend on the income distribution in the given country; therefore poverty represents a different standard of living in different countries in Europe. The at-risk-of-poverty threshold in Slovakia expressed at purchasing power parity (PPP)²² rose against 2004, meaning that the standard of living of people living at the at-risk-of-poverty threshold rose.

Príjmová nerovnosť podľa indikátora S80/S20 (pomer príjmov horného a dolného kvintilu) sa zmenila iba mierne. V roku 2005 v SR 20 % populácie s najvyššími príjmami získalo 4,1 krát viac príjmov ako dolných 20 % populácie s najnižšími príjmami. Stále ide o príjmovú nerovnosť pod priemerom EÚ25 v roku 2004 (4,8).

Inequality of income distribution according to the S80/S20 indicator (the top and lowest income quintile share ratio) rose slightly. In 2005 in Slovakia the 20% of the population with the highest incomes received 4.1 times more income than the 20% of the population with the lowest incomes. This income inequality is still below the EU25 average for 2004 (4.8).

²²Parita kúpnej sily je jednotkou, ktorá meria rozdiely v životnom štandarde berúc do úvahy rozdiely v úrovni cien v jednotlivých krajinách. Určuje sa na základe vybraného koša tovarov a služieb spoločného pre všetky merané krajiny.

²²Purchasing power parity is a unit measuring differences in the standard of living taking account of differences in the price levels in individual countries. It is determined on the basis of a selected basket of goods and services common for all the countries measured.

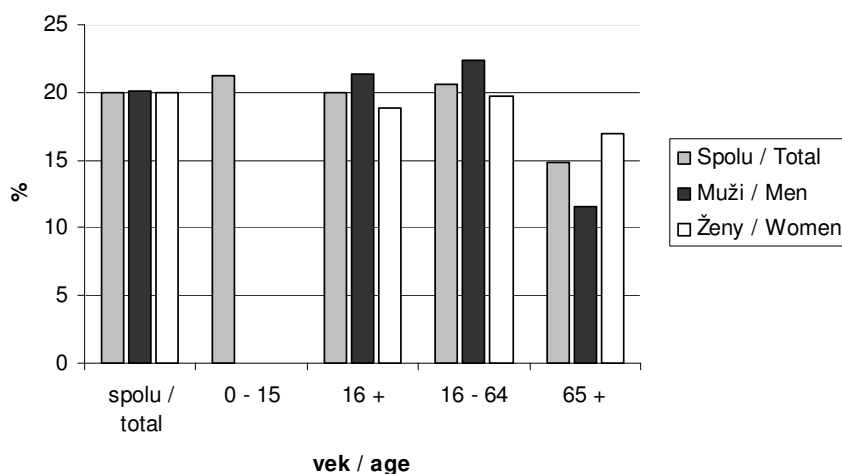
Intenzita rizika chudoby

Miera rizika chudoby zachytáva podiel ľudí s príjmom nižším ako je hranica chudoby, nehovorí však o tom, nakoľko sú ľudia pod touto hranicou chudobní, tzv. hĺbku alebo intenzitu chudoby. Relatívny prepád mediánu príjmov v riziku chudoby meria ako ďaleko od hranice rizika chudoby je medián príjmov ľudí v riziku chudoby, a je vyjadrený ako percento hranice rizika chudoby. Čím vzdialenejší je stredný príjem chudobných ľudí od hranice rizika chudoby, tým je chudoba intenzívnejšia. Na Slovensku sa v roku 2005 intenzita chudoby podľa predbežných údajov ŠÚ SR znížila, a to vo všetkých vekových kategóriách okrem žien nad 65 rokov. V roku 2005 polovica ľudí v riziku chudoby mala príjem vyšší ako 80 % hranice chudoby, t. j. 5115 SK mesačne na ekvivalentného člena (v roku 2004 to bolo 76,5 % hranice chudoby a 4333 SK mesačne na ekvivalentného člena). Najnižšia intenzita chudoby bola zaznamenaná u starších ľudí nad 65 rokov, najmä u mužov, nakoľko polovica mužov nad 65 rokov nachádzajúcich sa v riziku chudoby mala ekvivalentný príjem vyšší ako 88,5 % hranice chudoby (t. j. 5627 SK mesačne na ekvivalentného člena). U mužov nad 65 rokov sa podľa predbežných údajov medziročne najvýraznejšie zlepšila hodnota tohto indikátora.

Intensity of risk of poverty

The at-risk-of poverty rate represents the share of people with an income below the at-risk-of-poverty threshold, it does not, however, indicate how poor the people below this threshold are, i.e. the depth or intensity of poverty. The relative median poverty risk gap is the difference between the median equivalised income of persons below the at-risk-of-poverty threshold and the at-risk-of-poverty threshold, and is expressed as a percentage of the at-risk-of-poverty threshold. The greater the difference between the median income of poor persons and the at-risk-of-poverty threshold, the more intense the poverty. According to preliminary data of the SR Statistical Office the intensity of poverty in Slovakia fell in 2005 in all age groups other than women over 65 years of age. In 2005 half of people at risk of poverty had an income higher than 80% of the at-risk-of-poverty threshold, i.e. SKK 5 115 monthly per equivalised household member (in 2004 this figure was 76.5% of the at-risk-of-poverty threshold and SKK 4 333 monthly per equivalised household member). The lowest intensity of poverty was recorded in the case of older persons above 65 years of age, in particular in the case of men, since half of men over 65 years of age at risk of poverty had an equivalised income higher than 88.5% of the at-risk-of-poverty threshold (i.e. SKK 5 627 monthly per equivalised household member). According to preliminary data, the value of this indicator in the case of men above 65 years of age recorded a significant year-on-year improvement.

Graf 4.2 Relatívny prepád príjmov v riziku chudoby podľa veku a pohlavia
Graph 4.2 Relative median poverty risk gap by age and gender

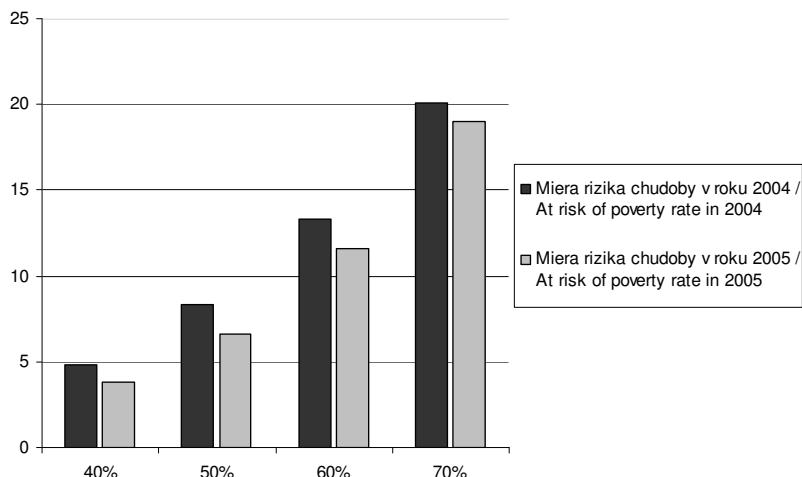
Zdroj: ŠÚ SR, predbežné údaje EU SILC 2006

Source: Statistical Office of the SR, preliminary data of EU-SILC 2006

Intenzita chudoby môže byť dokreslená údajom o rozptyle chudobných okolo hranice chudoby. Podobne ako sa znížilo percento ľudí s ekvivalentným príjmom pod hranicou 60 % mediánu ekvivalentného príjmu, znížilo sa aj percento ľudí pod 40 %, 50 % a 70 % mediánu. Príjem nižší ako je 40 % mediánu ekvivalentného príjmu (4263 SK) malo v roku 2005 na Slovensku 3,8 % ľudí, pod 50 % mediánu ekvivalentného príjmu (5329 SK) sa nachádzalo 6,6 % ľudí. Ak by sa za hranicu rizika chudoby zvolilo 70 % mediánu ekvivalentného príjmu (7460 SK na ekvivalentného člena), nachádzalo by sa pod ňou až 18,6 % populácie.

A fuller picture of the intensity of poverty may be gained by supplementing data on the dispersion of poor persons around the at-risk-of-poverty threshold. As did the percentage of people with an equivalised income below the 60% threshold of the median equivalised income fall, so, too, did the percentage of people below 40%, 50% and 70% of the median. Incomes below 40% of the median equivalised income (SKK 4 263) were recorded in 2005 in Slovakia in the case of 3.8% of persons, while 6.6% of persons had incomes below 50% of the median equivalised income (SKK 5 329). If 70% of the median equivalised income (SKK 7 460 per equivalised household member) were chosen as the at-risk-of-poverty threshold, some 18.6% of the population would be found below it.

Graf 4.3 Porovnanie rozptylu okolo hranice rizika chudoby v roku 2004 a 2005
Graph 4.3 Dispersion around the at-risk-of-poverty threshold in 2004 and 2005

Zdroj: ŠÚ SR, predbežné údaje EU SILC 2006
 Source: Statistical Office of the SR, preliminary data of EU-SILC 2006

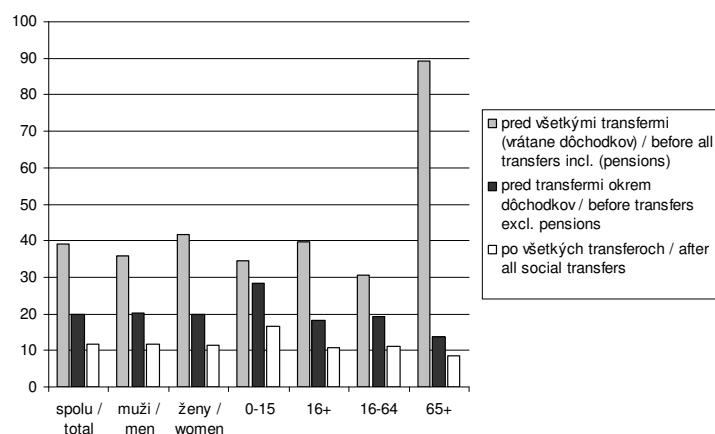
Miera rizika chudoby a sociálne transfery

Legislatívne nastavenie sociálnej ochrany a výdavky na ňu hrajú dôležitú úlohu pri redukcii rizika chudoby. V prípade hypotetickej situácie, kedy by obyvatelia nedostávali žiadne sociálne transfery ani dôchodky a ostatné podmienky by ostali nezmenené, miera rizika chudoby by z 11,6 % stúpila až na 39 %, teda o 27,3 p.b., čo je výsledok veľmi pri bližný predchádzajúcemu roku. Ak budeme dôchodky brať ako príjem a nezapočítame ich medzi absentujúce sociálne transfery v prípade spomínanej hypotetickej situácie, miera rizika chudoby stúpne z 11,6 % na 20,0 %, teda o 8,4 p.b.. Dopad sociálnych transferov (okrem dôchodkov) na riziko chudoby sa líši v rôznych vekových kategóriách iba mierne.

At risk-of-poverty-rate and social transfers

The legislative arrangement of social protection and expenditures on social protection play an important role in reducing the risk of poverty. In the case of the hypothetical situation where individuals were not to receive any social transfers or pensions, and other conditions were to remain unchanged, the at-risk-of-poverty rate would rise from 11.6% to 39%, i.e. by 27.3 pp, where this figure is very close to that for the preceding year. If we take pensions as income and do not include them among the absent social transfers in the hypothetical situation, the at-risk-of-poverty rate of poverty rises from 11.6% to 20.0%, i.e. by 8.4 pp. The impact of social transfers (other than pensions) on the risk of poverty differs only slightly between age groups.

Graf 4.4 Miera rizika chudoby pred a po sociálnych transferoch
Graph 4.4 At-risk-of-poverty rate before and after social transfers

Zdroj: ŠÚ SR, predbežné údaje EU SILC 2006
 Source: Statistical Office of the SR, preliminary data of EU-SILC 2006

Riziko chudoby a ekonomická aktivita

Nezamestnaní predstavujú skupinu, ktorá čelí najvyššiemu riziku chudoby na Slovensku, pričom percento nezamestnaných ľudí v riziku chudoby sa v roku 2005 dokonca zvýšilo na 41,0 %, a to najmä u mužov až o 6,2 p. b. na 47,2 %. U nezamestnaných žien sa miera rizika chudoby znížila z 37,6 % na 35,7 %. Rozdiel medzi mierou rizika u nezamestnaných mužov a žien môže byť spôsobený rozdielnou štruktúrou domácností nezamestnaných mužov a žien. Podľa údajov ÚPSVaR o podiele nezamestnaných podľa pohlavia

Risk of poverty and economic activity

The unemployed face the highest risk of poverty in Slovakia, where the percentage of unemployed persons at risk of poverty in 2005 actually increased to 41.0%, in particular in the case of men by some 6.2 pp to 47.2%. In the case of unemployed women the at-risk-of-poverty rate fell from 37.6% to 35.7%. The difference between the at-risk-of-poverty rate in the case of unemployed men and unemployed women may have been caused by a different structure of households of unemployed men and women. According to data from

a rodinného stavu v roku 2005 medzi nezamestnanými ženami prevažovali vydaté ženy nad ostatnými kategóriami rodinného stavu, kým u mužov bol približne rovnaký podiel slobodných ako ženatých. Ďalším faktorom rozdielu v riziku chudoby medzi nezamestnanými ženami a mužmi môže byť fakt, že muži majú v priemere vyššie zárobky (rodový mzdový rozdiel patrí k najvyšším v Európe), a keď príde o prácu muž, ktorý zarába viac, v domácnosti poklesne príjem viac, ako keď príde o prácu žena.

Podiel dôchodcov pod hranicou rizika chudoby mierne vzrástol (celkovo z 6,9 % na 8,1 %), u mužov i u žien, ide však o mieru rizika chudoby pod priemerom SR. Ekonomicky neaktívni (okrem dôchodcov) sú vo vyššom riziku chudoby, avšak nie v tak výraznom ako nezamestnaní, navyše podiel chudobných medzi nimi medziročne poklesol (19,4 % na 16,8 % iba s malým rozdielom medzi mužmi a ženami).

Práca či zamestnanie je prostriedkom pre dosiahnutie istého životného štandardu a zároveň najdôležitejším faktorom sociálnej inklúzie. Potvrďuje to aj fakt, že najnižšiemu riziku chudoby boli vystavení pracujúci, pričom podiel chudobných medzi pracujúcimi medziročne poklesol (z 8,9 % na 6,3 %), u žien o niečo viac ako u mužov (prílohy ku kapitole 4).

Práca samotná automaticky negarantuje pracujúcemu životnú úroveň nad hranicou rizika chudoby. Riziko chudoby závisí aj od štruktúry a veľkosti domácností, od počtu závislých detí a iných na starostlivosť odkázaných členov domácnosti (teda od počtu ekonomicky neaktívnych členov domácnosti) a tiež od toho, či ďalší členovia domácností v ekonomicky aktívnom veku pracujú, teda od pracovnej intenzity domácností. Predbežné výsledky EU SILC 2006 ukázali podobne ako rok predtým, že čím nižšia je pracovná intenzita²³ členov domácnosti, tým vyššie je riziko chudoby domácností. Riziko sa zvyšuje v prípade domácností so závislými deťmi, teda so zvyšujúcim sa počtom ľudí, ktorí sú od príjmu do domácnosti závislí. Veľmi pozitívne je, že výrazne kleslo percento chudobných medzi ľuďmi žijúcimi v domácnostiach so závislými deťmi a s úplnou pracovnou intenzitou, teda kde všetci v ekonomicky aktívnom veku pracovali (o 5 p. b. na 5,8 %). Pochopiteľne najnižšiu mieru rizika chudoby, ktorá oproti predchádzajúcemu roku (5,8 %) ešte viac klesla na 2,2 %, vykázali domácnosti bez závislých detí a s úplnou pracovnou intenzitou. Mieru rizika chudoby nižšiu ako priemer SR vykázali tiež domácnosti bez závislých detí a s čiastočnou pracovnou intenzitou, ktorá medziročne zaznamenala mierny pokles (5,9 %). Vo zvýšenom riziku chudoby (16 %) boli už domácnosti so závislými deťmi a s viac ako polovičnou pracovnou aktivitou členov domácnosti a domácnosti bez závislých detí s nulovou pracovnou aktivitou (18,3 %), pričom obe medziročne mierne narástli. Vo výrazne vysokom riziku chudoby ostali domácnosti so závislými deťmi, ktorých pracovná aktivita bola nulová (74,0 %) alebo nízka (36,2 %).

²³Pod pracovnou intenzitou domácností (pi) sa rozumie súčet mesiacov, počas ktorých všetci členovia domácnosti v ekonomicky aktívnom veku pracovali a vyjadruje sa ako podiel k celkovému súčtu všetkých mesiacov, počas ktorých mohli členovia domácnosti v ekonomicky aktívnom veku pracovať teoreticky. Nadobúda hodnoty od 1 (všetci členovia domácnosti v ekonomicky aktívnom veku pracovali počas celého referenčného obdobia) do 0 (žiadny člen v domácnosti v ekonomicky aktívnom veku nepracoval ani jeden mesiac).

the LSA&F Headquarters on the share of unemployed persons by gender and marital status in 2005, among unemployed women married women predominated over other categories of marital status, while in the case of men the share of single and married among unemployed men was approximately equal. A further factor in the differing risk of poverty between unemployed women and unemployed men may be the fact that men have on average higher earnings (the gender wage difference in Slovakia is one of the highest in Europe), and when a man, who earns more, loses his work, the household income falls by more than in the case of a woman losing her work.

The share of pensioners found below the at-risk-of-poverty threshold rose slightly (overall from 6.9% to 8.1%). This at-risk-of-poverty rate is, though, in both genders, below the SR average. Economically inactive persons (other than pensioners) are at a higher risk of poverty, though not as markedly so as unemployed persons, while furthermore the share of the poor among the former fell year-on-year (from 19.4% to 16.8%, with only a small difference between men and women).

Work or employment is a means of achieving a certain standard of living and at the same time an important factor in social inclusion. This is confirmed also by the fact that working persons were least at risk of poverty, where the share of poor among working persons fell year-on-year (from 8.9% to 6.3%), somewhat more in the case of women than men (see Annexes to Chapter 4).

Work itself does not automatically guarantee the working person a standard of living above the at-risk-of-poverty threshold. The risk of poverty depends also on the structure and size of the household, the number of dependent children and other care-dependent household members (i.e. the number of economically inactive household members), and also on whether other household members in economically active age work, i.e. on the work intensity of the household. Preliminary EU-SILC 2006 results indicate that, as in the preceding year, the lower the work intensity²³ of household members, the higher the household's risk of poverty. Risk is increased also in the case of households with dependent children, i.e. risk of poverty rises with the number of persons dependent on the household income. A very positive fact is that there has been a significant fall in the percentage of poor persons among people living in households with dependent children and with full work intensity, i.e. where all persons of an economically active age work (by 5 pp to 5.8%). Understandably, the lowest at-risk-of-poverty rate, which fell even further against the preceding year (5.8%) to 2.2%, was reported by households with no dependent children and with full work intensity. An at-risk-of-poverty rate lower than the SR average was also reported by households with no dependent children and with partial work intensity, which recorded a year-on-year fall of 5.9%. An increased risk of poverty (16%) was recorded by households with dependent children and household members having above-half work activity, followed by households with no dependent children with no work activity (18.3%), where both groups grew slightly on a year-on-year basis. At significantly high risk of poverty remained households with dependent children and no work activity (74.0%) or low work activity (36.2%).

²³Household work intensity means the sum of months during which all household members of an economically active age worked and is expressed as a ratio to the overall sum of all months during which the household members of an economically active age could theoretically work. It takes a value from 1 (all household members of an economically active age worked during the whole reference period) to 0 (no household members of an economically active age worked any months).

4.3 Výsledky štúdií relevantných vedecko-výskumných inštitúcií

4.3.1 Sociálna situácia jednorodičovských rodín

Jednorodičovské rodiny patria k skupinám, ktoré sú najviac ohrozené chudobou. K hlavným príčinám vysokého rizika chudoby u tejto skupiny patrí absencia druhého príjmu v rodine, a v mnohých prípadoch aj úroveň príjmu rodiča, ktorý sa sám stará o deti, čo vyúsťuje do ich zaradenia do systému pomoci v hmotnej núdzi. Ak takáto situácia v rodine pretrváva dlhšie obdobie, môže dochádzať k akumulácii problémov, a to nielen vo forme nedostatočného pokrytia základných potrieb, ale aj vo forme zadlžovania sa, predaja potrebných vecí z domácnosti, alebo veľkých časových intervalov nevyhnutných na obnovu opotrebovaných vecí, či sťaženia prístupu detí k štúdiu a voľnočasovým aktivitám.

Intenzívnejší výskyt chudoby v jednorodičovských rodinách ukazujú aj dáta získané vo viacerých výskumoch chudoby. Podľa predbežných údajov z EU SILC 2006 sa podiel ľudí v riziku chudoby žijúcich v jednorodičovských rodinách v roku 2005 oproti predchádzajúcemu roku znížil z 31,7 % na 28,8 %, stále však ostáva vysoký. Podľa údajov z evidencie ÚPSVaR na Slovensku bolo v roku 2006 v systéme pomoci v hmotnej núdzi priemerne mesačne evidovaných 61 973 rodín s deťmi, z toho viac ako tretinu tvorili neúplné rodiny. Podľa údajov zo Sčítania obyvateľstva v roku 2001, by mali celkovo neúplné rodiny tvoriť menej ako pätinu rodín s deťmi.

Bližšie charakteristiky a poznatky o štruktúre, veľkosti, sociálno-ekonomickej situácii, zvolených stratégiách a vzorcoch správania v istých životných situáciách u jednorodičovských rodín na Slovensku podáva štúdia Inštitútu pre výskum práce a rodiny Jednorodičovské rodiny ohrozené chudobou²⁴. Štúdia je súčasťou širšej výskumnej úlohy „Medzigeneračná reprodukcia chudoby – vlastné empirické výskumy“ a zaoberá sa najmä porovnaním životnej situácie jednorodičovských rodín, ktoré poberajú dávku a príspevky v hmotnej núdzi, s jednorodičovskými rodinami, ktoré nepoberajú dávku a príspevky v hmotnej núdzi (ďalej DvHN).

Vo väčšine rodín poberajúcich DvHN je podľa štúdie inštitútu živiteľkou matka, a to vo viac ako 90 % rodín. Najčastejšie ide o rozvedené ženy, menej často o slobodné a najmenší podiel z nich tvoria vdovy. Jednorodičovské rodiny sa líšia svojim zložením – počtom detí v rôznom veku. Približne polovica z týchto detí je vo veku povinnej školskej dochádzky a približne 14 % vo veku, kedy navštevujú strednú školu. Takmer jedna tretina rodičov starajúcich sa o deti je v systéme pomoci v hmotnej núdzi 2 až 5 rokov. Druhou najsilnejšou skupinou je skupina osamelých rodičov, ktorí poberajú dávky dlhšie ako 5 rokov (30,7 %) a z týchto je takmer polovica (48,8 %) takých, ktorí majú ukončené iba základné vzdelanie. Najčastejšou príčinou vstupu do systému sociálnej pomoci je podľa údajov zo štúdie strata zamestnania a po nej nasleduje narodenie dieťaťa a rozvod.

4.3 Findings of scientific research institutions

4.3.1 Social situation of single-parent families

Single-parent families are among groups most at risk of poverty. One of the main causes of the high risk of poverty in this group is the absence of a second income in the family, and in many cases also the level of the income of a single parent caring for children, which results in their inclusion in the system for material-need aid. If this situation in the family persists, problems may accumulate not only in the form of insufficient coverage of basic needs, but also in the form of debt, sale of necessary items from the household, or long time intervals necessary for replacing worn out things, or hindering children's access to study and free-time activities.

The more intensive incidence of poverty among single-parent families is borne out also by data gained in several poverty surveys. According to preliminary data from the EU-SILC 2006 the share of persons at risk of poverty living in single-parent families in 2005 decreased against the preceding year from 31.7% to 28.8%, though this figure remains high. According to data from the LSA&F Headquarters, the material-need aid system in 2006 in Slovakia contained a monthly average of 61 973 families with children, of which more than a third were incomplete families. According to data from the population survey in 2001, incomplete families overall form less than a fifth of all families with children.

A more in-depth description and further details on the structure, size, socio-economic situation, selected strategies and behavioural models in certain life situations in the case of single-parent families in Slovakia are given by the study of the Institute for Labour and Family Research Single-Parent Families at Risk of Poverty²⁴. The study forms a part of the broader research task "Intergenerational Reproduction of Poverty – Own Empirical Surveys", and deals in particular with the life situation of single-parent families in material need receiving benefits and allowances, with single-parent families in material need not receiving benefits and allowances.

According to the Institute's study the breadwinner in the majority of families receiving material-need aid is the mother, in more than 90% of families. Most commonly these are divorced women, less frequently so single mothers, with widows forming the smallest share. Single-parent families differ in their composition – the number of children at various ages. Approximately half of these children are of compulsory-school-attendance age and approximately 14% of an age when they attend secondary school. Almost a third of parents caring for children are in the material-need aid system from 2 to 5 years. The second most-represented group is that of lone parents having been receiving benefits for more than 5 years (30.7%) and of these almost a half (48.8%) have only elementary education. The most common cause of entering the social aid system is, according to data from the study, the loss of employment and subsequent birth of a child and divorce.

²⁴Zdroj: Bodnárová, B., Gerbery, D.: Jednorodičovské rodiny ohrozené chudobou. Inštitút pre výskum práce a rodiny, Bratislava 2006

²⁴Source: Bodnárová, B., Gerbery, D.: *Jednorodičovské rodiny ohrozené chudobou*. Institute for Labour and Family Research, Bratislava 2006

Jednorodičovské rodiny, ktoré sú klientmi systému pomoci v hmotnej núdzi žijú vo väčšine prípadov iba zo sociálnych dávok a teda príjem domácností závisí od zloženia domácnosti a počtu členov. Podľa výsledkov výskumov, príjem, ktorý majú k dispozícii, im umožňuje nákup najlacnejších výrobkov a dokonca v mnohých prípadoch nestačí ani na základné položky.

Rodičia v jednorodičovských rodinách sa často dostávajú do situácie, že na preklenutie nepriaznivej socio-ekonomickej situácie si požičiavajú peniaze. Opakovane si požičiava peniaze pomerne veľký podiel rodičov na každodenné jedlo (45,8 %), na ošatenie a obuv (41,1 %), či zapltenie nájomného (36,8 %). Niekedy svoju situáciu riešia predajom časti majetku či vecí z domácnosti alebo dávajú veci dočasne do záložne. Podľa spomínanej štúdie sa počas doby pobrania DvHN zadlžilo 30,9 % jednorodičovských rodín. Podiel zadlžených rodín sазvyšoval so zvyšujúcim sa vekom najmladšieho dieťaťa a najviac ich bolo v skupine, kde najmladšie dieťa má viac ako 18 rokov.

Živitelia v jednorodičovských rodinách reflektovali situáciu svojej rodiny a detí cez rôzne dimenzie a porovnávania. Viac ako polovica rodičov, ktorí sú klientmi systému pomoci v hmotnej núdzi, charakterizovala detstvo a mladosť svojich detí v porovnaní s vlastným detstvom a mladosťou ako horšie po materiálnej stránke. Takmer všetci rodičia si uvedomujú, že na to, aby sa ich deti mali v dospelom živote lepšie potrebnú dobrú prácu a dobré vzdelanie.

Sociálno-ekonomickú situáciu v svojich rodinách sa usilujú až štyri pätiny rodičov zmeniť hľadaním práce. Medzi tými, ktorí si prácu nehľadajú, je približne 17 % rodičov. Viac ako pätina z nich uvádza ako dôvod „nehľadania si práce“ malé deti, viac ako jedna štvrtina zase skutočnosť, že im je ponúkaná nevyhovujúca práca.

Ale aj tí, ktorí si prácu hľadajú, si uvedomujú niektoré dôvody, ktoré im sťažujú možnosť uplatniť sa na trhu práce. Viac ako dve tretiny týchto rodičov si predstavuje svoju budúcu prácu ako prácu na jednu zmenu (čo je pochopiteľné hlavne preto, že ide o osamelých rodičov, ktorí majú menšie deti), viac ako jedna tretina vie, že by im pomohlo zvýšenie kvalifikácie, jednej štvrtine by pomohol dostatok a dostupnosť predškolských zariadení a tiež zariadení, kde by mohli tráviť voľný čas detí po skončení vyučovania.

Zlepšiť situáciu v jednorodičovských rodinách by pomohli opatrenia v dvoch oblastiach. Tou prvou sú opatrenia, ktoré sa budú orientovať na podporu príjmu jednorodičovských rodín, a to najmä prostredníctvom podpory participácie osamelých rodičov – hlavne matiek na trhu práce. V porovnaní s kontrolnou skupinou osamelých rodičov, teda tých, ktorí nie sú klientmi systému pomoci v hmotnej núdzi, sa ukazuje, že práca a pracovný príjem sú tými základnými predpokladmi, ktoré pomôžu eliminovať nepriaznivú sociálno-ekonomickú situáciu rodín v hmotnej núdzi. Osamelí rodičia, ktorí sú súčasne klientmi pomoci v hmotnej núdzi, prepadávajú do systému aj preto, že majú nízke vzdelanie, sú bez kvalifikácie a opatrenia na zvýšenie kvalifikácie poprípade reprofiliáciu či získanie kvalifikácie by im pomohli vymaniť sa z tejto situácie. Pomohli by aj opatrenia, ktoré by lepšie umožňovali zladit' pracovné a rodinné povinnosti, pretože práve takíto rodičia musia svoj čas deliť medzi rodinu a prácu a niekedy je to naozaj ťažké.

Single-parent families which are clients of the material-need aid system live in most cases solely from social benefits and therefore the household's income depends on its composition and number of members. According to findings from surveys, their disposable income allows them the purchase of only the cheapest products and in many cases is insufficient even for basic items.

Parents in single-parent families often get into the situation where they borrow money in order to get over their adverse socio-economic situation. A relatively large share of parents repeatedly borrow money for everyday food (45.8%), for clothing and footwear (41.1%), or for paying rent (36.8%). Sometimes they solve the situation by selling a part of their assets or things from the household or temporarily pawn things. According to the study 30.9% of single-parent families got into debt during the period of receiving material-need benefit. The share of indebted families rose in line with the age of the youngest child and the share was highest in the group where the youngest child was over 18 years of age.

Breadwinners in single-parent families surveyed reflected the situation of their family and children in various ways. More than half of parents who are clients of the material-need aid system characterised the childhood and youth of their children in comparison with their own childhood and youth as being worse from the material side. Almost all parents realise that in order for their children to have a better adult life they need good work and good education.

As many as four fifths of parents endeavour to change the socio-economic situation of their families by looking for work. Among those not looking for work, approximately 17% are parents. More than a fifth of these state their reason for not looking for work as having young children, more than a quarter of them state the fact that no suitable work is on offer to them.

But also those looking for work are aware of certain reasons preventing their chance of applying themselves on the labour market. More than two thirds of these parents imagine their future work as single-shift work (which is understandable mainly because they are lone parents having young children), more than a third know that raising their qualification would help them, a quarter would be helped by sufficient and available pre-school facilities and also facilities where their children could spend free time after the end of the school day.

Measures in two fields could help improve the situation in single-parent families. The first are measures focused on supporting the income of single-parent families, in particular by means of supporting the participation of lone parents – mainly mothers – in the labour market. In comparison with a control group of lone parents, i.e. those who are not clients of the material-need aid system, it is shown that work and work income are the basic conditions helping eliminate the adverse socio-economic situation of families in material need. Lone parents who are concurrently clients of material-need aid fall into the system also because they have low levels of education and no qualifications, and measures for helping them increase or gain new qualifications or reskill would help them get out of their adverse situation. Measures enabling them to better manage their dual work and family obligations might likewise help, because these parents must divide their time between family and work, which is sometimes really difficult.

Druhá oblasť podpory jednorodičovských rodín by sa mala špeciálne orientovať na deti, a to deti v každom veku. Najvýznamnejšími opatreniami by tu však boli tie, ktoré uľahčia prístup k vzdelaniu uja detí z chudobných rodín. Môžu to byť štipendiá ale i opatrenia zamerané na podporu mimoškolských aktivít, ktoré nahrádzajú málo motivačné prostredie, v ktorom deti žijú.

4.3.2 Migračné sklony k práci do zahraničia u absolventov vysokých škôl SR

Inštitút pre výskum práce a rodiny v mesiacoch máj – jún 2006 uskutočnil empirický prieskum sklonu k mobilite za prácou študentov vysokých škôl SR do krajín Európskej únie. Výberový súbor respondentov tvorilo 802 študentov posledných ročníkov bakalárskeho a magisterského štúdia 16 verejných škôl SR²⁵.

Z výskumných zistení vyplýva, že:

1. Väčšina vysokoškolákov (81 %) výberového súboru respondentov v čase realizácie prieskumu sa domnievala, že nájde pracovné uplatnenie na domácom trhu práce.

2. Na rozdiel od všeobecne deklarovanej možnosti pracovného uplatnenia na domácom trhu práce, o možnosti uplatnenia sa vo vyštudovanom odbore a v pozícii vyžadujúcej vysokoškolské vzdelanie je presvedčená necelá polovica respondentov (44,7 %).

Zhruba každý štvrtý vysokoškolák (27,1 %) predpokladá, že sa uplatní na domácom trhu práce v inom odbore, než ktorý vyštudoval, avšak verí v pravdepodobnosť uplatnenia v pozícii vyžadujúcej vysokoškolské vzdelanie. Takmer každý desiaty (9,1 %) opýtaný absolvent vysokej školy sa domnieva, že nájde pracovné uplatnenie v SR, avšak v inom ako vo vyštudovanom odbore a v pozícii, ktorá nevyžaduje vysokoškolské vzdelanie. Len 5 % respondentov je jednoznačne presvedčených o tom, že nenájde pracovné uplatnenie na Slovensku. **Najmenšie obavy o pracovné uplatnenie v SR majú absolventi prírodných a technických vied a najväčšie absolventi lekárskeho a farmaceutického štúdia.** Sedemina respondentov (14,1 %) v čase realizácie prieskumu nevedelo odpovedať na otázku o možnosti pracovného uplatnenia v Slovenskej republike po ukončení vysokoškolského štúdia.

3. Napriek relatívne vysokej úrovni predpokladanej možnosti pracovného uplatnenia na domácom trhu práce 56,2 % respondentov zamýšľa hľadať prácu v zahraničí. **Najvýraznejší migračný sklon k práci v zahraničí bol zaznamenaný v skupine absolventov lekárskeho a farmaceutického štúdia.**

Necelá polovica (43 %) z tých respondentov, ktorí zamýšľajú hľadať prácu v zahraničí (N=451), plánuje hľadať prácu v absolvovanom študijnom odbore a v pozícii, ktorá vyžaduje vysokoškolské vzdelanie. V inom ako v absolvovanom študijnom odbore, avšak v pozícii vyžadujúcej vysokoškolské vzdelanie má v pláne hľadať zamestnanie štvrtina respondentov (25 %) a tretina respondentov (33 %) zamýšľa v zahraničí hľadať pracovné uplatnenie, ktoré nesúvisí s absolvovaným odborom a na pracovnom mieste, ktoré nevyžaduje vysokoškolské vzdelanie.

The second field of support for single-parent families should focus particularly on children, of all ages. The most important measures in this field would be those facilitating access to education also for children from poor families. These may be scholarships or measures aimed at supporting out-of-school activities countering the otherwise low-motivation environment in which the children live.

4.3.2 Propensities to migrate to work abroad in the case of SR university graduates

The Institute for Labour and Family Research over the months May – June 2006 conducted an empirical survey among SR university students of the propensity to mobility for work abroad in the European Union. The sample group of respondents comprised 802 students of undergraduate study at 16 public universities in Slovakia²⁵.

The survey found that:

1. The majority of university students (81%) of the sample group of respondents at the time of conducting the survey thought that they would find work on the home labour market.

2. In contrast to the generally declared possibility of work on the home labour market, fewer than half the respondents (44.7%) were convinced of the possibility of finding work in their field of study and in a position requiring university education.

Roughly a quarter of university students (27.1%) thought they would find work on the home labour market in a field other than that which they studied, though did believe in the likelihood of finding work in a position requiring university education. Almost one in ten of those students questioned (9.1%) thought they would find work in Slovakia, though in a different field from that which they studied and in a position not requiring university education. Only 5% of respondents were clearly convinced that they would not find work in Slovakia. **The least worries about finding work in Slovakia were reported by natural and technical science graduates, while the greatest worries were reported by medical and pharmaceutical science graduates.** A seventh of respondents (14.1%) at the time of conducting the survey could not answer the question regarding the likelihood of finding work in Slovakia after completing university study.

3. Despite the relatively high level of expected likelihood of finding work in the home labour market, 56.2% of respondents intended to look for work abroad. **The greatest propensity to migrate to work abroad was reported in the case of medical and pharmaceutical science graduates.**

Fewer than a half (43%) of those respondents intending to look for work abroad (N=451) planned to look for work in their field of study and in a position requiring university education. A quarter of respondents (25%) planned to look for employment in a field other than that in which they graduated, though in a position requiring university education. A third of respondents (33%) intended to look for work abroad unrelated to the field in which they graduated and in a job not requiring university education.

²⁵Zdroj: PhDr. Eneke Hanzelová, CSc., PhDr. Zuzana Kostolná; PhDr. Daniela Reichlová: Sprístupnenie trhov práce vo vybraných krajinách EÚ a vývojové trendy na trhu práce; Inštitút pre výskum práce a rodiny, 2006

²⁵Source: PhDr. Eneke Hanzelová, CSc., PhDr. Zuzana Kostolná; PhDr. Daniela Reichlová: Sprístupnenie trhov práce vo vybraných krajinách EÚ a vývojové trendy na trhu práce; Institute for Labour and Family Research, 2006

4. Dobu svojho pracovného pôsobenia v zahraničí nevie odhadnúť takmer pätina respondentov. Štvrtina respondentov (25 %) odhaduje predpokladanú dĺžku pracovného pôsobenia v zahraničí do jedného roka. Viac ako rok plánuje zotrvať v zahraničí 40 % respondentov a viac ako 5 rokov – 7 % respondentov. **O trvalej pracovnej migrácii uvažuje 6,4 % respondentov (viď graf v Prílohách ku kapitole 4). Varujúcim signálom je skutočnosť, že sklon k trvalej migrácii bol výrazne prezentovaný v skupine študentov lekárskejších a farmaceutických odborov.**

5. Nezáujem o pracovnú migráciu do zahraničia zdôvodňuje drvivá väčšina študentov možnosťou pracovného uplatnenia na Slovensku. Druhým významným faktorom eliminujúcim záujem o migráciu za prácou do zahraničia v poradí sú rodinné záväzky a povinnosti na Slovensku. Pozitívnym výskumným zistením je skutočnosť, že nízka jazyková kompetentnosť a obavy z prípadného pracovného zlyhania v zahraničí patria dnes už medzi najmenej významné bariéry pracovnej migrácie vysokoškolákov.

6. Medzi **cieľovými destináciami záujmu o pracovnú migráciu** absolventov škôl dominuje trojica krajín: **Veľká Británia, Írsko a Česká republika**. Výsledky prieskumu naznačujú, že najväčším „magnetom“ z hľadiska pracovnej migrácie je Veľká Británia, ktorú ako cieľovú krajinu uviedla takmer polovica z tých respondentov, ktorí majú záujem migrovať za prácou do krajín so sprístupneným trhom práce.

V uvedenej štúdií sa v súvislosti s migračnými tokmi za prácou smerom zo SR do iných členských štátov EÚ uvádzajú aj **výsledky empirického prieskumu migračného potenciálu klientov systému Európskych služieb zamestnanosti (EURES)**, ktorý sa uskutočnil v mesiacoch júl – august 2006. Výberový súbor tvorilo 938 respondentov z rozličných regiónov SR, ktorí sa obrátili na tieto služby za účelom sprostredkovania zamestnania v zahraničí.

Záujem o využívanie Európskych služieb zamestnanosti ako hlavného nástroja na podporu mobility za prácou do krajín EÚ majú predovšetkým vekovo **mladšie osoby**, najmä muži (vo vekovej kategórii do 24 rokov a od 25 do 34 rokov) **s úplným stredným vzdelaním s maturitou a bez záväzkov**. Muži tvorili viac ako polovicu (56,2 %) respondentov, slobodní boli zastúpení približne dvomi tretinami (61 %) a bezdetných respondentov bolo 81 %. Respondenti s úplným stredným vzdelaním s maturitou tvorili 46,6 % z celkového počtu opýtaných. Takmer 60 % respondentov - klientov siete EURES tvorili nezamestnané osoby.

4. Almost a fifth of respondents were not able to estimate how long they would be working abroad. A quarter of respondents (25%) estimate this time abroad as up to one year. 40% of respondents planned to spend more than a year abroad and 7% of respondents more than 5 years. **6.4% of respondents were considering migrating to work abroad permanently (see graph in Annexes to Chapter 4). A warning signal is the fact that the propensity to migrate for permanent work abroad was significantly evident in the group of medical and pharmaceutical science students.**

5. The reason given by an overwhelming majority of students for their disinterest in working abroad was the possibility of finding work in Slovakia. The second most important factor eliminating interest in migrating for work abroad are family commitments and ties in Slovakia. A positive research finding is the fact that low language competency and worries about failing in work abroad are today among the least important barriers to labour migration among university students.

6. Among the **target destinations of graduates interested in working abroad**, three countries dominate: **Great Britain, Ireland and the Czech Republic**. The survey findings indicate that the largest magnet from the aspect of labour migration is Great Britain, stated as their target country by almost a half of those respondents interested in migrating for work to countries with an accessible labour market.

In connection with migration flows for labour heading from the SR to other EU Member States, the study also **gives the empirical survey findings of the migration potential of clients of the European Employment Services system (EURES)**, conducted in July - August 2006. The sample comprised 938 respondents from various regions of the SR who turned to these services for intermediation in finding employment abroad.

Interest in using the European Employment Services as the main instrument for supporting mobility for work to EU countries was reported primarily in the age-group **younger persons**, particularly men (in the age group up to 24 years and from 25 to 34 years of age) **with completed secondary education with school leaver's certificate and without commitments**. Men formed more than half the respondents (56.2%), where approximately two thirds (61%) of them were single and 81% were without children. Respondents with completed secondary education with school leaver's certificate formed 46.6% of the total number of persons questioned. Almost 60% of respondents – EURES network clients were unemployed persons.

4.3.3 Vybrané charakteristiky situácie žien vo veku nad 45 rokov na trhu práce

Ženy nad 45 rokov musia čeliť viacerým bariéram pracovnej aktivity, ktoré vyplývajú z rôznych okolností na trhu práce, v rodinách a v širšej spoločnosti. Ich pracovnou ale aj širšou životnou situáciou sa zaoberá projekt rozvojového partnerstva *Plus pre ženy 45+*²⁶, ktorý sa v súčasnosti stále realizuje. Štúdia²⁷ publikovaná ako prvý výstup tohto projektu podrobne mapuje situáciu na trhu práce z rodového pohľadu na základe dostupných štatistických údajov a prináša analýzy dôležité nielen pre poznanie situácie žien nad 45 rokov na trhu práce a ďalších vekových skupín žien a mužov ale aj pre realizovanie sociálnej politiky a politiky trhu práce. Niektoré hlavné zistenia tejto štúdie sú²⁸:

- Skupina žien a mužov vo veku 45+ predstavuje 36,4 % celku slovenskej populácie, čo je vyše milióna žien a takmer 900 tisíc mužov. Skupinu žien 45+ na trhu práce dnes prevažne tvoria ženy do 54 rokov. V najbližšej budúcnosti sa však silná generačná vlna preleje do starších vekových skupín.

- **Veková skupina žien 45+ v sebe spája množstvo ohrození, ktoré môžu obmedzovať prístup žien na trh práce.** Podľa prieskumov verejnej mienky táto veková skupina najčastejšie zažíva diskrimináciu na trhu práce. Výskumy z oblasti rodiny hovoria o dvojitoťom zaťažení žien, keď k starostlivosti o vlastnú rodinu a domácnosť pribúda výpomoc rodinám detí a starostlivosť o starších príbuzných. Táto veková skupina je najviac zasiahnutá aj nedávnym zvýšením dôchodkového veku.

- Veková skupina 45 – 64 rokov v roku 2004 tvorila 33,2 % z celku pracujúcich, pričom na ženy pripadalo 14,9 % a na mužov 18,3 %. Početnosť tejto skupiny za posledných 10 rokov vzrástla. Kým z celkového počtu mužov vo veku 45-64 rokov v roku 2004 pracovalo 62,1 %, zo žien to bolo len 46,2 %, čiže o 14 percentuálnych bodov menej.

- Nezamestnané ženy vo veku 45+ rokov tvorili 27,9 % zo všetkých nezamestnaných žien a nezamestnaní muži vo veku 45+ tvorili 29 % z nezamestnaných mužov.

- **Po zvýšení dôchodkového veku žien bude približne dvestotisíc žien musieť zotrvať na trhu práce dlhšie, než pôvodne očakávali. Mnohé z nich už dnes zažívajú obavy z toho, či pred dosiahnutím dôchodkového veku neprídu o prácu.** Je veľkou výzvou pre verejnú politiku udržať túto skupinu žien v čo najvyššej miere na trhu práce, resp. ju integrovať.

- **Priemerné mzdy žien na Slovensku dlhodobo zaostávajú za mzdami mužov**, a to vo všetkých vekových a vzdelanostných kategóriách, ako aj v typoch povolání. V období 2001 až 2005 bola priemerná hodinová mzda žien o 26 % nižšia. Za posledné dva roky táto disproporcija ešte vzrástla.

²⁶Rozvojové partnerstvo tvorí niekoľko organizácií venujúcich sa rodovej problematike - Inštitút pre verejnú otázku, FOCUS, s.r.o., občianske združenia EsFem a Hlava 98 a je súčasťou nadnárodného partnerstva European Gender Equality and Diversity Network. Projekt je financovaný z finančných prostriedkov Európskeho sociálneho fondu v rámci programu EQUAL.

²⁷Jarmila Filadelfiová: Ženy, muži a vek v štatistikách trhu práce. Inštitút pre verejnú otázku, Bratislava, 2007

²⁸Citované z Prezentácia publikácie „Ženy, muži a vek v štatistikách trhu práce“ v rámci projektu Plus pre ženy 45+

4.3.3 Selected characteristics of the situation of women above 45 years of age in the labour market

Women above 45 years of age face several barriers to work activity, resulting from various circumstances in the labour market, in families and society at large. Their work situation as well as broader life situation forms the focus of the partnership development project *Plus for Women 45+*²⁶ currently being undertaken. The study²⁷, published as the first output from this project, maps in detail the situation in the labour market from the aspect of gender on the basis of available statistical data and brings analyses important not only for understanding the situation of women above 45 years of age in the labour market, and of other age groups of women and men, but also for realising social policy and labour market policy. Some of the study's main findings are²⁸:

- The group of women and men aged 45+ represents 36.4% of Slovakia's total population, and comprises more than one million women and almost 900 000 men. The group of women aged 45+ in the labour market today comprises prevaingly women up to 54 years of age. In the near future, however, a strong generation wave will move into older age groups.

- **The age group of women 45+ face a number of threats that may limit women's access to the labour market.** According to public opinion polls this age group most frequently experiences discrimination in the labour market. Surveys from the field of the family speak of a dual burden on women, when care for their own family and household is compounded by helping their children's families and care for older relatives. This age group is most affected also by the recent increase in the retirement age.

- The age group of 45 - 64 in 2004 formed 33.2% of all working persons, where women formed 14.9% and men 18.3%. This group has grown in number over the past 10 years. While 62.1% of men aged 45 – 64 years in 2004 worked, the corresponding figure for women was only 46.2%, i.e. 14 pp lower.

- Unemployed women aged 45+ formed 27.9% of all unemployed women, while unemployed men aged 45+ formed 29% of all unemployed men.

- **Following the increase in the retirement age for women, approximately 200 000 women will have to remain in the labour market longer than they originally expected. Many of them already today are worried that they may lose their job before reaching retirement age.** A great challenge for public policy is to keep this group of women as much as possible in the labour market, or to integrate them.

- **Average wages for women in Slovakia have long lagged behind those of men**, and this in all age groups and education categories and types of career. In the period 2001 to 2005 the average hourly wage for women was 26% lower. Over the past two years this disproportion has grown even further.

²⁶Development partnership comprises several organisations focusing on gender issues – Institute for Public Affairs, FOCUS, s.r.o., civil association EsFem and Hlava 98, and forms a part of the international partnership European Gender Equality and Diversity Network. The project is funded from the European Social Fund in the framework of the EQUAL programme.

²⁷Jarmila Filadelfiová: Ženy, muži a vek v štatistikách trhu práce [Women, Men and Age in the Labour Market Statistics]. Institute for Public Affairs, Bratislava, 2007

²⁸Cited from the Presentation of *Women, Men and Age in the Labour Market Statistics* publication in the framework of the Plus for Women 45+ project

– U mužov zamestnaných v podnikateľskej sfére hodinová mzda rastie až do veku 40 rokov a potom sa mierne znižuje. Pre odmeňovanie žien to však neplatí. Hodinová mzda žien všetkých vekových kategórií zaostáva za mzdou mužov. Najvyššie je toto zaostávanie u žien vo veku 35 – 44 rokov a nad 60 rokov.

– Pracujúce ženy a muži vo veku 45 – 60 rokov nepatria k najlepšie odmeňovanej skupine. Ich priemerné mzdy sú nižšie ako vo vekovej skupine od 30 do 44 rokov.

– **Zaostávanie priemerných hodinových a mesačných miezd žien negatívne ovplyvňuje mnohé aspekty ich života.** Premieta sa do nižšej úrovne poberaných alebo budúcich starobných dôchodkov, ako aj do úrovne sociálneho zabezpečenia žien. Negatívnym dôsledkom je vyššie ohrozenie žien chudobou a sociálnym vylúčením (hlavne dôchodkyň a samoživiteliek). Celkovo sa obmedzujú šance žien postupovať na sociálnom a ekonomickom rebríčku a zúčastňovať sa na verejnom živote.

– Pre trh práce na Slovensku je charakteristická **feminizácia mnohých odvetví či profesií, ako aj spojenie „ženských“ pracovných miest s nízkym ohodnotením a menšími príležitosťami na kariérny rast, ďalšie vzdelávanie a pod.** Väčšina feminizovaných odvetví patrí k odvetviam s najnižšou priemernou mzdou.

– V súkromnom sektore prevažujú muži (60,2 %) a vo verejnom sektore zase ženy (53,9 %). Kým medzi podnikateľmi je zastúpenie žien iba 26,4 %, medzi vypomáhajúcimi členmi domácnosti v rodinnom podniku ženy výrazne prevažujú (74,2 %).

– **Za posledných šesť rokov sa feminizácia a maskulinizácia odvetví národného hospodárstva prehĺbila.** Zníženie rodového rozdielu nastalo len v dvoch odvetviach (vo výrobe a rozvođe elektriny, plynu a vody; v peňažníctve a poisťovníctve).

– **Rodová segregácia sa prejavuje aj podľa hlavných tried zamestnaní.** Prevalha mužov je typická v skupine remeselníkov a kvalifikovaných robotníkov a v zamestnaniach, ktoré súvisia s obsluhou strojov a zariadení. Muži dominujú aj medzi zákonodarcami, vedúcimi a riadiacimi pracovníkmi, kde tvoria približne dve tretiny. Prevalha žien je typická pre administratívne profesie, obslužné profesie v službách a obchode, ako aj v skupine „vedeckí a odborní duševní zamestnanci a zamestnankyne“ či „technickí, zdravotnícki a pedagogickí zamestnanci a zamestnankyne“.

– In the case of men employed in the business sector, the hourly wage rises until 40 years of age and then decreases slightly. The same is not true for women. The hourly wage for women of all age groups lags behind that for men. This is greatest in the case of women aged 35 – 44 years and above 60 years.

– Working women and men aged 45 - 60 years are not the most well-paid group. Their average wages are below those of the age group 30 – 44 years.

– **The lag in the average hourly monthly wages of women negatively impacts on many aspects of their lives.** It is reflected in the lower level of drawn or future old-age benefits, as well as in the level of women's social security. A negative consequence is the greater risk of poverty faced by women (mainly in the case of women pensioners and women as sole breadwinners). Overall the chances of women to progress up the social and economic ladder and to participate in public life are limited.

– A characteristic feature of the labour market in Slovakia is that **many sectors or professions are almost exclusively staffed by women and that “women's” jobs are connected with poor pay and lower opportunities for career growth, further education etc.** Most of these sectors have the lowest average wage.

– Men predominate in the private sector (60.2%), while women have a higher share of employment in the public sector (53.9%). While women form only 26.4% of entrepreneurs, they predominate among contributing family workers in a family business (74.2%).

– **Over the past six years the gender gap in employment in economic sectors has deepened.** The gender gap lessened only in two sectors (utilities and finance & insurance).

– **Gender segregation is manifested also according to the main classes of employment.** Men are typically dominant in the group of craftsmen and qualified workers, and in jobs connected with using machinery and equipment. Men dominate also among legislators, managers and managerial staff, where they form approximately two thirds. Women are typically dominant in administrative professions, in service staff in services and trade, as well as in the group “science and knowledge workers”, and “technical, healthcare and teaching staff”.

5 MONITORING VYBRANÝCH ŠTRUKTURÁLNYCH UKAZOVATEĽOV

Štrukturálne indikátory boli vyvinuté Európskou komisiou na monitorovanie a hodnotenie implementácie Lisabonskej stratégie. Umožňujú vzájomné porovnanie krajín pri dosahovaní strategického cieľa EÚ, ktorým je stať sa najkonkurencieschopnejšou a najdynamickejšou ekonomikou na svete založenou na vedomostiach, schopnou dosiahnuť trvalo udržateľný rast s vyšším počtom a kvalitnejšími pracovnými príležitosťami a s väčšou sociálnou kohéziou. Prehodnotenie Lisabonskej stratégie na zasadnutí Európskej rady v marci 2005 znamená zvýšenú podporu **rastu** a **zamestnanosti** a sústredenie sa na prepájanie a posilňovanie vzájomného vplyvu hospodárskych politík, politík na podporu zamestnanosti so sociálnymi politikami a EÚ stratégiou udržateľného rozvoja. Všetky údaje za štrukturálne indikátory jednotlivých členských štátov kontroluje a prepočítava Eurostat na základe jednotnej metodiky, preto sa môžu do istej miery odlišovať od údajov národných štatistických úradov.

Ekonomický kontext

Slovenská ekonomika sa v posledných rokoch výrazne rozvíja. V roku 2006 zaznamenala medziročný reálny rast HDP až o 8,3 %, čo je tretí najvyšší rast HDP v Európe (vyšší rast zaznamenali Estónsko a Lotyšsko) a vysoko nad priemerným rastom HDP v EÚ25 (2,9 %). Eurostat odhaduje, že v roku 2006 dosiahlo HDP na hlavu (v PPS) na Slovensku 60,2 % z priemeru EÚ25. Dlhodobo rastie aj produktivita práce, či už vyjadrená na zamestnanú osobu alebo na odpracovanú hodinu. Miera inflácie však v roku 2006 vzrástla na 4,3 %, čo je nad hodnotou, ktorú pripúšťa maastrichtské kritérium pre prijatie eura (4 %) a nad európskym priemerom (2,2 %). Hoci sa pokles reálnych jednotkových nákladov práce, ktorý je znakom zdravej ekonomiky, mierne spomalil aj v roku 2006, je za posledné tri roky rýchlejší ako priemer v EÚ. Deficit verejných financií podľa Eurostatu v roku 2006 iba tesne prekročil maastrichtské fiškálne kritérium a predstavoval 3,4 % HDP, pričom priemerný deficit v EÚ25 bol nižší a dosiahol 1,7 % HDP. Konsolidovaný dlh verejných financií podľa Eurostatu (hrubý dlh verejnej správy) v roku 2006 predstavoval 30,7 % HDP (priemer v EÚ25 - 62,2 % HDP), pričom dlhodobo spĺňa maastrichtské kritérium, ktorým je udržať verejný dlh pod 60 % HDP. Podľa údajov Eurostatu založených na metodike ESNÚ 95 zamestnanosť v roku 2006 medziročne vzrástla o 2,3 %. Rast zamestnanosti sa tak oproti minulému roku zrýchlil a bol vyšší u mužov (3,2 %) ako u žien (1,2 %).

Zamestnanosť

Jedným z hlavných kvantifikovaných cieľov Lisabonskej stratégie je do roku 2010 zvýšiť celkovú **mieru zamestnanosti** (osôb vo veku 15-64 rokov) na 70 % a mieru zamestnanosti žien na 60 %. Niektoré krajiny ako Dánsko, Holandsko, Švédsko a Veľká Británia už niekoľko rokov prekračujú tieto ciele, Slovensko však napriek silnému ekonomickému rastu, za týmito cieľmi výrazne zaostáva. V roku 2006 miera zamestnanosti na Slovensku konečne výraznejšie stúpla, a to o 1,7 p. b. na 59,4 %, pritom u mužov rástla rýchlejšie (o 2,4 p. b. na 67,0 %) ako u žien (o 1 p. b. na 51,9 %).

Demografické výzvy, ktoré súvisia so starnutím populácie, vedú EÚ k potrebe spoločne zvýšiť participáciu starších ľudí na trhu práce. Spoločným cieľom EÚ je v roku 2010 dosiahnuť 50 % mieru zamestnanosti starších pracujúcich. Napriek neustálemu rastu, **mieru**

5 MONITORING OF SELECTED STRUCTURAL INDICATORS

Structural indicators were developed by the European Commission for monitoring and evaluating the implementation of the Lisbon Strategy. They enable mutual comparisons to be made between countries in the attainment of the EU's strategic objective, which is to become the most competitive and most dynamic knowledge-based economy in the world, capable of achieving permanently sustainable growth with a higher number and higher quality of job opportunities and with greater social cohesion. The mid-term review of the Lisbon Strategy at the European Council in March 2005 means increased support for **growth** and **employment** and a focus on interconnecting and strengthening the mutual influence of economic policies, employment support policies with social policies and EU sustainable development strategy. All data for the structural indicators of individual Member States are controlled and recalculated by Eurostat based on a unified methodology; therefore they may differ to a certain extent from data from national statistics offices.

Economic context

Slovakia's economy has developed significantly over the past years. In 2006 it recorded year-on-year GDP growth of 8.3%, which is the third highest GDP growth in Europe (only Estonia and Latvia recording higher rates) and greatly above the EU25 average GDP growth rate. Eurostat estimates that in 2006 GDP per capita (at PPP) in Slovakia will reach 60.2% of the EU25 average. Labour productivity has also been growing over the long term, whether in terms of per person employed or per hour worked. Inflation, however, in 2006 rose to 4.3%, which is above the value admissible under the Maastricht criterion for adopting the euro (4%) and above the European average (2.2%). Although 2006 saw again a slowdown in the rate of the fall in real unit labour costs – a sign of a healthy economy – the rate of this fall has remained faster than the EU average over the past three years. According to Eurostat the public deficit in 2006 only slightly exceeded the Maastricht fiscal criterion, reaching 3.4% of GDP, while the average deficit in the EU25 countries was lower, at 1.7% of GDP. Consolidated public debt, according to Eurostat (gross general government debt), in 2006 represented 30.7% of GDP (against an average of 62.2% of GDP in the EU25), where it has long fulfilled the Maastricht criterion, which is to sustain public debt below 60% of GDP. According to Eurostat data based on the ESA95, employment in 2006 grew year-on-year by 2.3%. Employment growth accelerated against the previous year and was higher in the case of men (3.2%) than in the case of women (1.2%).

Employment

One of the main quantified objectives of the Lisbon Strategy is to raise the overall **employment rate of** (of persons aged 15-64 years) by 2010 to 70% and the rate of employment among women to 60%. Certain countries such as Denmark, Great Britain, Holland and Sweden have consistently exceeded these targets for several years now. Slovakia, though, despite strong economic growth, lags significantly behind these targets. In 2006 the rate of employment in Slovakia finally rose significantly, by 1.7 pp to 59.4%, growing faster in the case of men (by 2.4 pp to 67.0%) than in the case of women (by 1 pp to 51.9%).

The demographic challenges concomitant with an ageing population are leading the EU towards the need to jointly raise the participation of older people in the labour market. A joint target of the EU is to achieve a 50% rate of employment among older workers by 2010. Despite

zamestnanosti u starších ľudí (55 – 64 rokov) a najmä u žien (18,9 %) bola na Slovensku v roku 2006 veľmi nízka (po Malte najnižšia v Európe), preto aj Európska komisia vyzýva členské štáty a SR osobitne vypracovať aktívnu stratégiu starnutia s cieľom **zvýšiť zamestnanosť starších ľudí**.

Súčasťou cieľov Lisabonskej stratégie je odstraňovať nerovné príležitosti medzi rodmi, ktoré sa prejavujú aj v rozdielnom mzdovom ohodnotení medzi mužmi a ženami. Na monitorovanie tohto cieľa slúži indikátor **rodový mzdový rozdiel** a predstavuje rozdiel medzi priemernou hrubou hodinovou mzdou medzi mužmi a ženami. Na Slovensku sa od roku 2000 len mierne zvýšil (o 2 p. b.) a podľa údajov Eurostatu v roku 2005 dosiahol 24 %, čo znamená, že ženy majú v priemere o 24 % nižšiu priemernú hrubú hodinovú mzdu ako muži. Podľa údajov Treximy tento rozdiel dosiahol v IV. štvrťroku 2006 dokonca 27 %. Tento nepriaznivý vývoj a fakt, že v roku 2005 patril rodový mzdový rozdiel na Slovensku medzi najvyššie v Európe (EÚ25 - 15 %), vyšší bol už iba v Estónsku a na Cypre, reflektovala vo svojom hodnotení aj Európska komisia a odporučila Slovensku **odstrániť rodové rozdiely v mzdovom odmeňovaní**.

V čom Slovensko tiež zaostáva je oblasť celoživotného vzdelávania, pritom vzdelávanie počas celého životného cyklu sa považuje za kľúčové v kontexte budovania spoločnosti založenej na vedomostiach a dosahovania vyššieho počtu lepších pracovných miest. V roku 2005 **miera celoživotného vzdelávania dospelých** bola veľmi nízka, lebo do ďalšieho vzdelávania či tréningu bolo zapojených iba 4,6 % ľudí vo veku 25 – 64 rokov, oproti tomu priemer EÚ25 predstavoval 10,2 %.

Pozitívne možno hodnotiť, že sa znížila miera daňového zaťaženia nízkych zárobkov na Slovensku, a to na základe všetkých sledovaných štrukturálnych indikátorov, čo znamená, že teoreticky by sa mala zvýšiť motivácia pracovať. V roku 2005 sa **daňový klin** (podiel daní a odvodov zaplatených zamestnancom a zamestnávateľom na celkovej cene práce) v prípade nízkej mzdy (67 % priemernej mzdy) znížil o 4,3 p. b. na úroveň 35,3 % čo je menej ako európsky priemer, ktorý ostáva už dlhodobo takmer bez zmeny (39,4 %).

Štrukturálny indikátor **pasca nezamestnanosti**²⁹ umožňuje merať rozdiely v príjme pri prechode zo systému sociálnych dávok do sveta práce. Na Slovensku sa v roku 2004 vplyvom reformy daňového a sociálneho systému pasca nezamestnanosti prudko znížila až o 27 p. b. na úroveň 43 % a v roku 2005 ostala nezmenená. Ide o najmenšiu pascu nezamestnanosti v rámci celej Európy a znamená, že po prijatí zamestnania so mzdou na úrovni 67 % priemernej mzdy sa predtým nezamestnanému jednotlivcovi zvýši čistý príjem až o 57 %. (V EÚ25 v priemere by sa hypoteticky jednotlivcovi v takejto situácii zvýšil príjem iba o 25 %).

constant growth, **the rate of employment among older persons** (55 – 64 years of age) and in particular in the case of women (18.9%) was very low in Slovakia in 2006 (after Malta the lowest in Europe), therefore the European Commission is also asking Member States and the SR in particular to draw up an active strategy for ageing, with the aim of **raising the employment rate of older persons**.

A component of the Lisbon Strategy objectives is to remove opportunity inequality between genders, manifested, among other ways, in the wage gap between men and women. **The gender pay gap** indicator serves for monitoring this target and represents the difference between the average gross hourly wage between men and women. Since the year 2000 this gap increased only slightly in Slovakia (by 2 pp) and according to Eurostat data in 2005 stood at 24%, meaning that women receive on average a 24% lower average gross hourly wage than men. According to data from Trexima, this gap in Q4 2006 even reached 27%. This adverse development and the fact that the gender wage gap in Slovakia in 2005 was among the highest in Europe (EU25 – 15%), the figure being higher only in Estonia and Cyprus, was reflected also by the European Commission in its assessment, where it recommended Slovakia **remove gender gaps in wage remuneration**.

Another field in which Slovakia likewise lags behind is that of lifelong learning, where education throughout the whole life cycle is considered key in the context of building a knowledge-based society and achieving a higher number of better jobs. In 2005 the **rate of lifelong learning among adults** was very low, with only 4.6% of people aged 25 - 64 years involved in further education or training, against an EU25 average of 10.2%.

In a more positive light may be seen the fact that the tax burden on the lower earners in Slovakia was lessened, and this on the basis of all monitored structural indicators, meaning that theoretically the motivation to work should increase. In 2005 the **tax wedge** (a share of taxes and contributions paid by an employee and employer in the total price of labour) in the case of a low wage (67% of the average wage) decreased by 4.3 pp to 35.3%, which is lower than the European average, which has for long remained almost unchanged at 39.4%.

The structural indicator **unemployment trap**²⁹ measures income differences arising in the changeover from a system of social benefits into the world of work. Under the influence of reforms to the tax and social system in 2004 the unemployment trap fell sharply by 27 pp to 43% and remained unchanged in 2005. This is the smallest unemployment trap in the whole of Europe and means that after accepting employment with a wage at 67% of the average wage the previously unemployed individual's net income rises by 57%. (In the EU25 this hypothetical individual's income would rise on average by only 25%).

²⁹Pasca nezamestnanosti sa vzťahuje k situácii, keď čisté pracovné zárobky sú relatívne nízke vo vzťahu k dávkam poskytovaným v nezamestnanosti. Obrátene ide o% zvýšenia disponibilného príjmu, keď sa zamestnanec vráti do zamestnania po období nezamestnanosti a dostane mzdu na úrovni 67% priemernej mzdy

²⁹The unemployment trap concerns the situation where net earnings are relatively low in relation to benefits provided in unemployment. In other words it is the percentage increase in disposable income when an employee returns to employment after a period of unemployment and receives a wage equalling 67% of the average wage

Pasca nízkej mzdy³⁰ podobne ako pasca nezamestnanosti vypovedá o demotivácii pracovať, v tomto prípade za vyššiu mzdu. V rokoch 2001 - 2002 bola pasca nízkej mzdy u dvojice (s jedným zarábajúcim členom) s dvomi deťmi na Slovensku najvyššia v rámci Európy. V roku 2004 sa prudko medziročne znížila až o 66 p. b. a pokles pokračoval aj v roku 2005, keď dosiahla hodnotu 27 % (priemer EÚ25 62 %). Pasca nízkej mzdy sa v roku 2004 znížila aj v prípade jednotlivca, a to na úroveň 23 %, pričom v roku 2005 ostala nezmenená (priemer EÚ25 47 %). Znamená to, že pri zvýšení hrubej mzdy z 33 % na 67 % priemernej mzdy vzrastie čistý príjem u jednotlivca o 77 % a u dvojice (s jedným zarábajúcim členom) s dvomi deťmi o 73 %. Či už v prípade jednotlivca alebo dvojice (s jedným zarábajúcim členom) s dvomi deťmi patrí pasca nízkeho príjmu na Slovensku v súčasnosti k najmenším v Európe.

Silný ekonomický rast sa premietol do ďalšieho znižovania **miery nezamestnanosti**, ktorá sa od roku 2004 znížila o 4,8 p. b. na úroveň 13,4 % v roku 2006. Je však naďalej druhá najvyššia v Európe (tesne za Poľskom) a vysoko nad európskym priemerom (EÚ25 7,9 %). Miera nezamestnanosti klesla o niečo viac u mužov ako u žien, čo viedlo aj k miernemu zvýšeniu rodového rozdielu.

Sociálna kohézia

Najdôležitejším indikátorom v oblasti sociálnej kohézie je indikátor, ktorý hovorí o percente ľudí v krajine, ktorí žijú v domácnosti s takým nízkym príjmom, že sú s veľkou pravdepodobnosťou chudobní, tzv. **miera rizika chudoby**³¹. Podľa predbežných údajov ŠÚ SR získaných na základe štatistického zisťovania EU SILC 2006, miera rizika chudoby na Slovensku v roku 2005 oproti predchádzajúcemu roku (13,3 %) mierne klesla na úroveň 11,6 % (v roku 2004 priemer EÚ25 16 %). Naďalej najvyšší podiel ľudí v riziku chudoby je medzi deťmi (16,5 %) a mládežou (14,8 %), neúplnými rodinami s deťmi (28,8 %), rodinami s tri a viac deťmi (24,1 %) a domácnosťami jednotlivcov (16,7 %). Legislatívne nastavenie sociálnej ochrany a výdavky na ňu hrajú dôležitú úlohu pri redukcii rizika chudoby. V prípade hypotetickej situácie, kedy by obyvatelia nedostávali žiadne sociálne transfery iba starobné a pozostalostné dôchodky, miera rizika chudoby by z 11,6 % stúpila až na 20,0 %.

Príjmová nerovnosť podľa indikátora **S80/S20 (pomer príjmov horného a dolného kvintilu)** sa mierne zvýšila. V roku 2005 v SR 20 % populácie s najvyššími príjmami získalo 4,1 krát viac príjmov ako dolných 20 % populácie s najnižšími príjmami. Stále však ide o príjmovú nerovnosť pod priemerom EÚ25 (4,8 v roku 2004).

Významný pokles nezamestnanosti sa iba čiastočne prejavil na poklese **dlhodobej nezamestnanosti**, ktorá podľa Eurostatu oproti roku 2005 klesla o 1,5 p. b. na úroveň 10,2 %, stále je však najvyššou v EÚ (EÚ25 v 2006 - 3,6 %). Pokles dlhodobej nezamestnanosti bol podobne ako v prípade miery nezamestnanosti o niečo vyšší u mužov ako u žien. Dlhodobá nezamestnanosť je pretrvávajúcim vážnym problémom trhu práce na Slovensku, a k jeho komplexnému riešeniu so zameraním na najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva vyzýva Slovensko v kontexte Lisabonskej agendy aj Európska komisia.

³⁰Pasca nízkej mzdy je meraná ako percento, o ktoré sa zníži hrubý príjem kombinovaným efektom daní z príjmu, sociálnych príspevkov a akýchkoľvek iných sociálnych dávok, ak zárobok vzrastie z úrovne z 33% na 67% priemernej mzdy. Obrátene hovorí o% zvýšení čistého príjmu, ak vzrastie hrubý príjem.

³¹Miera rizika chudoby je definovaná ako podiel osôb s ekvivalentným disponibilným príjmom pod hranicou rizika chudoby, ktorou je 60% národného mediánu ekvivalentného príjmu.

Low-wage trap³⁰, similarly as the unemployment trap, is a measure of the demotivation to work, in this case for a higher wage. In the years 2001 - 2002 the low-wage trap in the case of a couple (with one earning member) with two children in Slovakia was the highest in Europe. In 2004 it fell sharply year-on-year by some 66 pp and continued to fall in 2005, to reach 27% (compared to an EU25 average of 62%). The low-wage trap in 2004 was reduced also in the case of an individual, to 23%, and remained unchanged in 2005 (compared to an EU25 average of 47%). This means that in the case of a gross wage increase from 33% to 67% of the average wage the individual's net income rises by 77% and in the case of a couple (with one earning member) with two children by 73%. In the case of both the individual or couple (with one earning member) with two children, the low-wage trap in Slovakia is currently the lowest in Europe.

Strong economic growth has been reflected in a further fall in the **unemployment rate**, which from 2004 fell by 4.8 pp to 13.4% in 2006. It is, though, the second highest in Europe (closely behind Poland) and greatly above the European average (EU25 - 7.9%). The unemployment rate fell somewhat more in the case of men than women, which led also to a slight increase in the gender gap.

Social cohesion

The most important indicator in the field of social cohesion is the **at-risk-of-poverty rate**³¹ indicator, measuring the percentage of people in a country living in households with such a low income that they are in all likelihood poor. According to preliminary data of the SR Statistical Office gained on the basis of EU-SILC 2006 statistical survey, the at-risk-of-poverty rate in Slovakia in 2005 fell slightly against the preceding year (13.3%) to 11.6% (compared to an EU25 average in 2004 of 16%). The highest share of persons at risk of poverty remains among children (16.5%) and young people (14.8%), incomplete families with children (28.8%), families with three or more children (24.1%) and single-person households (16.7%). The legal arrangement of social protection and expenditures on it play an important role in reducing the risk of poverty. In the case of a hypothetical situation where an individual were not to receive any social transfers other than old-age and survivor's benefits, the at-risk-of-poverty rate would rise from 11.6% to 20.0%.

Income inequality according to the **S80/S20 indicator (the income ratio of the upper and lower quintile)** rose slightly. In 2005 in the SR the 20% of the population with the highest income received 4.1 times more income than the 20% of the population with the lowest income. This income inequality is still below the EU25 average for 2004 (4.8).

The substantial fall in unemployment was only partially reflected in the fall in **long-term unemployment**, which according to Eurostat fell against 2005 by 1.5 pp to 10.2%, which is still, though, the highest in the EU (EU25 in 2006 - 3.6%). As in the case of the unemployment rate, the fall in long-term unemployment was slightly higher in the case of men than in the case of women. Long-term unemployment is a persistent serious problem of the labour market in Slovakia, and the European Commission, too, calls upon Slovakia in the context of the Lisbon Agenda to adopt a complex solution focusing on the most vulnerable groups in society.

³⁰The low-wage trap is measured as the percentage by which the gross income is reduced by means of the combined effect of income tax, social contributions and any other social transfers when earnings increase from 33% to 67% of the average wage. In other words it is the % increase in net income, when gross income rises.

³¹The at-risk-of-poverty rate is defined as the share of persons with an equivalised disposable income below the at-risk-of-poverty threshold, which is 60% of the national median equivalised income.

Keďže chudoba závisí od príjmu celej domácnosti, problematickejšia v tomto kontexte sa javí nezamestnanosť v domácnosti, pokiaľ je spojená so všetkými ekonomicky aktívnymi členmi. Nulová pracovná aktivita môže mať okrem absencie pracovného príjmu v domácnostiach aj ďalšie negatívne dôsledky ako je dedenie nezamestnanosti, ktoré súvisí s nedostatkom kontaktov s trhom práce. **Podiel dospelých ľudí vo veku 18 – 59 rokov žijúcich v domácnostiach bez zamestnania** (t.j. kde ani jeden člen v domácnosti nepracuje) na Slovensku sa pohybuje už dlhšiu dobu približne na úrovni európskeho priemeru. V roku 2006 klesol oproti roku 2005 o 0,8 p. b. na 9,6 % (EÚ25 9,8 %), pričom podobne ako v minulých rokoch aj v roku 2006 bol o niečo vyšší podiel dospelých žien v domácnostiach bez zamestnania (10,2 %) ako mužov (9,5 %). Hoci **podiel detí vo veku 0 – 17 rokov v domácnostiach bez zamestnania** na Slovensku v roku 2006 klesol oproti roku 2005 o 2 p. b. na úroveň z roku 2003 (11,8 %), je stále nad priemerom EÚ 25 (9,5 %). Vyšší podiel detí žijúcich v domácnostiach bez zamestnania mali v roku 2006 Maďarsko (13,3 %), Belgicko (13,5 %), Bulharsko (14,5 %) a Veľká Británia (16,2%).

Štrukturálny indikátor **podiel osôb predčasne opúšťajúcich vzdelávací systém** hovorí o podiele mladých ľudí vo veku 18-24 rokov, ktorí dosiahli iba základný stupeň vzdelania a nevzdelávajú sa ďalej. Nedostatok kvalifikácie je hlavnou bariérou pre inklúziu, nakoľko od vzdelania závisí úspešnosť začlenenia sa na trh práce, kvalita práce, odmeňovanie ale aj úspešnosť ďalšej prípravy pre trh práce počas celého života. Kvalifikovaná pracovná sila je jedným z faktorov úspechu Lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť. Cieľom EÚ je preto udržať mladých ľudí vo vzdelávacom procese a znížiť podiel predčasne ukončujúcich vzdelávanie aspoň na úroveň 10 %. SR dlhodobo patrí ku krajinám v rámci EÚ s nízkym podielom osôb, ktoré predčasne ukončujú školskú dochádzku, hoci sa v roku 2006 tento podiel oproti roku 2005 mierne zvýšil na úroveň 6,4 %. Vysoká nezamestnanosť mladých ľudí, ktorá patrí k najvyšším v Európe, však svedčí o tom, že výzvou pre SR ostáva zosúladiť vzdelávanie s požiadavkami trhu práce. Významnú pozornosť si vyžaduje aj predčasné ukončovanie školskej dochádzky u rómskej menšiny.

Sociálna kohézia medzi regiónmi je popísaná prostredníctvom **rozptylu mier zamestnanosti na úrovni NUTS 2** (Východné, Stredné, Západné Slovensko a Bratislava). Hoci regionálna kohézia v Európe vo všeobecnosti rastie, na Slovensku (podobne v Rakúsku a Maďarsku) za posledné roky klesla. Rozptyl mier zamestnanosti medzi regiónmi bol v roku 2005 na Slovensku (9,8) síce menší ako celkový rozptyl mier zamestnanosti medzi regiónmi v Európe (EÚ25 11,9) a podobný ako v Maďarsku (9,9), patrí však k tretiemu najvyššiemu medzi krajinami EÚ27.

Since poverty depends on the income of the household as a whole, unemployment in a household is more problematic in this context when it afflicts all economically active members. No work activity may have negative consequences beyond simply the absence of income from work. Insufficient contacts with the labour market may lead to unemployment being inherited from one generation to another. **The share of adults aged 18 – 59 years living in jobless households without employment** (i.e. where no member of the household works) in Slovakia ranges over the long-term approximately around the European average. In 2006 the figure fell against 2005 by 0.8 pp to 9.6% (EU25 – 9.8%), where, as in previous years, the share of adult women in households without employment (10.2%) was slightly higher than that of men (9.5%). Although **the share of children aged 0 – 17 living in jobless households** in Slovakia in 2006 fell against 2005 by 2 pp to its 2003 level (11.8%), it is still above the EU25 average (9.5%). A higher share of children living in households without employment in 2006 was recorded in Hungary (13.3%), Belgium (13.5%), Bulgaria (14.5%) and Great Britain (16.2%).

The structural indicator **early school leavers prematurely leaving the education system** measures the share of young people aged 18 – 24 years who achieved only a basic level of education and are not continuing in education. Insufficient qualification is the main barrier to inclusion, since successful integration in the labour market, quality of work, remuneration and also success in further preparation for the labour market throughout life all depend on education. A qualified workforce is one of the success factors of the Lisbon Strategy for Growth and Employment. An objective of the EU is therefore to keep young people in the education process and to reduce the share of those prematurely ending education to at least 10%. The SR has long been among those countries in the EU with a low share of persons prematurely ending school attendance, although in 2006 this share rose slightly against 2005 to 6.4%. The high rate of unemployment among young people, which is the highest in Europe, though bears witness to the fact that a challenge for the SR remains to bring education in line with labour market requirements. Premature termination of school attendance among the Romany minority also requires significant attention.

Social cohesion between regions is described by means of the **dispersion of employment rates at the NUTS 2 level** (Eastern, Central, Western Slovakia and Bratislava). Although regional cohesion in Europe is generally growing, in Slovakia (as in Austria and Hungary) this has been falling over recent years. The dispersion of employment rates between regions in 2005 in Slovakia was 9.8, which while smaller than the overall dispersion of employment rates between regions in Europe (EU25 11.9) and similar to that in Hungary (9.9), it is the third highest among the EU27 countries.

Tabuľka č. 5.1 Vývoj vybraných štrukturálnych ukazovateľov

Štrukturálne indikátory / rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	EÚ25 2004	EÚ25 2005	EÚ25 2006	
EKONOMICKÝ KONTEXT													
HDP na hlavu v PPS (EU 25=100)	46,9	47,4	48,7	51,0	52,8	54,4	57,1	60,3f	63,1f	100,0	100,0	100,0	
Rast reálneho HDP (% medziročná zmena)	0,3	0,7	3,2	4,1	4,2	5,4	6,0	8,3	7,2f	2,4	1,7	2,9	
Produktivita práce na zamestnanca (EU 25=100)	52,3	54,7	56,0	59,1	60,0	62,2	64,8	67,6f	70,3f	100,0	100,0	100,0	
Produktivita práce na odpracovanú hodinu (EU 15=100)	45,0	46,7	48,2	52,0	55,0	56,0	57,0	:	:	100,0	100,0	100,0	
Rast zamestnanosti (% medziročná zmena)	spolu		-2,7	-1,8	0,6	-0,5	1,8	-0,3	1,4	2,3	0,7	0,9	1,5
	ženy		-1,7	-0,8	1,1	-1,4	1,8	-1,7	-0,1	1,2	1,3	1,2	1,8
	muži		-3,5	-2,7	0,2	0,2	1,8	0,8	2,6	3,2	0,3	0,7	1,2
Miera inflácie	10,4	12,2	7,2	3,5	8,4	7,5	2,8	4,3	:	2,0	2,2	2,2	
Rast reálnych jednotkových nákladov práce	-3,6	-0,6	-1,5	-0,3	1,1	-2,6	-1,8	-0,9	:	-1,0	-0,6	-0,8	
Saldo verejných financií (% HDP)	-6,4	-11,8	-6,5	-7,7	-2,7	-2,4	-2,8	-3,4	:	-2,7	-2,4	-1,7	
Verejný dlh (% HDP)	47,2	49,9	49,2	43,3	42,7	41,5	34,5	30,7	:	62,5	63,3	62,2	
ZAMESTNANOSŤ													
Miera zamestnanosti	spolu		58,1	56,8	56,8	56,8	57,7	57,0	57,7	59,4	63,3	63,8	64,7
	ženy		52,1	51,5	51,8	51,4	52,2	50,9	50,9	51,9	55,7	56,3	57,3
	muži		64,3	62,2	62,0	62,4	63,3	63,2	64,6	67,0	70,9	71,3	72,0
Miera zamestnanosti starších (55-64)	spolu		22,3	21,3	22,4	22,8	24,6	26,8	30,3	33,1	41,0	42,5	43,6
	ženy		10,3	9,8	9,8	9,5	11,2	12,6	15,6	18,9	31,7	33,7	34,9
	muži		36,8	35,4	37,7	39,1	41,0	43,8	47,8	49,8	50,7	51,8	52,8
Priemerný vek odchodu z trhu práce	spolu		:	:	57,5	57,5	57,8	58,5	59,2	:	60,5	60,9	:
	ženy		:	:	56,0	55,7	55,9	57,0	57,6	:	60,2	60,4	:
	muži		:	:	59,3	59,6	60,0	60,3	61,1	:	60,9	61,4	:
Rodový mzdový rozdiel	23,0	22,0	23,0	27,0	23,0	24,0	24,0	:	:	15	15,0	:	
Miera zdanenia nízkych miezd - daňový klin	42,3	40,6	41,3	40,8	40,9	39,6	35,3	:	:	39,7	39,4	:	
Miera zdanenia nízkych miezd - pasca nezamestnanosti	:	:	73,0	71,0	70,0	43,0	43,0	:	:	74,3	75,5	:	
Pasca nízkej mzdy - jednotlivec	:	:	36,0	32,0	30,0	23,0	23,0	:	:	46,5	47,3	:	
Pasca nízkej mzdy - dvojica s 2 deťmi (jeden zárobok)	:	:	124,0	124,0	100,0	34,0	27,0	:	:	58,7	62,3	:	
Miera celoživotného vzdelávania dospelých (25-64)	spolu		:	:	8,5	3,7	4,3	4,6	:	9,9	10,2	:	
	ženy		:	:	8,8	3,9	4,8	5,0	:	10,6	11,0	:	
	muži		:	:	8,2	3,5	3,8	4,3	:	9,1	9,4	:	
Miera nezamestnanosti	spolu		16,4	18,8	19,3	18,7	17,6	18,2	16,3	13,4	9	8,7	7,9
	ženy		16,4	18,6	18,7	18,7	17,7	19,2	17,2	14,7	10,2	9,8	9,0
	muži		16,3	18,9	19,8	18,6	17,4	17,4	15,5	12,3	8,1	7,9	7,1
SOCIÁLNA KOHÉZIA													
Nerovnosť príjmového rozdelenia: pomer príjmov horného a dolného kvintilu (S 80/S20)	:	:	:	:	:	3,9	4,1*	:	:	4,9	:	:	
Miera rizika chudoby	spolu		:	:	:	13,3	11,6*	:	:	16	:	:	
	ženy		:	:	:	13,5	11,5*	:	:	17	:	:	
	muži		:	:	:	13,2	11,7*	:	:	15	:	:	
Miera rizika chudoby pred sociálnymi transfermi (okrem starobných a pozostalostných dôchodkov)	spolu		:	:	:	21,9	20,0*	:	:	26	:	:	
	ženy		:	:	:	21,9	19,9*	:	:	27	:	:	
	muži		:	:	:	21,9	20,1*	:	:	25	:	:	
Rozptyl regionálnych mier zamestnanosti	spolu		8,1	9,1	8,3	7,3	7,6	9,0	9,8	:	12,2	11,9	:
	ženy		10,1	10,4	9,8	8,8	9,0	10,5	11,7	:	17	16,9	:
	muži		6,9	8,7	7,3	6,1	6,7	8,1	8,5	:	10,2	9,7	:
Osoby predčasne opúšťajúce vzdelávací systém bez získania kvalifikácie	spolu		:	:	5,6	4,9 b	7,1	5,8	6,4	16	15,2	15,1	
	ženy		:	:	4,6	4,7 b	6,4	5,7	5,5	13,1	13,1	12,8	
	muži		:	:	6,7	5,2 b	7,8	6,0	7,3	18,0	17,3	14,4	
Miera dlhodobej nezamestnanosti	spolu		7,8	10,3	11,3	12,2	11,4	11,8	11,7	10,2	4,1	3,9	3,6
	ženy		8,3	10,2	11,3	12,5	11,7	12,4	12,3	11,2	4,7	4,5	4,0
	muži		7,4	10,3	11,3	11,9	11,3	11,3	11,2	9,4	3,6	3,5	3,2
Populácia žijúca v domácnostiach bez práce	0-17		10,6	12,5	9,3u	12,1	11,8	12,8	13,8	11,8	9,8	9,7	9,5
	18-59 spolu		9,8	10,9	10,0	10,9	10,1	10,8	10,2	9,6	10,3	10,2	9,8
	18-59 ženy		10,9	11,4	10,5	11,4	10,9	11,6	10,9	10,2	11,4	11,2	10,8
	18-59 muži		8,8	10,3	9,6	10,4	9,3	10,0	9,5	9,0	9,3	9,3	8,8

Zdroj: EUROSTAT, * predbežné údaje ŠÚ SR

Poznámka: Údaje o chudobe v roku 2004 sú vypočítané na základe EU SILC 2005 a predbežné údaje za rok 2005 na základe EU SILC 2006 f predpoved'

Table 5.1 Selected structural indicators

Structural indicators / year		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	EU25 2004	EU25 2005	EU25 2006
ECONOMIC CONTEXT													
GDP per capita at PPP (EU 25=100)		46,9	47,4	48,7	51,0	52,8	54,4	57,1	60,3	63,1	100,0	100,0	100,0
Growth of real GDP (% y/y change)		0,3	0,7	3,2	4,1	4,2	5,4	6,0	8,3	7,2	2,4	1,7	2,9
Labour productivity per employee (EU 25=100)		52,3	54,7	56,0	59,1	60,0	62,2	64,8	67,6	70,3	100,0	100,0	100,0
Labour productivity per hour worked (EU 15=100)		45,0	46,7	48,2	52,0	55,0	56,0	57,0	:	:	100,0	100,0	100,0
Employment growth (% y/y change)	total	-2,7	-1,8	0,6	-0,5	1,8	-0,3	1,4	2,3	:	0,7	0,9	1,5
	women	-1,7	-0,8	1,1	-1,4	1,8	-1,7	-0,1	1,2	:	1,3	1,2	1,8
	men	-3,5	-2,7	0,2	0,2	1,8	0,8	2,6	3,2	:	0,3	0,7	1,2
Inflation rate		10,4	12,2	7,2	3,5	8,4	7,5	2,8	4,3	:	2,0	2,2	2,2
Growth of real unit labour costs		-3,6	-0,6	-1,5	-0,3	1,1	-2,6	-1,8	-0,9	:	-1,0	-0,6	-0,8
Public finance balance (% of GDP)		-6,4	-11,8	-6,5	-7,7	-2,7	-2,4	-2,8	-3,4	:	-2,7	-2,4	-1,7
Public debt (% of GDP)		47,2	49,9	49,2	43,3	42,7	41,5	34,5	30,7	:	62,5	63,3	62,2
EMPLOYMENT													
Employment rate	total	58,1	56,8	56,8	56,8	57,7	57,0	57,7	59,4	:	63,3	63,8	64,7
	women	52,1	51,5	51,8	51,4	52,2	50,9	50,9	51,9	:	55,7	56,3	57,3
	men	64,3	62,2	62,0	62,4	63,3	63,2	64,6	67,0	:	70,9	71,3	72,0
Employment rate of older persons (55-64)	total	22,3	21,3	22,4	22,8	24,6	26,8	30,3	33,1	:	41,0	42,5	43,6
	women	10,3	9,8	9,8	9,5	11,2	12,6	15,6	18,9	:	31,7	33,7	34,9
	men	36,8	35,4	37,7	39,1	41,0	43,8	47,8	49,8	:	50,7	51,8	52,8
Average exit age from the labour market	total	:	:	57,5	57,5	57,8	58,5	59,2	:	:	60,5	60,9	:
	women	:	:	56,0	55,7	55,9	57,0	57,6	:	:	60,2	60,4	:
	men	:	:	59,3	59,6	60,0	60,3	61,1	:	:	60,9	61,4	:
Gender pay gap		23,0	22,0	23,0	27,0	23,0	24,0	24,0	:	:	15	15,0	:
Tax rate of low wage earners – tax wedge		42,3	40,6	41,3	40,8	40,9	39,6	35,3	:	:	39,7	39,4	:
Tax rate on low wage earners – unemployment trap		:	:	73,0	71,0	70,0	43,0	43,0	:	:	74,3	75,5	:
Low wage trap - individual		:	:	36,0	32,0	30,0	23,0	23,0	:	:	46,5	47,3	:
Low wage trap-2 adults with 2 children(one income)		:	:	124,0	124,0	100,0	34,0	27,0	:	:	58,7	62,3	:
Life-long learning (25-64)	total	:	:	:	8,5	3,7	4,3	4,6	:	:	9,9	10,2	:
	women	:	:	:	8,8	3,9	4,8	5,0	:	:	10,6	11,0	:
	men	:	:	:	8,2	3,5	3,8	4,3	:	:	9,1	9,4	:
Unemployment rate	total	16,4	18,8	19,3	18,7	17,6	18,2	16,3	13,4	:	9	8,7	7,9
	women	16,4	18,6	18,7	18,7	17,7	19,2	17,2	14,7	:	10,2	9,8	9,0
	men	16,3	18,9	19,8	18,6	17,4	17,4	15,5	12,3	:	8,1	7,9	7,1
SOCIAL COHESION													
Income inequality distribution: top and lowest quintile income ratio (S80/S20)		:	:	:	:	:	3,9	4,1*	:	:	4,9	:	:
At-risk-of-poverty rate	total	:	:	:	:	:	13,3	11,6*	:	:	16	:	:
	women	:	:	:	:	:	13,5	11,5*	:	:	17	:	:
	men	:	:	:	:	:	13,2	11,7*	:	:	15	:	:
At-risk-of-poverty rate before social transfers (excl. of old-age and survivor's benefits)	total	:	:	:	:	:	21,9	20,0*	:	:	26	:	:
	women	:	:	:	:	:	21,9	19,9*	:	:	27	:	:
	men	:	:	:	:	:	21,9	20,1*	:	:	25	:	:
Dispersion of regional employment rate	total	8,1	9,1	8,3	7,3	7,6	9,0	9,8	:	:	12,2	11,9	:
	women	10,1	10,4	9,8	8,8	9,0	10,5	11,7	:	:	17	16,9	:
	men	6,9	8,7	7,3	6,1	6,7	8,1	8,5	:	:	10,2	9,7	:
Early school leavers	total	:	:	:	5,6	4,9	b	7,1	5,8	6,4	16	15,2	15,1
	women	:	:	:	4,6	4,7	b	6,4	5,7	5,5	13,1	13,1	12,8
	men	:	:	:	6,7	5,2	b	7,8	6,0	7,3	18,0	17,3	14,4
Long-term unemployment rate	total	7,8	10,3	11,3	12,2	11,4	11,8	11,7	10,2	:	4,1	3,9	3,6
	women	8,3	10,2	11,3	12,5	11,7	12,4	12,3	11,2	:	4,7	4,5	4,0
	men	7,4	10,3	11,3	11,9	11,3	11,3	11,2	9,4	:	3,6	3,5	3,2
Population living in jobless households	0-17	10,6	12,5	9,3 _u	12,1	11,8	12,8	13,8	11,8	:	9,8	9,7	9,5
	18-59 total	9,8	10,9	10,0	10,9	10,1	10,8	10,2	9,6	:	10,3	10,2	9,8
	18-59 women	10,9	11,4	10,5	11,4	10,9	11,6	10,9	10,2	:	11,4	11,2	10,8
	18-59 men	8,8	10,3	9,6	10,4	9,3	10,0	9,5	9,0	:	9,3	9,3	8,8

Source: EUROSTAT, * preliminary data of the Statistical Office of the SR

Note: Data on poverty in 2004 is calculated on the basis of EU-SILC 2005 and the preliminary data for 2005 on the basis of EU-SILC 2006
f - forecast

Prílohy ku kapitole 1:

- Základné ukazovatele ekonomického vývoja SR
- Indexy spotrebiteľských cien
- Výstavba a úbytok bytov
- Medzinárodné porovnanie vývoja vybraných ekonomických ukazovateľov

Prílohy ku kapitole 2:

- Miera zamestnanosti podľa veku a vzdelania v roku 2006 (priemer za rok v %)
- Odvetvová štruktúra živnostníkov
- Miera nezamestnanosti podľa veku a vzdelania v roku 2006 (priemer za rok v %)
- Voľné pracovné miesta a miera voľných pracovných miest
- Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v rokoch 2005 a 2006
- Odvetvová štruktúra evidovanej nezamestnanosti v roku 2006
- Počet uchádzačov o zamestnanie aktivizovaných prostredníctvom nástrojov APTP
- Vyhodnotenie APTP za rok 2006 (prepočet na 46 úradov)
- Priemerná nominálna mesačná mzda podľa krajov za rok 2006
- Indexy priemernej nominálnej mesačnej mzdy podľa krajov 2006/2005
- Priemerné mesačné hrubé mzdy v SR v roku 2006
- Mesačné úplné náklady práce na zamestnanca v SR za rok 2005
- Medzinárodné porovnanie mesačných nákladov práce na zamestnanca
- Mesačné náklady práce na zamestnanca za rok 2005 podľa odvetví
- Mesačné náklady práce na zamestnanca za rok 2005 podľa veľkosti organizácií
- Počet zamestnancov na kratší pracovný čas podľa odvetví
- Príspevky zamestnávateľa svojim zamestnancom podľa odborového zväzu
- Najhoršie a najlepšie platené zamestnania v hlavných triedach KZAM v roku 2006
- Priemerná mesačná mzda a vybrané zložky mzdy zamestnancov podľa hlavných tried zamestnaní KZAM v roku 2006

Prílohy ku kapitole 3:

- Výdavky základného fondu nemocenského poistenia (ZFNP) a nemocenské dávky v roku 2006
- Počet poberateľov (sólo) dôchodku a výška dôchodkovej dávky podľa rodu.
- Prehľad výdavkov na dôchodkové dávky k 31. 12. 2006
- Výdavky základného fondu úrazového poistenia (ZFÚP) v roku 2006
- Priemerná výška a počet vyplatených dávok úrazového poistenia v roku 2006
- Výdavky základného fondu garančného poistenia (ZFGP) v Sk v roku 2006
- Vyplatené dávky v nezamestnanosti, počet prípadov a priemerná výška dávky v roku 2006
- Veková štruktúra sporiteľov
- Prehľad vývoja počtu poberateľov a čerpania finančných prostriedkov na peňažné príspevky na kompenzáciu ŤZP v roku 2005 a v roku 2006
- Rozhodovacia činnosť v oblasti výchovných opatrení uložených podľa zákona o rodine v roku 2006
- Dôvody vykonávania sociálnej kurately pre deti v roku 2005 a v roku 2006

List of Annexes to Chapter 1:

- Basic economic development indicators of the SR
- Consumer price indices
- Apartment construction and loss
- International comparison of selected economic indicators

List of Annexes to Chapter 2:

- Employment rate by age and education in 2006 (average for year in %)
- Sectoral structure of sole traders
- Unemployment rate by age and education in 2006 (average for year in %)
- Employment and average monthly wage
- Job vacancies and job vacancy rate
- Registered unemployment rate in 2005 and 2006
- Sectoral structure of registered unemployment in 2006
- Number of jobseekers activated by means of ALMP instruments
- ALMP assessment for 2006 (recalculated to 46 offices)
- Average nominal monthly wage by county for 2006
- Average nominal monthly wage indices by county 2006/2005
- Average monthly gross wages in SR in 2006
- Total monthly labour costs per employee in the SR for 2005
- International comparison of monthly labour costs per employee
- Monthly labour costs per employee for 2005 by sector
- Monthly labour costs per employee for 2005 by organisation size
- Number of employees on shorter working hours by sector
- Employer's allowances to their employees by trade union
- Worst and best paid jobs in main employment classification classes in 2006
- Average monthly wage and selected wage items of employees by main employment classification classes in 2006

List of Annexes to Chapter 3:

- Expenditures from the Basic Sickness Insurance Fund and sickness expenditures in 2006
- Number of solo pension recipients and level of pension benefit by gender
- Breakdown of recipients by level of pension benefits
- Overview of expenditures on pension benefits as at 31.12.2006
- Accident benefits – number of cases, volume of benefits paid, average amounts in 2006
- Expenditures from the Basic Employer Insolvency Insurance Fund in SKK in 2006
- Unemployment benefits paid out, number of cases and average level of benefit in 2006
- Age structure of savers
- Overview of the number of recipients and drawing of funds for financial compensation allowances for severely disabled persons in 2005 and 2006
- Decisions in imposing care measures under the Family Act in 2006
- Reasons for carrying out social care for children in 2005 and 2006
- Overview of resocialisation allowance in 2006

- Prehľad o resocializačnom príspevku v roku 2006
- Zabezpečenie vykonávania rozhodnutí súdu v zariadeniach v rokoch 2006-2007
- Nariadená ústavná starostlivosť (NÚS) a nariadená ochranná výchova (NOV)
- Počet detských domovov a celkový počet detí umiestnených v detských domovoch (DeD)
- Formy starostlivosti v detských domovoch
- Počty umiestnených detí v jednotlivých formách starostlivosti v detských domovoch
- Výkon opatrení SPOD a SK pri zabezpečení náhradného rodinného prostredia - Počet detí zverených do náhradných rodín v rokoch 2001 – 2006
- Počty ústavných zariadení pre dospelých podľa zriaďovateľa
- Počty ústavných zariadení pre deti podľa zriaďovateľa
- Počet zariadení a miest sociálnych služieb podľa krajov a druhov zariadení a ich kapacita (spolu) za rok 2005
- Obyvatelia zariadení sociálnych služieb podľa krajov a druhov zariadení a ich kapacita (spolu) za rok 2005
- Podiel obyvateľov v dôchodkovom veku na celkovom počte obyvateľov a na počte obyvateľov v zariadeniach sociálnych služieb
- Ubytovacie dni v zariadeniach sociálnych služieb podľa krajov
- Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb a ich poberatelia
- Príjmy a výdavky neverejných poskytovateľov sociálnych služieb
- Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb - Zamestnanci
- Príjmy, výdavky, zamestnanci a mzdové náklady v zariadeniach sociálnych služieb podľa krajov
- Kvalifikovaný odhad fyzických ukazovateľov NP VI k 31.12.2006
- Prehľad pôsobnosti LPSI podporených v rámci projektu NP VI
- Prehľad pôsobnosti LPSI podporených v roku 2006 zo štátneho rozpočtu
- Kvantifikácia aktivít komunitných sociálnych pracovníkov a asistentov
- Execution of court decisions at facilities in 2006– 2007
- Ordered institutional care and ordered protective childcare
- Number of children's homes and total number of children placed in children's homes
- Forms of care in children's homes
- Number of children placed in individual forms of care in children's homes
- Performance of LCP&SC measures in providing a substitute family environment – Number of children entrusted to substitute families over 2001 – 2006
- Number of and places in institutional facilities for adults by founder
- Number of and places in institutional facilities for children by founder
- Number of and facilities and social service places by county, type of facility and capacity (total) for 2005
- Residents of social service facilities by county, type of facility and their capacity (total) for 2005
- Share of residents of pensionable age in the total number of residents and in the number of residents in social service facilities – 2005
- Accommodation days in social service facilities by county
- Non-public social service providers and their recipients
- Income and expenditure of non-public social service providers
- Non-public social service providers – employees
- Income, expenditure, employees and wage costs of social service facilities by county
- Qualified estimate of NP VI physical indicators as at 31.12.2006
- Overview of coverage by LSIPs supported in the framework of an NP VI project
- Overview of coverage by LSIPs supported in 2006 from the state budget
- Quantification of community social workers' and assistants' activities

Prílohy ku kapitole 4:

- Indikátory k príjmovej chudobe v SR
- Príčiny poberania dávky a príspevkov v hmotnej núdzi u jednorodičovských rodín
- Hodnotenie príjmu u jednorodičovských rodín poberajúcich dávku a príspevky v hmotnej núdzi
- Porovnanie detstva detí a svojho detstva osamelými rodičmi poberajúcimi dávku a príspevky pomoci v hmotnej núdzi
- Respondenti podľa predpokladanej dĺžky pracovného pobytu v zahraničí
- Sklon migrovať za prácou do zahraničia podľa študijných odborov

List of Annexes to Chapter 4:

- Income poverty indicators for the SR
- Reasons for receiving material-need benefits and allowances among single-parent families
- Evaluation of income among single-parent families receiving material-need benefits and allowances
- Comparison of children's childhood with own childhood by lone parents receiving material-need benefits and allowances
- Respondents by expected length of work stay abroad
- Propensity to migrate for work abroad by study field

Prílohy ku kapitole 1
Annexes to Chapter 1

Základné ukazovatele ekonomického vývoja SR / Basic economic development indicators of the SR

Ukazovateľ	Merná jednotka / Unit of measure	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Indicator
HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT 1)								GROSS DOMESTIC PRODUCT 1)
Hrubý domáci produkt v bežných cenách	mld. Sk/ SKK bln.	1020,6	1111,5	1212,7	1355,3	1471,1	1636,3	Gross domestic product at current prices
index, rovnaké obdobie predchádz. roku = 100	%	108,4	108,9	109,1	111,8	108,5	111,2	index, same period last year = 100
Hrubý domáci produkt v stálych cenách 2)	mld. Sk/ SKK bln.	971,7	1011,7	1053,8	1110,8	1177,9	1275,3	Gross domestic product at constant prices 2)
index, rovnaké obdobie predchádz. roku = 100	%	103,2	104,1	104,2	105,4	106,0	108,3	index, same period last year = 100
Podiel súkromného sektora na HDP	%	83,5	89,2	89,6	90,2	90,7	91,3	Private sector share of in GDP
Priemerný počet zamestnancov v hospodárstve 3)	tis. osôb/ thous. persons	1858,7	1842,2	1854,3	1803,1	1813,5	1855,4	Average number of employees in the economy 3)
index, rovnaké obdobie predchádz. roku = 100	%	100,1	99,1	100,7	97,2	100,6	102,3	index, same period last year = 100
Produktivita práce z HDP 4)								Labour productivity of GDP 4)
index, rovn. obd. predchádz. roku = 100 v b.c.	%	108,3	109,9	108,4	114,9	107,9	108,7	index, same period last year = 100 at current prices
index, rovn. obd. predchádz. roku = 100 v s.c.	%	103,1	105,0	103,5	108,4	105,4	105,8	index, same period last year = 100 at constant prices
INFLÁCIA 5)								INFLATION 5)
Medziročná miera inflácie								Year-on-year rate of inflation
posledný mesiac obdobia	%	6,5	3,4	9,3	5,9	3,7	4,2	last month of the period
v priemere za obdobie	%	7,3	3,3	8,5	7,5	2,7	4,5	average for the period

Zdroj: ŠÚ SR Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v roku 2006

1) metóda ESNÚ 95, revidované údaje; v rokoch 2003-2005 podľa predbežných ročných účtov; v roku 2006 sú predbežnými odhadmi

2) v stálych cenách roku 2000

3) podľa ESNÚ 95, obsah ukazovateľa je v metodických vysvetlivkách

4) vypočítaná ako podiel HDP a počtu zamestnancov podľa ESNÚ 95

5) počítaná zo spotrebiteľských cien; do roku 2001 na báze roku 1995, od roku 2002 na báze roku 2000, od roku 2005 s ročnou aktualizáciou váh

Source: Statistical Office of the SR, Statistical Report on Basic Development Trends in the Slovak Economy in 2006

1) ESA 95, revised data; in 2003-2005 according to preliminary annual accounts; estimates for 2006 are preliminary

2) at constant prices (2000)

3) under ESA 95, content of indicator is given in methodological explanations

4) calculated as a the share of GDP / number of employees as per ESA 95

5) calculated from consumer prices; up until 2001 on a 1995 basis, from 2002 on the 2000 basis, from 2005 with annual updating of weighting

Indexy spotrebiteľských cien / Consumer prices indices

Rovnaké obdobie predchádzajúceho roka = 100/ Same period last year = 100		2006					
Odbory COICOP/ COICOP classes	Stále váhy v ^o / _{oo} Constant weightings in ^o / _{oo}	Marec/ March	Jún / June	September/ September	December/ December	Rok/ year	
Úhrn za SR	1000,0	104,5	104,6	104,6	104,2	104,5	Total for the SR
v tom:							of which:
Potraviny a nealkoholické nápoje	173,2	100,5	101,1	102,4	102,9	101,4	Foods and non-alcoholic drinks
Alkoholické nápoje a tabak	47,9	102,3	102,0	105,1	105,9	103,3	Alcoholic drinks and tobacco
Odevy a obuv	44,8	99,4	99,9	99,9	100,1	99,8	Clothes and shoes
Bývanie, voda, elektrina, plyn a iné palivá	291,0	112,2	112,0	111,8	110,1	111,5	Housing, water, electricity, Gas and other fuels
Nábytok, vybavenie domácností a bežná údržba domu	52,1	98,3	99,2	99,7	100,1	99,2	Furniture, household equipment and ordinary house maintenance
Zdravotníctvo	21,7	110,5	111,9	115,2	114,0	113,2	Healthcare
Doprava	97,7	102,9	102,1	97,6	97,2	100,7	Transport
Pošty a telekomunikácie	38,4	100,1	100,6	98,1	96,0	99,5	Posts and telecommunications
Rekreácia a kultúra	88,7	100,8	100,6	101,5	101,5	101,2	Recreation and culture
Vzdelávanie	11,3	107,3	106,0	104,0	103,7	106,0	Education
Hotely, kaviarne a reštaurácie	70,2	100,6	101,2	102,2	102,2	101,4	Hotels, cafés and restaurants
Rozličné tovary a služby	63,0	103,2	103,5	103,8	103,9	103,7	Miscellaneous goods and services

Zdroj: ŠÚ SR, Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v roku 2006

Source: Statistical Office of the SR, Statistical Report on Basic Development Trends in the Slovak Economy in 2006

Výstavba a úbytok bytov / Apartment construction and loss

Ukazovateľ	Počet bytov			Úbytok bytov		Indicator
	začatých	rozosta-	dokončených	spolu	z toho asanácia	
	v roku	vaných k	v roku	v roku	v roku	
	2006	31.12.2006	2006	2006	2006	
Byty spolu	a) 20 592	54 086	14 444	1 442	1 187	Apartments total a)
	b) 104,0	110,7	97,2	127,0	123,1	b)
v tom sektor:						of which (sector): a)
verejný	a) 3 374	6 374	2 143	41	28	public
	b) 111,6	115,8	101,9	292,9	233,3	b)
súkromný	a) 17 218	47 712	12 301	1 401	1 159	private a)
	b) 102,7	110,0	96,4	125,0	121,7	
z úhrnu bytov						of total apartments
Byty v rodinných domoch	a) 8 618	31 753	7 657	,	,	Apartments in a)
	b) 102,3	102,7	87,9	,	,	houses b)

Zdroj: ŠÚ SR, Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v roku 2006

a) počet

b) indexy, rovnaké obdobie predchádzajúceho roka = 100

Source: Statistical Office of the SR, Statistical Report on Basic Development Trends in the Slovak Economy in 2006

a) number

b) indices, same period last year = 100

Medzinárodné porovnanie vývoja vybraných ekonomických ukazovateľov / International comparison of selected economic indicators

Krajina, zoskupenie	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Country, country grouping
Hrubý domáci produkt (indexy, rovn. obd. min. roku =100, stále ceny) 1)/ Gross domestic product (indices, same period last year =100, constant prices) 1)								
EÚ 25	103,9	102,0	101,2	101,3	102,4	101,7	102,9	EU 25
Slovenská republika	100,7	103,2	104,1	104,2	105,4	106,0	108,3	Slovak Republic
Česká republika	103,9	102,6	101,5	103,2	104,2	106,1	106,1	Czech Republic
Maďarsko	106,0	104,3	103,8	103,4	105,2	104,1	103,9	Hungary
Poľsko	104,2	101,1	101,4	103,8	105,3	103,2	105,8	Poland
Miera inflácie v % (priemerná ročná miera zmeny HICP) 2)/ Rate of inflation in % (average annual rate of HICP change) 2)								
EÚ 25	2,4	2,5	2,1	1,9	2,1	2,2	2,2	EU 25
Slovenská republika	12,2	7,2	3,5	8,4	7,5	2,8	4,3	Slovak Republic
Česká republika	3,9	4,5	1,4	-0,1	2,6	1,6	2,1	Czech Republic
Maďarsko	10,0	9,1	5,2	4,7	6,8	3,5	4,0	Hungary
Poľsko	10,1	5,3	1,9	0,7	3,6	2,2	1,3	Poland
Miera nezamestnanosti v % 3)/ Rate of unemployment in % 3)								
EÚ 25	62,4	62,8	62,8	62,9	63,3	63,8	.	EU 25
Slovenská republika	56,8	56,8	56,8	57,7	57,0	57,7	59,4	Slovak Republic
Česká republika	65,0	65,0	65,4	64,7	64,2	64,8	65,3	Czech Republic
Maďarsko	56,0	56,2	56,2	57,0	56,8	56,9	57,3	Hungary
Poľsko	55,0	53,4	51,5	51,2	51,7	52,8	.	Poland
Harmonizovaná miera nezamestnanosti v % 4)/ Harmonised rate of unemployment in % 4)								
EÚ 25	8,6	8,4	8,8	9,0	9,1	8,7	7,9	EU 25
Slovenská republika	18,8	19,3	18,7	17,6	18,2	16,3	13,3	Slovak Republic
Česká republika	8,7	8,0	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1	Czech Republic
Maďarsko	6,4	5,7	5,8	5,9	6,1	7,2	7,5	Hungary
Poľsko	16,1	18,2	19,9	19,6	19,0	17,7	14,0	Poland
Indexy priemyselnej produkcie (2000 = 100) 5)/ Industrial production indices (2000 = 100) 5)								
EÚ 25	100,0	100,2	99,7	100,3	102,5	103,7	107,4	EU 25
Slovenská republika	100,0	106,9	113,7	119,3	124,2	129,0	141,8	Slovak Republic
Česká republika	100,0	108,7	110,5	116,7	127,4	136,0	149,5	Czech Republic
Maďarsko	100,0	103,8	106,7	113,0	120,5	129,2	.	Hungary
Poľsko	100,0	100,4	101,9	110,5	124,0	129,7	145,5	Poland
Indexy stavebnej výroby (2000 = 100) 6)/ Construction production indices (2000 = 100) 6)								
EÚ 25	100,0	100,5	101,5	103,0	103,7	104,0	107,9	EU 25
Slovenská republika	100,0	101,2	105,7	112,0	118,3	135,2	156,5	Slovak Republic
Česká republika	100,0	109,8	111,0	119,7	128,6	131,8	140,9	Czech Republic
Maďarsko	100,0	109,5	129,0	131,2	138,4	160,8	.	Hungary
Poľsko	100,0	89,5	80,9	75,3	74,6	81,5	93,7	Poland

Zdroj: Eurostat a Národné štatistické úrady, Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v roku 2006

- 1) údaje za rok 2006 a za 4.Q.2006 v EÚ sú rýchle odhady
- 2) HICP - harmonizovaný index spotrebiteľských cien
- 3) podiel zamestnaných osôb vo veku 15 - 64 rokov na celkovom počte obyvateľov v rovnakej vekovej skupine
- 4) z Výberového zisťovania pracovných síl; harmonizácia znamená, že Eurostat spracováva národné údaje rovnakým spôsobom, aby boli údaje medzi členskými štátmi porovnateľné
- 5) za priemysel spolu; údaje očistené od vplyvu počtu pracovných dní
- 6) údaje očistené od vplyvu počtu pracovných dní

Source: Eurostat and National Statistics Offices, Statistical Report on Basic Development Trends in the Slovak Economy in 2006

- 1) data for 2006 and Q4 2006 in EU are quick estimates
- 2) HICP – harmonised index of consumer prices
- 3) share of employed persons aged 15 - 64 in the total number of inhabitants in the same age group
- 4) from the Labour Force Sample Survey; harmonisation means that Eurostat processes the national data in the same manner so that the data is comparable between the Member States
- 5) for industry total; data adjusted for the effect of the number of working days
- 6) data adjusted for the effect of the number of working days

Prílohy ku kapitole 2
Annexes to Chapter 2

Miera zamestnanosti podľa veku a vzdelania v roku 2006 (priemer za rok v%) / Basic economic development indicators of the SR

Ukazovateľ	Spolu/ Total	Muži/ Men	Ženy/ Women	Indicator
15+ roční	51,2	59,9	43,2	15+ years old
15-64 roční	59,4	67,0	51,9	15-64 years old
Podľa vekových skupín				By age groups
15-19 roční	3,9	4,7	3,1	15-19 years old
20-24 roční	45,6	51,1	39,9	20-24 years old
25-29 roční	72,0	83,8	59,8	25-29 years old
30-34 roční	76,3	88,0	64,2	30-34 years old
35-39 roční	79,0	85,3	72,6	35-39 years old
40-44 roční	82,4	84,5	80,3	40-44 years old
45-49 roční	79,8	83,4	76,1	45-49 years old
50-54 roční	74,9	79,0	71,1	50-54 years old
55-59 roční	47,7	68,7	28,8	55-59 years old
60-64 roční	13,6	22,7	6,5	60-64 years old
65 a viac roční	1,1	1,9	0,7	65 and more years old
Podľa vzdelania (15-64 roční)				By education (15-64 years old)
základné	14,8	14,4	15,1	elementary
učňovské	67,1	74,8	55,6	vocational training
stredné (bez maturity)	70,3	79,7	59,2	secondary (without certificate)
učňovské s maturitou	75,5	83,9	62,2	vocational training with certificate
úplné stredné všeobecné	41,4	41,8	41,2	completed secondary general
úplné stredné odborné	72,3	80,6	65,7	completed secondary vocational
vyššie odborné	77,4	85,7	73,6	higher vocational training
vysokoškolské - 1. stupeň	73,2	74,3	72,4	university – 1 st stage
vysokoškolské - 2. stupeň	84,7	90,1	78,7	university – 2 nd stage
vysokoškolské - 3. stupeň	96,8	98,7	93,9	university – 3 rd stage

Zdroj: ŠÚ SR, výberové zisťovanie pracovných síl

Source: Statistical Office of the SR, Labour Force Sample Survey

Odvetvová štruktúra živnostníkov / Sectoral structure of sole traders

Odvetvie	Počet k 31.12.2006/ Number as at 31.12.2006	Index 31.12.2006 31.12.2005	Podiel v% / Share in %		Sector
			31.12.2006	31.12.2005	
Živnostníci spolu	364 185	105,6	100,0	100,0	Sole traders total
v tom					of which
Priemyselná výroba	69 169	118,1	19,1	17,0	Industrial production
Stavebníctvo	66 757	106,9	18,3	18,1	Construction
Veľkoobch. a maloobch.; oprava motor. vozidiel, motocykl. a spotrebného tovaru	118 692	104,5	32,6	32,9	Wholesale and retail; repair of motor vehicles, motorcycles & consumer goods
Hotely a reštaurácie	14 971	93,0	4,1	4,7	Hotels and restaurants
Doprava, skladovanie	14 358	95,3	3,9	4,4	Transport, warehousing
Pošty a telekomunikácie	255	99,2	0,1	0,1	Posts & telecommunications
Nehnuteľn., prenájom a obch. činnosti	46 995	94,9	12,9	14,4	Real estate, leasing & comm. activities
Ostatné spoloč., sociálne a osobné služby	14 319	95,7	3,9	4,2	Other community, social & pers. services
Ostatné odvetvia	18 669	129,7	5,1	4,2	Other sectors

Zdroj: ŠÚ SR, Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v roku 2006 a prognóza vývoja na 1. polrok 2007

Source: Statistical Office of the SR, Statistical Report on Basic Development Trends in the Slovak Economy in 2006 and development forecast for 1st half of 2006

**Miera nezamestnanosti podľa veku a vzdelania v roku 2006 (priemer za rok v%)
Unemployment rate by age and education in 2006 (average for year in %)**

Ukazovateľ	Spolu/Total	Muži/Men	Ženy/Women	Indicator
Spolu	13,3	12,2	14,7	Total
Podľa vekových skupín				By age groups
15-19 roční	56,0	55,7	56,5	15-19 years old
20-24 roční	22,5	21,9	23,2	20-24 years old
25-29 roční	12,4	11,7	13,4	25-29 years old
30-34 roční	11,6	8,9	15,1	30-34 years old
35-39 roční	12,5	11,0	14,2	35-39 years old
40-44 roční	11,0	10,5	11,5	40-44 years old
45-49 roční	11,7	10,0	13,4	45-49 years old
50-54 roční	12,0	10,5	13,5	50-54 years old
55-59 roční	10,2	10,6	9,4	55-59 years old
60-64 roční	7,3	6,5	9,6	60-64 years old
65 a viac roční	2,9	3,1	2,8	65 and more years old
Podľa vzdelania (15-64 roční)				By education (15-64 years old)
základné	48,0	52,9	43,7	elementary
učňovské	15,4	13,6	18,6	vocational training
stredné (bez maturity)	13,7	12,3	15,9	secondary (without certificate)
učňovské s maturitou	12,7	10,1	17,8	vocational with certificate
úplné stredné všeobecné	9,5	8,2	10,2	completed secondary general
úplné stredné odborné	8,1	6,7	9,5	completed secondary vocational
vyššie odborné	3,0	2,9	3,0	higher vocational
vysokoškolské - 1. stupeň	4,7	1,8	6,9	university – 1 st stage
vysokoškolské - 2. stupeň	3,2	2,6	4,1	university – 2 nd stage

Zdroj: ŠÚ SR, výberové zisťovanie pracovných síl

Source: Statistical Office of the SR, Labour Force Sample Survey

Zamestnanosť a priemerná mesačná mzda 1) / Employment and average monthly wage 1

Kraj/Country	Priemerný počet zamestnaných osôb Average number of employed persons			Priemerná nominálna mzda 2) Average monthly nominal wage 2)	
	2006 (osoby/persons)	podiel v SR v % share in the SR in %	indexy/indices <u>2006</u> 2005	2006 (Sk/SKK)	Indexy/indices <u>2006</u> 2005
Bratislavský	399 985	18,6	103,6	24 860	107,1
Trnavský	232 349	10,8	105,1	17 610	109,5
Trenčiansky	238 990	11,1	101,3	16 383	108,3
Nitriansky	260 467	12,1	102,9	15 395	108,0
Žilinský	257 110	12,0	102,2	16 437	108,3
Banskobystrický	224 202	10,5	98,3	15 657	107,7
Prešovský	249 303	11,6	100,2	14 087	106,8
Košický	285 776	13,3	103,3	17 930	106,9
Spolu SR	2 148 182	100,0	102,2	18 761	108,0

Zdroj: ŠÚ SR

1) podľa štvrtročného štatistického výkazníctva; priemerný evidenčný počet zamestnaných osôb bez žien

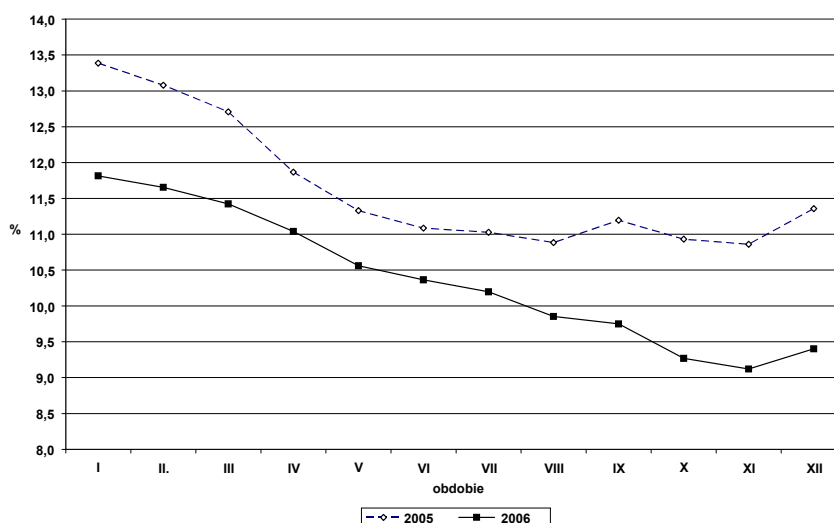
2) bez podnikateľských príjmov, od roku 2006 vrátane platov ozbrojených zložiek; indexy sú počítané

Source: Statistical Office of the SR

1) according to four-year statistical reporting; average registered number of employed persons exclusive of women on maternity leave, including sole traders and since 2006 also armed forces; indices are calculated from comparable data

2) exclusive of business incomes, from 2006 inclusive of armed forces salaries; indices are calculated from comparable data; data is adjusted by statistical estimate of unrecorded wages

Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v rokoch 2005 a 2006
Registered unemployment rate in 2005 and 2006

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Source: Labour, Social Affairs and Family Headquarters

Voľné pracovné miesta a miera voľných pracovných miest / Job vacancies and job vacancy rate

Štatistická odvetvová klasifikácia ekonomických činností	Voľné pracovné miesta/ Vacancies		Miera voľných pracovných miest k 31.12.2006 v%/ Rate of vacancies as at 31.12.2006 in %	Statistical sectoral classification of economic activities
	počet k 31.12.2006/ number as at 31.12.2006	indexy/indices 31.12.2006 31.12.2005/		
Hospodárstvo SR spolu	17 858	135,2	0,9	Slovak economy total
v tom				of which
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo; rybolov a chov rýb	147	138,7	0,2	Agriculture, hunting and forestry; fishing and fishery
Priemysel	5 297	123,6	1	Industry
ťažba nerastných surovín	26	81,3	0,3	extraction of raw materials
priemyselná výroba	4 632	136,9	0,9	industrial production
výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	639	73,4	1,7	generation and distribution of electricity, gas and water
Stavebníctvo	998	136,5	0,7	Construction
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	1 826	145,5	0,6	Wholesale and retail; repair of motor vehicles, motorcycles and consumer goods
Hotely a reštaurácie	512	158,5	1,4	Hotels and restaurants
Doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie	2 209	221,6	1,8	Transport, warehousing, posts and telecommunications
Finančné sprostredkovanie	550	96,2	1,5	Financial intermediation
Nehnuteľnosti, prenájom a obchodné činnosti	999	151,4	0,6	Real estate, leasing and commercial activities
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	3 387	127,5	2,6	General government and defence; compulsory social security
Školstvo	459	111,7	0,3	Education
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	949	148,7	0,8	Healthcare and social assistance
Ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	525	92,1	0,8	Other community, social and personal services

Zdroj: ŠÚ SR

Source: Statistical Office of the SR

Odvetvová štruktúra evidovanej nezamestnanosti v roku 2006 / Sectoral structure of registered unemployment in 2006

Odvetvie	Priemerný počet uchádzačov o zamestnanie		Index 2006/2005	Sector
	v osobách	podiel v%		
Odvetvia spolu	294 790	100,0	87,9	Sectors total
z toho				of which
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo	16 209	9,3	78,4	Agriculture, hunting and forestry
Rybolov, chov rýb,	18	0,0	93,4	Fishing and fishery
Ťažba nerastných surovín	1 152	0,7	72,4	Extraction of raw materials
Priemyselná výroba	35 878	20,7	79,8	Industrial production
Výroba, rozvod elektriny, plynu, vody	870	0,5	71,8	Generation, distrib. of electricity, gas & water
Staveníctvo	15 509	8,9	77,4	Construction
VO, MO, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	14 843	8,5	80,9	Wholesale, retail, repair of motor vehicles, motorcycles and consumer goods
Hotely a reštaurácie	5 729	3,3	89,8	Hotels and restaurants
Doprava, skladovanie, pošty a telekom.	4 650	2,7	73,5	Transport, warehousing, posts and telecom's
Finančné sprostredkovanie	1 145	0,7	74,0	Financial intermediation
Nehnuteľnosti, prenájom nehnuteľností, obchodné činnosti	3 709	2,1	82,3	Real estate, real estate leasing, commercial activities
Verejná správa, obrana, povinné sociálne zabezpečenie	37 898	21,8	80,1	General government, defence, compulsory social security
Školstvo	4 229	2,4	79,2	Education
Zdravotníctvo, sociálna pomoc	5 539	3,2	79,3	Health care, social assistance
Ostatné spoločenské služby	26 151	15,1	87,6	Other community services
Činnosti domácnosti	102	0,1	94,4	Household activities
Exteritoriálne organizácie a spolky	37	0,0	60,6	Non-territorial organisations and associations

Zdroj: ÚPSVaR

Poznámka: priemer vypočítaný zo štvrtročných údajov

Source: Labour, Social Affairs and Family Headquarters

Note: average calculated from quarterly data

Počet uchádzačov o zamestnanie aktivizovaných prostredníctvom nástrojov APTP

Okres	Počet UoZ zaradených na nástroje APTP v zmysle zákona NR SR č. 5/2004 z.z. vznp	Zo stĺpca 2 počet UoZ zaradených prostredníctvom NP	Počet UoZ umiestnených na nástroje APTP dohodnuté v predošlých rokoch v zmysle zákona NR SR č. 387/1996 Z.z.	Spolu
Bratislava	2 946	2 172	0	2 946
Malacky	1 363	1 001	0	1 363
Pezinok	1 024	961	32	1 056
Dunajská Streda	5 175	4 597	190	5 365
Galanta	2 478	2 170	14	2 492
Piešťany	2 133	2 024	5	2 138
Senica	3 283	2 684	1	3 284
Trnava	4 518	4 447	7	4 525
Partizánske	3 001	3 001	1	3 002
Nové Mesto nad Váhom	1 202	1 175	0	1 202
Považská Bystrica	1 888	1 851	15	1 903
Prievidza	4 364	4 329	35	4 399
Trenčín	9 328	9 036	0	9 328
Komárno	6 314	6 049	0	6 314
Levice	12 873	9 259	7	12 880
Nitra	7 908	6 970	1	7 909
Nové Zámky	11 888	11 636	2	11 890
Topoľčany	4 291	3 682	1	4 292
Čadca	2 785	2 600	5	2 790
Dolný Kubín	1 604	1 444	7	1 611
Námestovo	3 634	3 242	3	3 637
Liptovský Mikuláš	2 483	2 168	20	2 503
Martin	6 508	5 516	23	6 531
Ružomberok	2 848	2 435	3	2 851
Žilina	3 676	3 348	17	3 693
Banská Bystrica	3 209	2 822	3	3 212
Banská Štiavnica	8 495	5 997	21	8 516
Brezno	7 299	5 372	0	7 299
Lučenec	12 700	11 900	6	12 706
Revúca	9 190	8 806	4	9 194
Rimavská Sobota	20 255	19 763	0	20 255
Veľký Krtíš	6 111	5 915	0	6 111
Zvolen	8 261	7 544	4	8 265
Bardejov	10 323	9 745	0	10 323
Humenné	4 990	3 976	10	5 000
Poprad	8 246	7 525	0	8 246
Prešov	19 299	18 726	239	19 538
Stará Ľubovňa	2 979	2 446	1	2 980
Stropkov	2 865	2 724	0	2 865
Vranov nad Topľou	8 397	7 798	6	8 403
Košice	26 724	19 928	0	26 724
Michalovce	14 583	13 594	490	15 073
Rožňava	6 762	6 251	0	6 762
Spišská Nová Ves	13 841	10 160	1	13 842
Trebišov	17 050	15 984	10	17 060
Kežmarok	11 267	10 925	0	11 267
spolu	332 361	295 698	1 184	333 545

Vyhodnotenie APTP za rok 2006 (prepočet na 46 úradov)

Okres	UoZ DNO dec2005 + prítoky (1-12/2006)	SUMA aktivovaných UoZ DNO na APTP	podiel aktivovaných UoZ DNO na celkovom počte UoZ DNO	UoZ nad 50 rokov dec2005 + prítoky (1-12/2006)	SUMA aktivovaných UoZ nad 50 rokov na APT	podiel aktivovaných UoZ nad 50 rokov na celkovom počte UoZ nad 50 rokov	UoZ absolventi dec2005 + prítoky (1-12/2006)	SUMA aktivovaných UoZ absolventov na APT	podiel aktivovaných absolventov na celkovom počte UoZ absolventov
Bratislava	2 703	722	26,71	4 548	677	14,89	2 236	281	12,57
Malacky	982	512	52,14	908	223	24,56	601	105	17,47
Pezinok	1 054	308	29,22	1 137	185	16,27	994	176	17,71
Dunajská Streda	4 299	3 204	74,53	2 411	869	36,04	980	355	36,22
Galanta	2 543	1 230	48,37	1 814	482	26,57	824	231	28,03
Piešťany	3 308	1 462	44,20	1 966	498	25,33	1 377	259	18,81
Senica	3 948	1 768	44,78	2 435	650	26,69	1 360	250	18,38
Trnava	2 949	3 246	110,07	2 184	1 256	57,51	1 413	282	19,96
Partizánske	3 648	2 026	55,54	2 242	740	33,01	1 278	323	25,27
Nové Mesto / Váhom	2 354	796	33,81	1 946	278	14,29	803	145	18,06
Považská Bystrica	3 254	1 054	32,39	2 262	389	17,20	1 133	314	27,71
Prievidza	4 851	2 925	60,30	3 175	919	28,94	1 862	326	17,51
Trenčín	2 165	768	35,47	3 051	419	13,73	1 433	329	22,96
Komárno	4 544	4 178	91,95	2 602	1 651	63,45	745	209	28,05
Levice	9 316	7 537	80,90	3 469	2 016	58,11	1 546	401	25,94
Nitra	8 541	4 532	53,06	4 852	1 757	36,21	2 448	716	29,25
Nové Zámky	11 798	7 656	64,89	5 990	2 499	41,72	2 121	762	35,93
Topoľčany	3 468	2 178	62,80	1 962	763	38,89	1 233	418	33,90
Čadca	3 352	1 768	52,74	1 957	551	28,16	1 173	272	23,19
Dolný Kubín	1 752	1 014	57,88	907	307	33,85	500	66	13,20
Námestovo	2 878	2 080	72,27	1 781	725	40,71	1 274	183	14,36
Liptovský Mikuláš	2 996	1 209	40,35	1 974	419	21,23	828	224	27,05
Martin	4 798	3 496	72,86	2 404	1 185	49,29	1 288	382	29,66
Ružomberok	2 719	1 511	55,57	1 857	575	30,96	615	187	30,41
Žilina	6 307	1 679	26,62	4 301	578	13,44	2 263	359	15,86
Banská Bystrica	3 288	1 873	56,96	2 195	645	29,38	1 246	179	14,37
Banská Štiavnica	6 945	4 202	60,50	2 938	1 163	39,58	1 512	411	27,18
Brezno	4 637	3 139	67,69	1 925	723	37,56	606	170	28,05
Lučenec	9 888	9 060	91,63	3 250	1 757	54,06	1 396	558	39,97
Revúca	6 630	6 742	101,69	1 857	1 218	65,59	570	298	52,28
Rímska Sobota	12 517	14 431	115,29	3 190	2 657	83,29	1 089	655	60,15
Veľký Krtíš	5 625	3 930	69,87	1 519	686	45,16	677	697	102,95
Zvolen	7 481	5 871	78,48	3 573	1 654	46,29	1 652	458	27,72
Bardejov	7 859	6 804	86,58	2 709	1 360	50,20	1 784	472	26,46
Humenné	6 324	2 366	37,41	2 793	576	20,62	1 593	324	20,34
Poprad	8 518	6 072	71,28	3 332	1 117	33,52	1 455	447	30,72
Prešov	16 220	13 931	85,89	5 433	2 671	49,16	3 156	1 126	35,68
Stará Ľubovňa	2 371	1 859	78,41	842	331	39,31	604	168	27,81
Stropkov	2 331	2 151	92,28	900	417	46,33	485	165	34,02
Vranov nad Topľou	6 522	5 680	87,09	1 950	873	44,77	1 307	322	24,64
Košice	20 990	11 201	53,36	7 600	2 423	31,88	4 233	695	16,42
Michalovce	13 430	9 972	74,25	4 311	1 970	45,70	2 000	811	40,55
Rožňava	7 609	4 875	64,07	2 409	1 688	70,07	964	332	34,44
Spišská Nová Ves	10 322	7 707	74,67	2 871	1 225	42,67	1 521	413	27,15
Trebišov	12 931	13 043	100,87	3 297	2 107	63,91	1 755	923	52,59
Kežmarok	7 808	9 091	116,43	1 896	1 634	86,18	835	163	19,52
Slovensko	280 773	202 859	72,25	124 925	49 506	39,63	62 768	17 342	27,63

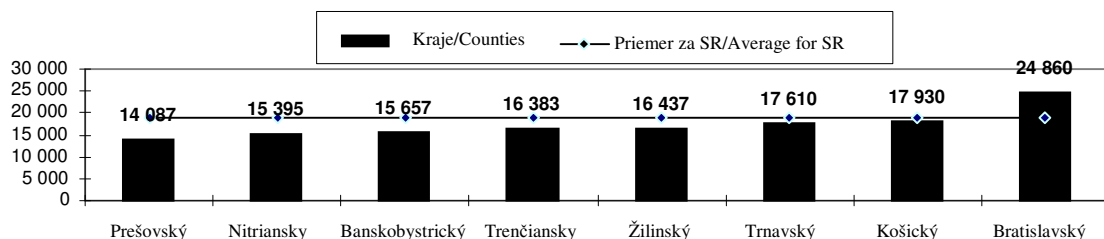
Number of job seekers activated by means of ALMP instruments

District	Number of job seekers included for ALMP instruments under Act of the SR National Council No 5/2004 Coll. as later amended	Out of column no. 2 number of job seekers included via NP	Number of job seekers assigned for ALMP instruments agreed in previous years under SR National Council Act No 387/1996 Coll.	Total
Bratislava	2 946	2 172	0	2 946
Malacky	1 363	1 001	0	1 363
Pezinok	1 024	961	32	1 056
Dunajská Streda	5 175	4 597	190	5 365
Galanta	2 478	2 170	14	2 492
Piešťany	2 133	2 024	5	2 138
Senica	3 283	2 684	1	3 284
Trnava	4 518	4 447	7	4 525
Partizánske	3 001	3 001	1	3 002
Nové Mesto nad Váhom	1 202	1 175	0	1 202
Považská Bystrica	1 888	1 851	15	1 903
Prievidza	4 364	4 329	35	4 399
Trenčín	9 328	9 036	0	9 328
Komárno	6 314	6 049	0	6 314
Levice	12 873	9 259	7	12 880
Nitra	7 908	6 970	1	7 909
Nové Zámky	11 888	11 636	2	11 890
Topoľčany	4 291	3 682	1	4 292
Čadca	2 785	2 600	5	2 790
Dolný Kubín	1 604	1 444	7	1 611
Námestovo	3 634	3 242	3	3 637
Liptovský Mikuláš	2 483	2 168	20	2 503
Martin	6 508	5 516	23	6 531
Ružomberok	2 848	2 435	3	2 851
Žilina	3 676	3 348	17	3 693
Banská Bystrica	3 209	2 822	3	3 212
Banská Štiavnica	8 495	5 997	21	8 516
Brezno	7 299	5 372	0	7 299
Lučenec	12 700	11 900	6	12 706
Revúca	9 190	8 806	4	9 194
Rimavská Sobota	20 255	19 763	0	20 255
Veľký Krtíš	6 111	5 915	0	6 111
Zvolen	8 261	7 544	4	8 265
Bardejov	10 323	9 745	0	10 323
Humenné	4 990	3 976	10	5 000
Poprad	8 246	7 525	0	8 246
Prešov	19 299	18 726	239	19 538
Stará Ľubovňa	2 979	2 446	1	2 980
Stropkov	2 865	2 724	0	2 865
Vranov nad Topľou	8 397	7 798	6	8 403
Košice	26 724	19 928	0	26 724
Michalovce	14 583	13 594	490	15 073
Rožňava	6 762	6 251	0	6 762
Spišská Nová Ves	13 841	10 160	1	13 842
Trebišov	17 050	15 984	10	17 060
Kežmarok	11 267	10 925	0	11 267
total	332 361	295 698	1 184	333 545

ALMP assessment for 2006 (recalculated to 46 offices)

District	Long-term unemp. jobseekers Dec2005 + inflow (1-12/2006)	Sum of activated long-term unemp. jobseekers on ALMP	Share of activated LT unemp. jobseekers in total no. of LT unemp. jobseekers	Jobseekers above 50 years of age Dec2005 + inflow (1-12/2006)	Sum of activated jobseekers above 50 years of age on ALMP	Share of activated jobseekers >50 years in total no. of jobseekers > 50 years	Jobseeker school leavers Dec2005 + inflow (1-12/2006)	Sum of activated jobseeker school leavers on ALMP	Share of activated jobseeker school leavers in total no. of jobseeker sch. leavers
Bratislava	2 703	722	26.71	4 548	677	14.89	2 236	281	12.57
Malacky	982	512	52.14	908	223	24.56	601	105	17.47
Pezinok	1 054	308	29.22	1 137	185	16.27	994	176	17.71
Dunajská Streda	4 299	3 204	74.53	2 411	869	36.04	980	355	36.22
Galanta	2 543	1 230	48.37	1 814	482	26.57	824	231	28.03
Piešťany	3 308	1 462	44.20	1 966	498	25.33	1 377	259	18.81
Senica	3 948	1 768	44.78	2 435	650	26.69	1 360	250	18.38
Trnava	2 949	3 246	110.07	2 184	1 256	57.51	1 413	282	19.96
Partizánske	3 648	2 026	55.54	2 242	740	33.01	1 278	323	25.27
Nové Mesto / Váhom	2 354	796	33.81	1 946	278	14.29	803	145	18.06
Považská Bystrica	3 254	1 054	32.39	2 262	389	17.20	1 133	314	27.71
Prievidza	4 851	2 925	60.30	3 175	919	28.94	1 862	326	17.51
Trenčín	2 165	768	35.47	3 051	419	13.73	1 433	329	22.96
Komárno	4 544	4 178	91.95	2 602	1 651	63.45	745	209	28.05
Levice	9 316	7 537	80.90	3 469	2 016	58.11	1 546	401	25.94
Nitra	8 541	4 532	53.06	4 852	1 757	36.21	2 448	716	29.25
Nové Zámky	11 798	7 656	64.89	5 990	2 499	41.72	2 121	762	35.93
Topoľčany	3 468	2 178	62.80	1 962	763	38.89	1 233	418	33.90
Čadca	3 352	1 768	52.74	1 957	551	28.16	1 173	272	23.19
Dolný Kubín	1 752	1 014	57.88	907	307	33.85	500	66	13.20
Námestovo	2 878	2 080	72.27	1 781	725	40.71	1 274	183	14.36
Liptovský Mikuláš	2 996	1 209	40.35	1 974	419	21.23	828	224	27.05
Martin	4 798	3 496	72.86	2 404	1 185	49.29	1 288	382	29.66
Ružomberok	2 719	1 511	55.57	1 857	575	30.96	615	187	30.41
Žilina	6 307	1 679	26.62	4 301	578	13.44	2 263	359	15.86
Banská Bystrica	3 288	1 873	56.96	2 195	645	29.38	1 246	179	14.37
Banská Štiavnica	6 945	4 202	60.50	2 938	1 163	39.58	1 512	411	27.18
Brezno	4 637	3 139	67.69	1 925	723	37.56	606	170	28.05
Lučenec	9 888	9 060	91.63	3 250	1 757	54.06	1 396	558	39.97
Revúca	6 630	6 742	101.69	1 857	1 218	65.59	570	298	52.28
Rimavská Sobota	12 517	14 431	115.29	3 190	2 657	83.29	1 089	655	60.15
Veľký Krtíš	5 625	3 930	69.87	1 519	686	45.16	677	697	102.95
Zvolen	7 481	5 871	78.48	3 573	1 654	46.29	1 652	458	27.72
Bardejov	7 859	6 804	86.58	2 709	1 360	50.20	1 784	472	26.46
Humenné	6 324	2 366	37.41	2 793	576	20.62	1 593	324	20.34
Poprad	8 518	6 072	71.28	3 332	1 117	33.52	1 455	447	30.72
Prešov	16 220	13 931	85.89	5 433	2 671	49.16	3 156	1 126	35.68
Stará Ľubovňa	2 371	1 859	78.41	842	331	39.31	604	168	27.81
Stropkov	2 331	2 151	92.28	900	417	46.33	485	165	34.02
Vranov nad Topľou	6 522	5 680	87.09	1 950	873	44.77	1 307	322	24.64
Košice	20 990	11 201	53.36	7 600	2 423	31.88	4 233	695	16.42
Michalovce	13 430	9 972	74.25	4 311	1 970	45.70	2 000	811	40.55
Rožňava	7 609	4 875	64.07	2 409	1 688	70.07	964	332	34.44
Spišská Nová Ves	10 322	7 707	74.67	2 871	1 225	42.67	1 521	413	27.15
Trebišov	12 931	13 043	100.87	3 297	2 107	63.91	1 755	923	52.59
Kežmarok	7 808	9 091	116.43	1 896	1 634	86.18	835	163	19.52
Slovakia	280 773	202 859	72.25	124 925	49 506	39.63	62 768	17 342	27.63

Priemerná nominálna mesačná mzda podľa krajov za rok 2006 (v Sk)*
Average monthly nominal wage by county for 2006 (in SKK)*

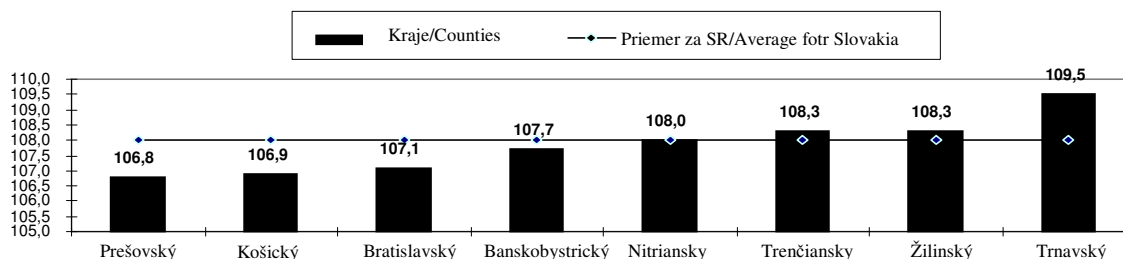
* podľa štvrťročného výkazníctva; bez podnikateľských príjmov, vrátane plátov ozbrojených zložiek, údaje upravené o štatistický odhad nevidovaných miezd

Zdroj: Spracované podľa údajov Štatistického úradu SR

* according to quarterly reporting; exclusive of business incomes, inclusive of armed forces salaries, data adjusted for statistical estimate of unrecorded wages

Source: Processed according to data of the Statistical Office of the SR

Indexy priemernej nominálnej mesačnej mzdy podľa krajov 2006/2005 (v%)*
Average monthly nominal wage indices by county 2006/2005 (in %)*

* podľa štvrťročného výkazníctva; bez podnikateľských príjmov, od roku 2006 vrátane plátov ozbrojených zložiek, indexy sú počítané z porovnateľných údajov; údaje upravené o štatistický odhad nevidovaných miezd

Zdroj: Spracované podľa údajov Štatistického úradu SR

* according to quarterly reporting; exclusive of business incomes, from 2006 inclusive of armed forces salaries, indices are calculated from comparable data; data adjusted for statistical estimate of unrecorded wages

Source: Processed according to data of the Statistical Office of the SR

Priemerné mesačné hrubé mzdy v SR v roku 2006 / Average monthly gross wages in the SR in 2006

Triedenia	Minimum (v Sk/mes.)	Maximum (v Sk/mes.)
Zamestnanie	pomocní rob. v lesníctve 8 266	riad. a prezid. veľkých org. 88 570
Vzdelanie	základné 12 663	vedecká kvalifikácia 34 863
Vek	do 19 rokov 11 485	35 – 39 rokov 21 053
Kraj	Prešovský 16 261	Bratislavský 26 949
Odvetvie	hotely a reštaurácie 13 769	finančné sprostredkovanie 38 409
Druh vlastníctva	vl. združení, polit. strán 14 172	medzinár. s prev. verej. sekt. 36 414

Zdroj: Informačný systém o priemerných zárobkoch za IV. štvrťrok 2006, Trexima, s. r. o.

Classification	Minimum (in SKK/month)	Maximum (in SKK/month)
Job	ancillary workers in forestry 8 266	large org. managers/presidents 88 570
Education	elementary 12 663	scientific qualification 34 863
Age	up to 19 years old 11 485	35 – 39 years old 21 053
County	Prešov 16 261	Bratislava 26 949
Sector	hotels and restaurants 13 769	financial intermediation 38 409
Ownership type	Property assoc's, political parties 14 172	internat. own. with mainly pub. sect. 36 414

Source: Information system on average earnings for Q4 2006, Trexima, s. r. o.

Mesačné úplné náklady práce na zamestnanca v SR za rok 2005 / Total monthly labour costs per employee in the SR for 2005

Triedenie	minimum (v Sk/zam.)	maximum (v Sk/zam.)
odvetvie	15 445	47 631
	hotely a reštaurácie	finančné sprostredkovanie
kraj	21 381	31 924
	Prešovský	Bratislavský
veľkosť organizácie	23 290	29 963
	50 – 99 zamestnancov	1 000 a viac zamestnancov
druh vlastníctva	19 208	33 628
	družstevné	medzinárodné
právna forma	19 229	29 824
	poľnohosp. družstvo	akciová spoločnosť

Zdroj: Štatistický úrad SR

Classification	minimum (in SKK/empl.)	maximum (in SKK/empl.)
sector	15 445	47 631
	hotels and restaurants	financial intermediation
county	21 381	31 924
	Prešov	Bratislava
organisation size	23 290	29 963
	50 – 99 employees	1 000 and more employees
ownership type	19 208	33 628
	cooperative	international
legal form	19 229	29 824
	agric. cooperative	joint-stock company

Source: Statistical Office of the SR

Medzinárodné porovnanie mesačných nákladov práce na zamestnanca / International comparison of monthly labour costs per employee

Krajina/Country	Priemerné mesačné náklady práce na zamestnanca v EUR/ Average monthly labour costs per employee in EUR					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Slovenská republika/ Slovak Republic	444,5	479,6	518,4	565,3	636,0	700,5
Česká republika/ Czech Republic	582,3	660,6	770,4	777,1	841,6	954,0
Maďarsko/ Hungary	539,9	613,8	730,7	763,7	838,2	944,3
Poľsko/ Poland	672,4	791,8	783,1	698,2	699,2	818,2
Bulharsko/ Bulgaria	179,0	189,8	193,8	202,2	213,5	229,1
Lotyšsko/ Latvia	343,0	350,0	360,9	357,3	388,7	432,6
Litva/ Lithuania	391,9	432,7	469,2	486,6	508,3	555,8
Estónsko/ Estonia	429,1	496,3	562,4	608,4	650,3	713,4
Nemecko/ Germany	3 468,0	3 557,0	3 636,0	3 725,0	3 745,0	3 787,0
Francúzsko/ France	3 730,1	3 855,2	3 921,4	3 996,8	4 173,8	4 296,2
Anglicko/ England	3 676,9	3 793,4	3 891,3	3 642,4	3 848,6	4 071,4

Zdroj: Eurostat
Source: Eurostat

Mesačné náklady práce na zamestnanca za rok 2005 podľa odvetví / Monthly labour costs per employee for 2005 by sector

Položky nákladov práce/ Labour cost items		Priemer za SR	Pôdohos.	Priemysel	Staveb.	Obchod	Hotely a rešt.	Doprava, pošty, telekom.	Finančné sprostred.	Nehnut., prenájom, obch. čin	Verejná správa, obrana	Školstvo	Zdrav., soc. pomoc	Ost. spoloč. služby
Celkové náklady práce/ Total labour costs		25 545	20 078	26 082	23 991	26 881	15 445	27 090	47 631	33 576	25 359	21 865	20 778	23 033
v tom/in which	Priame/Direct	18 673	14 521	18 821	17 794	19 860	11 271	19 650	35 632	25 752	18 460	15 849	14 631	16 943
	Mzdy/Wages	16 386	12 806	16 407	15 618	17 660	10 231	17 195	31 234	22 863	16 861	13 328	12 536	15 302
	Náhrady mzdy/ Wage compensations	2 059	1 578	2 271	1 926	1 856	1 001	2 169	3 800	2 380	1 422	2 473	1 590	1 563
	Platby do prog. sporenia/ Payment to saving programmes	24	15	5	112	67	7	5	-	44	22	0	2	20
	Náhrady za prac. pohotovosť/Standby compensation	69	13	33	8	28	16	125	68	72	142	24	470	23
	Peň. plnenia zo zisku po zdan./ Financial fulfilment from profit after tax	76	92	47	86	125	-	62	428	283	0	0	33	26
	Ost. priame nák. na zamestnancov/ Other direct employee costs	51	16	44	43	123	7	95	101	108	12	7	0	8
	Odmeny učňom/ Remunerations to apprentices	7	-	14	0	2	8	0	-	1	-	17	0	-
	Nepriame/ Indirect	6 883	5 558	7 265	6 198	7 042	4 174	7 475	11 999	7 831	6 901	6 049	6 149	6 097
	Subvencie/ Subventions	-11	-1	-4	0	-21	0	-35	-	-7	-2	-33	-3	-6

Zdroj: Štatistický úrad SR
Source: Statistical Office of the SR

Mesačné náklady práce na zamestnanca za rok 2005 podľa veľkosti organizácií
Monthly labour costs per employee for 2005 by organisation size

Položky nákladov práce/ Labour cost items		Priemer za SR/ Average for SR	1 - 9	10 - 19	20 - 49	50 - 99	100 - 249	250 - 499	500 - 999	1000 a viac/1000 and more
Celkové náklady práce/ Total labour costs		25 545	26 443	25 334	23 514	23 290	24 451	24 970	25 778	29 963
v tom/in which	Priame/Direct	18 673	19 885	18 985	17 224	17 155	17 852	18 312	18 647	21 239
	Mzdy/Wages	16 386	17 986	16 723	15 008	14 940	15 698	16 149	16 294	18 381
	Náhrady mzdy/ Wage compensations	2 059	1 796	2 024	1 998	1 935	1 876	1 881	2 107	2 683
	Platby do prog. sporenia/ Payment to saving programmes	24	2	27	38	83	14	3	14	1
	Náhrady za prac. pohotovosť/Standby compensation	69	6	51	31	37	59	140	132	115
	Peň. plnenia zo zisku po zdan./ Financial fulfilment from profit after tax	76	66	158	83	113	87	81	42	12
	Ost. priame nák. na zamestnancov/ Other direct employee costs	51	28	2	62	37	117	58	17	45
	Odmeny učňom/ Remunerations to apprentices	7	1	1	2	10	2	1	40	2
	Nepriame/ Indirect	6 883	6 557	6 351	6 304	6 142	6 627	6 662	7 157	8 725
	Subvencie/ Subventions	-11	-	-1	-14	-7	-28	-4	-25	-1

Zdroj: Štatistický úrad SR

Source: Statistical Office of the SR

Počet zamestnancov na kratší pracovný čas podľa odvetví / Number of employees on shorter working hours by sector

Odvetvie	Počet zamestnancov/ Number of employees		Sector
	v osobách/ in persons	v/in %	
A Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo	900	3,25%	A Agriculture, hunting and forestry
C Ťažba nerastných surovín	37	0,47%	C Extraction of raw materials
D Priemyselná výroba	3723	1,22%	D Industrial production
E Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	350	1,28%	E Generation and distribution of electricity, gas and water
F Stavebníctvo	554	1,74%	F Construction
G Obchod	8657	12,20%	G Trade
H Hotely a reštaurácie	503	7,10%	H Hotels and restaurants
I Doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie	7824	8,99%	I Transport, warehousing, posts and telecommunications
J Finančné sprostredkovanie	368	1,64%	J Financial intermediation
K Nehnutelnosti, prenájom a obchodné činnosti	4791	10,19%	K Real estate, leasing and commercial activities
L Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	2157	4,59%	L General government and defence; compulsory social security
M Školstvo	4946	14,84%	M Education
N Zdravotníctvo a sociálna pomoc	3847	5,76%	N Healthcare and social assistance
O Ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	1931	7,46%	O Other community, social and personal services

Zdroj: Rezortný výkaz o cene práce – ISCP MPSVR SR 1-04, Trexima, s.r.o.

Source: Departmental report on labour cost – ISCP MPSVR SR 1-04, Trexima, s.r.o

Príspevky zamestnávateľa svojim zamestnancom podľa odborového zväzu / Employers' allowances to their employees by trade union

Odborový zväz	Počet	Rekreácie		Životné jubileum		Vzdelávanie		Akcie pre deti		Doprava		Stravovanie		Zdravotná starostlivosť		Iné	
	org.	PO	v tis. Sk	PO	v tis. Sk	PO	v tis. Sk	PO	v tis. Sk	PO	v tis. Sk	PO	v tis. Sk	PO	v tis. Sk	PO	v tis. Sk
Spolu	2 178	149	34 724	965	140 508	1 276	933 763	148	16 009	263	218 072	1 965	2 473 171	758	174 089	486	613 152
Neuvedený	1 046	45	3 613	246	9 930	514	143 364	75	6 320	103	59 553	932	467 808	294	22 437	188	26 503
OZ prac. baní, geológie a naft. priem.	18	4	1 004	13	1 510	16	4 116	0	0	***	393	16	24 236	11	1 833	8	15 139
SOZ energetikov	19	5	5 301	17	12 317	16	75 013	3	160	***	288	16	47 676	14	9 310	10	7 170
OZ KOVO	120	17	7 316	70	13 916	93	94 463	18	3 470	24	69 623	108	222 911	75	20 248	37	37 241
OZ Chémia SR	34	3	1 634	20	7 672	26	67 607	***	41	***	216	34	99 067	22	19 910	12	49 545
OZ STAVBA SR	66	4	1 372	33	7 591	48	34 187	***	130	15	20 637	63	117 268	34	3 175	18	38 925
Združ. odborárov jadrovej energ. SR	***	0	0	***	178	***	7 936	0	0	***	5 513	***	2 940	***	1 143	***	15 414
SOZ prac. sklárskeho a bižutér. priem.	6	***	15	4	1 068	5	6 224	***	900	***	67	4	20 415	4	561	3	961
OZ SPOJE	5	0	0	***	267	4	65 745	0	0	0	0	3	123 154	3	1 966	3	273 638
OZ pracovníkov obchodu	17	5	225	12	1 270	9	1 014	3	95	3	249	16	15 379	5	45	5	1 626
SOZ verejnej správy	116	7	372	86	14 441	79	40 971	5	152	13	5 248	100	223 294	23	6 718	20	4 211
OZ prac. peňažníctva a poisťovníctva	19	0	0	8	3 284	16	44 879	***	8	***	69	18	82 957	4	1 280	8	55 645
OZ civilných zamestnancov armády SR	9	0	0	6	468	7	1 377	0	0	0	0	9	9 894	3	227	3	2 360
OZ hasičov	3	0	0	3	422	***	196	0	0	0	0	3	9 105	***	2	***	211
OZ justície v SR	5	0	0	***	86	3	58	0	0	***	33	5	3 289	***	1	***	132
OZ masmédií Slovenský výbor	***	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	***	1 654	***	10	0	0
OZ prac. poľnohospod. na Slovensku	43	4	239	25	2 072	29	5 090	4	31	3	400	39	27 388	13	374	10	1 677
OZ DLV	88	10	844	75	11 082	62	26 134	9	480	14	3 530	81	99 023	44	2 853	21	8 576
SOZ prac. textil., odev. a kožár. priem.	33	4	335	16	1 635	24	3 593	3	307	11	11 804	29	47 357	14	678	7	2 169
SOZ pracovníkov služieb	87	8	1 080	49	1 701	45	5 504	8	186	10	462	82	42 149	28	472	19	2 624
OZ potravinárov SR	41	***	93	22	1 968	32	26 066	***	58	8	3 599	37	47 359	28	2 318	8	3 883
SOZ pracovníkov polygrafie	6	***	200	4	686	4	1 175	0	0	***	0	5	5 721	4	310	***	918
SOZ prac. dopravy, cest. hospodárstva	34	5	308	23	3 524	21	14 260	0	0	3	140	32	75 052	21	1 036	9	3 682
OZ prac. obchodu a cestovného ruchu	30	4	1 007	16	1 357	21	2 440	3	297	***	6	26	42 338	8	250	4	2 757
SOZ zdravotníctva a sociálnej starostl.	101	4	851	60	6 148	72	13 786	***	109	13	1 849	90	96 874	22	887	26	9 411
OZ prac. školstva a vedy na Slovensku	105	6	184	78	3 651	45	7 944	0	0	17	427	95	44 885	24	646	20	3 434
SOZ kultúry a spoločenských organizácií	32	***	2	20	1 053	15	466	0	0	0	0	30	18 351	6	78	4	811
NOZ verejnej cestnej dopravy	14	***	107	10	3 052	9	1 372	0	0	0	0	14	24 108	7	698	5	1 601
OZ pracovníkov SAV	5	0	0	4	114	***	131	0	0	0	0	5	2 155	0	0	0	0
NOZ pracovníkov autoškôl na Slovensku	***	0	0	0	0	***	72	0	0	0	0	***	572	0	0	***	67
Plynárenský odborový zväz	***	0	0	0	0	***	872	***	10	0	0	***	700	***	10	***	777
Zväz divadelných odborov Slovenska	***	0	0	***	31	***	58	0	0	0	0	***	1 547	0	0	0	0
Odborové združenie železničiarov	11	***	300	5	2 462	10	92 059	0	0	***	1 448	11	170 697	8	6 611	4	31 977
SOZ prac. vydavateľ., naklad. a kniž. ob.	3	***	140	0	0	***	275	***	414	***	523	***	1 028	***	150	***	343
Rada SOČ Slovenského zväzu výr. druž.	10	***	261	9	494	8	220	0	0	4	246	10	7 205	5	41	5	2 272
SOZ pôšt a telekomunikácií	***	0	0	0	0	***	26 754	***	1 168	0	0	***	12 596	***	2 227	0	0
OZ pracovníkov vodnej dopravy	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	5 185	4	335	4	30
Metahurg	14	***	7 737	11	23 796	14	102 877	4	307	6	31 709	13	173 954	11	62 834	9	2 674
Nezávislý OZ	27	***	185	13	1 262	18	15 465	***	1 367	***	38	26	55 880	12	2 414	8	4 749

Zdroj: Informačný systém o cene práce – Ročný výkaz o pracovných podmienkach a nákladoch na podnikovú sociálnu politiku ISPP 2006, Trexima s.r.o.

Poznámka: Do príspevkov zamestnávateľa svojim zamestnancom patria všetky výdavky na pracovné, sociálne podmienky a starostlivosť o zdravie uvedené v § 19 ods. 2 bod c/ zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, ktoré poskytuje zamestnávateľ svojim zamestnancom.

Source: Information system on labour cost – Annual Statement on Labour Conditions and Costs of Corporate Social Policy ISPP 2006, Trexima s.r.o.

Note: Employer allowances to employees include all expenses for labour, social conditions and employee healthcare as referred to in Article 19(2)(c) of Act No 595/2003 Coll. on income tax, and which the employer provides to its employees.

Najhoršie a najlepšie platené zamestnania v hlavných triedach KZAM v roku 2006
Worst and best paid jobs in main employment classification classes in 2006

Hlavná trieda KZAM	Kód KZAM	Zamestnanie	Hrubá mesačná mzda v Sk
1 Zákodarcovia, vedúci a riadiaci zamestnanci	1228	Ved.zamest.v opatrovatel', uprat.a podob.sluzbách	19 151
	1142	Ved.zamest.zájimov, odborových a spoločen.organ.	24 309
	1227	Ved.zamest.v organ.zamer.na poskyt.obch.sluzbieb	68 857
	1210	Riad.a prezidenti veľk.org., podnikov, spoločností	88 570
2 Vedeckí a odborní duševní zamestnanci	2460	Odborní zamest.cirk.a nábož.inštit./okrem nevysv./	12 158
	2332	Učítelia predškolskej výchovy	14 822
	2131	Projektanti a analytici výpočtových systémov	43 681
	2422	Sudcovia /okrem preds.Ústav.,Najvyšš.správ.vrch.súd./	62 675
3 Technickí, zdravotníckí, pedagogickí zamestnanci	3222	Dietetici a odborníci na výživu	13 919
	3225	Rehabilitační a fyzioterapeutickí zamestnanci	13 947
	3145	Letec.disp.a zamestnanci v príbuzných odboroch	61 409
	3143	Piloti, navigátori a leteckí technici	67 083
4 Nižší administratívni zamestnanci (úradníci)	4213	Pokladníci v obchode, spoločnom stravovaní a pod.	10 751
	4224	Informátori	12 424
	4132	Úradníci vo výrobe /napr. výrobní plánovači/	19 090
	4133	Úrad. v dopr. a v preprave /dispeč., kontrolóri a pod./	21 734
5 Prevádzkovi zamestnanci v službách a obchode	5220	Predavači v stánkoch a v tržniciach	8 916
	5132	Opatrov. a pom.ošetrov.v zariad.soc.star. v nem.	10 684
	5161	Hasiči, požiarnici	22 667
	5111	Obsluhujúci zamest. v dopr. a stewardi /vr. obsl.16žk.voz./	22 687
6 Kvalifikovaní robotníci v poľnohospodárstve, lesníctve	6115	Pestovatelia rôznych plodín	10 528
	6113	Zahradníci a pestovat.záhrad.plodín a sadeníc	10 972
	6151	Kvalifikovaní rob.zaobier.sa chovom vod.živočíchov	16 170
	6142	Rob.pre ťažbu dreva /okrem obsluhy pojazd.zar./	18 831
7 Remeselní a kvalifikovaní robotníci v príbuzných odboroch	7436	Krajkárky, vyšívачi a zamest. v príbuzných odboroch	10 578
	7433	Dámski a pánski krajkári a klobúčnici	10 698
	7245	Montéri a opravári rozhlas. a telev.prij., magnetof.	28 446
	7200	Kvalifikovaní kovorobotníci a strojárski robotníci	30 311
8 Obsluha strojov a zariadení	8263	Obsluha šijacích a vyšívacích strojov	9 593
	8265	Obsluha strojov na úpravu kožušín a koží	9 852
	8123	Obsluha zariadení na tvárnenie kovov vo valcovniach	31 236
	8155	Obsluha zar.na sprac.ropy a zemného plynu	39 937
9 Pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci	9212	Pomocní a nekvalifikovaní robotníci v lesníctve	8 266
	9314	Figuranti v zememerač.a pom. pri geod. a kartog.pr.	8 290
	9311	Pom.a nekvalif. rob. v baniach a lomoch a v príb.odb.	17 052
	9154	Zamest. odčítav. stav elektromerov, plyn. a vodomero	20 405

Zdroj: Štvrťročný výkaz o cene práce za IV. štvrťrok 2006, (ISCP MPSVR SR 1-04), Trexima s.r.o.
 Source: Quarterly statement on labour cost for Q4 2006, (ISCP MLSA&F SR 1-04), Trexima s.r.o.

Priemerná mesačná mzda a vybrané zložky mzdy zamestnancov podľa hlavných tried zamestnaní KZAM v roku 2006
Average monthly wage and selected wage items of employees by main employment classification classes in 2006

Trieda KZAM	Priemerná mesačná hrubá mzda	v tom zložky priemernej mesačnej hrubej mzdy					Employment classification class
		základná mzda	2 Scientific and vocational knowledge workers	príplatky a doplatky	náhrady mzdy	ostatné mzdové zložky	
	[Sk/mes]	[Sk/mes]	3 Technicians, healthcare workers, teaching staff	[Sk/mes]	[Sk/mes]	[Sk/mes]	
Spolu	19 766	12 761	2 307	1 530	2 184	984	Total
1 Zákodarcovia, vedúci a riadiaci zamestnanci	45 425	27 678	7 233	2 395	4 596	3 524	1 Legislators, managers and managerial employees
2 Vedeckí a odborní duševní zamestnanci	25 429	17 034	2 579	1 536	2 914	1 367	2 Scientific and vocational knowledge workers
3 Technickí, zdravotníckí, pedagogickí zamest.	21 096	13 817	2 335	1 670	2 239	1 036	3 Technicians, healthcare workers, teaching staff
4 Nižší administratívni zamestnanci (úradníci)	16 181	10 684	2 314	841	1 737	604	4 Lower administrative employees (clerks)
5 Prevádzkoví zamestnanci v službách a obchode	12 138	8 301	1 013	1 253	1 198	373	5 Operational employees in services and trade
6 Kvalifikovaní robotníci v poľnohosp. lesníctve	13 073	9 044	1 218	944	1 466	401	6 Qualified workers in agriculture, forestry
7 Remeselní a kvalifikovaní robotníci v príb.odbor.	16 911	10 454	2 189	1 391	2 161	716	7 Craftmen & qualified workers in affiliated sectors
8 Obsluha strojov a zariadení	17 345	10 551	1 819	2 009	2 059	907	8 Machine and equipment operators
9 Pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci	10 954	7 448	952	948	1 220	386	9 Ancillary and unqualified employees

Zdroj: Informačný systém o priemerných zárobkoch za IV. štvrťrok 2006, ISPZ, Trexima s.r.o.

Source: Information system on average earnings for Q4 2006, ISPZ, Trexima s.r.o.

Prílohy ku kapitole 3
Annexes to Chapter 3

Výdavky základného fondu nemocenského poistenia(ZFNP) a nemocenské dávky v roku 2006
Expenditures from the Basic Sickness Insurance Fund and sickness expenditures in 2006

Vyplatené dávky (v Sk)	Január/ January	Február/ February	Marec/ March	Apríl/ April	Máj/ May	Jún/ June	I. polrok 2006/1 st half of 2006	Benefits paid out (SKK)
nemocenské	312 182 933	355 395 650	355 401 022	355 355 587	340 752 702	324 527 484	2 043 615 378	sickness
ošetrovné	14 586 057	12 232 349	16 363 020	14 291 521	11 331 984	15 478 469	84 283 400	nursing
vyrovnávací dávka	82 751	97 614	60 063	81 483	96 780	148 777	567 468	Pregnancy work benefit
materské	100 145 607	101 866 239	87 490 411	96 575 462	101 274 198	101 917 656	589 269 573	maternity
Spolu	426 997 348	469 591 852	459 314 516	466 304 053	453 455 664	442 072 386	2 717 735 819	Total

Vyplatené dávky (v Sk)	Júl/ July	August/ August	September/ September	Október/ October	November/ November	December/ December	Rok/Year 2006	Benefits paid out (SKK)
nemocenské	294 527 102	323 455 684	295 587 837	294 354 969	325 969 412	331 534 502	3 909 044 884	sickness
ošetrovné	11 832 416	10 166 687	9 824 953	9 120 852	15 455 099	12 668 054	153 351 461	nursing
vyrovnávací dávka	42 436	81 110	46 500	56 299	70 107	76 312	940 232	pregnancy work benefit
materské	104 368 215	112 831 741	115 710 329	111 548 299	115 581 983	110 202 527	1 259 512 667	maternity
Spolu	410 770 169	446 535 222	421 169 619	415 080 419	457 076 601	454 481 395	5 322 849 244	Total
zúčtovanie dôchodkových dávok § 122	0	0	0	0	0	-4 853	-4 853	clearing of pension benefits under Article 122
Celkom výdavky ZFNP	410 770 169	446 535 222	421 169 619	415 080 419	457 076 601	454 476 542	5 322 844 391	Total Basic Sickness Insurance Fund expenditures

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Source: Social Insurance Agency

Počet prípadov zúčtovaných dávok	Január/ January	Február/ February	Marec/ March	Apríl/ April	Máj/ May	Jún/ June	I. polrok 2006/1 st half of 2006	Number of accounted benefit cases
nemocenské	79 033	90 494	96 155	93 015	89 681	80 600	528 978	sickness
ošetrovné	11 091	8 770	9 993	11 183	11 464	9 417	61 918	nursing
vyrovnávací dávka	62	89	52	80	80	104	467	pregnancy work benefit
materské	16 428	17 024	16 264	15 611	16 703	16 332	98 362	maternity
Spolu	106 614	116 377	122 464	119 889	117 928	106 453	689 725	Total

Počet prípadov zúčtovaných dávok	Júl/ July	August/ August	September/ September	Október/ October	November/ November	December/ December	Rok/Year 2006	Number of accounted benefit cases
nemocenské	75 955	79 605	69 230	72 691	82 559	80 272	989 290	sickness
ošetrovné	9 753	7 804	6 784	6 741	11 189	9 580	113 769	nursing
vyrovnávací dávka	40	83	55	67	67	81	860	pregnancy work benefit
materské	16 571	16 898	17 721	17 470	17 448	17 221	201 691	maternity
Spolu	102 319	104 390	93 790	96 969	111 263	107 154	1 305 610	Total

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Source: Social Insurance Agency

Priemerná mesačná výška dávky v Sk	Január/ January	Február/ February	Marec/ March	Apríl/ April	Máj/ May	Jún/ June	I. polrok 2006/1 st half of 2006	Average monthly level of benefits in SKK
nemocenské	3 950	3 927	3 696	3 820	3 800	4 026	3 863	sickness
ošetrovné	1 315	1 395	1 637	1 278	988	1 644	1 361	nursing
vyrovnávací dávka	1 335	1 097	1 155	1 019	1 210	1 431	1 215	pregnancy work benefit
materské	6 096	5 984	5 379	6 186	6 063	6 240	5 991	maternity

Priemerná mesačná výška dávky v Sk	Júl/ July	August/ August	September/ September	Október/ October	November/ November	December/ December	Rok/Year 2006	Average monthly level of benefits in SKK
nemocenské	3 878	4 063	4 270	4 049	3 948	4 130	3 951	sickness
ošetrovné	1 213	1 303	1 448	1 353	1 381	1 322	1 348	nursing
vyrovnávací dávka	1 061	977	845	840	1 046	942	1 093	pregnancy work benefit
materské	6 298	6 677	6 530	6 385	6 624	6 399	6 245	maternity

Zdroj: Sociálna poisťovňa
Source: Social Insurance Agency

Počet poberateľov (sólo) dôchodku a výška dôchodkovej dávky podľa rodu
Number of solo pension recipients and level of pension benefit by gender

Typ dôchodku	Počet poberateľov k: Number of recipients as at:	Priemerná výška k: / Average level as at:	Type of pension
	31.12.2006	31.12.2006	
Starobný muži	656 881	8 226	Old-age men
ženy	293 695	9 089	women
Predčasný starobný muži	363 186	7 526	
ženy	44 693	8 973	Early retirement women
muži	29 200	9 505	men
ženy	15 493	7 930	women
Invalidný muži	182 856	6 144	Invalidity men
ženy	101 808	6 585	women
81 048	5 575		
Vdovský (ženy)	302 363	5 203	Widow's (women)
Vdovecký (muži)	13 631	3 540	Widower's (men)
Sirotský muži	30 237	2 982	Orphan's men
ženy	7 497	2 756	women
22 740	3 056		
S p o l u	1 230 661	X	T o t a l

Zdroj: Sociálna poisťovňa
Source: Social Insurance Agency

Rozdelenie poberateľov podľa výšky dôchodkových dávok / Breakdown of recipients by level of pension benefits

Výška dôchodku v Sk	Počet poberateľov (sólo) dôchodku/ Number of (solo) pension recipients				Level of pension in SKK
	Starobný/ Old-age	Predčasný starobný/ Early retirement	Invalídny/ Invalidity	Sirotský/ Orphan's	
2 000 - 3 899	10 150	0	33 149	27 870	2 000 - 3 899
3 900 - 5 999	44 197	124	53 137	2 109	3 900 - 5 999
6 000 - 7 999	256 679	19 279	57 852	240	6 000 - 7 999
8 000 - 9 999	266 323	12 927	31 570	13	8 000 - 9 999
10 000 - 12 999	65 067	9 345	6 045	5	10 000 - 12 999
13 000 - 15 999	7 860	2 347	920	0	13 000 - 15 999
16 000 - 18 999	4 332	574	161	0	16 000 - 18 999
nad 19 000	2 273	97	22	0	above 19 000
Spolu	656 881	44 693	182 856	30 237	Total

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Source: Social Insurance Agency

Poznámka: V tejto tabuľke sú uvedení poberatelia dôchodkov, ktorým sa ich dôchodok vypláca samostatne (sólo), t.j. bez poberateľov dôchodkov, ktorým je ich priamy dôchodok vyplácaný v súbehu s vdovským, resp. vdoveckým dôchodkom.

Note: Figures in the table are based on the number of recipients to whom the benefit is paid out separately (solo), i.e. the figures do not include pension recipients who receive their direct pension paid out in tandem with a widow's or widower's pension.

Prehľad výdavkov na dôchodkové dávky k 31. 12. 2006 / Overview of pension benefit expenditures as at 31.12.2006

	Základný fond starobného poistenia (ZFSP)/ Basic Old-Age Insurance Fund (BOAIF)	Základný fond invalidného poistenia (ZFIP)/ Basic Invalidity Insurance Fund (BIIF)	Spolu/ Total	
<i>Druh dôchodku</i>	výdavky/ expenditures	výdavky/expenditures	výdavky/expenditures	<i>Type of pension</i>
starobný	84 068 637	x	84 068 637	old-age
predčasný starobný	3 612 964	x	3 612 964	early retirement
invalidný	x	13 873 178	13 873 178	invalidity
vdovský	10 114 765	2 143 968	12 258 733	widow's
vdovecký	187 123	139 478	326 601	widower's
sirotský	172 154	820 783	992 937	orphan's
spolu	98 155 643	16 977 407	115 133 050	total
poistné zo ZFIP do ZFSP		4 804 496	4 804 496	insurance premiums from BOAIF to BIIF
príspevky na SDS za pob. ID		19 897	19 897	old-age pen. contrib. for inv. pens. recips.
ú h r n	98 155 643	21 801 800	119 957 443	a g g r e g a t e
Štátom hradené dávky				State-paid benefits
dôchodok manželky			28 667	wives' pension
sociálny dôchodok			235 405	social pension
iné			3	other
zvýšenie pre bezvládnosť			336 488	increase for incapacity
zvýšenie z dôvodu JZP			100 719	increase due to sole income source
výšenie za odboj a rehabilitáciu			367 179	veteran's and rehabilitation increase
príplatok za štátnu službu			7 737	extra payment for state service
invalidný dôchodok z mladosti			34 000	invalidity pension from youth
vianočný príspevok			1 609 777	Christmas allowance
Spolu			2 719 975	Total
celkový úhrn *)			122 677 418	total aggregate *)

*) z toho výdavky na vyplatené dôchodky do cudziny 417 465 tis. Sk (z toho ZFSP 369 858 tis. Sk a ZFIP 47 607 tis. Sk)

*) of which, expenditures on pensions to abroad SKK 417 465 000 (of which, BOAIF SKK 369 858 000 and BIIF SKK 47 607 000)

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Source: Social Insurance Agency

Úrazové dávky - počet prípadov, objem vyplatených dávok a priemerné výšky
Accident benefits – number of cases, volume of benefits paid, average amounts

rok/year 2006

druh dávky/benefit type	výdavky v tis. Sk	počet prípadov	priemerná výška dávky v Sk	Benefit type
Úrazový príplatok	87 081	33 259	2 618	Occupational injuries incapacity allowance
Úrazová renta	352 921	54 877	6 431	Occupational injuries disablement benefit
Jednorazové vyrovnanie	14 366	61	235 508	Survivor's lump sum settlement
Pozostalostná úrazová renta	8 262	3 323	2 486	Occupational fatality survivor's dependant maintenance allowance
Jednorazové odškodnenie	25 132	103	244 000	Occupational injuries bereavement grant
Pracovná rehabilitácia a rehabilitačné	0	0	0	Work rehabilitation and rehabilitation benefit
Rekvalifikácia a rekvalifikačné	0	0	0	Requalification and requalification benefit
Náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia	380 500	13 798	27 576	Compensation for pain and compensation for loss of social life
Náhrada nákladov spojených s liečením	2 072	1 766	1 173	Compensation of treatment-related costs
Náhrada nákladov spojených s pohrebom	2 139	99	21 606	Compensation of funeral-related costs
Výdavky za zamestnávateľa (výplata poist. plnení z minulých rokov)	32 287	1 020	31 654	Expenditures on behalf of employer (indemnity from previous years)
Spolu	904 760	108 306	8 354	Total

Zdroj: Sociálna poisťovňa
Source: Social Insurance Agency

Výdavky základného fondu garančného poistenia (ZFGP) v Sk v roku 2006
Expenditures from the Basic Employer Insolvency Insurance Fund in SKK in 2006

Obdobie/Period	Výdavky ZFGP v Sk/ BEIIF expenditure in SKK		
	na dávku garančného poistenia/ on insolvency insurance benefit	úhrada príspevkov na starobné dôch. sporenie/ payment of old-age pension saving contributions	spolu/ total
Január/ January	6 708 956	52 892 965	59 601 921
Február/ February	11 331 875	23 392 212	34 724 087
Marec/ March	2 667 780	73 714 552	76 382 332
Apríl/ April	1 233 904	53 636 512	54 870 416
Máj/ May	9 784 319	45 017 183	54 801 502
Jún/ June	9 752 184	51 216 763	60 968 947
Júl/ July	6 175 409	44 893 549	51 068 958
August/ August	3 906 198	59 890 048	63 796 246
September/ September	3 292 226	9 401 241	12 693 467
Október/ October	5 142 611	113 392 517	118 535 128
November/ November	11 479 665	61 397 995	72 877 660
December/ December	5 929 648	67 241 222	73 170 870
Rok 2006/ Year 2006	77 404 775	656 086 763	733 491 538

Zdroj: Sociálna poisťovňa
Source: Social Insurance Agency

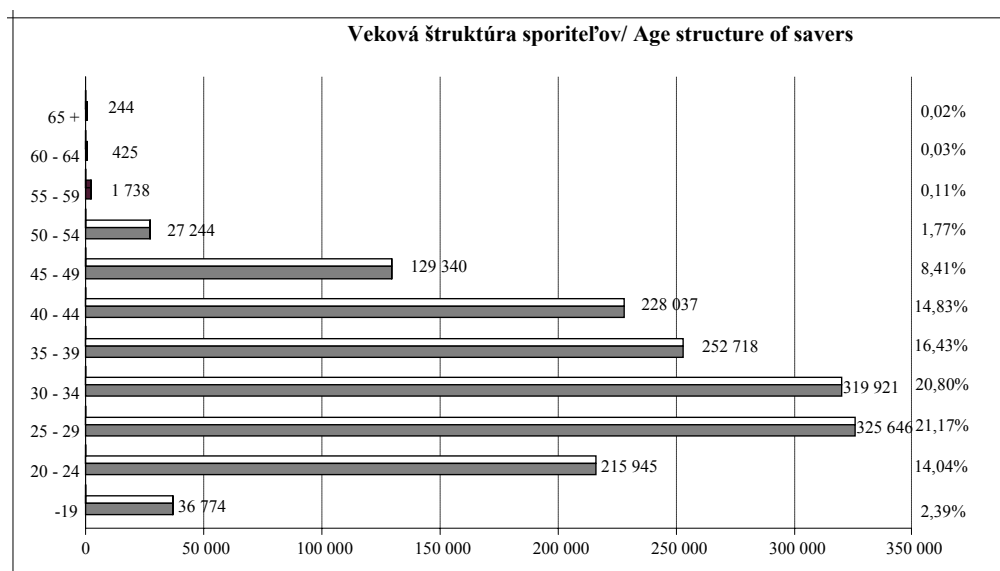

Vyplatené dávky v nezamestnanosti, počet prípadov a priemerná výška dávky v roku 2006
Unemployment benefits paid out, number of cases and average level of benefit in 2006

Mesiac/ Month	Počet poberteľov dávky v nezamestnanosti/ Number of unemployment benefit recipients		Priemerná výška dávky v nezamestnanosti v Sk/ Average level of unemployment benefit in SKK		Celková výška dávky v Sk/ Total benefits in SKK	
	Rok/Year 2005	Rok/Year 2006	Rok/Year 2005	Rok/Year 2006	Rok/Year 2005	Rok/Year 2006
Január/ January	45 398	28 489	4 981	5 749	226 125 906	163 790 291
Február/ February	48 998	32 811	5 199	5 813	254 729 635	190 723 890
Marec/ March	48 222	31 854	4 920	5 520	237 266 905	175 830 561
Apríl/ April	46 233	31 182	5 294	5 905	244 754 907	184 129 220
Máj/ May	42 187	29 199	5 029	5 742	212 153 083	167 668 028
Jún/ June	38 797	27 896	5 255	5 959	203 896 594	166 226 496
Júl/ July	35 113	25 727	5 351	6 006	187 873 308	154 522 360
August/ August	33 979	25 862	5 568	6 076	189 188 810	157 137 608
September/ September	32 465	24 484	5 767	6 365	187 225 647	155 832 445
Október/ October	31 556	23 096	5 371	5 975	169 499 988	137 993 735
November/ November	29 759	21 606	5 590	6 302	166 355 889	136 166 299
December/ December	29 262	21 686	5 491	6 340	160 691 218	137 493 552
Spolu/Total	461 969	323 892			2 439 761 890	1 927 514 484
Priemer/ Average	38 497	26 991	5 281	5 951	203 313 491	160 626 207

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Source: Social Insurance Agency

**Prehľad vývoja počtu poberateľov a čerpania finančných prostriedkov na peňažné príspevky na kompenzáciu ŤZP
v roku 2005 a v roku 2006**

**Overview of the number of recipients and drawing of funds for financial compensation allowances for severely disabled persons
in 2005 and 2006**

Peňažné príspevky na kompenzáciu ŤZP a peňažný príspevok za opatrovanie	Finančné prostr. za rok 2005 v tis. Sk	Priem. mes. počet poberateľ. v r.2005	Priemerná výška p.p. v roku 2005 v Sk	Finan. prostried. za rok 2006 v tis. Sk	Priemer. mesač počet poberateľov v roku 2006	Priemerná výška p.p. v roku 2006 v Sk
Na osobnú asistenciu	423 728	4 873	7 246 mesačne	471 405	5 502	7 140 mesačne
Na zaobstaranie pomôcky	103 971	214	40 487	118 612	219	45 134
Na opravu pomôcky	4 900	33	12 250	4 314	31	11 597
Na prepravu	46 752	1 677	2 320 mesačne	57 162	1 878	2 537 mesačne
Na kúpu OMV	207 237	86	200 617	229 857	96	200 224
Na úpravu bytu, domu alebo garáže	215 964	256	71 111	249 170	278	74 826
Na kompenzáciu zvýšených výdavkov						
- na diétne stravovanie	286 511	39 442	* 300 /500 / 1000 mesačne	288 363	42 226	* 300 /500 / 1000 mesačne
- súvisiace s hygienou alebo opotrebovaním ŠBOBZ	540 270	78 302	* 500 mesačne	543 938	86 106	* 500 mesačne
- súvisiace so zabezpečením prevádzky OMV	408 097	42 231	* 700/ 900 mesačne	535 490	46 891	* 900 mesačne
-súvisiace so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom	923	61	* 1200 mesačne	938	62	* 1200 mesačne
Za opatrovanie	2 816 521	44 142	5 317 mesačne	2 771 270	49 466	4 669 mesačne
SPOLU	5 054 132	173 853		5 270 226	190 612	

OMV-osobné motorové vozidlo,ŠBOBZ – šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia,* zákonom stanovená pevná výška peňažného príspevku

Financial allowances for severe disability compensation and financial allowance for nursing	Funds for 2005 SKK '000	Average monthly number of recipients in 2005	Average level of financial allowances in 2005	Funds for 2006 SKK '000	Average monthly number of recipients in 2006	Average level of financial allowances in 2006
For personal assistance	423 728	4 873	7 246 monthly	471 405	5 502	7 140 monthly
For purchasing aids	103 971	214	40 487	118 612	219	45 134
For repairing aids	4 900	33	12 250	4 314	31	11 597
For transport	46 752	1 677	2 320 monthly	57 162	1 878	2 537 monthly
For purchasing a personal motor vehicle	207 237	86	200 617	229 857	96	200 224
For adapting apartment, house or garage	215 964	256	71 111	249 170	278	74 826
For compensation of increased costs						
- for special diet	286 511	39 442	* 300 /500 / 1000 monthly	288 363	42 226	* 300 /500 / 1000 monthly
- connected with hygiene or wear & tear of clothing, linen, footwear and furnishings	540 270	78 302	* 500 monthly	543 938	86 106	* 500 monthly
- connected with running a personal motor vehicle	408 097	42 231	* 700/ 900 monthly	535 490	46 891	* 900 monthly
- connected with care for a specially trained dog	923	61	* 1200 monthly	938	62	* 1200 monthly
For nursing	2 816 521	44 142	5 317 monthly	2 771 270	49 466	4 669 monthly
TOTAL	5 054 132	173 853		5 270 226	190 612	

* fixed level of financial allowance set by law

Rozhodovacia činnosť v oblasti výchovných opatrení uložených podľa zákona o rodine v roku 2006
Decisions in imposing care measures under the Family Act in 2006

Kraj/Výchovné opatrenia County/ Disciplinary measure	Úrady PSVaR/ LSA&F offices				Okresné súdey/ District courts			
	napomenutie/ censure	dohľad/ supervision	obmedzenie/ restriction	sociálne por./soc. counselling	napomenutie/ censure	dohľad/ supervision	obmedzenie/ restriction	sociálne por./ soc. counselling
Bratislava	6	33	0	3	4	51	0	5
Trnava	20	51	0	0	2	21	0	0
Trenčín	28	29	0	2	8	69	0	1
Nitra	10	8	0	10	0	29	0	2
Žilina	18	10	33	1	11	54	2	13
Banská Bystrica	89	99	0	12	8	31	0	15
Prešov	9	115	0	0	21	19	0	6
Košice	128	12	0	1	6	24	0	1
SR spolu	308	357	33	29	60	298	2	43

Zdroj: ÚPSVaR
 Source: LSA&F Headquarters

Dôvody vykonávania sociálnej kurately pre deti v roku 2005 a v roku 2006
Reasons for carrying out social care for children in 2005 and 2006

Dôvod/počet detí v roku		2005	2006	Reason/number of children in year
Poruchy správania		21120	21896	Behavioural disorders
v tom	zanedbávanie školskej dochádzky	8636	8569	neglecting school attendance
	trestná činnosť alebo činnosť inak trestná (do 15 r.)	10091	10075	crime of crime-related activity (up to 15 years)
	<i>Z toho: začaté trestné stíhanie</i>	-	5488	<i>of which: prosecution commenced</i>
	<i>podmienečne odsúdení</i>	-	2013	<i>conditionally sentenced</i>
	<i>nepodmienečne odsúdení</i>	-	300	<i>unconditionally sentenced</i>
	<i>začaté vyšetrovanie maloletých</i>	-	2599	<i>investigation of juveniles commenced</i>
	pred nástupom na ÚV, OV	309	310	prior to entering institutional / protective childcare
	počas výkonu ÚV, OV	588	757	during institutional / protective childcare
	po návrate z ÚV, OV	149	230	following return from institutional / protective childcare
	drogová závislosť, experimentovanie s drogami	326	286	drug addiction, experimenting with drugs
	návrat z resocializačného strediska	7	6	return from resocialisation centre
	návrat z ústavnej liečby	30	16	return from institutional treatment
	návrat z krízového strediska	6	19	return from crisis centre
Iné	978	1628	other	
Podozrenia z týrania alebo z pohlavného zneužívania		457	493	Suspicion of tyranny or sexual abuse
Maloletí bez sprievodu		265	395	Unaccompanied minors
Iné		305	3188	Other

Zdroj: ÚPSVaR
 Source: LSA&F Headquarters

Prehľad o resocializačnom príspevku v roku 2006 / Overview of resocialisation allowance in 2006

Resocializačný príspevok – vyplatené sumy a počet osôb v roku 2006/Resocialisation allowance – sums paid and number of persons in 2006				
	Počet osôb spolu/ Total persons	Finančné prostriedky spolu v %/ Total funds in %	Priemerne na osobu/ Average per person	
Slovenská republika	2 350	100	1 252	Slovak Republic
Bratislavský kraj	245	12	1 473	Bratislava county
Trnavský kraj	156	6	1 185	Trnava county
Trenčiansky kraj	129	5	1 216	Trenčín county
Nitriansky kraj	266	12	1 275	Nitra county
Žilinský kraj	238	10	1 279	Žilina county
Banskobystrický kraj	449	21	1 315	Banská Bystrica county
Prešovský kraj	397	17	1 278	Prešov county
Košický kraj	470	17	1 060	Košice county

Zdroj: ÚPSVaR

Source: LSA&F Headquarters

Zabezpečenie vykonávania rozhodnutí súdu v zariadeniach v rokoch 2006-2007 / Execution of court decisions at facilities in 2006 – 2007

Určený úrad PSVaR	Zabezpečenie vykonávania rozhodnutí súdu v zariadeniach			Zabezpečenie vykonávania rozhodnutí súdu v zariadeniach		
	(počet požadovaných miest) 2006			(počet požadovaných miest) 2007		
	Krízové stredisko	Resocializačné stredisko	Pestúnske zariadenie	Krízové stredisko	Resocializačné stredisko	Pestúnske zariadenie
Bratislava	23	13	18	24	5	14
Trnava	4	0	14	4	4	11
Nitra	18	2	25	25	5	23
Trenčín	24	10	5	24	5	5
Banská Bystrica	11	3	11	11	2	9
Žilina	26	8	4	26	8	4
Košice	19	2	37	24	2	29
Prešov	38	0	25	38	0	22
Spolu	163	38	139	176	31	117

Zdroj: ÚPSVaR

Assigned LSA&F office	Execution of court decisions at facilities			Execution of court decisions at facilities		
	(number of places required) 2006			(number of places required) 2007		
	Crisis centre	Resocialisation centre	Foster care facility	Crisis centre	Resocialisation centre	Foster care facility
Bratislava	23	13	18	24	5	14
Trnava	4	0	14	4	4	11
Nitra	18	2	25	25	5	23
Trenčín	24	10	5	24	5	5
Banská Bystrica	11	3	11	11	2	9
Žilina	26	8	4	26	8	4
Košice	19	2	37	24	2	29
Prešov	38	0	25	38	0	22
Total	163	38	139	176	31	117

Source: LSA&F Headquarters

Nariadená ústavná starostlivosť (NÚS) a nariadená ochranná výchova (NOV)
Ordered institutional care and ordered protective childcare

Ukazovateľ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Indicator	
celkový počet detí s NÚS a NOV	6 578	6 508	6 210	6 230	6 510	6 416	5 983	Total children with OIC or OPC	
z toho umiestnené	DeD	3 637	3 493	3 260	3 324	3 859	4 191	4 709	Children's home
	ŠŠI	1 555	1 621	1 586	1 545	1 238	885	0	Special boarding school
	RDD a RDM	942	924	902	902	935	868	806	Children's / Youth re-education homes
	DSS	444	470	462	459	478	472	468	Social services homes

Zdroj: ÚPSVaR
 Source: LSA&F Headquarters

Počet detských domovov a celkový počet detí umiestnených v detských domovoch (DeD)
Number of children's homes and total number of children placed in children's homes

Ukazovateľ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Indicator	
Celkový počet DeD	87	88	88	88	94	96	98	Total number of children's homes	
z toho	štátne DeD	75	75	75	76	78	79	79	state children's homes
	cirkevné a iné neštátne DeD	12	13	13	12	16	17	17	church & other non-state homes
Celkový počet detí v DeD	3 637	3 493	3 260	3 324	3 859	4 191	4 709	Total no. of children in child. homes	
z toho	umiestnených v štátnych DeD	3 416	3 258	2 995	3 069	3 577	3 882	3 882	placed in state children's homes
	umiestnených v cirkevných a neverejných DeD	221	235	265	255	282	309	309	placed in church & non-public children's homes

Zdroj: ÚPSVaR
 Source: LSA&F Headquarters

Formy starostlivosti v detských domovoch / Number of children's homes and total number of children placed in children's homes

Forma starostlivosti	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Form of care
Profesionálne rodiny	57	60	71	81	126	116	162	Professional families
Samostatné skupiny	69	94	136	182	242	294	328	Independent groups
Iné skupiny	282	243	178	138	125	141	169	Other groups

Zdroj: ÚPSVaR
 Source: LSA&F Headquarters

Počty umiestnených detí v jednotlivých formách starostlivosti v detských domovoch
Number of children placed in individual forms of care in children's homes

Počet umiestnených detí v jednotlivých formách	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Children placed in individual forms
V profesionálnej rodine	116	119	145	157	181	222	317	in a professional family
v samostatnej skupine	708	952	1 336	1 810	2 430	2 862	3 123	in an independent group
v iných skupinách	2 813	2 422	1 779	1 357	1 248	1 107	1 586	in other groups

Zdroj: ÚPSVaR
 Source: LSA&F Headquarters

Výkon opatrení SPOD a SK pri zabezpečení náhradného rodinného prostredia - Počet detí zverených do náhradných rodín
v rokoch 2001 – 2006

Performance of LCP&SC measures in providing a substitute family environment – Number of children entrusted to substitute families
over 2001 – 2006

	Osvojenie (zverené do predosvojiteľskej starostlivosti) / Adoption (entrusted into pre-adoption care)	Náhradná osobná starostlivosť/ Substitute personal care	Pestúnska starostlivosť/ Foster care	Poručníctvo/ Guardianship	Spolu/ Total
2001	253	604	414	145	1416
2002	261	565	418	127	1371
2003	317	693	460	101	1571
2004	294	626	495	237	1652
2005	271	708	480	174	1633
2006	336	1144	365	179	2024

Zdroj: ÚPSVaR

Source: LSA&F Headquarters

Počty a miesta v ústavných zariadeniach pre dospelých podľa zriaďovateľa
Number of and places in institutional facilities for adults by founder

Zriaďovateľ / Founder	Spolu		110		120		130		140		150		160	
	počet no.	miesta places	počet no.	miesta places	počet no.	miesta places	počet no.	miesta places	počet no.	miesta places	počet no.	miesta places	počet no.	miesta places
Spolu / Total	350	25 767	194	13 277	14	1 651	7	388	73	5 522	3	237	59	4 692
Samosprávny kraj / Local auth. county	189	17 234	94	7 475	2	421	4	294	37	4 386	2	207	50	4 451
ÚPSVaR / LSA&F Headquart.	1	57	1	37	0	0	0	20	0	0	0	0	0	0
Obec / Municipality	63	5 572	52	4 262	9	1 174	0	0	2	136	0	0	0	0
Cirkevné práv. os. / Church-based corporate entities	47	1 271	29	847	1	29	0	0	14	323	0	0	3	72
Ostatné právnické os. Other corporate entit.	40	1 019	12	380	2	27	3	74	18	413	1	30	4	95
Fyzické osoby / Individuals	10	614	6	276	0	0	0	0	2	264	0	0	2	74

Zdroj údajov: ŠÚ SR - Zariadenia sociálnych služieb v SR za rok 2005

Data source: SR Statistical Office – Social services facilities in the SR for 2005

Počty a miesta v ústavných zariadeniach pre deti podľa zriaďovateľa
Number of and places in institutional facilities for children by founder

Zriaďovateľ	Spolu / Total		210		220		230		320		Founder
	počet no.	miesta places	počet no.	miesta places	počet no.	miesta places	počet no.	miesta places	počet no.	miesta places	
Spolu	156	6 896	3	445	42	1 637	20	879	91	3 935	Total
Samosprávny kraj	47	2 503	2	430	26	1244	18	829	1	0	Local auth. county
ÚPSVaR	75	3 621	0	0	0	26	0	12	75	3583	LSA&F Headquart.
Obec	2	33	0	0	2	33	0	0	0	0	Municipality
Cirkevné právnické os.	9	242	0	0	2	54	0	0	7	188	Church-based corporate ent.
Ostatné právnické osoby	22	438	1	15	11	221	2	38	8	164	Other corporate entities
Fyzické osoby	1	59	0	0	1	59	0	0	0	0	Individuals

Zdroj údajov: ŠÚ SR - Zariadenia sociálnych služieb v SR za rok 2005
 Data source: SR Statistical Office – Social services facilities in the SR for 2005

Kódy jednotlivých druhov zariadení sú podľa metodických vysvetliviek:

110 – domovy dôchodcov

120 – domovy – penzióny pre dôchodcov

130 – domov sociálnych služieb pre dospelých s telesným postihnutím

140 – domov sociálnych služieb pre dospelých s kombináciou postihnutí

150 – domov sociálnych služieb pre dospelých so zmyslovým postihnutím

160 – domov sociálnych služieb pre dospelých s duševnými poruchami a poruchami správania

210 – domov sociálnych služieb pre deti s telesným postihnutím

220 – domov sociálnych služieb pre deti s telesným postihnutím a duševnými poruchami a poruchami správania

230 – domov sociálnych služieb pre deti s duševnými poruchami a poruchami správania

320 – detský domov

Codes of individual types of facilities as per methodological explanation:

110 – pensioners' nursing homes

120 – pensioners' homes

130 – social services home for physically disabled adults

140 – social services home for adults with multiple disability

150 – social services home for adults with sensory disability

160 – social services home for adult with mental and behavioural disorders

210 – social services home for physically disabled children

220 – social services home for children with physical disability, mental disorders and behavioural disorders

230 – social services home for children with mental disorders and behavioural disorders

320 – children's homes

Počet zariadení a miest sociálnych služieb podľa krajov a druhov zariadení a ich kapacita (spolu) za rok 2005
Number of and places in facilities and social service places by county, type of facility and capacity (total) for 2005

Kraj	Počet zariadení	Počet miest k 31.12.2005		
		Spolu	z toho starostlivosť poskytovaná	
			tyždenne	denne
zariadenia sociálnych služieb spolu	775	37 415	1 018	1 586
Bratislavský kraj	93	4 571	290	582
Trnavský kraj	82	4 104	53	68
Trenčiansky kraj	96	4 517	62	64
Nitriansky kraj	86	5 538	114	76
Žilinský kraj	88	4 304	136	146
Banskobystrický kraj	115	4 970	123	222
Prešovský kraj	117	4 682	62	267
Košický kraj	98	4 729	178	161
z toho				
domovy dôchodcov	194	13 277	0	0
domovy - penzióny pre dôchodcov	14	1 651	0	0
domovy sociálnych služieb pre dospelých	142	10 839	167	435
s telesným postihnutím	7	388	0	0
s kombináciou postihnutí	73	5 522	70	188
domovy sociálnych služieb pre dospelých so zmyslovým postihnutím	3	237	0	30
s duševnými poruchami a poruchami správania	59	4 692	97	217
domovy sociálnych služieb pre deti	65	2 961	712	825
s telesným postihnutím	3	445	195	192
s telesným postihnutím a duševnými poruchami a poruchami správania	42	1 637	432	449
s duševnými poruchami a poruchami správania	20	879	85	184
detské domovy	91	3 935	0	0
stanice opatrovateľskej služby	6	119	0	0
zariadenia pestúnskej starostlivosti	23	137	0	0
zariadenia chráneného bývania	11	192	0	0
domovy pre osamelých rodičov	23	484	0	0
útulky	59	1 331	0	23
krízové strediská	20	286	10	24
resocializačné strediská	19	284	8	12
rehabilitačné strediská	17	255	45	165
zariadenia opatrovateľskej služby	91	1 664	76	102
SPOLU	775	37 415	1 018	1 586

Zdroj údajov: ŠÚ SR - Zariadenia sociálnych služieb v SR za rok 2005 ¹

Data source : SR Statistical Office – Social services facilities in the SR for 2005 ¹

¹ V celkovom počte údajov zo Štatistického úradu SR sú zohľadnené i detské domovy, zariadenia

¹ Data from the SR Statistical Office includes in the total number also children's homes, facilities

Obyvatelia zariadení sociálnych služieb podľa krajov a druhov zariadení a ich kapacita (spolu) za rok 2005
Residents of social service facilities by county, type of facility and their capacity (total) for 2005

Kraj	Obyvatelia k 31. 12. 2005	Z toho			
		dlhodobozdravotne postihnutí	osoby v dôch veku	muži / chlapci	ženy / dievčatá
Druh zariadenia					
zariadenia sociálnych služieb spolu	36 515	23 975	20 761	16 107	20 408
Bratislavský kraj	4 323	3 008	2 640	1 522	2 801
Trnavský kraj	4 026	2 765	2 356	1 754	2 272
Trenčiansky kraj	4 476	2 931	2 996	1 699	2 777
Nitriansky kraj	5 429	3 891	3 431	2 609	2 820
Žilinský kraj	4 154	2 869	2 518	1 836	2 318
Banskobystrický kraj	4 828	3 059	2 623	2 189	2 639
Prešovský kraj	4 634	2 895	2 123	2 232	2 402
Košický kraj	4 645	2 557	2 074	2 266	2 379
Z toho					
domovy dôchodcov	13 012	8 152	12 289	4 342	8 670
domovy - penzióny pre dôchodcov	1 641	485	1 636	394	1 247
domovy sociálnych služieb pre dospelých s telesným postihnutím	381	381	250	150	231
domovy sociálnych služieb pre dospelých s kombináciou postihnutí	5 370	5 370	3 076	2 789	2 581
domovy sociálnych služieb pre dospelých so zmyslovým postihnutím	185	185	45	52	133
domovy sociálnych služieb pre dospelých s duševnými poruchami a poruchami správania	4 726	4 726	1 911	2 604	2 122
domovy sociálnych služieb pre deti s telesným postihnutím	417	417	0	236	181
domovy sociálnych služieb pre deti s telesným postihnutím a duševnými poruchami a poruchami správania	1 666	1 666	0	939	727
domovy sociálnych služieb pre deti s duševnými poruchami a poruchami správania	830	830	0	398	432
detské domovy	3 803	251	0	2 071	1 732
stanice opatrovateľskej služby	95	29	0	37	58
zariadenia pestúnskej starostlivosti	135	6	0	70	65
zariadenia chráneného bývania	169	73	7	112	57
domovy pre osamelých rodičov	447	0	3	139	308
útulky	1 205	26	60	824	381
krízové strediská	373	66	0	159	214
resocializačné strediská	277	0	2	242	35
rehabilitačné strediská	271	190	87	122	149
zariadenia opatrovateľskej služby	1 512	1 122	1 395	427	1 085

Zdroj údajov: ŠÚ SR - Zariadenia sociálnych služieb v SR za rok 2005
 Data source: SR Statistical Office – Social services facilities in the SR for 2005

**Podiel obyvateľov v dôchodkovom veku na celkovom počte obyvateľov a na počte obyvateľov
v zariadeniach sociálnych služieb – rok 2005**

Share of residents of pensionable age in the total number of residents and in the number of residents in social service facilities – 2005

Kraj / County	Počet obyvateľ. / Number of inhabit.	Počet dôchodcov / Number of pensioners in the SR	Počet obyvateľ. v zariadeniach / Number of inhabit. in facilities	Počet obyvateľov v zariadeniach v dôchod. veku / N. of inhabitants of pensionable age in facilities	Podiel dôchodcov v% na počte / % of pensioners in no. of	
					obyvateľov celkom / inhabitants total	obyvateľov v zariadeniach / inhabitants in facilities
Spolu SR/Total SR	5 389 180	1 216 253	36 515	20 761	22,57	56,86
v tom kraj/by county						
Bratislava	603 699	137 726	4 323	2 640	22,81	61,07
Trnava	554 172	125 226	4 026	2 356	22,60	58,52
Trenčín	600 386	143 979	4 476	2 996	23,98	66,93
Nitra	708 498	171 645	5 429	3 431	24,23	63,20
Žilina	694 763	148 836	4 154	2 518	21,42	60,62
Banská Bystrica	657 119	157 783	4 828	2 623	24,01	54,33
Prešov	798 596	163 108	4 634	2 123	20,42	45,81
Košice	771 947	167 950	4 645	2 074	21,76	44,65

Zdroj údajov: ŠÚ SR - Zariadenia sociálnych služieb v SR za rok 2005

Data source: SR Statistical Office – Social services facilities in the SR for 2005

**Ubytovacie dni v zariadeniach sociálnych služieb podľa krajov – rok 2005
Accommodation days in social service facilities by county – 2005**

Kraj	Ubytovacie dni / Accommodation days					Ubytovacie dni na jedno zariadenie / Accommodation days per facility
	spolu	z toho starostlivosť poskytovaná / of which, care provided at				
		týždenne / weekday	%	denne / daily	%	
Spolu zariadenia / Total facilities	12 195 366	213 186	1,1	256 846	2,3	15 736
v tom kraj/by county						
Bratislava	1 339 907	53 203	4,0	89 758	6,7	14 408
Trnava	1 367 493	11 280	0,8	9 871	0,7	16 677
Trenčín	1 530 865	13 629	0,9	14 338	0,9	15 947
Nitra	1 876 289	28 038	1,5	15 673	0,8	21 817
Žilina	1 397 297	30 923	2,2	23 799	1,7	15 878
Banská Bystrica	1 649 320	32 851	2,0	37 078	2,2	14 342
Prešov	1 542 213	10 341	0,7	37 455	2,4	13 181
Košice	1 491 982	32 921	2,2	28 874	1,9	15 224

Zdroj údajov: ŠÚ SR - Zariadenia sociálnych služieb v SR za rok 2005

Data source: SR Statistical Office – Social services facilities in the SR for 2005

Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb a ich poberatelia / Non-public social service providers and their recipients

Poskytovatelia sociálnych služieb a ich poberatelia		Stav k 31.12.20 04	V sledovanom roku		
			prírastok	úbytok	k 31.12. 2005
Poskytovatelia sociálnych služieb		410	52	37	425
v tom	opatrovateľská služba	156	9	12	153
	organizovanie spoločného stravovania	47	4	5	46
	prepravná služba	15	2	1	16
	starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb	212	34	17	229
	ostatné sociálne služby	75	11	-	86
Poberatelia sociálnych služieb		35131	7670	6314	36487
v tom	opatrovateľská služba	5120	1310	1486	4944
	organizovanie spoločného stravovania	14445	810	650	14605
	prepravná služba	1212	123	77	1258
	starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb	5654	3787	3205	6236
	ostatné sociálne služby	13508	7630	5147	15991
Poskytovatelia sociálnych služieb					
z toho	cirkevné organizácie	45	6	5	46
	občianske združenie	90	5	5	90
	nadácie	1	-	-	1
	neziskové organizácie poskytujúce	129	21	13	137
	podnikateľské subjekty a živnostníci	12	1	1	12
	fyzické osoby	38	3	3	38
	iné právnické osoby	19	0	5	14

Zdroj údajov: Výkaz MPSVR SR 7-01

Príjmy a výdavky neverejných poskytovateľov		V roku 2005 (v tis. Sk)
Celkové príjmy		1 066 841
z toho	bežné transfery zo štátneho rozpočtu	135 026
	kapitálové transfery zo štátneho	11 907
	príjmy z rozpočtu obcí,	535 677
	zo zaplatenej dohodnutej ceny	259 903
	sponzorské dary, verejné zbierky	104 825
Celkové výdavky		1 107 608
z toho	bežné	849 595
	z toho mzdy	404 424
	odvody	135 725
	kapitálové	42 158

Zdroj údajov: Výkaz MPSVR SR 7-01

Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb – Zamestnanci / Non-public social service providers – employees

Zamestnanci (v prepočítaných stavoch)	V roku 2005	
	spolu	ženy
Priemerný evidenčný počet zamestnancov	3 677,0	2 939,4
Počet zamestnancov pracujúcich na o prácach vykonávaných mimo	1 507,6	1 144,5
Dobrovoľníci	2 808,0	2 001,0

Zdroj údajov: Výkaz MPSVR SR 7-01

Príjmy, výdavky, zamestnanci a mzdové náklady v zariadeniach sociálnych služieb podľa krajov – rok 2005
Income, expenditure, employees and wage costs of social service facilities by county – 2005

Kraj / County	Počet zariadení / Number of facilities	Celkové príjmy (tis. Sk) Total income (SKK 000)	Celkové výdavky (tis. Sk) Total expendit. (SKK 000)	Mzdové náklady (tis. Sk) Wage costs (SKK 000)	Priemerný počet zamestnancov prepočítaný (osoby) / Average no. of employees (full time equivalised)	Priemerná mzda (Sk) Average wage (SKK)
Spolu / Total	775	6 996 430	7 005 423	2 900 543	19 570	11 923
v tom kraj / by county						
Bratislava	93	862 391	864 955	369 325	2 243	13 721
Trnava	82	784 774	783 880	316 566	2 050	12 869
Trenčín	96	833 001	836 124	335 021	2 149	12 991
Nitra	86	964 694	948 955	390 486	2 606	12 487
Žilina	88	830 092	829 637	338 136	2 253	12 507
Banská Bystrica	115	909 841	906 258	377 583	2 662	11 820
Prešov	117	894 661	901 311	377 302	2 608	12 056
Košice	98	934 976	934 303	396 124	2 999	11 007

Zdroj údajov: ŠÚ SR - Zariadenia sociálnych služieb v SR za rok 2005

Poznámka: Rozdiel medzi príjmami a výdavkami predstavujú odvody rozpočtových organizácií zriaďovateľovi.

Data source: SR Statistical Office – Social services facilities in the SR for 2005

Note: Difference between incomes and expenditures represents government organisations' contributions to the founder.

Kvalifikovaný odhad fyzických ukazovateľov NP VI k 31.12.2006:

Typ ukazovateľa	Názov ukazovateľa	Východisko	Cieľ 2006	Priebežný stav
Ukazovatele výstupu	Počet zúčastnených znevýhodnených nezamestnaných na aktivitách poradenstva, predprípravy, prípravy, vzdelávania a ďalších podobných aktivít		2000	10 544
	Počet zúčastnených znevýhodnených nezamestnaných (z vyššie spomenutých) na projektoch zamestnania a samozamestnania		500	1 354
	Počet nezamestnaných Rómov zúčastnených na aktivitách poradenstva, predprípravy, prípravy a podobných aktivít		2000	6 270
	Počet nezamestnaných Rómov (z vyššie spomenutých) zúčastnených na projektoch zamestnania a samozamestnania		250	610
	Počet vyškolených školiteľov a asistentov		150	187
	Počet príspevkov poskytnutých ako sprievodné opatrenie		1200	113
	Počet zaangažovaných partnerstiev		130	100
Ukazovatele ledkuvýs	Percento umiestnenia znevýhodnených nezamestnaných osôb zúčastnených na programoch predprípravy		0,59%	1,65%
	Percento umiestnenia nezamestnaných Rómov zúčastnených na programoch predprípravy		1%	1,08%
	Počet vytvorených pracovných miest v sektore sociálnej ekonomiky		600	375
	Rast počtu akčných plánov zamestnanosti na miestnej úrovni a mikroregionálnej úrovni		60	50
Ukazovatele dopadu	Zníženie nezamestnanosti cieľovej populácie ako% poklesu		2%	
	Zníženie podielu dlhodobo nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných osôb 12 mesiacov po ukončení realizácie programu	80%	78%	

Zdroj: FSR

Qualified estimate of NP VI physical indicators as at 31.12.2006:

Type of indicator	Indicator name	Starting point	Target 2006	Current state
Output indicator	Number of participating disadvantaged unemployed persons in advice, pre-preparation, preparation, education and other similar activities		2000	10 544
	Number of participating disadvantaged unemployed persons (of the above) in employment and self-employment projects		500	1 354
	Number of unemployed Romanies participating in advice, pre-preparation, preparation, education and other similar activities		2000	6 270
	Number of unemployed Romanies (of the above) participating in employment and self-employment projects		250	610
	Number of trained trainers and assistants		150	187
	Number of allowances provided as an accompanying measure		1200	113
	Number of partnerships engaged		130	100
Result indicator	Percentage placement of disadvantaged unemployed persons participating in pre-preparation programmes		0.59%	1,65%
	Percentage placement of unemployed Romanies participating in pre-preparation programmes		1%	1,08%
	Number of jobs created in the social economy sector		600	375
	Growth in the number of employment action plans at the local level and micro-regional level		60	50
Impact indicator	Reduction in unemployment in the target population as a percentage fall		2%	
	Reduction in the share of long-term unemployed persons in the total number of unemployed persons 12 months following the end of the programme's realisation	80%	78%	

Source: Social Development Fund

**Prehľad pôsobnosti LPSI podporených v rámci projektu NP VI
Overview of coverage by LSIPs supported in the framework of an NP VI project**

Lokálne kancelárie / Local office	pôsobnosť / LPSI - Coverage / LSIP	
Banskobystrický samosprávny kraj Banská Bystrica local authority county	Brezno	Brezno a Banská Bystrica
	Detva	Detva a Zvolen
	Lučenec	Lučenec
	Revúca	Poltár
	Revúca	Revúca
	Rimavská Sobota	Rimavská Sobota
Košický samosprávny kraj Košice local authority county	Košice	Košice a Košice okolie
	Michalovce	Michalovce a Sobrance
	Rožňava	Rožňava
	Spišská Nová Ves	Spišská Nová Ves a Gelnica
	Trebišov	Trebišov
Prešovský samosprávny kraj Prešov local authority county	Bardejov	Bardejov a Svidník
	Poprad	Poprad a Levoča
	Vranov nad Topľou	Vranov nad Topľou
		Stropkov a Medzilaborce

Zdroj: FSR

Source: Social Development Fund

Prehľad pôsobnosti LPSI podporených v roku 2006 zo štátneho rozpočtu
Overview of coverage by LSIPs supported in 2006 from the state budget

Lokálne kancelárie /Local office	Pôsobnosť / LPSI - Coverage / LSIP	
Banskobystrický samosprávny kraj / Banská Bystrica local authority county	Detva	Detva and Zvolen
	Lučenec	Lučenec
	Poltár	Poltár
	Veľký Krtíš	Veľký Krtíš and Krupina
	Žiar nad Hronom	Žiar n. Hr., Banská Štiavnica and Žarnovica
Prešovský samosprávny kraj / Prešov local authority county	Humenné	Humenné and Snina
	Kežmarok	Kežmarok and Stará Ľubovňa
	Prešov	Prešov and Sabinov
Nitriansky samosprávny kraj / Nitra local authority county	Levice	Levice
	Nové Zámky	Nové Zámky, Komárno and Šaľa
	Zlaté Moravce	Zlaté Moravce and Nitra
Žilinský samosprávny kraj Žilina local authority county	Dolný Kubín	Dolný Kubín, Tvrdošín and Námestovo
	Liptovský Mikuláš	Liptovský Mikuláša Ružomberok
	Martin	Martin and Turčianske Teplice
	Žilina	Bytča, Čadca, Kysucké N. Mesto and Žilina

Zdroj: FSR

Source: Social Development Fund

Kvantifikácia aktivít komunitných sociálnych pracovníkov a asistentov
Quantification of community social workers' and assistants' activities

Aktivity za rok 2006	Počet / No.	%	Activities for 2006
Zamestnanosť	42499	14,4	Employment
zapojenie do aktivačného programu, spolupráca s Úradom PSVaR, CLPP a inými organizáciami kvôli sprostredkovaniu práce			involvement in activation programme, cooperation with LSA&F office, local job advice centre and other job intermediation organisations
Kvalita života, bývanie	68831	23,3	Quality of life, housing
dohodnutie splátkových kalendárov, príspevkov na bývanie, zlepšovanie kvality života			agreement of repayment schedules, housing benefits, improving the quality of life
Vzdelávanie	44199	15,0	Education
podpora vzdelávania detí, podpora vzdelávania dospelých, predškolská výchova detí			supporting children's education, supporting adult education, pre-school preparation for children
Zdravie	42087	14,3	Health
spolupráca s lekármi, zdravotníckymi zariadeniami, terénnymi zdravotnými asistentmi, podpora klientov k zodpovednému prístupu k svojmu zdraviu (zdraviu detí)			cooperation with doctors, health facilities, field health assistants, supporting clients towards a responsible approach to their health (children's health)
Sociálna integrácia	91183	30,9	Social integration
zmierňovanie sociálno-patologických javov v komunite (kriminalita, domáce násilie, sexuálne zneužívanie, zanedbávanie starostlivosti o deti, agresívne správanie detí na školách, užívanie drog, alkoholizmus, zadlženosť, úžerníctvo, atď.), pomoc pri vybavovaní dokladov, peňažných dávok a podobne, podpora kvality komunikácie a vzťahov medzi klientmi a ostatnými občanmi			mitigation of socio-pathological phenomena in the community (crime, domestic violence, sexual abuse, child neglect, aggressive behaviour of children at school, drug use, alcoholism, debt, usury, etc), help in dealing with documents, financial benefits, etc., supporting the quality of communication and relations between clients and other citizens
Sociálna oblasť	6019	2,0	Social field
umiestnenie detí do DeD, krízového centra, osvojenie dieťaťa, náhradné výživné, pestúnstvo a opatrovníctvo			Placement of children in children's homes, crisis centres, child adoption, substitute child maintenance, foster care and custodianship
SPOLU	294818	100,0	TOTAL

Zdroj: FSR

Source: Social Development Fund

Prílohy ku kapitole 4
Annexes to Chapter 4

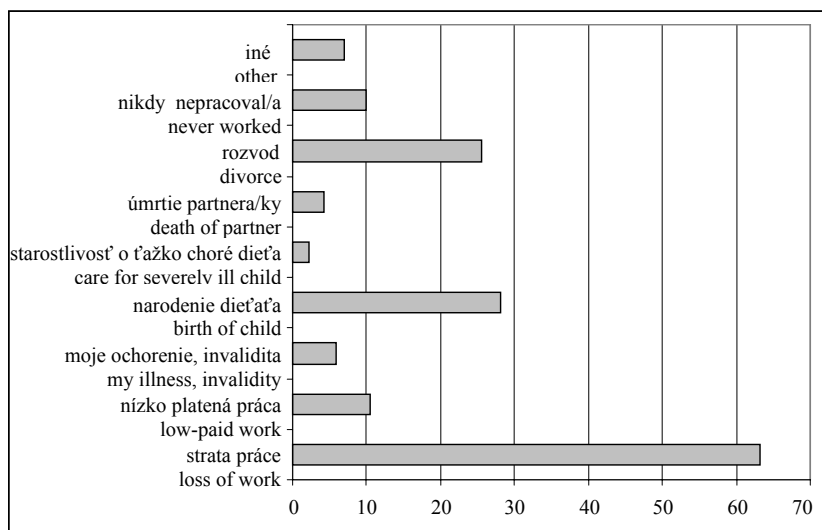
Indikátory príjmovej chudoby v SR / Income poverty indicators for the SR			2 004	2005*	
S20/S80			3,9	4,1	
Gini koeficient / Gini coefficient			26,2	28,1	
Národný medián príjmu na ekvivalentného člena SK/rok National equivalised median income SKK/year			113 270	127 889	
Hranica rizika chudoby / At-risk-of-poverty threshold	1 členná domácnosť / single person household	SK / SKK	67 962	76 734	
		EUR	1 697	1 988	
		PPS	3 244	3 624	
	2 dospelí s 2 závislými deťmi / 2 adults with 2 dependent children	SK / SKK	142 720	161 140	
		EUR	3 564	4 175	
		PPS	6 813	7 611	
Miera rizika chudoby podľa veku a pohlavia / At-risk-of-poverty rate by age and gender	spolu / total	Spolu / Total	13,3	11,6	
		Ženy / Women	13,5	11,5	
		Muži / Men	13,2	11,7	
	0 - 15			18,4	16,6
		16-24	Spolu / Total	16,8	14,1
			Ženy / Women	16,6	13,1
	Muži / Men		17,1	15,1	
	25 - 49	Spolu / Total	14,1	11,6	
		Ženy / Women	14,7	11,9	
		Muži / Men	13,4	11,3	
	50 - 64	Spolu / Total	8,3	7,7	
		Ženy / Women	8,3	7,3	
Muži / Men		8,3	8,2		
16 - 64	Spolu / Total	13,2	11,1		
	Ženy / Women	13,3	10,8		
	Muži / Men	13,1	11,4		
65+	Spolu / Total	7,1	8,5		
	Ženy / Women	9,8	10,8		
	Muži / Men	2,7	4,5		
Relatívny prepád mediánu príjmov v riziku chudoby podľa veku a pohlavia / Relative median poverty risk gap by age and gender	spolu	Spolu / Total	23,5	20,0	
		Ženy / Women	22,8	19,6	
		Muži / Men	25,5	20,8	
	0 - 15			24,0	21,2
		16 +	Spolu / Total	25,4	19,8
			Ženy / Women	22,7	18,8
	Muži / Men		25,4	21,3	
	16 - 64	Spolu / Total	24,6	20,6	
Ženy / Women		24,2	19,7		
Muži / Men		25,5	22,4		
65+	Spolu / Total	16,2	14,8		
	Ženy / Women	16,1	17,0		
	Muži / Men	22,9	11,5		
Miera rizika chudoby podľa typu domácnosti / Poverty risk by household type	Domácnosti bez detí / H'holds without children		8,3	7,9	
	Domácnosti s deťmi / H'holds with children		16,5	14,1	
	1 členná domácnosť spolu / Single h'hold total		16,4	16,7	
	1 členná domácnosť ženy / Single h'hold women		16,0	15,8	
	1 členná domácnosť muži / Single h'hold men		18,0	19,7	
	1 členná domácnosť do 65 / Single h'hold up to 65 years old		23,1	19,4	
	1 členná domácnosť 65+ / Single h'hold 65+ yearsold		11,9	14,8	
	2 dospelí bez detí (najmenej jeden 65+) / 2 adults no children (at least one 65+ years old)		3,9	4,1	
	2 dospelí bez detí (obaja < 65) / 2 adults no children (both<65)		10,5	8,5	
	Iné domácnosti bez detí / Other h'holds with no children		4,9	4,7	
	Neúplné rodiny (1 a viac závislých detí) / Single parent (1 and more dependent children)		31,7	28,8	
	2 dospelí 1 závislé dieťa / 2 adults 1 dependent child		12,7	8,0	
	2 dospelí 2 závislé deti / 2 adults 2 dependent children		16,6	13,8	
	2 dospelí 3+ závislých detí / 2 adults 3+ dependent children		24,0	24,1	
	Iné domácnosti so závislými deťmi / Other h'holds with dependent children		13,2	12,0	

Indikátory príjmovej chudoby - pokračovanie tabuľky / Income poverty indicators - continuation of table			2 004	2005*	
Rozptyl chudobných okolo hranice rizika chudoby / Dispersion around the at-risk-of-poverty threshold	pod 40% mediánu / below 40 % of the equiv. median income		4,8	3,8	
	pod 50% mediánu / below 50 % of the equiv. median income		8,3	6,6	
	pod 70% mediánu / below 60 % of the equiv. median income		20,1	18,6	
Miera rizika chudoby podľa vlastníctva bývania / Poverty risk by accomodation tenure status	Vlastníci alebo bez nájmu / Owner - occupied or rent free		12,5	10,9	
	Nájomníci / Rented		17,6	18,8	
Miera rizika chudoby podľa najčastejšieho statusu ekonomickej aktivity / Poverty risk by most frequent activity status	Pracujúci (zamestnaní + samostatne zárobkovo činní) / Employment	Spolu / Total	8,9	6,3	
		Ženy / Women	9,2	6,3	
		Muži / Men	8,7	6,4	
	Nezamestnaní / Unemployment	Spolu / Total	39,2	41,0	
		Ženy / Women	37,6	35,7	
		Muži / Men	41,0	47,2	
	Dôchodcovia / Retired	Spolu / Total	6,9	8,1	
		Ženy / Women	8,3	9,3	
		Muži / Men	4,4	5,8	
	Iní neaktívni / Other inactivity	Spolu / Total	19,4	16,8	
		Ženy / Women	19,5	16,5	
		Muži / Men	19,3	17,1	
Miera rizika chudoby pred všetkými transfermi vrátane dôchodkov / At-risk-of-poverty rate before social cash transfers (including pensions)	Spolu / Total		40,3	39,0	
			Ženy / Women	43,2	41,8
			Muži / Men	37,0	35,8
	0-15			34,7	34,6
	16+	Spolu / Total	41,4	39,8	
		Ženy / Women	44,8	42,9	
		Muži / Men	37,5	36,2	
	16 - 64	Spolu / Total	32,9	30,7	
		Ženy / Women	35,0	32,4	
		Muži / Men	30,7	28,8	
	65+	Spolu / Total	91,2	89,3	
		Ženy / Women	93,3	90,0	
Muži / Men		88,0	88,1		
Miera rizika chudoby pred transfermi okrem dôchodkov / At-risk-of-poverty rate before social cash transfers (other than pensions)	Spolu		21,9	20,0	
			Ženy / Women	21,9	19,9
			Muži / Men	21,9	20,1
	0-15			29,4	28,4
	16+	Spolu / Total	20,4	18,4	
		Ženy / Women	20,8	18,5	
		Muži / Men	20,0	18,3	
	16 - 64	Spolu / Total	21,8	19,2	
		Ženy / Women	21,9	18,9	
		Muži / Men	21,7	19,7	
	65+	Spolu / Total	12,4	13,8	
		Ženy / Women	15,1	16,7	
Muži / Men		7,9	8,8		
Miera rizika chudoby podľa pracovnej intenzity domácností Poverty risk by the work intensity of households	Domácnosti bez závislých detí PI = 0 / H'holds without dependent children WI = 0		15,0	18,3	
	Domácnosti bez závislých detí 0 < PI < 1 / H'holds without dependent children 0 < WI < 1		6,6	5,9	
	Domácnosti bez závislých detí PI = 1 / H'holds without dependent children WI = 1		5,8	2,2	
	Domácnosti so závislými deťmi PI = 0 / H'holds with dependent children WI = 0		74,5	74,0	
	Domácnosti so závislými deťmi 0 < PI < 0,5 / H'holds with dependent children 0 < WI < 0,5		38,1	36,2	
	Domácnosti so závislými deťmi 0,5 < PI < 1 / H'holds with dependent children 0,5 < WI < 1		15,1	16,0	
	Domácnosti so závislými deťmi PI = 1 / H'holds without dependent children WI = 1		10,8	5,8	

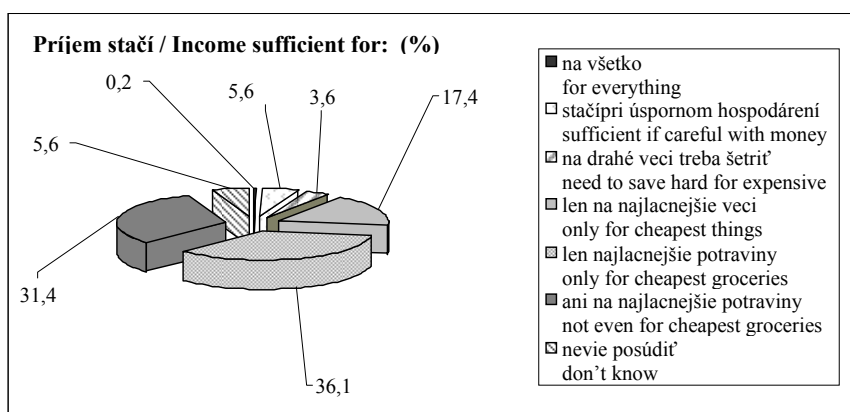
Zdroj: ŠÚ SR, údaje za rok 2004 sú založené na EU SILC 2005 a za rok 2005 na EU SILC 2006
Source: SR Statistical Office, data for 2004 are based on EU SILC 2005 and for 2005 on EU SILC 2006
* údaje za rok 2005 sú predbežné / * data for 2005 are preliminary

Príčiny poberania dávky a príspevkov v hmotnej núdzi u jednorodičovských rodín
Reasons for receiving material-need benefits and allowances among single-parent families

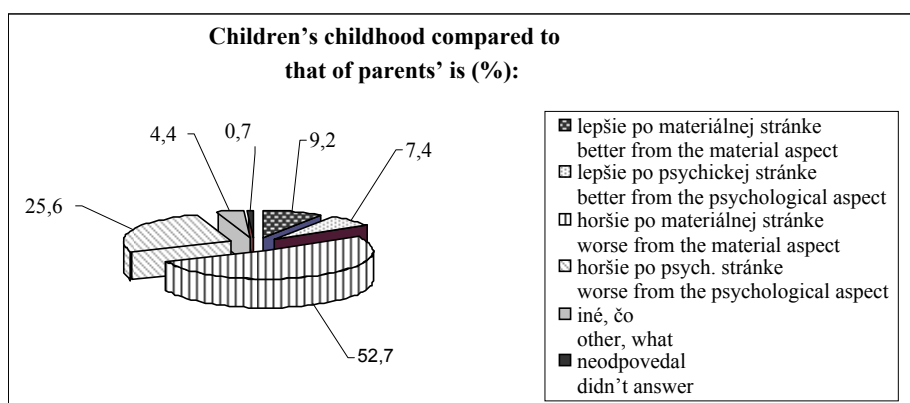
Zdroj / Source: Bodnárová, B., Gerbery, D.: *Jednorodičovské rodiny ohrozené chudobou*. IVPR, Bratislava 2006

Hodnotenie príjmu u jednorodičovských rodín poberajúcich dávku a príspevky v hmotnej núdzi
Evaluation of income among single-parent families receiving material-need benefits and allowances

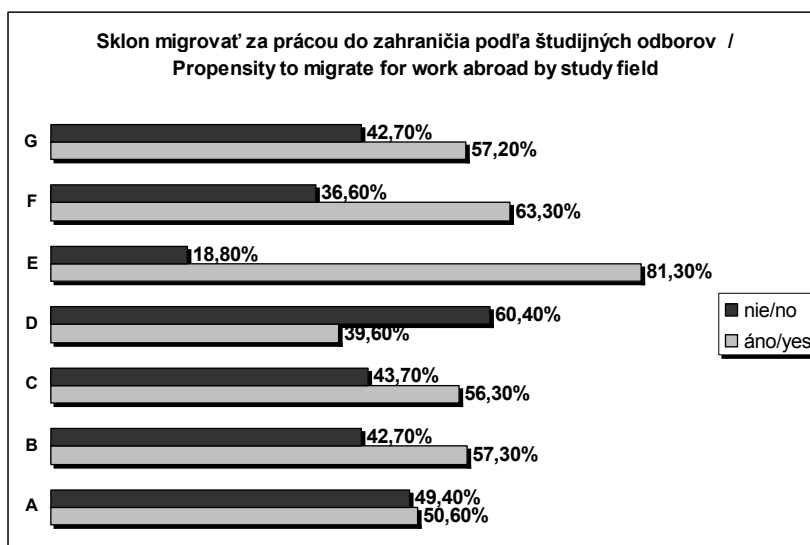
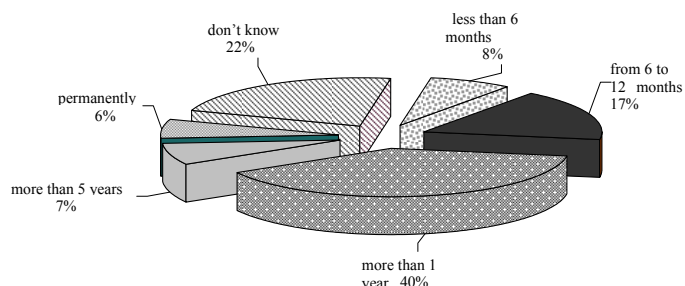
Zdroj / Source: Bodnárová, B., Gerbery, D.: *Jednorodičovské rodiny ohrozené chudobou*. IVPR, Bratislava 2006

Comparison of children's childhood with own childhood by lone parents receiving material-need benefits and allowances / Porovnanie detstva detí a svojho detstva osamelými rodičmi poberajúcimi dávku a príspevky pomoci v hmotnej núdzi

Zdroj / Source: Bodnárová, B., Gerbery, D.: *Jednorodičovské rodiny ohrozené chudobou*. IVPR, Bratislava 2006

Respondenti podľa predpokladanej dĺžky pracovného pobytu v zahraničí
Respondents by expected length of work stay abroad

Legenda:

A. Prírodné vedy

B. Technické vedy a náuky (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika, elektrotechnika, ostatná technická chémia, potravinárstvo)

C. Technické vedy a náuky (spracovanie dreva, stavitel'stvo, doprava, architektúra, špeciálne technické odbory)

D. Poľnohospodárske, lesnícke a veterinárne vedy

E. Lekárske a farmaceutické vedy a náuky

F. Spoločenské vedy, náuky a služby (filozofia, ekonómia, obchod a služby, politológia, právo)

G. Spoločenské vedy, náuky a služby (história, jazyky, pedagogika, učiteľ'stvo, psychológia, telocvik)

Zdroj: IVPR

Key:

A. Natural sciences

B. Technical sciences (mining, metallurgy, engineering, informatics, electrical engineering, other technical chemistry, food science)

C. Technical sciences (wood processing, civil engineering, transport, architecture, special technical fields)

D. Agriculture, forestry and veterinary sciences

E. Medical and pharmaceutical sciences

F. Social sciences and services (philosophy, economics, trade and services, political science, law)

G. Social sciences and services (history, languages, pedagogy, teaching, psychology, physical education)

Source: IVPR